

IZVJEŠTAJ O
PROVOĐENJU
ZAKONA IZ
NADLEŽNOSTI
CENTRALNE IZBORNE
KOMISIJE BIH U 2019.
GODINI

Sarajevo, juni 2020. godine

IZVJEŠTAJ
O PROVOĐENJU ZAKONA
IZ NADLEŽNOSTI
CENTRALNE IZBORNE
KOMISIJE BiH
U 2019. GODINI

Sarajevo, juni 2020. godine

© Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine 2020.

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine dozvoljava reproduciranje ovog materijala uz navođenje vlasnika autorskih prava i u neizmijenjenom sadržaju. Zahtjevi u vezi s autorskim pravima se mogu poslati Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine putem e-maila kontakt@izbori.ba ili na adresu Danijela Ozme 7, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

Danijela Ozme br. 7

71000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina

Tel. +387 (0) 33 / 251-300

Faks: +387 (0) 33 / 251-329

E-mail: kontakt@izbori.ba

Internetska adresa: www.izbori.ba

Izrazi pisani u jednom rodu odnose se bez diskriminacije na oba spola.

SADRŽAJ

Uvod.....	11
Sažetak.....	13
O Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine	19

I DIO - PROVOĐENJE IZBORNOG ZAKONA BOSNE I HERCEGOVINE

1. Priprema i provođenje neposrednih i posrednih izbora.....	23
1.1. Normativna djelatnost	23
1.2. Ostali akti Centralne izborne komisije BiH	24
1.3. Aktivnosti Ad hoc radne grupe za izvršenje zaključka 3 sa 108. sjednice Vijeća ministara BiH – nastavak praćenja inovacija u oblasti informatičkih i komunikacijskih tehnologija primjenjivih u izbornom procesu u Bosni i Hercegovini.....	25
1.3.1. Aktivnosti Ad hoc radne grupe za izvršenje zaključka 3 sa 108. sjednice Vijeća ministara BiH u 2019. godini.....	26
1.4. Provođenje posrednih izbora	26
1.4.1. Vijeće naroda Republike Srpske.....	26
1.4.2. Dom naroda Parlamenta Federacije BiH.....	27
1.4.3. Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH.....	29
1.4.3.1. Izbor delegata u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Republike Srpske.....	29
1.4.3.2. Izbor delegata u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Federacije BiH.....	29
1.5. Provođenje prijevremenih izbora	30
1.5.1. Prijevremeni izbori u gradovima Doboj i Trebinje i općinama Bužim, Domaljevac-Šamac, Bosanski Petrovac, Doboj, Drvar, Bosansko Grahovo i Kakanj.....	30
1.5.2. Povrat uplaćenog novčanog iznosa takse za ovjeru učešća na prijevremenim izborima 17. 02. 2019. godine.....	32
1.5.3. Prijevremeni izbori za načelnika Općine Kupres.....	32
1.6. Vođenje Centralnog biračkog spiska.....	32
1.6.1. Redovni poslovi ažuriranja Centralnog biračkog spiska.....	32
1.6.2. Aktivnosti na pripremi izbora za organe lokalne uprave i samouprave.....	36
1.7. Koordinacija rada izbornih komisija	36
1.7.1. Popunjenost izbornih komisija, imenovanje i razrješenje članova izbornih komisija.....	36
1.7.1.1. Razrješenja i imenovanja članova izbornih komisija.....	37
1.7.1.2. Žalbe na razrješenje i imenovanje članova izbornih komisija.....	37
1.7.2. Izrada analize o radu izbornih komisija u 2018. i 2019. godini.....	38
1.7.3. Osiguranje sredstava za provođenje Lokalnih izbora 2020. godine.....	39
1.7.4. Korespondencija sa OIK/GIK i centrima za birački spisak.....	39
1.7.5. Koordinacioni sastanci sa izbornim komisijama o unapređenju izbornog procesa.....	39
1.8. Implementacija izbornih rezultata	40
1.8.1. Prestanci i dodjele mandata.....	40
1.8.2. Provjera prebivališta za izabrane zvaničnike.....	42
1.8.3. Implementacija rezultata provedenih Prijevremenih izbora za načelnika općina 2019. godine.....	42
1.8.4. Implementacija rezultata provedenih posrednih izbora.....	42
1.9. Dostava obrazaca Izjava o imovinskom stanju	42

1.9.1. Zakonske odredbe.....	42
1.9.2. Provođenje člana 15.8 stav (1) i člana 15.8 stav (2) Izbornog zakona BiH.....	43
1.9.3. Provođenje člana 15.9 Izbornog zakona BiH.....	43
1.10. Analiza nevažećih glasačkih listića.....	44
2. Zaštita izbornog prava.....	45
2.1. Žalbe u vezi sa mandatom.....	45
2.2. Žalbe u vezi sa prijevremenim izborima.....	45
2.3. Žalbe u vezi sa imenovanjem članova izborne komisije.....	46
2.4. Postupak utvrđivanja kršenja odredbi Izbornog zakona BiH članova biračkih odbora angažiranih na Općim izborima 2018. godine.....	48
2.5. Revizija.....	49
3. Ostale aktivnosti.....	50
3.1. Finansijske aktivnosti.....	50
3.2. Budžet Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za 2019. godinu.....	50
3.3. Korekcija Budžeta.....	50
3.3.1. Donacije (korigirani budžet za 2018. godinu).....	50
3.3.2. Domaći transferi (korigirani budžet.....	51
3.3.3. Prijevremeni izbori februar 2019. godine.....	51
3.4. Logističko-operativne aktivnosti.....	54
3.4.1. Opće informacije i normativi.....	54
3.4.2. Logističke i operativne aktivnosti.....	56
3.4.3. Redovne operativne aktivnosti.....	57
3.5. Aktivnosti iz oblasti rada i radnih odnosa.....	58
3.6. Aktivnosti koje se odnose na protokol.....	59
3.7. Aktivnosti koje se odnose na poslove u skladištu Centralne izborne komisije BiH.....	60
4. Informatičko-tehnička podrška radu Centralne izborne komisije BiH.....	61
4.1. Održavanje softvera, baza podataka i analize.....	61
4.2. Informatičko-tehnička podrška korisnicima.....	61
4.3. Internetska stranica Centralne izborne komisije BiH.....	62
4.4. Grafička priprema.....	63
5. Zaključna razmatranja.....	64

II DIO - PROVOĐENJE ZAKONA O FINANSIRANJU POLITIČKIH STRANAKA

1. Godišnji izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka.....	69
1.1. Uvod.....	69
1.2. Pravni okvir za finansiranje političkih stranaka.....	69
1.3. Pravni okvir za finansijsko izvještavanje političkih stranaka.....	72
2. Aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u izvještajnom periodu.....	73
2.1. Prijem finansijskih izvještaja političkih stranaka.....	73
2.2. Revizija i kontrola finansijskih izvještaja.....	89
2.3. Sankcioniranje političkih stranaka.....	92
2.4. Prijave Centralne izborne komisije BiH nadležnom tužilaštvu i drugim organima nadležnim za provođenje zakona.....	93
2.5. Osnivanje i upis političkih stranaka u sudski registar, prestanak rada političkih stranaka i brisanje iz sudskog registra.....	94

2.6. Ostale aktivnosti	95
3. Zaključna razmatranja	96
PRILOZI.....	99

III DIO - PROVOĐENJE ZAKONA O VIJEĆU MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE

1.Provođenje Zakona o Vijeću ministara BiH	125
1.1.Provjera kandidata za Vijeće ministara BiH	125
1.2.Provjera kandidata za pozicije direktora i zamjenika direktora Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.....	126
2.Zaključna razmatranja	126

IV DIO - CENTAR ZA EDUKACIJU CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE BIH

1.Aktivnosti Centra za edukaciju	129
1.1.Promoviranje inicijative za obilježavanje Svjetskog dana izbora	130
1.2.Obuke izborne administracije.....	130
1.2.1.Postizborna konferencija “Opći izbori 2018. – izazovi izbornog procesa u Bosni i Hercegovini”.....	131
1.2.2.Obuka članova organa za provođenje prijevremenih izbora 17. 02. 2019.....	133
1.2.3.Obuka novoimenovanih članova izbornih komisija.....	134
1.3.Predavanja za studente	134
1.3.1.Predavanje za studente Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.....	134
1.3.2.Predavanje studentima Politologije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru o izbornom sistemu BiH.....	135
1.4.Trening-program u okviru projekta German Development Cooperation “Syria Peace Process Support Initiative (SPPSI)“	136
1.5.Radionica “Centralni birački spisak - iskustva i preporuke za unapređenje”	137
1.6.Projekat “Izgradnja online resursnog centra – Centar za edukaciju“	137
2. Zaključna razmatranja	138

V DIO - MEĐUNARODNA SARADNJA, SEMINARI I EDUKACIJE

1.Međunarodna saradnja, seminari i edukacije	141
1.1.Učešće na posmatračkim misijama, međunarodnim konferencijama i seminarima.....	141
1.2.Saradnja sa Vijećem Evrope	145
1.3.Saradnja sa Organizacijom za sigurnost i saradnju u Evropi (OSCE BiH) i OSCE Uredom za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR).....	146
1.4. EU Projekat Razvoj Strategije i Akcionog plana za poboljšanje integriteta, transparentnosti i efikasnosti izbornog procesa u Bosni i Hercegovini	147
1.5.Učešće u UNDP projektu “Žene na izborima u Bosni i Hercegovini“	150
1.6.Saradnja sa Svjetskim udruženjem izbornih tijela (Association of World Election Bodies)	150
1.7.Učešće u aktivnostima Međunarodne fondacije za izborne sisteme (IFES)	151
1.8.Ostale aktivnosti u oblasti međunarodne saradnje	153
1.9.Učešće u VoICE:NET - Svjetskoj inicijativi mreža za informiranje, komunikaciju i obrazovanje birača.....	154

1.10.Obuka i stručno usavršavanje zaposlenih.....	154
2. Zaključna razmatranja	155

VII DIO - JAVNOST RADA CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE BIH

1. Javnost rada Centralne izborne komisije BiH.....	159
2. Zaključna razmatranja	160

VII DIO - PREPORUKE

1. Preporuke..	163
----------------------	-----

Aneks I. Popis normativnih akata donesenih u 2019. godini	167
---	-----

Aneks II. Popis materijalnih propisa koje Centralna izborna komisija BiH direktno primjenjuje u provođenju svojih nadležnosti.....	171
--	-----

POPIS TABELA

I. Provođenje Izbornog zakona BiH

Tabela 1. Ovjerene liste / kandidati iz Skupština Tuzlanskog i Zeničko-dobojskog kantona	27
Tabela 2. Ovjerene liste / kandidati iz osam kantona FBiH.....	28
Tabela 3. Broj birača upisanih u izvod iz Centralnog biračkog spiska za prijevremene izbore	31
Tabela 4. Pregled broja birača upisanih u Centralni birački spisak za 2019. godinu.....	33
Tabela 5. Pregled stanja Općinskih/gradskih izbornih komisija	36
Tabela 6. Struktura Općinskih/gradskih izbornih komisija.....	38
Tabela 7. Pregled prestanaka mandata po organima vlasti	41
Tabela 8. Pregled prestanaka mandata prema razlogu	41
Tabela 9. Struktura naloga u toku 2019. godine	53

II. Provođenje Zakona o finansiranju političkih stranaka

Tabela 10. Političke stranke brisane iz sudskog registra.....	74
Tabela 11. Političke stranke koje su uskratile pristup svojim prostorijama.....	75
Tabela 12. Pregled izvora finansiranja političkih stranaka u 2018. godini	75
Tabela 13. Struktura izvora finansiranja političkih stranaka u 2018. godini (prema podacima koje su stranke iskazale u godišnjim finansijskim izvještajima)	82
Tabela 14. Budžetska izdvajanja za političke subjekte u 2018.godini.....	83
Tabela 15. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta političkim strankama po nivoima vlasti u periodu 2004–2018. godine.....	85
Tabela 16. Pregled deset političkih stranaka sa najvećim prihodom iz budžeta u periodu 2004 – 2018. godine	87
Tabela 17. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta političkim strankama po nivoima vlasti.....	88
Tabela 18. Prijave podnesene nadležnim tužilaštvima i drugim organima nadležnim za provođenje zakona u periodu 2009 –2019. godine	93

POPIS GRAFIKONA

I. Provođenje Izbornog zakona BiH

Grafikon 1. Trend promjena broja upisanih birača u CBS od januara do decembra 2019. godine.33

II. Provođenje Zakona o finansiranju političkih stranaka

Grafikon 2. Prikaz strukture izvora finansiranja političkih stranaka u 2018. godini	76
Grafikon 3. Prikaz strukture budžetskih izdvajanja za političke subjekte u 2018. godini	83
Grafikon 4. Trend prihoda koje su političke stranke ostvarile iz budžeta u periodu 2004 –2018. .	84

POPIS SLIKA

Slika 1. Pregled posjećenosti internetske stranice www.izbori.ba u 2019. godini.....	63
Slika 2. Grafičke ilustracije i telopi.....	64
Slika 3. Konferencijska brošura	132
Slika 4. Članci objavljeni u VoICE:NET	154

POPIS FOTOGRAFIJA

Fotografija 1. Sastanak sa predstavnicima OIK-a u Sapni, 20. 11. 2019. godine.....	40
Fotografija 2. Promocija inicijative za proglašenje Svjetskog dana izbora, februar 2019.....	130
Fotografija 3. Konferencija “Opći izbori 2018. – izazovi izbornog procesa u Bosni i Hercegovini”	131
Fotografija 4. Ceremonija uručenja priznanja.....	133
Fotografija 5. Predavanje za studente Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu	135
Fotografija 6. Predavanje za studente Politologije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru.	136
Fotografija 7. Radionica “Centralni birački spisak- iskustva i preporuke za unapređenje	137
Fotografija 8. Učesnici 17. Međunarodnog simpozija o izbornim pitanjima.....	141
Fotografija 9. Nagrada za dr. Suada Arnautovića u kategoriji “Izborni menadžment“	141
Fotografija 10. Panel-diskusija.....	142
Fotografija 11. Posjeta Državnoj izbornoj komisiji Sjeverna Makedonija	142
Fotografija 12. Dr. Suad Arnautović na Godišnjem forumu dijaspore u Istanbulu	143
Fotografija 13. Delegacija Centralne izborne komisije BiH na Generalnoj skupštini A-WEB....	144
Fotografija 14. Pozdravno obraćanje Nj.E. Ambasadora Drahoslava Štefaneka,.....	145
Fotografija 15. Izlaganje Francois Friederich, šefa Odjela za izbornu pomoć Vijeća Evrope	146
Fotografija 16. Inicijalni sastanak sa predstavnicima kompanije Minsait/Indra, EU delegacije ..	147
Fotografija 17. Prezentacija – Dijagnoza početne situacije, 4. 12. 2019. godine	148
Fotografija 18. Ceremonija otvaranja seminara "Izbori i izborni menadžment u Južnoj Koreji".	151
Fotografija 19. Učesnici kursa “Uvod u izborne tehnologije i cyber higijena”, juni 2019.....	152
Fotografija 20. Učesnici kursa “Izborne tehnologije i cyber higijena“	153
Fotografija 21. Dodjela certifikata učesnicima kursa.....	153
Fotografija 22. Izjave za medije	160

Uvod

1. Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Centralna izborna komisija BiH) nadležna je za provođenje Aneksa III Dejtonskog mirovnog sporazuma, Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16), Zakona o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", br. 95/12 i 41/16), učestvuje u provođenju Izbornog zakona Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", br. 34/02, 35/03, 24/04, 19/05, 24/12 i 109/12), Izbornog zakona Brčko distrikta BiH ("Službeni glasnik Brčko distrikta BiH", br. 17/08 i 43/08), Zakona o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika općina u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH", broj 19/08), Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07 I 24/08) te Ustava Bosne i Hercegovine (Aneks 4 Okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini), Ustava Federacije BiH i Ustava Republike Srpske u dijelu koji se odnosi na izbore.
2. Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine, član 2.9 stav (1) tačka 16¹, utvrđeno je da Centralna izborna komisija BiH podnosi godišnji izvještaj Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlamentarna skupština BiH) o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini, provođenju Izbornog zakona Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Izborni zakon BiH) i inicira izmjene tog zakona, dok je Zakonom o finansiranju političkih stranaka, član 17², propisano da je Centralna izborna komisija BiH obavezna svake godine Parlamentarnoj skupštini BiH podnijeti izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka.
3. Osim navedenih zakona, u nadležnosti Centralne izborne komisije BiH je i provođenje dijela Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine³, kojim je Centralna izborna komisija BiH nadležna da ocjenjuje, na osnovi dostavljenih informacija i podataka iz službene evidencije, da li kandidat za predsjedavajućeg, ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH ispunjava uvjete za imenovanje. Također, Zakonom o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, član 13⁴, Centralna izborna komisija BiH vrši provjeru kandidata za direktora i zamjenika direktora Agencije.
4. Ovaj izvještaj obuhvata najznačajnije aktivnosti koje se odnose na provođenje zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH za period od 1. januara do 31. decembra 2019. godine. U izvještajnom periodu na 65 održanih sjednica Centralne izborne komisije BiH i veliki broj kolegija na kojima su razmatrani materijali sa sjednice i usaglašavane druge odluke bitne za rad Centralne izborne komisije BiH raspravljalo se i odlučivalo o nizu pitanja i zadataka koji su se odnosili na: provođenje posrednih izbora za zakonodavne organe vlasti, provođenje prijevremenih izbora za gradonačelnike gradova i načelnike općina, aktivnosti na pripremi izbora za tijela lokalne uprave i samouprave, praćenje rada i stanja popunjenosti izbornih komisija, edukaciju izborne administracije, nadogradnju i testiranje Jedinog izbornog informacionog sistema (JIIS BiH), redovne aktivnosti na vođenju evidencije Centralnog biračkog spiska i izjava o imovinskom stanju, odlučivanje po zahtjevima i žalbama političkih subjekata; razmatranje finansijskih izvještaja političkih stranaka; utvrđivanje prestanka mandata izabranih zvaničnika i dodjelu mandata sljedećim

¹ "Službeni glasnik BiH", broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16.

² "Službeni glasnik BiH", broj: 95/12 i 41/16.

³ "Službeni glasnik BiH", broj: 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 87/07, 94/07 i 24/08.

⁴ "Službeni glasnik BiH", broj: 103/09 i 58/13.

kvalificiranim kandidatima s listi političkih subjekata; plan i program edukacije izborne administracije (općinskih/gradskih izbornih komisija i osoblja zaposlenog u centrima za birački spisak); donošenje odluka o svim nabavkama za potrebe projekata koje je finansiralo Vijeće Evrope, provođenje tenderskih i drugih postupaka za nabavku i potpisivanje ugovora s izabranim ponuđačima i tako dalje.

5. Izvještaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2019. godini podijeljen je na 7 dijelova koji čine jednu cjelinu.
6. Od prvog do trećeg dijela izlaže se materijal koji se odnosi na dosljednu primjenu zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH.
7. Četvrti dio izvještaja odnosi se na Centar za edukaciju Centralne izborne komisije BiH i plan i programa edukacije članova tijela za provođenje izbora.
8. Peti dio izvještaja odnosi se na međunarodnu saradnju, seminare i edukacije koje Centralna izborna komisija BiH redovno održava, nastojeći da kroz razmjenu iskustava s izbornim komisijama drugih zemalja radi na unaprjeđenju svog rada.
9. Šesti dio se odnosi na javnost rada Centralne izborne komisije BiH kao nezavisnog tijela koje treba transparentno i na nepristrasan način provesti sve zakone iz svoje nadležnosti.
10. U sedmom dijelu su ponuđene preporuke čiju realizaciju Centralna izborna komisija BiH nastoji potaći kod relevantnih institucija BiH kako bi budući rad u provođenju izbornog procesa bio što kvalitetniji.
11. Centralna izborna komisija BiH je na svojoj 26. sjednici održanoj 04. 06. 2020. godine, razmotrila i utvrdila tekst ovog izvještaja koji se podnosi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Sažetak

12. U 2019. godini Centralna izborna komisija BiH se primarno fokusirala na dosljednu primjenu svih zakona iz svoje nadležnosti. Nastavljene su aktivnosti nadogradnje aplikacija i softvera Centralni birački spisak, izrada aplikacije za izbornu administraciju, dorada funkcionalnosti modula za unos i obradu rezultata izbora, dorada funkcionalnosti u aplikaciji FI CIK BiH za online podnošenje finansijskih izvještaja političkih stranaka, izrada aplikacije za online dostavu imovinskih kartona izabranih zvaničnika te konsolidacija Jedinostvenog izbornog informacionog sistema BiH. Uloženi su dodatni naponi u koordinaciju aktivnosti sa nadležnim institucijama u vezi sa brisanjem umrlih osoba sa biračkog spiska i u odnosu na evidenciju Centralnog biračkog spiska sa Općih izbora 2018. godine na dan 04. 11. 2019. godine, utvrđeno je da je ukupno 51.033 osoba brisano iz evidencije Centralnog biračkog spiska (tj. označene su sa statusom umrle osobe); održani su koordinacioni sastanci sa općinskim/gradskim izbornim komisijama na kojima se razgovaralo o unapređenju izbornog procesa, okončane su aktivnosti na unosu, provjeri i generiranju podataka iz obrazaca Izjava o imovinskom stanju za zvaničnike izabrane na Općim izborima 2018. godine i Lokalnim izborima 2016. godine i objavljeni su na web-stranici Centralne izborne komisije BiH dana 28. 11. 2019. godine. Izrađena je Metodologija za analizu nevažećih glasačkih listića na osnovi koje je izvršena analiza nevažećih glasačkih listića sa 300 biračkih mjesta. Pokrenute su aktivnosti na izradi online Resursnog centra Centra za edukaciju koji će sadržavati: online biblioteku, e-kurseve i statistički dio uz finansijsku podršku UNDP BiH projekta “Žene na izborima u Bosni i Hercegovini”. Počelo je provođenje EU projekta “Razvoj Strategije i Akcionog plana za poboljšanje integriteta, transparentnosti i efikasnosti izbornog procesa u Bosni i Hercegovini”.
13. U izvještajnom periodu Centralna izborna komisija BiH je pripremila i usvojila sljedeće dokumente: Izvještaj o provođenju Općih izbora 2018. godine; Izvještaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine u 2018. godini; Završni izvještaj monitoringa provođenja Revidiranog akcionog plana Centralne izborne komisije BiH za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije 2015–2019. za period 2018–2019. godina – izvještajni period (januar 2019. – maj 2019.); Srednjoročni plan rada Centralne izborne komisije BiH (2020–2022); Program rada Centralne izborne komisije BiH za 2020. godinu; Program obuke uposlenika Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH u 2020. godini; Izvještaj o napretku u provođenju preporuka iz Revidiranog Plana integriteta Centralne izborne komisije BiH (decembar 2017. – decembar 2019.).
14. Na zahtjev Direkcije za evropske integracije (DEI) dostavljen je input Centralne izborne komisije BiH za pripremu Priloga institucija u Bosni i Hercegovini za redovni godišnji izvještaj o Bosni i Hercegovini.
15. Prema presjeku Centralnog biračkog spiska od 13. 12. 2019. godine broj upisanih birača u Centralni birački spisak bio je 3.367.343 i veći je za 4.888 birača u odnosu na broj upisanih birača na dan 04. 01. 2019. godine (3.362.455).
16. U 2019. godini sudovi su prema Centralnoj izornoj komisiji BiH dostavili ukupno 552 rješenja koja se odnose na poslovnu sposobnost, a navedeni podaci su ažurirani u evidenciji Centralnog biračkog spiska.
17. U izvještajnom periodu Centralna izborna komisija BiH je donijela 57 odluka, od toga 32 odluke kojim je utvrđeno da osobe neće biti upisane u Centralni birački spisak dok se nalaze

na izdržavanju kazne zatvora i 25 odluka kojim je utvrđeno da osobe stječu pravo upisa u Centralni birački spisak nakon izdržane kazne zatvora.

18. Od ukupno 3.363 rješenja o odricanju od državljanstva dostavljena Centralnoj izbornoj komisiji BiH (do 04. 11. 2019.) iz evidencije Centralnog biračkog spiska uklonjeni su podaci za 1.502 osobe, podaci za 1.170 osoba se ne nalaze na Centralnom biračkom spisku, dok se u evidenciji Centralnog biračkog spiska nalazi još uvijek 691 osoba kojima je prestalo državljanstvo BiH odricanjem. Imajući u vidu da Centralna izborna komisija BiH nema uvid u kontinuitet i način ažuriranja evidencija koje su značajne za Centralni birački spisak, a koje se nalaze u nadležnosti drugih institucija, u narednom periodu će se nastaviti provjera podataka o osobama koje nisu brisane iz evidencije Centralnog biračkog spiska iz razloga prestanka državljanstva BiH odricanjem.
19. Za učešće na prijevremenim izborima ovjereno je ukupno 13 političkih stranaka, 13 nezavisnih kandidata i jedna koalicija. Ukupno je ovjereno 17 kandidata političkih stranaka i koalicija te se na glasačkim listićima nalazilo ukupno 30 kandidata.
20. Za posmatranje prijevremenih izbora Centralna izborna komisija BiH je akreditirala ukupno 262 posmatrača iz udruženja građana.
21. U periodu izbornih aktivnosti, učesnici izbornog procesa podnosili su prigovore i žalbe koji se odnose na: rješenja Centralne izborne komisije BiH kojim se daje/ne daje saglasnost na imenovanje članova izborne komisije; odluke o dodjeli odnosno prestanku mandata, odluke u vezi sa prijevremenim izborima (povlačenje kandidature, akreditiranje posmatrača, imenovanje biračkih odbora, kršenje odredbe člana 16.14. stav (3) Izbornog zakona BiH⁵, ponovno brojanje glasačkih listića, odluke o utvrđivanju i objavi rezultata prijevremenih izbora), postupak utvrđivanja kršenja odredbi Izbornog zakona BiH članova biračkih odbora angažiranih na Općim izborima 2018. godine i reviziju finansiranja političkih stranaka.
22. U svim fazama izbornog procesa ukupno su izjavljene 62 žalbe Apelacionom odjeljenju Suda Bosne i Hercegovine, od kojih je Sud Bosne i Hercegovine 59 žalbi odbio ili odbacio i tri odluke vratio na ponovni postupak, što u procentu iznosi da je 95,16% odluka Centralne izborne komisije BiH potvrđeno.
23. Ukupan broj upita za provjeru Centralnog biračkog spiska u 2019. godini iznosio je 595.102, a na internetskoj stranici Centralne izborne komisije BiH zabilježeno je 882.716 pregleda.
24. Odlukom Centralne izborne komisije BiH o povratu uplaćenog novčanog iznosa takse za ovjeru za učešće na prijevremenim izborima u februaru 2019. godine obračun povrata takse izvršen je za ukupno šest nezavisnih kandidata i jednu političku stranku, koji su ispunili zakonske uvjete za njen povrat.
25. Centralna izborna komisija BiH je provela i posredne izbore za delegate u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Republike Srpske i Federacije BiH, Dom naroda Parlamenta Federacije BiH i Vijeće naroda Republike Srpske, a u narednom periodu trebaju se provesti posredni izbori za predsjednika i potpredsjednike Federacije BiH.

⁵ Članom 16.14 stav (3) Izbornog zakona BiH propisano je da je zabranjeno vođenje plaćene izborne kampanje putem elektronskih i štampanih medija, ili bilo kojeg oblika plaćenog javnog oglašavanja, osim održavanja internih skupova organa i statutarnih tijela političkih subjekata, u periodu od dana raspisivanja izbora do dana službenog početka izborne kampanje.

26. U toku 2019. godine u 9 općina i gradova u BiH održani su izbori za organe lokalne uprave i samouprave. Izbori za savjete mjesnih zajednica održani su u općinama Milići (07. 04.), Posušje (02. 06.), Bosanski Petrovac (21. 06.), Zavidovići (30. 06), Derвента i Gradačac (06. 10), Grude (13. 10), Kladanj (06. 11.) i Široki Brijeg (06. 12.). Za svake pojedinačne izbore Centralna izborna komisija BiH je svojom odlukom utvrdila izgled i sadržaj izvoda iz Centralnog biračkog spiska prema zadnjem presjeku, kao i broj birača za konkretne izbore. Dostavljeni su nadležnom organu, poštujući odredbe Zakona o zaštiti ličnih podataka.
27. Tokom 2019. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela 140 rješenja o razrješenju i imenovanju članova izbornih komisija. Na dan 31. 12. 2019. godine imenovana su ukupno 542 člana (uključujući zamjenske članove).
28. Centralna izborna komisija BiH je pokrenula 110 upravnih postupaka, po službenoj dužnosti, radi utvrđivanja kršenja odredaba Izbornog zakona BiH članova biračkih odbora koji su bili angažirani na Općim izborima 2018. godine i donijela u 2019. godini ukupno 103 odluke u kojim je članu biračkog odbora izrečena novčana kazna i zabrana angažiranja za rad na biračkom mjestu, odnosno u organima nadležnim za provođenje izbora na period od četiri (4) godine od dana pravosnažnosti odluke i 7 zaključaka o obustavi postupaka.
29. Novčane kazne su izrečene u iznosima od 300,00 KM do 500,00 KM za članove biračkih odbora i predsjednike biračkih odbora i njihove zamjenike. Ukupan iznos izrečenih kazni iznosi 34.050,00 KM, a u izvještajnom periodu, po ovoj osnovi, uplaćeno je ukupno 27.000,00 KM.
30. U periodu od 09. 12. 2019. godine do 23. 02. 2020. godine Centralna izborna komisija BiH je na osnovi "Metodologije o analizi nevažećih glasačkih listića" uradila analizu nevažećih glasačkih listića sa 300 biračkih mjesta (za svaki organ vlasti po 50 biračkih mjesta sa Općih izbora 2018. godine). Analiza je pokazala da je skoro 80% analiziranih nevažećih glasačkih listića prazno i precrtano.
31. Ukupan korigirani budžet Centralne izborne komisije BiH za period 01. 01. – 31. 12. 2019. godinu, sa prenesenim neiskorištenim sredstvima iz 2018. godine na višegodišnjem kapitalnom ulaganju i namjenskim sredstvima donacije i domaćih transfera iznosi 3.230.529,38 KM.
32. U oblasti javnih nabavki u izvještajnom periodu provedeno je ukupno 6 postupaka, od čega jedan otvoreni i 5 konkurentskih postupaka.
33. U periodu januar - decembar 2019. godine na protokolu u pisarnici u djelovodnik predmeta i akata, zaključen na kraju 2019. godine, zavedeno je 819 predmeta; u upisnik prvostepenih predmeta upravnog postupka je zavedeno 484 predmeta; u upisnik drugostepenih predmeta upravnog postupka je zavedeno 2 predmeta; u djelovodnik za povjerljivu i strogo povjerljivu poštu su zavedena 2 akta, u organizacione jedinice Sekretarijata je putem internih knjiga zaduženo 7.989 akata.
34. U 2019. godini na zvaničnoj internetskoj stranici Centralne izborne komisije BiH objavljeno je 4.958 dokumenata, 225 saopćenja za javnost, 65 poziva i dnevnih redova za sjednice Centralne izborne komisije BiH.
35. Nastavljene su aktivnosti na nadogradnji aplikacija i softvera koje koristi Centralna izborna komisija BiH: Nadogradnja JIIS BiH – Centralni birački spisak; Izrada aplikacije za izbornu

administraciju i Migracija softvera i testiranje modula i funkcionalnosti JIIS BiH, a u toku je testiranje aplikacije za online unos imovinskih kartona.

36. U skladu sa članom 17. Zakona o finansiranju političkih stranaka, Parlamentarnoj skupštini BiH je podnesen Izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka u 2017. godini, broj: 03-07-6-658-3/19 od 02. 10. 2019. godine, koji se dijeli kao skupštinski štampani materijal.
37. Do kraja 2019. godine izdato je 35 izvještaja o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu koji su, u skladu sa odredbama člana 10. stav (3), (4) i (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 10. stav (2) Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka, u formi preliminarnih dostavljeni političkim strankama na očitovanje.
38. Tokom 2019. godine izvršene su provjere za 19 kandidata za funkciju ministra ili zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH.
39. U okviru međunarodne saradnje, sačinjena je informacija o svim dosada poduzetim i realiziranim aktivnostima, iz svoje nadležnosti, na implementaciji preporuka Grupe zemalja Vijeća Evrope za borbu protiv korupcije – GRECO, iz Evaluacijskog izvještaja za Bosnu i Hercegovinu iz trećeg kruga evaluacije Bosne i Hercegovine – Transparentnost finansiranja političkih stranaka.
40. Predstavnici Centralne izborne komisije BiH su u 2019. godini učestvovali na različitim događajima međunarodnog karaktera od kojih izdvajamo: dva simpozija, dvije konferencije, tri posmatračke misije, dva foruma, Generalnu skupštinu A-WEB, dva studentska putovanja, tri međunarodna treninga i jedan međunarodni seminar.
41. U 2019. godini Centralna izborna komisija BiH je realizirala projekat postizborna konferencija “Opći izbori 2018. – izazovi izbornog procesa u Bosni i Hercegovini” koji je finansiralo Vijeće Evrope. Ukupna vrijednost projekta je u iznosu od maksimalno 12.000 EUR, od čega je realizirano 10.636,41 EUR (20.803,01KM). Finansijsku podršku realizaciji postizborne konferencije pružila je i Misija OSCE u BiH u iznosu od 15.000 EUR koje je direktno realizirala OSCE BiH.
42. U izvještajnom periodu su nastavljene aktivnosti na realizaciji projektnih aktivnosti koje finansijski podržavaju ili implementiraju Delegacija Evropske Unije u BiH; Misija OSCE u BiH, OSCE/ODIHR, UNDP BiH, Međunarodna fondacija za izborne sisteme, (IFES), Svjetsko udruženje izbornih tijela (A-WEB) i International IDEA.
43. U 2019. godini u okviru aktivnosti Centra za edukaciju Centralne izborne komisije BiH održano je 8 manifestacija od čega jedan seminar u okviru međunarodne saradnje, promocija inicijative za proglašenje Svjetskog dana izbora, jedna edukativna konferencija, jedna radionica za poboljšanje Centralnog biračkog spiska, dvije obavezne obuke izborne administracije i 2 predavanja za studente Univerziteta.
44. Centralna izborna komisija BiH je u izvještajnom periodu održala 65 sjednica, 2 konferencije za novinare i izdala 61 saopćenje za javnost.
45. Pisani mediji u BiH su u 2019. godini objavili više od 2.000 članaka o radu Centralne izborne komisije BiH.

46. U 2019. godini Centralna izborna komisija BiH se u svom radu suočavala sa nedostatkom osoblja (nepopunjena radna mjesta predviđena Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta, nedovoljan broj revizijskog osoblja za blagovremeno izvršenje revizije finansijskih izvještaja svih političkih stranaka, nedostatak osoblja za rad u Centru za edukaciju Centralne izborne komisije BiH, nedostatak osoblja u odsjeku za informaciono-komunikacijske tehnologije), nedovoljni tehničko-tehnološki kapaciteti u pogledu opreme (hardwar, software, personalni računari, hard diskovi, server i dr.), nedostatak sredstava za nabavku neophodne opreme i angažman vanjskih saradnika IKT struke.

O Centralnoj izbornoj komisiji

Bosne i Hercegovine

Vizija

Pružanje podrške demokratskim procesima u Bosni i Hercegovini i razvoju društva bez korupcije.

Misija

Centralna izborna komisija BiH provodi izborni proces, obavlja finansijsku kontrolu političkih stranaka i ocjenjuje da li kandidati ispunjavaju uvjete za imenovanje predsjedavajućeg, ministara i zamjenika ministara u Vijeću ministara BiH, kao i kandidata za direktora i zamjenika direktora u Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i tako doprinosi jačanju demokratskih procesa u Bosni i Hercegovini.

Naše vrijednosti

Vladavina zakona: U svojim aktivnostima izborna administracija postupa isključivo prema važećem zakonodavstvu.

Nezavisnost i nepristrasnost: Centralna izborna komisija BiH je nezavisno tijelo koje provodi svoje aktivnosti na nezavisan način bez bilo kakvih političkih utjecaja ili miješanja, unutar zakonom propisanih nadležnosti. Kao nezavisno tijelo odgovorno za provođenje slobodnih i poštenih izbora, kao i drugih zakona iz svoje nadležnosti, Centralna izborna komisija BiH provodi svoje aktivnosti na nepristrasan način, ne učestvuje u političkim raspravama i ne demonstrira političku naklonost.

Transparentnost i javnost rada: Izborni procesi i aktivnosti Centralne izborne komisije BiH su u potpunosti transparentni, a sve informacije su dostupne javnosti. Centralna izborna komisija BiH njeguje princip razmjene informacija sa svim ključnim akterima.

Odgovornost: Centralna izborna komisija BiH i njeno osoblje obavljaju svoje dužnosti na odgovoran način i redovno objavljuje izvještaje o radu.

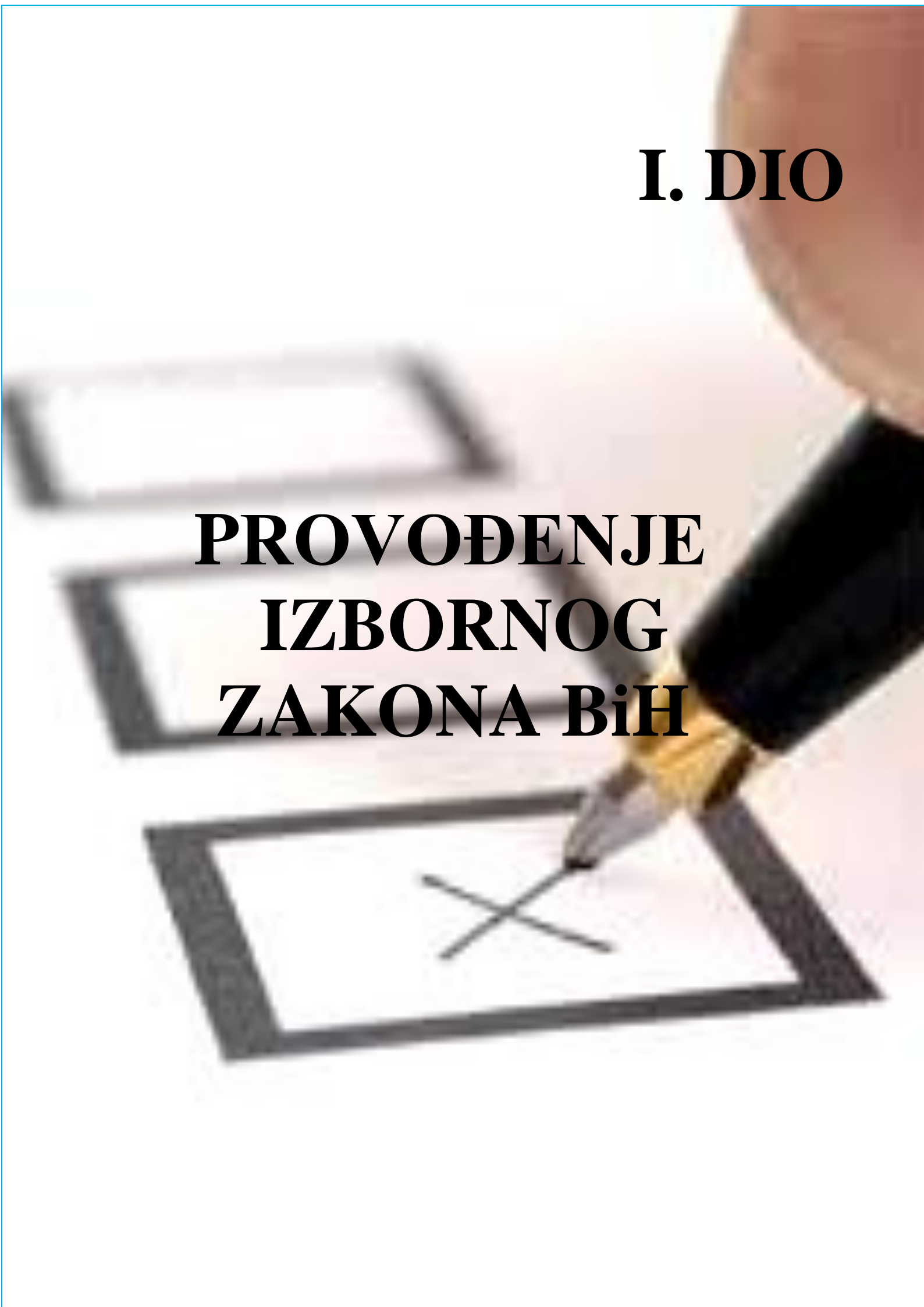
Profesionalni integritet: Centralna izborna komisija BiH će održavati svoju profesionalnu kompetentnost kroz razvoj stručnih, efikasnih, motiviranih i profesionalnih ljudskih resursa.

Naši ciljevi

- ❖ Zadržati status nezavisne institucije koja doprinosi demokratizaciji društva u Bosni i Hercegovini;
- ❖ doprinos izgradnji institucionalnih kapaciteta Bosne i Hercegovine;
- ❖ jačanje pluralističke demokratije, ljudskih prava i sloboda i vladavina zakona;
- ❖ osiguranje tačnosti biračkih spiskova i identifikacije birača;
- ❖ povećanje svjesnosti birača;
- ❖ razvoj ljudskih resursa kroz ciljanu edukaciju;
- ❖ korištenje savremenih informacionih tehnologija;
- ❖ unapređenje saradnje sa svim ključnim akterima;
- ❖ razvoj efikasnih mehanizama za monitoring i evaluaciju.

I. DIO

**PROVOĐENJE
IZBORNOG
ZAKONA BiH**

1. Priprema i provođenje neposrednih i posrednih izbora

1.1. Normativna djelatnost

47. Priprema i usvajanje normativnih akata, kao kontinuirani zadatak Centralne izborne komisije BiH, ogleda se u izradi podzakonskih akata donesenih na osnovi zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH.
48. U 2019. godini je doneseno 57 normativnih akata, od čega je pet (5) podzakonskih akata i 52 opća akta, a koji su se najviše odnosili na zakonsku aktivnost izbora u Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, u Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Federacije Bosne i Hercegovine i prijevremene izbore za načelnike, odnosno gradonačelnike.
49. Nakon donošenja Uputstva o izmjeni i dopunama Uputstva o postupku provođenja posrednih izbora za tijela vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih odredbama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 91/18) zakonske aktivnosti za izbor u Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine su: ovjera kandidatskih listi iz reda bošnjačkog, hrvatskog, srpskog naroda i iz reda ostalih; utvrđivanje rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata delegatima u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH za svih 10 kantonalnih skupština u Federaciji BiH; raspodjela mandata delegatima u skladu s članom 10.16 Izbornog zakona BiH, potvrđivanje rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Dom naroda Parlamenta Federacije BiH, dodjela mandata nedostajućim delegatima iz reda srpskog naroda.
50. Zakonske aktivnosti za izbor u Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Federacije Bosne i Hercegovine su: ovjera kandidatskih listi, utvrđivanje rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata delegatima u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Federacije BiH i potvrđivanje rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.
51. Pored navedenog, doneseni normativni akti su se odnosili i na aktivnosti u vezi sa prijevremenim izborima za gradonačelnike Grada Doboj i Grada Trebinje i načelnike Općine Bosanski Petrovac, Općine Bosansko Grahovo, Općine Bužim, Općine Domaljevac-Šamac, Općine Drvar, Općine Kakanj i Općine Ribnik (raspisivanje i održavanje prijevremenih izbora, Uputstvo o rokovima izbornih aktivnosti za održavanje prijevremenih izbora, utvrđivanje broja birača upisanih u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za prijevremene izbore, odbijanje upisa u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan Bosne i Hercegovine za prijevremene izbore, zaključivanje i potvrđivanje broja upisanih birača u Centralni birački spisak za prijevremene izbore, ovjera kandidatskih listi, utvrđivanje i objava rezultata prijevremenih izbora i potvrđivanje rezultata prijevremenih izbora.). Popis normativnih akata donesenih u 2019. godini je dat u Aneksu 1 ovoga izvještaja.
52. U skladu s nadležnošću o vođenju Centralnog biračkog spiska, a u vezi s odredbom člana 1.7 Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH je, na osnovi podataka dostavljenih od nadležnih organa o osobama koje se nalaze na izdržavanju kazne zatvora ili su izdržale kaznu zatvora zbog ozbiljnih povreda humanitarnog prava koju je izrekao Sud Bosne i Hercegovine, sud Republike Srpske ili sud Federacije Bosne i Hercegovine i sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ili koje se nisu povinovale naredbi da se pojave pred Sudom Bosne i Hercegovine, sudom Republike Srpske ili sudom Federacije Bosne i Hercegovine i sudom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u izvještajnom periodu, donijela 57 odluka, kojim je za

29 osoba utvrđeno da neće biti upisane u Centralni birački spisak dok se nalaze na izdržavanju kazne zatvora, a za 28 osoba da stječu pravo upisa u Centralni birački spisak nakon izdržane kazne zatvora.

1.2. Ostali akti Centralne izborne komisije BiH

53. Završni izvještaj monitoringa provođenja Revidiranog akcionog plana Centralne izborne komisije BiH za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije 2015–2019. za period 2018–2019. godina – izvještajni period (januar 2019. – maj 2019.) je usvojen na 38. sjednici Centralne izborne komisije BiH održanoj 29. 05. 2019. godine (akt broj: 04-07-10-443- 2/19). Dostavljen je Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK)⁶.
54. Centralna izborna komisija BiH je na svojoj 38. sjednici održanoj 29. 05. 2019. godine razmotrila i utvrdila tekst Izvještaja o provođenju Općih izbora 2018. godine (akt broj 04-2-07-10-461-1/19) koji je dostavljen u Parlamentarnu skupštinu BiH.⁷
55. Centralna izborna komisija BiH je na svojoj 38. sjednici održanoj 29. 05. 2019. godine razmotrila i utvrdila tekst Izvještaja o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine u 2018. godini (akt broj: 04-2-07-10-462-1/19) koji je dostavljen u Parlamentarnu skupštinu BiH⁸.
56. Dana, 22. 01. 2020. godine Centralna izborna komisija BiH je, dopisom broj 01-50-1-15-3/20, obavještana da Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH na svojoj 3. sjednici održanoj 16. 01. 2020. godine nije usvojio Izvještaj o provođenju Općih izbora 2018. godine i Izvještaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2018. godini. Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH je na svojoj 4. sjednici održanoj 23. 01. 2020. godine usvojio Izvještaj o provođenju Općih izbora 2018. godine i Izvještaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2018. godini (akt broj 02-50-6-16-4/20 od 24. 01. 2020. godine).
57. Dana 23. 12. 2019. godine, aktom broj 01-50-1-15-2/19 od 18. 12. 2019. godine, Centralna izborna komisija BiH je obavještana da je Predstavnički dom Parlamentarne skupštine na svojoj 2. sjednici održanoj 18. 12. 2019. godine u drugom krugu glasanja usvojio Izvještaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2017. godini.⁹
58. Centralna izborna komisija BiH je na svojoj 50. sjednici održanoj dana 02. 10. 2019. godine usvojila Program rada Centralne izborne komisije BiH za 2020. godinu (akt broj: 04-2-07-10-597-3/19) na koji je prethodno Ministarstvo finansija i trezora BiH (MFT BiH) dalo saglasnost (akt broj: 05-02-2-6659-2/19 od 20. 08. 2019. godine). Usvojeni dokument je dostavljen MFT BiH (akt broj: 04-2-07-10-597-4/19) i objavljen na web-stranici www.izbori.ba.

⁶ Akt broj 04-07-10-443-3/19 od 29. 05. 2019. godine.

⁷ Akt broj 04-2-07-10-462-2/19 od 20. 08. 2019. godine.

⁸ *Ibid.*

⁹ Centralna izborna komisija BiH je na 10. sjednici održanoj 29. marta 2018. godine donijela zaključak kojim se utvrđuje tekst Izvještaja o provođenju zakona u nadležnosti Centralne izborne komisije BiH koji se podnosi Parlamentarnoj skupštini BiH (akt broj 04-2-07-10-299-1/18 i 04-2-07-10-299-2/18 od 29. 03. 2018.). Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH je obavijestio Centralnu izbornu komisiju BiH da će Kolegij Predstavničkog doma zbog nedovoljne entitetske većine prilikom glasanja obaviti naknadne konsultacije o Izvještaju (akt broj 01-50-1-15-62/18 od 05. 07. 2018.). Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH je usvojio izvještaj na svojoj 41. sjednici održanoj 27. 07. 2018. godine (akt broj 02-50-6—16-41/18 od 27. 07. 2018. godine).

59. Centralna izborna komisija BiH je na svojoj 52. sjednici održanoj 16. 10. 2019. godine dala saglasnost na Program obuke uposlenika Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH za 2020. godinu. (akt broj 04-2-07-10-686-1/19). Navedeni Program obuke je dostavljen Agenciji za državnu službu BiH (akt br. 04-2-07-10-686-2/19 od 16. 10. 2019.).
60. Centralna izborna komisija BiH je na svojoj 63. sjednici održanoj 19. 12. 2019. godine usvojila Izvještaj o napretku u provođenju preporuka iz Revidiranog plana integriteta Centralne izborne komisije BiH (decembar 2017. – decembar 2019.), akt broj: 04-07-10-1160-11 /17. Izvještaj je upućen u Agenciju za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.¹⁰
61. Centralna izborna komisija BiH je na svojoj 50. sjednici održanoj 02. 10. 2019. godine usvojila Srednjoročni plan rada Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za period 2020–2022. godina (akt broj: 07-1-07-10-599-3/19). Ministarstvo finansija i trezora BiH je dalo mišljenje kojim konstatira da je Srednjoročni plan rada Centralne izborne komisije BiH za period 2020–2022. pripremljen u skladu s metodološkim smjernicama navedenim Odlukom o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama i Uputstvom o metodologiji u postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama BiH koje je donijelo Vijeće ministara BiH.
62. Na zahtjev Direkcije za evropske integracije (DEI) pripremljen je prilog Centralne izborne komisije BiH za pripremu Priloga institucija u Bosni i Hercegovini za redovni godišnji izvještaj o Bosni i Hercegovini (akt broj: 04-50-2-743-1/19) i dostavljen je dana 20. 11. 2019. godine Direkciji za evropske integracije¹¹. Centralna izborna komisija BiH nema zaduženja predviđenih Akcionim planom za realizaciju prioriteta iz Analitičkog izvještaja Evropske komisije. Dana 24. 01. 2020. godine DEI-u je dostavljan input Priloga institucija u Bosni i Hercegovini za redovni godišnji izvještaj o Bosni i Hercegovini za period decembar 2019. – januar 2020. godine.

1.3. Aktivnosti Ad hoc radne grupe za izvršenje zaključka 3 sa 108. sjednice Vijeća ministara BiH – nastavak praćenja inovacija u oblasti informatičkih i komunikacijskih tehnologija primjenjivih u izbornom procesu u Bosni i Hercegovini

63. U 2019. godini nastavljene su aktivnosti *Ad hoc radne grupe za izvršenje zaključka 3 sa 108. sjednice Vijeća ministara BiH – nastavak praćenja inovacija u oblasti informatičkih i komunikacijskih tehnologija primjenjivih u izbornom procesu u Bosni i Hercegovini*, prema kojem je Ministarstvo komunikacija i prometa BiH u saradnji sa Centralnom izbornom komisijom BiH zaduženo da nastavi pratiti inovacije u oblasti informatičkih i komunikacionih tehnologija primjenjivih u izbornom procesu u Bosni i Hercegovini, i o tome dva puta godišnje izvještava Vijeće ministara BiH, s isticanjem preporuka za postupanje.¹² Na 142.

¹⁰ Akt broj: 04-07-10-1160 -12/17.

¹¹ Akt broj: 04-50-2-743-2/19.

¹² U skladu sa navedenim zaključkom Vijeća ministara BiH formirana je Ad hoc radna grupa za izvršenje zaključka br. 3 sa 108. sjednice Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ad hoc radna grupa), u koju su u ime Ministarstva komunikacija i prometa BiH imenovani: Zoran Andrić, pomoćnik ministra u Sektoru za promet, i Irida Varatanović, šefica Odsjeka za informatizaciju u Sektoru za komunikacije i informatizaciju, a u ime Centralne izborne komisije BiH: dr. Suad Arnautović i Branko Petrić, članovi Centralne izborne komisije BiH. Na prvom sastanku Ad hoc radne grupe održanom 14. 08. 2017. godine članovi su za predsjedavajućeg jednoglasno izabrali dr. Suada Arnautovića, člana Centralne izborne komisije BiH. Administrativno-tehničke poslove za ovu radnu grupu obavlja Sekretarijat Centralne izborne komisije BiH. Ad hoc radna grupa je sačinila i na sastanku održanom 06. 12. 2017. godine jednoglasno usvojila Prvi šestomjesečni Izvještaj Ad hoc Radne grupe za izvršenje zaključka br. 3 sa 108.

sjednici Vijeća ministara BiH održanoj 15. 5. 2017. godine, nakon razmatranja i usvajanja *Prvog šestomjesečnog izvještaja Ad hoc Radne grupe za izvršenje zaključka br. 3 sa 108. sjednice Vijeća ministara BiH – nastavak praćenja inovacija u oblasti informatičkih i komunikacionih tehnologija primjenjivih u izbornom procesu u Bosni i Hercegovini (period juli–decembar 2017. godine)*, Vijeće ministara BiH donijelo je zaključak¹³ kojim se zadužuje Ad hoc radna grupa da se uključi u rad Interresorne grupe za izradu Strategije za primjenu novih tehnologija u izbornom procesu u Bosni i Hercegovini i Akcionog plana za provođenje Strategije za primjenu novih tehnologija u izbornom procesu u Bosni i Hercegovini.

64. Prema informacijama dobijenim od Ministarstva civilnih poslova BiH¹⁴, zaduženog da u ime Vijeća ministara BiH uspostavi Interresornu radnu grupu za izradu Strategije za primjenu novih tehnologija u izbornom procesu u Bosni i Hercegovini i Akcionog plana za provođenje Strategije za primjenu novih tehnologija u izbornom procesu u Bosni i Hercegovini, proces imenovanja članova ove radne grupe još nije okončan. Po uspostavi ove radne grupe članovi Ad hoc radne grupe će se aktivno uključiti u izradu Strategije i Akcionog plana.

1.3.1. Aktivnosti Ad hoc radne grupe za izvršenje zaključka 3 sa 108. sjednice Vijeća ministara BiH u 2019. godini

65. U izvještajnom periodu održan je jedan sastanak Ad hoc radne grupe za izvršenje zaključka 3 sa 108. sjednice Vijeća ministara BiH u 2019. godini (9. po redu od uspostave radne grupe), dana 19. 03. 2019. godine. Na sastanku se razgovaralo o potrebi izrade Strategije za primjenu novih tehnologija u izbornom procesu u Bosni i Hercegovini i Akcionog plana za provođenje Strategije te o statusu Drugog šestomjesečnog izvještaja Ad hoc radne grupe.

1.4. Provođenje posrednih izbora

66. U skladu s odredbama Izbornog zakona BiH i Uputstva o postupku provođenja posrednih izbora za tijela vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom BiH, izvršena je ovjera kandidatskih listi i kandidata za posredne izbore.
67. Posredni izbori za Vijeće naroda Republike Srpske i posredni izbori za Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Republike Srpske su provedeni u decembru 2018. godine, dok su posredni izbori za Dom naroda Parlamenta Federacije BiH počeli u decembru 2018. godine i nastavljeni u 2019. godini. Posredni izbori za Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Federacije BiH su provedeni u februaru 2019. godine.

1.4.1. Vijeće naroda Republike Srpske

68. Sve aktivnosti na provođenju posrednih izbora za Vijeće naroda Republike Srpske provedene su u decembru 2018. godine.¹⁵

sjednice Vijeća ministara Bosne i Hercegovine – nastavak praćenja inovacija u oblasti informatičkih i komunikacionih tehnologija primjenjivih u izbornom procesu u Bosni i Hercegovini (period juli–decembar 2017. godine), te putem Ministarstva komunikacija i prometa BiH dostavila Izvještaj Vijeću ministara BiH, na razmatranje i usvajanje preporuka za postupanje, a u skladu sa Poslovníkom o radu Vijeća ministara BiH.

¹³ <http://www.vijeceministara.gov.ba>

¹⁴ Akt Ministarstva civilnih poslova BiH, broj 06-30-2-2153-2/17 od 18. 01. 2018. godine.

¹⁵ Narodna skupština Republike Srpske dostavila je dana 29. 11. 2018. godine kandidatske liste za izbor delegata u Vijeće naroda Republike Srpske na potvrđivanje i ovjeru Centralnoj izbornoj komisiji BiH. Ukupno je dostavljeno 26 kandidatskih listi na kojima se nalaze 80 kandidata za delegate u Vijeću naroda Republike Srpske i to: za izbor delegata iz reda srpskog naroda dostavljeno je

1.4.2. Dom naroda Parlamenta Federacije BiH

69. Centralna izborna komisija BiH je na osnovi člana 2.9 stav (1) tačka 6, a u vezi s članom 10.11 Izbornog zakona BiH, za Dom naroda Parlamenta Federacije BiH ovjerila ukupno: 25 kandidatskih listi iz reda hrvatskog naroda; 33 kandidatske liste iz reda bošnjačkog naroda; 9 kandidatskih listi iz reda srpskog naroda i 5 kandidatskih listi iz reda Ostalih.
70. Skupština Tuzlanskog i Skupština Zeničko-dobojskog kantona u Federaciji BiH dostavile su dana 28. 12. 2018. godine kandidatske liste za izbor delegata za Dom naroda Parlamenta Federacije BiH i to 6 kandidatskih listi sa ukupno 14 kandidata iz Skupštine Tuzlanskog kantona i 11 kandidatskih listi sa ukupno 28 kandidata iz Skupštine Zeničko-dobojskog kantona.

Tabela 1. Ovjerene liste / kandidati iz Skupština Tuzlanskog i Zeničko-dobojskog kantona

Kanton	Ovjereno listi / kandidata				Napomena
	Bošnjaci	Hrvati	Srbi	Ostali	
Tuzlanski kanton	3/8	1/2	1/2	1/2	
Zeničko-dobojski kanton	7/20	3/7	1/1	-	Bira se i jedan delegat iz reda ostalih.

71. Preostalih osam kantonalnih skupština dostavilo je kandidatske liste za posredne izbore tokom mjeseca januara i februara 2019. godine.

11 kandidatskih listi na kojima se nalazi 30 kandidata. Ukupno su ovjerena 24 kandidata, s obzirom na to da je u postupku provjere utvrđeno za 7 predloženih kandidata da imaju mandat vijećnika te je izvršeno njihovo uklanjanje s kandidatskih listi, a ovlašteni predlagači dostavili jednog zamjenskog kandidata; za izbor delegata iz reda bošnjačkog naroda ovjerene su 3 kandidatske liste na kojima se nalazi 16 kandidata; za izbor delegata iz reda hrvatskog naroda dostavljeno je 8 kandidatskih listi na kojima se nalazi 26 kandidata. Ukupno je ovjereno 25 predloženih kandidata, s obzirom na to da je u postupku provjere utvrđeno da jedan predloženi kandidat ima mandat vijećnika, te je izvršeno njegovo uklanjanje s kandidatske liste. Za izbor delegata iz reda ostalih ovjerene su 4 kandidatske liste na kojima se nalazi 8 kandidata. U skladu sa članom 9.12g stav (1) i 11.13 stav (1) Izbornog zakona BiH, Narodna skupština Republike Srpske dostavila je, dana 06. 12. 2018. godine, Centralnoj izbornoj komisiji BiH kompletan izborni materijal za izbor delegata u Vijeće naroda RS. Na osnovi dostavljenih rezultata glasanja provedenog u Narodnoj skupštini Republike Srpske, Centralna izborna komisija BiH na 94. sjednici, održanoj dana 07. 12. 2018. godine, donijela je Odluku o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata delegatima u Vijeću naroda RS iz reda bošnjačkog, hrvatskog i srpskog naroda, te i iz reda Ostalih, broj: 06-1-07-1-727/18. Postupajući u skladu sa članom 2.9 stav (1) tačka 9. Izbornog zakona BiH, a u vezi sa članom 11.13 Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH je na 96. sjednici, održanoj 11. 12. 2018. godine, donijela Odluku o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata delegatima u Vijeću naroda RS, broj: 06-1-07-1-727/18. U skladu sa članom 2.9 stav (1) tačka 10. Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH je izradila i dostavila uvjerenja o dodjeli mandata za 28 delegata u Vijeću naroda RS koji su na konstitutivnoj sjednici održanoj 12.12.2018. godine uredno popunili i potpisali izjave o prihvatanju mandata delegata u Vijeću naroda RS.

Tabela 2. Ovjerene liste / kandidati iz osam kantona FBiH

Kanton	Ovjereno listi / kandidata				Napomena
	Bošnjaci	Hrvati	Srbi	Ostali	
Bosansko-podrinjski kanton – Goražde	10/17	1/1	1/2	4/4	BPK Goražde ne bira delegate iz reda ostalih.
Hercegovačko-neretvanski kanton	2/8	3/10	2/2	1/1	HNK ne bira delegate iz reda ostalih.
Kanton 10	1/1	6/13	2/4	-	
Srednjobosanski kanton	4/8	4/11	1/1	-	Bira se i jedan delegat iz reda ostalih.
Zapadnohercegovački kanton	-	4/9	-	-	Bira se i jedan delegat iz reda bošnjačkog i jedan kandidat iz reda srpskog naroda.
Unsko-sanski kanton	5/9	2/2	-	1/2	Biraju se i dva delegata iz reda srpskog naroda.
Kanton Sarajevo	6/20	1/2	2/2	2/2	Biraju se tri delegata iz reda srpskog naroda.
Posavski kanton	5/5	2/6	-	-	Bira se i jedan delegat iz reda srpskog naroda.

72. Zaključno sa 04. 02. 2019. godine, Centralna izborna komisija BiH ovjerila je ukupno 184 kandidata za učešće na posrednim izborima za Dom naroda Parlamenta Federacije BiH.
73. Centralna izborna komisija BiH je donijela deset odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata delegatima u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH iz kantona, kako slijedi:
1. Unsko-sanski kanton, Odluka broj: 06-1-07-1-35/19 od 31. 01. 2019. godine,
 2. Posavski kanton, Odluka broj: 06-1-07-1-37/19 od 31. 01. 2019. godine,
 3. Tuzlanski kanton, Odluka broj: 06-1-07-1-22/19 od 24. 01. 2019. godine,
 4. Zeničko-dobojski kanton, Odluka broj: 06-1-07-1-56/19 od 08. 02. 2019. godine,
 5. Bosansko-podrinjski kanton Goražde, Odluka broj: 06-1-07-1-50/19 od 31. 01. 2019. godine,
 6. Srednjobosanski kanton, Odluka broj: 06-1-07-1-49/19 od 07. 02. 2019. godine,
 7. Hercegovačko-neretvanski kanton, Odluka broj: 06-1-07-1-52/19 od 08. 02. 2019. godine,
 8. Zapadnohercegovački kanton, Odluka broj: 06-1-07-1-25/19 od 24. 01. 2019. godine,
 9. Kanton Sarajevo, Odluka broj: 06-1-07-1-45/19 od 04. 02. 2019. godine,
 10. Kanton 10, Odluka broj: 06-1-07-1-57/19 od 08. 02. 2019. godine.
74. Centralna izborna komisija BiH je na 16. sjednici, održanoj dana 11. 02. 2019. godine, donijela četiri dopunske odluke o raspodjeli mandata delegatima iz reda srpskog naroda i reda Ostalih u Domu naroda Palamenta Federacije BiH, Odluke broj: 06-1-07-1-61/19; 06-1-07-1-62/19; 06-1-07-1-63/19 i 06-1-07-1-64/19.

75. Dana 14. 02. 2019. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela Odluku, broj: 06-1-07-1-134-1/19, o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine – Opći izbori 2018. godine.
76. Centralna izborna komisija BiH je na 26. sjednici, održanoj dana 05. 03. 2019. godine, donijela tri Odluke, broj: 06-1-07-1-93/19, 06-1-07-1-94/19 i 06-1-07-1-95/19, o dodjeli mandata delegatima u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH iz reda srpskog naroda.

1.4.3. Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH

1.4.3.1. Izbor delegata u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Republike Srpske

77. Posredni izbori za Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Republike Srpske su provedeni u decembru 2018. godine.¹⁶

1.4.3.2. Izbor delegata u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Federacije BiH

78. Za posredne izbore u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Federacije BiH Centralna izborna komisija BiH je ovjerala 12 kandidatskih listi i to 7 kandidatskih listi iz reda hrvatskog naroda i 5 kandidatskih listi iz reda bošnjačkog naroda.
79. Dom naroda Parlamenta Federacije BiH dostavio je dana 20. 02. 2019. godine kandidatske liste za izbor delegata iz Federacije BiH u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH na potvrđivanje i ovjeru Centralnoj izornoj komisiji BiH. Ukupno je dostavljeno 13 kandidatskih listi.
80. Za izbor delegata iz reda bošnjačkog naroda ovjereno je pet (5) listi na kojima se nalazi 12 kandidata za delegate u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH.
81. Za izbor delegata iz reda hrvatskog naroda dostavljeno je osam (8) listi na kojima se nalazi 31 kandidat za delegate u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH, a ovjereno je sedam (7) kandidatskih listi i ukupno 30 kandidata. Centralna izborna komisija BiH odbila je jednu kandidatsku listu, s obzirom na to da nije ispunila uvjete iz člana 9.12c Izbornog zakona BiH i člana 2. stav (2) Uputstva o postupku provođenja posrednih izbora za tijela vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom BiH.
82. Nadalje, Dom naroda Parlamenta Federacije BiH je, dana 20. 02. 2019. godine, dostavio Centralnoj izornoj komisiji BiH akt, broj: 02/6-02-287/19 od 20. 02. 2019. godine, te u njegovom prilogu cjelokupan izborni materijal u vezi sa provedenim posrednim izborima za Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Federacije BiH, sa konstituirajuće sjednice Doma naroda Parlamenta Federacije BiH održane 20. 02. 2019. godine.

¹⁶ Narodna skupština Republike Srpske dostavila je dana 29. 11. 2018. godine kandidatske liste za izbor delegata iz Republike Srpske u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH na potvrđivanje i ovjeru Centralnoj izornoj komisiji BiH. Ukupno je ovjereno 8 kandidatskih listi za izbor delegata iz reda srpskog naroda na kojima se nalazi 20 kandidata za delegate u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH. U skladu sa članom 9.12g stav (1) i 11.13 stav (1) Izbornog zakona BiH, Narodna skupština Republike Srpske dostavila je, dana 06. 12. 2018. godine, Centralnoj izornoj komisiji BiH kompletan izborni materijal o provednim posrednim izborima za izbor delegata iz Republike Srpske u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH. Nakon provjere dostavljenog materijala o provedom postupku Centralna izborna komisija BiH na 94. sjednici, održanoj dana 07. 12. 2018. godine, donijela je Odluku o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata delegatima u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH, broj: 06-1-07-1-726/18.

83. Dana, 20. 02. 2019. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela Odluku, broj 06-1-07-1-82/19, o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata delegatima u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno dana 25. 02. 2019 godine Odluku, broj 06-1-07-1-179-1/19, o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Federacije Bosne i Hercegovine.

1.5. Provođenje prijevremenih izbora

84. U 2019. godini organizirani su i provedeni (17. 02. 2019. godine) prijevremeni izbori za: gradonačelnika gradova Doboj i Trebinje, te načelnika općina: Kakanj, Bosanski Petrovac, Drvar, Domaljevac-Šamac, Bužim, Bosansko Grahovo i Ribnik.
85. Centralna izborna komisija BiH je u skladu sa odredbama člana 2.9 stav (1) tačka 6. ovjerila ukupno 17 kandidatskih listi političkih stranaka/koalicija za navedene izbore, te donijela relevantne akte neophodne za provođenje navedenih izbora (Odluka o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora; Uputstvo o rokovima izbornih aktivnosti za održavanje prijevremenih izbora; odluke o utvrđivanju i objavi broja birača upisanih u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za prijevremene izbore i odluke kojim se odbija upis u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan Bosne i Hercegovine za prijevremene izbore, Odluku o zaključivanju i potvrđivanju broja upisanih birača u Centralni birački spisak za prijevremene izbore za gradonačelnike gradova i načelnike općina).
86. Po okončanju prijevremenih izbora, donesene su odluke o utvrđivanju i objavljivanju rezultata prijevremenih izbora, te nakon pravosnažnosti, i odluke o potvrđivanju rezultata prijevremenih izbora, te izdata uvjerenja o dodjeli mandata za novoizabrane gradonačelnike/načelnike.

1.5.1. Prijevremeni izbori u gradovima Doboj i Trebinje i općinama Bužim, Domaljevac-Šamac, Bosanski Petrovac, Doboj, Drvar, Bosansko Grahovo i Kakanj

87. Na Općim izborima 2018. godine ukupno 16 gradonačelnika gradova/načelnika općina je osvojilo mandat. Od navedenog broja, 7 gradonačelnika/načelnika je prihvatio novoizabrani mandat (Bužim, Domaljevac-Šamac, Bosanski Petrovac, Doboj, Drvar, Bosansko Grahovo, Kakanj), te su se u navedenim općinama/gradovima proveli prijevremeni izbori 17. 02. 2019. godine. Nadalje, gradonačelnik grada Trebinje je odbio osvojeni mandat na Općim izborima 2018. godine, ali je zbog imenovanja na drugu funkciju podnio ostavku na funkciju načelnika, te su i u ovom gradu održani prijevremeni izbori 17. 02. 2019. godine.
88. Centralna izborna komisija BiH je na 95. sjednici održanoj 10. 12. 2018. godine donijela Odluku o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora za gradonačelnike Grada Doboj i Grada Trebinje i načelnike Općine Bosanski Petrovac, Općine Bosansko Grahovo, Općine Bužim, Općine Domaljevac-Šamac, Općine Drvar, Općine Kakanj i Općine Ribnik, a nakon donošenja odluka o prestanku mandata gradonačelnika/načelnika navedenih gradova i općina. Na istoj sjednici je doneseno i Uputstvo o rokovima izbornih aktivnosti za održavanje prijevremenih izbora za gradonačelnike i načelnike navedenih gradova i općina, kojim su utvrđene ključne izborne aktivnosti i rokovi za provođenje.

89. Za učešće na prijevremenim izborima ovjereno je ukupno 13 političkih stranaka, 13 nezavisnih kandidata i jedna koalicija. Također, Centralna izborna komisija BiH ovjerila je ukupno 17 kandidata političkih stranaka i koalicija, tako da se na glasačkim listićima nalazilo ukupno 30 kandidata.
90. Centralni birački spisak za prijevremene izbore zaključen je dana 28. 01. 2019. godine, a Odlukom o zaključivanju i potvrđivanju broja upisanih birača u Centralni birački spisak za prijevremene izbore za gradonačelnike gradova i načelnike općina koji će se održati u nedjelju 17. 02. 2019. godine utvrđeno je da je za prijevremene izbore upisano ukupno 170 892 birača.

Tabela 3. Broj birača upisanih u izvod iz Centralnog biračkog spiska za prijevremene izbore

R/br.	Općina/Grad	Redovni	Odsustvo / lično	Pošta	Ukupno
1.	Doboj	61.679	746	1.303	63.728
2.	Trebinje	29.418	44	1.075	30.537
3.	Bužim	15.057	10	75	15.142
4.	Domaljevac-Šamac	3.380	58	1.163	4.601
5.	Bosanski Petrovac	6.536	81	47	6.664
6.	Drvar	6.218	244	354	6.816
7.	Ribnik	6.201	14	53	6.268
8.	Bosansko Grahovo	2.493	76	372	2.941
9.	Kakanj	33.923	203	69	34.195
	UKUPNO	164.905	1.476	4.511	170.892

91. Za posmatranje prijevremenih izbora Centralna izborna komisija BiH je akreditirala ukupno 262 posmatrača iz udruženja građana.
92. Prijevremeni izbori su u skladu s Odlukom o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora održani 17. 02. 2019. godine na 293 biračka mjesta u 9 gradova/općina, a preliminarni, nezvanični i nekompletni rezultati izbora objavljeni su 17. 02. 2019. godine na internet-stranici Centralne izborne komisije BiH.
93. Centralna izborna komisija BiH je dana 25. 02. 2019. godine donijela Odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata prijevremenih izbora za gradonačelnike i načelnike predmetnih gradova i općina, a istekom roka za podnošenje žalbe i zahtjeva za ponovno brojanje glasačkih listića, odnosno nakon pravosnažnosti odluka, u skladu s članom 5.32 Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH je dana 05. 03. donijela odluke o potvrđivanju rezultata prijevremenih izbora za gradonačelnike Grada Trebinje i Grada Doboj, odnosno načelnike općina Bosansko Grahovo, Bosanski Petrovac, Domaljevac-Šamac, Drvar, Kakanj i Ribnik, a dana 06.03. Odluku o potvrđivanju rezultata prijevremenih izbora za načelnika Općine Bužim.

1.5.2. Povrat uplaćenog novčanog iznosa takse za ovjeru učešća na prijevremenim izborima 17.02.2019. godine

94. Članom 4.16 Izbornog zakona BiH propisana je obaveza dostave dokaza o uplaćenju taksi za učešće na izborima, kao i o uslovima i načinu povrata novčanog iznosa takse za ovjeru.
95. U skladu s navedenim, obračun povrata takse izvršen je za ukupno šest nezavisnih kandidata i jednu političku stranku, koji su ispunili zakonske uvjete za povrat, za koje je Centralna izborna komisija BiH donijela pojedinačne odluke 11. 04. 2019. godine.

1.5.3. Prijevremeni izbori za načelnika Općine Kupres

96. Centralna izborna komisija BiH je dana 12. 12. 2019. godine, na osnovi člana 14.3 stav (1) Izbornog zakona BiH i Odluke Centralne izborne komisije BiH o prestanku mandata načelnika Općine Kupres donijela Odluku o raspisivanju prijevremenih izbora za načelnika Općine Kupres. Pripremljeno je Uputstvo o rokovima izbornih aktivnosti za održavanje prijevremenih izbora za načelnika Općine Kupres od 12. 12. 2019. godine.
97. U skladu sa članom 2. stav (2) navedenog Uputstva, rok za prijavu za ovjeru političkih stranaka i nezavisnih kandidata istekao je dana 17. 12. 2019. godine u 16,00 sati. Do navedenog roka, Centralnoj izbornoj komisiji BiH nije podnesena nijedna prijava političkih stranaka i nezavisnih kandidata.
98. S obzirom na naprijed navedeno, te činjenicu da nisu ispunjeni uvjeti iz člana 1.2a stav (3) i člana 1.2b Izbornog zakona BiH, odnosno nisu osigurana finansijska sredstva za održavanje izbora, Centralna izborna komisija BiH je dana 19. 12. 2019. godine donijela Odluku o odgađanju prijevremenih izbora za načelnika Općine Kupres zakazanih za nedjelju, 09. 02. 2020. godine.

1.6. Vođenje Centralnog biračkog spiska

1.6.1. Redovni poslovi ažuriranja Centralnog biračkog spiska

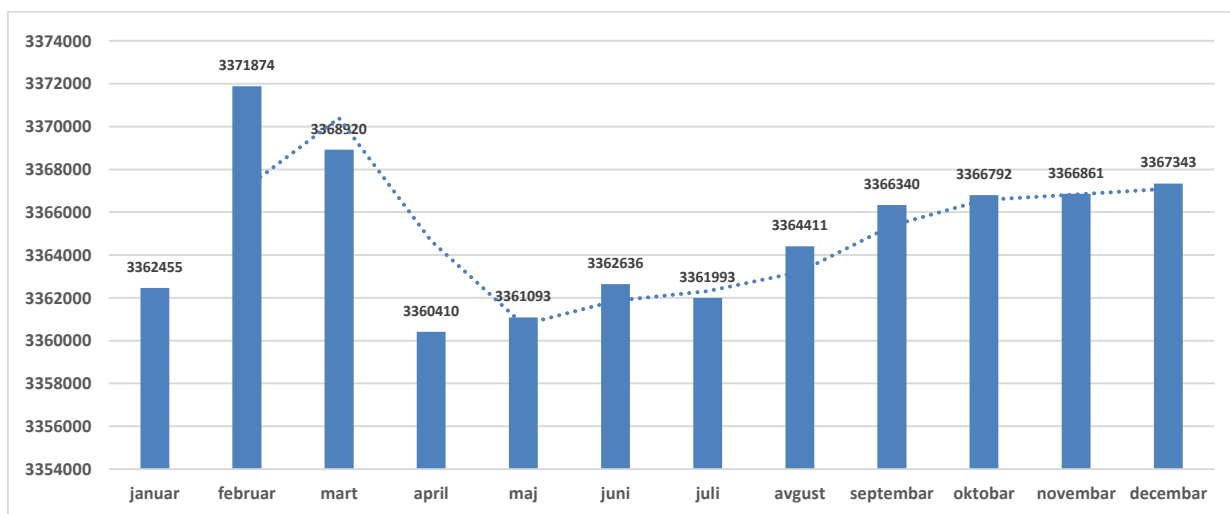
99. Centralni birački spisak je evidencija o državljanima BiH koji imaju biračko pravo u skladu s Izbornim zakonom BiH i formira se, vodi i koristi za potrebe organizacije i provođenja izbora u skladu sa zakonom, za provođenje referendumu, za provođenje opoziva izabranog funkcionera i izbore organa lokalne samouprave u skladu sa zakonom. Postupak vođenja Centralnog biračkog spiska i upisa birača u Centralni birački spisak propisan je poglavljem 3. Izbornog zakona BiH – Birački spisak, te Pravilnika o upotrebi i izradi izvoda iz Centralnog biračkog spiska (“Službeni glasnik BiH“, br. 29/18 i 62/18).
100. Broj upisanih birača u Centralni birački spisak zavisi od broja osoba: koje se upisuju kada navrš 18 godina u evidenciju CBS-a, koje su se odrekle ili stekle državljanstva BiH, koje su pravosnažnom odlukom nadležnog organa lišene potpune poslovne sposobnosti ili kojima je vraćena poslovna sposobnost, koje imaju smetnje prema članovima 1.6, 1.7. i 1.7a Izbornog zakona BiH, koje su umrle i brisane iz evidencije CBS-a, koje se upisuju kada navrš 18 godina u evidenciju CBS-a, koje su se odrekle državljanstva BiH i brisane su iz CBS-a, ili stekle državljanstvo BiH i upisane su u CBS, koje su pravosnažnom odlukom nadležnog organa lišene potpune poslovne sposobnosti, te im je oduzeto biračko pravo ili kojima je

vraćena poslovna sposobnost te im je vraćeno biračko pravo, koje imaju smetnje prema članovima 1.6, 1.7. i 1.7a Izbornog zakona BiH i koje su umrle i brisane iz evidencije CBSa.

101. **Mjesečna ažuriranja CBS-a** – Centralni birački spisak je jedinstven, stalan i redovno se ažurira. U skladu sa Jedinstvenom metodologijom i programom obrade i vođenja evidencije Centralnog biračkog spiska, čiji potpisnici su Centralna izborna komisija BiH i IDDEEA, IDDEEA vrši redovan presjek stanja Centralnog biračkog spiska svakog prvog ponedjeljka u mjesecu te ga dostavlja Centralnoj izbornoj komisiji BiH koja vrši generiranje i obradu dostavljenih podataka, pripremu izvještaja o broju birača upisanih u Centralni birački spisak, te navedene podatke koristi i obrađuje u skladu sa zakonskom nadležnosti i službenom svrhom. U skladu s navedenim, aktivnosti u 2019. godini su uključivale kontinuirane poslove redovnog mjesečnog ažuriranja Centralnog biračkog spiska.
102. Prema sačinjenim mjesečnim presjecima stanja Centralnog biračkog spiska, pregled broja birača upisanih u Centralni birački spisak za 2019. godinu je sljedeći:

Tabela 4. Pregled broja birača upisanih u Centralni birački spisak za 2019. godinu

Mjesec	Datum	Ukupno	Razlika broja birača od mjeseca do mjeseca
januar	4.1.2019	3.362.455	
februar	4.2.2019	3.371.874	9.419
mart	6.3.2019	3.368.920	2.954
april	2.4.2019	3.360.410	851
maj	6.5.2019	3.361.093	683
juni	5.6.2019	3.362.636	1.543
juli	2.7.2019	3.361.993	643
august	6.8.2019	3.364.411	2.418
septembar	2.9.2019	3.366.340	1.929
oktobar	8.10.2019	3.366.792	452
novembar	4.11.2019	3.366.861	69
decembar	13.12.2019	3.367.343	482

Grafikon 1. Trend promjena broja upisanih birača u CBS od januara do decembra 2019. godine

103. Prema posljednjem presjeku Centralnog biračkog spiska od 13. 12. 2019. godine broj upisanih birača u Centralni birački spisak bio je veći za 4.888 birača u odnosu na broj upisanih birača na dan 04. 01. 2019. godine.
104. **Ažuriranje podataka o poslovnoj sposobnosti** – Centralna izborna komisija BiH na osnovi člana 3.6 stav (2) tačka d) vodi i posebne evidencije o licima kojim je po osnovi zakona oduzeto pravo glasa te vrši ažuriranje biračkog prava u Centralnom biračkom spisku, i to za: lica koja su pravosnažnom odlukom nadležnog organa lišena potpune poslovne sposobnosti, i lica koja imaju smetnju iz člana 1.6, 1.7 i 1.7a Izbornog zakona BiH (povrede humanitarnog prava).
105. U prethodnim godinama, a po zahtjevu Centralne izborne komisije BiH, uspostavljena je praksa kontinuiranog dostavljanja rješenja o oduzimanju/vraćanju poslovne sposobnosti od nadležnih sudova u Federaciji BiH i Republici Srpskoj prema Centralnoj izbornoj komisiji BiH, u svrhu blagovremenog ažuriranja Centralnog biračkog spiska. S obzirom na to da pojedini sudovi u Federaciji BiH i Republici Srpskoj rješenja o oduzimanju / vraćanju poslovne sposobnosti ne dostavljaju kontinuirano, Centralna izborna komisija BiH povremeno dostavu pravosnažnih rješenja traži putem urgencija. S tim u vezi 17. 04. 2019. godine upućene su urgencije za dostavu pravosnažnih Rješenja o oduzimanju/vraćanju poslovne sposobnosti prema 17 sudova u Republici Srpskoj i 21 sudu u Federaciji BiH.
106. Nakon upućenih urgencija, sudovi su u većem broju dostavili predmetna rješenja. Napominjemo da većina rješenja ne sadrži JMB osobe, već samo datum rođenja i ime jednog roditelja, što otežava postupak identificiranja osobe u Centralnom biračkom spisku i ažuriranja podataka.
107. U 2019. sudovi su prema Centralnoj izbornoj komisiji BiH dostavili ukupno 552 rješenja koja se odnose na poslovnu sposobnost, a navedeni podaci su ažurirani u evidenciji Centralnog biračkog spiska.
108. **Ispis iz državljanstva BiH** – Ministarstvo civilnih poslova BiH prema Centralnoj izbornoj komisiji BiH vrši kontinuiranu dostavu konačnih rješenja o prestanku državljanstva BiH odricanjem. Procedura dostavljanja rješenja o ispisu iz državljanstva podrazumijeva da se rješenje dostavlja i nadležnim organima, koji u saradnji i u skladu s nadležnom procedurom vrše brisanje podataka iz evidencija koje su značajne za evidenciju Centralnog biračkog spiska.
Centralna izborna komisija BiH je zaključno sa 04. 11. 2019. godine izvršila analizu do tada pristiglih 3.363 rješenja u 2019. godini o prestanku državljanstva BiH. Provjerom dostavljenih rješenja, zaključno sa stanjem na dan 04. 11. 2019. godine, utvrđeno je da od ukupno 3.363 osobe kojima je prestalo državljanstvo BiH, iz evidencije Centralnog biračkog spiska su uklonjeni podaci za 1.502 osobe, podaci za 1.170 osoba se ne nalaze na Centralnom biračkom spisku, te da je u evidenciji Centralnog biračkog spiska još uvijek 691 osoba kojoj je prestalo državljanstvo BiH odricanjem. Imajući u vidu da Centralna izborna komisija BiH nema uvid u kontinuitet i način ažuriranja evidencija koje vode i održavaju druge relevantne institucije, u narednom periodu će se nastaviti provjera podataka o osobama koje nisu brisane iz evidencije Centralnog biračkog spiska iz razloga prestanka državljanstva BiH odricanjem, s ciljem praćenja ažurnosti podataka Centralnog biračkog spiska.
Zaključno sa 31. 12. 2019. godine, ukupno je dostavljeno 3.759 rješenja o ispisu i promjenama u rješenjima o državljanstvu BiH.
109. **Član 1.7 Izbornog zakona BiH** – U skladu sa nadležnošću u vođenju Centralnog biračkog spiska, a u vezi sa odredbom člana 1.7 Izbornog zakona BiH, na osnovi podataka koje su

dostavili nadležni organi o licima koja se nalaze na izdržavanju kazne zatvora ili su izdržali kaznu zatvora zbog ozbiljnih povreda humanitarnog prava koju je izrekao Sud Bosne i Hercegovine, sud Republike Srpske ili sud Federacije Bosne i Hercegovine i sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ili koje se nisu povinovale naredbi da se pojave pred ovim sudovima, Centralna izborna komisija BiH je u izvještajnom periodu donijela ukupno 57 odluka, od toga 32 odluke kojim je utvrđeno da lice neće biti upisano u Centralni birački spisak dok se nalazi na izdržavanju kazne zatvora i 25 odluka kojim je utvrđeno da se lice upisuje u Centralni birački spisak, a čije ime je prethodno brisano iz spiska, u skladu sa odredbom člana 1.7 Izbornog zakona BiH, zbog isteka izdržavanja kazne zatvora izrečene zbog povreda humanitarnog prava. Navedeni podaci su ažurirani u evidencijama Centralnog biračkog spiska.

110. **Ažuriranje adresa izvan BiH** – Redovne aktivnosti na vođenju Centralnog biračkog spiska su uključivale i ažuriranje prispjelih podataka o izmjeni adresa za birače koji borave u inozemstvu, prijem prijave za upis birača koji borave u inozemstvu u Centralni birački spisak, te usmena i pisana korespondencija u vezi sa glasanjem izvan zemlje.
111. **Ažuriranje podataka o umrlim osobama** – Provjerom podataka u Centralnom biračkom spisku sa stanjem na dan 04. 11. 2019. godine, utvrđeno je da je ukupno 51.033 osoba brisano iz evidencije Centralnog biračkog spiska (tj. označene su sa statusom umrle osobe) u odnosu na evidenciju Centralnog biračkog spiska sa Općih izbora 2018. godine. **S obzirom na to da godišnje u BiH umre oko 38.000 osoba¹⁷, može se zaključiti da su u toku prethodne godine izvršena značajna ažuriranja vezano za umrle osobe, cca = 12.000 osoba.**
112. Podsjećamo da je Centralna izborna komisija BiH dana 25. 01. 2018. godine uputila zahtjev broj: 06-1-07-2-75-1/18, svim OIK/GIK da u saradnji sa matičnim uredima poduzmu aktivnosti na provjerama ažurnosti Centralnog biračkog spiska vezano za umrle. Tokom navedne aktivnosti OIK/GIK su evidentirali ukupno 7.659 umrle osobe na Centralnom biračkom spisku.
113. U periodu do zaključenja Centralnog biračkog spiska dana 23. 08. 2018. godine, navedenom aktivnošću uklonjeno je 5.965 umrlih osoba sa Centralnog biračkog spiska. Preostale osobe koje je evidentirala OIK/GIK kao umrle osobe (1.703) su na izvodima iz Centralnog biračkog spiska bile označene oznakom *. Provjerom na dan 18. 10. 2019. godine od navedenog broja označenih osoba * preostalo je ukupno 1.009 osoba kojima status osobe (živ/mrtav ili poništen JMB) još uvijek nije izmijenjen u Centralnom biračkom spisku.
114. S tim u vezi, 02. 12. 2019. godine upućen je zahtjev prema svim izbornim komisijama da u saradnji sa matičnim uredima poduzmu aktivnosti na provjerama ažurnosti Centralnog biračkog spiska. Provjera je zatražena za umrle osobe koje su, u skladu sa procedurom utvrđenom članom 23. Pravilnika o upotrebi i izradi izvoda iz Centralnog biračkog spiska (“Službeni glasnik BiH“, br. 29/18 i 62/18) na Općim izborima 2018. označene oznakom “*“ (osobe za koje je matični ured izdao izvod iz Matične knjige umrlih (MKU), a koje se još uvijek nalaze u evidenciji Centralnog biračkog spiska) kao i za osobe koje će do dana održavanja Lokalnih izbora 2020. godine imati 100 ili više godina, a nalaze se u evidenciji Centralnog biračkog spiska. Prikupljanje i provjera podataka svih OIK/GIK je u toku.

¹⁷Agencija za statistiku BiH, 2017. godina umrlih **37.979**, http://www.bhas.ba/?option=com_publicacija&id=1&lang=ba.

1.6.2. Aktivnosti na pripremi izbora za organe lokalne uprave i samouprave

115. Centralni birački spisak se formira, vodi i koristi, između ostalog, i za potrebe izbora organa lokalne samouprave u skladu sa zakonom, pri čemu Centralna izborna komisija BiH utvrđuje izvod iz Centralnog biračkog spiska za provođenje ovih izbora. U toku 2019. godine u 9 općina i gradova u BiH održani su izbori za organe lokalne uprave i samouprave. Izbori za savjete mjesnih zajednica održani su u općinama Milići (07. 04.), Posušje (02. 06.), Bosanski Petrovac (21. 06.), Zavidovići (30. 06.), Derвента i Gradačac (06. 10.), Grude (13.10.), Kladanj (06.11.) i Široki Brijeg (06.12.).
116. Za svake pojedinačne izbore Centralna izborna komisija BiH je svojom odlukom utvrdila izgled i sadržaj izvoda iz Centralnog biračkog spiska prema zadnjem presjeku, kao i broj birača za konkretne izbore. Dostavljeni su nadležnom organu, poštujući odredbe Zakona o zaštiti ličnih podataka.
117. Također, u okviru aktivnosti vezanih za jačanje integriteta Centralnog biračkog spiska, a na osnovi člana 3.6 stav (2) tačka a) Izbornog zakona BiH, donesen je zaključak i upućeno je obavještenje prema općinama u kojima su se provodili izbori za tijela lokalne samouprave da je potrebno da prilikom provođenja predmetnih izbora općinske izborne komisije u saradnji sa centrom za birački spisak i u koordinaciji sa komisijom za provođenje izbora u mjesnim zajednicama, izvrše provjeru svih osoba koje nisu glasale, a nalaze se na biračkim spiskovima, u cilju provjere da li se na biračkim spiskovima eventualno nalaze i osobe koje nemaju pravo glasa (npr. umrle osobe za koje još uvijek nije okončana nadležna procedura matičnih ureda ili nadležnih organa), te da po okončanju navedene provjere obavijeste Centralnu izbornu komisiju BiH o utvrđenom stanju.

1.7. Koordinacija rada izbornih komisija

1.7.1. Popunjenost izbornih komisija, imenovanje i razrješenje članova izbornih komisija

118. U skladu sa Odlukom o broju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 17/18 i 56/19) sve izborne komisije broje ukupno **561** člana.
119. Na dan 31. 12. 2019. godine imenovana su ukupno **542** člana (uključujući zamjenske članove), a nedostajalo je još 19 članova. Zaključno sa 13. 05. 2020. godine ukupno je imenovano 550 članova općinskih/gradskih izbornih komisija, od čega 284 (51,64%) muškaraca i 266 (48,36%) žena. U trenutku pisanja ovog izvještaja nedostajalo je 11 članova izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica.

Tabela 5. Pregled stanja Općinskih/gradskih izbornih komisija

Datum	Ukupan broj članova izbornih komisija	Ukupan broj imenovanih članova izbornih komisija (uključujući i zamjenske članove)	Ukupan broj nedostajućih članova izbornih komisija
31.12.2019.	561	542	19
13.05.2020.	561	550	11

120. U postupku razrješenja i imenovanja Centralna izborna komisija BiH je redovno pratila istek mandata članovima izborne komisije i upućeno je 25 urgencija za razrješenje članova općinskih izbornih komisija kojim je istekao mandat i zamjenskih članova i urgencija za imenovanje nedostajućih članova izbornih komisija.

1.7.1.1. Razrješenja i imenovanja članova izbornih komisija

121. Tokom 2019. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela **140** rješenja o razrješenju i imenovanju članova izbornih komisija.
122. Centralna izborna komisija BiH je u 2019. godini dala saglasnost na razrješenje 74 člana (18 podnijelo ostavke, 47 istekao mandat, 8 zamjenskih članova i 1 član koji je obuhvaćen odredbom člana 2.3 Izbornog zakona BiH – bio u izvršnom organu vlasti) i nije dala saglasnost na razrješenje 6 zamjenskih članova/predsjednika (zbog činjenice da nije izvršeno imenovanje redovnih članova). Centralna izborna komisija BiH nije dala prethodnu saglasnost za razrješenje šest članova Općinske izborne komisije Centar Sarajevo.
123. Centralna izborna komisija BiH je u 2019. godini dala saglasnost na imenovanje 60 članova i 8 predsjednika izborne komisije, te nije dala saglasnost na imenovanje 17 članova (tri člana – zbog nacionalnog i spolnog sastava izbornih komisija iz člana 2.14 stav (1) Izbornog zakona BiH, dva člana – član izvršnog organa vlasti (član 2.3 stav (1) tačka 3. Izbornog zakona BiH), četiri člana – kandidati na izborima (član 2.3 stav (1) tačka 4. Izbornog zakona BiH), tri člana – zbog nepoštovanja procedure imenovanja, i pet članova – zbog provođenja postupka imenovanja na osnovi podzakonskih propisa koji su stavljeni van snage).

1.7.1.2. Žalbe na razrješenje i imenovanje članova izbornih komisija

124. Na rješenja o razrješenju/imenovanju članova izbornih komisija je uloženo 17 žalbi, od čega je 12 žalbi odbijeno, 1 odbačena kao neblagovremena i 1 odbačena kao nedozvoljena. Sud BiH je uvažio 3 žalbe te ih je uvažila i Centralna izborna komisija BiH prilikom ponovnog odlučivanja.
125. Nadalje, na tri podneska, koje je Centralna izborna komisija BiH dostavila nadležnom organu i o tome obavijestila podnosiocima podnesaka, Sudu BiH su direktno podnesne tri žalbe na odluku jednog gradskog vijeća. Nakon izjašnjenja Centralne izborne komisije BiH, sve tri žalbe su odbačene kao nedozvoljene.

Tabela 6. Struktura Općinskih/gradskih izbornih komisija

Nacionalna struktura imenovanih članova Općinskih/gradskih izbornih komisija

UKUPNO	HRVATI		BOŠNJACI		SRBI		OSTALI	
542	103	19,00%	201	37,08%	215	39,67%	23	4,24%

Spolna struktura imenovanih članova općinskih/gradskih izbornih komisija

UKUPNO	MUŠKARCI		ŽENE	
542	279	51,48%	263	48,52%

Kvalifikaciona struktura imenovanih članova općinskih/gradskih izbornih komisija

UKUPNO	VSS		VŠS		SSS		MR	
542	492	90,77%	37	6,83%	13	2,40%	0	0,00%

Starosna struktura imenovanih članova općinskih/gradskih izbornih komisija

UKUPNO	Mlađi od 30 godina		Od 30 do 40 godina		Od 40 do 50 godina		Stariji od 50 godina	
542	215	39,67%	106	19,56%	127	23,34%	94	17,34%

1.7.2. Izrada analize o radu izbornih komisija u 2018. i 2019. godini

126. Odredbom člana 5. Uputstva o načinu rada i izvještavanja izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini (broj: 05-1-02-2-628-1/16 od 26. 05. 2016. godine), utvrđeno je da je izborna komisija obavezna do 31. 01. tekuće godine dostaviti Centralnoj izbornoj komisiji BiH izvještaj o radu za prethodnu godinu, i najmanje jednom mjesečno izvještavati Centralnu izbornu komisiju BiH prema obrascu (MIOROIJ).
127. U cilju osiguravanja potrebnih podataka o vršenju nadležnosti izbornih komisija, propisanih članom 2.13 Izbornog zakona BiH i jedinstvenog pristupa izradi izvještaja o radu za 2018. godinu, Centralna izborna komisija BiH je aktom broj: 06-1-07-1-1499-1/18 od 14. 12. 2018. godine dostavila izbornim komisijama obrazac za izradu izvještaja i odredila rok za dostavu izvještaja. Također, od izbornih komisija je zatraženo da odgovore na sva pitanja iz obrasca, kako bi Centralna izborna komisija BiH imala sve potrebne podatke. Nakon dostave podataka urađena je svaobuhvatna analiza koja je sadržavala presjek stanja o svakoj nadležnosti izborne komisije, zaključke i preporuke za poboljšanje rada izbornih komisija. Analiza, kao i problemi rada izbornih komisija u provođenju Općih izbora 2018. godine su predstavljeni na Konferenciji Centralne izborne komisije BiH, "Opći izbori 2018. – Izazovi izbornog procesa u Bosni i Hercegovini" održanoj 14–16. 04. 2019. u Sarajevu, a materijal je i publiciran¹⁸.

¹⁸ Izvješća o radu općinskih/gradskih povjerenstava u 2018. godini u Zbornik radova Konferencija "Opći izbori 2018. – izazovi izbornog procesa u Bosni i Hercegovini", 14–16. april, 2019. godine, Ka-Graf s.d. Sarajevo, str. 29–34.

128. Nadalje, u skladu sa zaključkom Centralne izborne komisije BiH sa 29. sjednice, održane 21. 03. 2019. godine, izborne komisije su dužne tromjesečno izvještavati o svom radu, na osnovi tabela koje će im krajem svakog kvartala dostavljati koordinatori za rad sa izbornim komisijama, te su s tim u vezi Centralnoj izbornoj komisiji BiH dostavljena dosada i tri zbirna kvartalna izvještaja o radu izbornih komisija u 2019. godini.

1.7.3. Osiguranje sredstava za provođenje Lokalnih izbora 2020. godine

129. Centralna izborna komisije BiH je aktom broj: 06-1-07-1-482-1/19 od 06. 06. 2019. godine dostavila svim izbornim komisijama primjer finansijskog plana za provođenje predstojećih Lokalnih izbora 2020. godine, koji je potrebno uputiti skupštini općine/grada, odnosno općinskom/gradskom vijeću na usvajanje, u skladu s rokovima za usvajanje budžeta općine/grada.

1.7.4. Korespondencija sa OIK/GIK i centrima za birački spisak

130. U izvještajnom periodu po predmetnoj tematici urađeno je 88 odgovora na upite općinskih izbornih komisija, općinskih vijeća/skupština općine, pravnih i fizičkih lica.
131. Pored redovnih aktivnosti vezanih za imenovanje članova izbornih komisija, obavljena je i stalna komunikacija putem telefona i putem e-maila sa izbornim komisijama i centrima za birački spisak u cilju rješavanja tekućih pitanja i problema na terenu te analiza rada, praćenje i pomoć izbornim komisijama i centrima za birački spisak, te ažuriranje kontakata izbornih komisija.
132. Komunikacija sa centrima za birački spisak je svakodnevna, putem telefona ili e-maila, u smislu pružanja pomoći centrima za birački spisak prilikom izvršavanja nadležnosti propisanih Poglavljem 3. Pravilnika o upotrebi i izradi izvoda iz Centralnog biračkog spiska. U toku realizacije naprijed navedenih aktivnosti pripremljeno je 12 akata, prikupljeno i obrađeno preko 500 raznih akata i informacija sa terena (zahtjevi za prijavu/odjavu korisnika aplikacija u centrima za birački spisak, akti o uspostavljanju Centra, kontrola rada Centra, ažuriranje umrlih birača, itd.), razmijenjeno je preko 6.500 e-mailova i obavljeno oko 1.300 telefonskih razgovora.

1.7.5. Koordinacioni sastanci sa izbornim komisijama o unapređenju izbornog procesa

133. Tokom 2019. godine predstavnici Centralne izborne komisije BiH su održali i koordinacione sastanke sa općinskim/gradskim izbornim komisijama na kojima se razgovaralo o unapređenju izbornog procesa. Na inicijativu Općinske izborne komisije Sapna, dana 20. 11. 2019. godine, u Sapni je održan sastanak općinskih izbornih komisija te regije sa članovima Centralne izborne komisije BiH. Osim izbornih komisija Sapne, Lopara, Teočaka i Gradačca sastanku je prisustvovao i predsjedavajući Općinskog vijeća Sapna. Akcentat sastanka je stavljen na imenovanje i rad biračkih odbora. Diskutiralo se i o visini naknada izborne administracije i s obzirom na to da je ovo bio period predlaganja i usvajanja općinskih budžeta, zaključeno je da je potrebno blagovremeno uputiti inicijative za povećanje tih naknada. Jedan od razloga velikog broja odustajanja od članstva u biračkim odborima je i visina naknade u odnosu na složenost posla i odgovornost.

Fotografija 1. Sastanak sa predstavnicima OIK-a u Sapni, 20. 11. 2019. godine

134. U okviru redovnih aktivnosti, a u vezi sa predstojećim Lokalnim izborima u BiH, 19. 12. 2019. godine je u Banjoj Luci održan sastanak člana CIK BiH sa članovima Gradske izborne komisije Banje Luke. Tokom višesatnog sastanka razgovarano je o poteškoćama sa kojima se susreću u pripremi i provođenju izbora, uključujući i postizborni period, izborne komisije velikih osnovnih izbornih jedinica kao što je Grad Banja Luka. Tokom sastanka naglašena je potreba za većom uključenošću organa uprave na lokalnom nivou u smislu tehničke podrške izbornim komisijama. S tim u vezi izražena je potreba da se u narednom periodu organizira sastanak i sa predstavnicima organa vlasti Grada Banja Luka.

1.8. Implementacija izbornih rezultata

1.8.1. Prestanci i dodjele mandata

135. U smislu utvrđivanja prestanka mandata izabranim članovima tijela vlasti kojim mandat dodjeljuje Centralna izborna komisija BiH i dodjele mandata sljedećim kvalificiranim kandidatima, odbijanja mandata i dodjele mandata sljedećim kvalificiranim kandidatima, u 2019. godini obrađena su ukupno 142 predmeta.
136. Svi zahtjevi su blagovremeno i u zakonskom roku realizirani tako što su podneseni zahtjevi za prestanak mandata detaljno obrađeni i procesuirani, od službene provjere kandidata (dužnosti, članstvo u OIK-u, CBS, sankcije i sl.) do donošenja zakonskih akata, odnosno do izdatih uvjerenja o dodjeli mandata.
137. U toku 2019. godine, od pokrenutih 128 upravnih postupaka, doneseno je 145 upravnih akata, te pripremljeno 580 popratnih akata i 128 uvjerenja o dodjeli mandata, koji su upućeni izabranim zvaničnicima, kao i tijelima vlasti u Bosni i Hercegovini.

138. Zvaničnicima kojima je prestao mandat, te sljedećim kvalificiranim kandidatima koji su prihvatili zamjenske mandate, dostavljeno je ukupno 128 izvjava o imovinskom stanju.
139. Iz domena tehničke obrade navedenih aktivnosti, vođena je evidencija o stanju tijela vlasti u smislu prestanaka mandata, odbijanja mandata, te dodjele mandata sljedećim kandidatima, u elektronskoj verziji, te je i arhivirana materijalna građa o njima.

Tabela 7. Pregled prestanaka mandata po organima vlasti

Tijelo vlasti	Broj prestanaka mandata
Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH	2
Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH	1
Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH	5
Dom naroda Parlamenta Federacije BiH	4
Narodna skupština Republike Srpske	2
Vijeće naroda Republike Srpske	1
Skupštine kantona u Federaciji BiH	13
Gradsko vijeće Grada Sarajeva	3
Skupština Grada Istočno Sarajevo	0
Načelnik općine	4
Općinsko vijeće/skupština opštine	93
Ukupno	128

Tabela 8. Pregled prestanaka mandata prema razlogu

Po zahtjevu stranke	108
Zbog smrti	10
Zbog promjene prebivališta (po službenoj dužnosti)	4
Zbog opoziva	0
Zbog nespojivosti dužnosti (po službenoj dužnosti)	3
Zbog kazne zatvora (po službenoj dužnosti)	3
Odbijanje mandata narednih kandidata	14
Ukupno	142

140. Iz relevantne oblasti pripremljen je 61 akt, što uključuje obavijesti, odgovore na upite, zahtjeve za mišljenje i ostale akte upućene Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

1.8.2. Provjera prebivališta za izabrane zvaničnike

141. U skladu sa planiranom polugodišnjom provjerom svih izabranih zvaničnika koji su osvojili mandat ili koji su dobili zamjenski mandat na Općim izborima 2018. godine i na Lokalnim izborima 2016. godine, u skladu sa odredbom člana 1.10 stav (1) tačka 7. Izbornog zakona BiH, u aprilu i u oktobru 2019. godine izvršene su provjere da li se svi izabrani zvaničnici nalaze u okviru izborne jedinice u kojoj su izabrani, odnosno u kojoj su dobili zamjenski mandat.
142. Navedenom provjerom je utvrđeno da se četiri izabrana zvaničnika ne nalaze u okviru izborne jedinice u kojoj su osvojili mandat, odnosno da je njihovo prebivalište izvan područja izborne jedinice u kojoj su upisani u Centralni birački spisak da glasaju i u kojoj su izabrani u trajanju dužem od 6 mjeseci, te im je, prema odredbama člana 1.10 stav (1) tačka 7. Izbornog zakona BiH, utvrđen prestanak mandata po službenoj dužnosti.
143. Prilikom obrade svakog predmeta o utvrđivanju prestanka mandata izabranog zvaničnika, vrše se provjere sljedećeg kvalificiranog kandidata i u smislu trenutnog prebivališta.

1.8.3. Implementacija rezultata provedenih Prijevremenih izbora za načelnika općina 2019. godine

144. Nakon Prijevremenih izbora za načelnike devet općina, održanih 17. 02. 2019. godine, implementirani su rezultati provedenih izbora, te dodijeljena uvjerenja o dodjeli mandata za devet izabranih načelnika/gradonačelnika, te jednak broj izjava o prihvatanju/odbijanju mandata, potvrda o prijemu uvjerenja o dodjeli mandata, kao i izjava o imovinskom stanju.

1.8.4. Implementacija rezultata provedenih posrednih izbora

145. Nakon održanih posrednih izbora za Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Federacije BiH u 2019. godini, te Dom naroda Parlamenta Federacije BiH iz skupština kantona u Federaciji BiH, implementirani su rezultati izbora, te pripremljena uvjerenja o dodjeli mandata za 68 izabranih delegata (10 u Domu naroda PS BiH i 58 u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH), te jednak broj izjava o prihvatanju/odbijanju mandata i potvrda o prijemu uvjerenja o dodjeli mandata, te 10 Izjava o imovinskom stanju za 10 delegata u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH.

1.9. Dostava obrazaca Izjava o imovinskom stanju

1.9.1. Zakonske odredbe

146. Članom 15.8 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine propisano je da su kandidati izabrani na svim nivoima vlasti dužni, u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata u Službenom glasniku BiH, na posebnom obrascu, predati Centralnoj izbornoj komisiji BiH potpisanu izjavu o imovinskom stanju.

147. Nadalje, članom 15.8 stav (2) Izbornog zakona BiH propisano je da je izabrani član organa vlasti na svim nivoima dužan Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijeti izvještaj o imovinskom stanju u roku od 30 dana nakon isteka mandata na koji je izabran, kao i u slučaju prestanka mandata.
148. Odredbom člana 19.10 stav (1) tačka a) i b) Izbornog zakona BiH propisano je da će se novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 3.000,00 KM kazniti za povrede kandidat izabran na svim nivoima vlasti ako u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata u "Službenom glasniku BiH", odnosno u roku od 30 dana nakon isteka mandata na koji je izabran, na posebnom obrascu ne preda potpisanu izjavu o imovinskom stanju iz člana 15.8 stav (1) i (2) ovog Zakona.
149. Odredbama člana 15.9 Izbornog zakona BiH propisano je da Centralna izborna komisija BiH omogućava da obrasci koji sadrže izjave o ukupnom imovinskom stanju budu dostupni javnosti. Centralna izborna komisija BiH nije odgovorna za tačnost podataka koji se odnose na podatke sadržane u obrascu.

1.9.2. Provođenje člana 15.8 stav (1) i člana 15.8 stav (2) Izbornog zakona BiH

150. Na 21. sjednici Centralne izborne komisije BiH, održanoj 21. 02. 2019. godine, primljena je k znanju Informacija o izabranim zvaničnicima koji nisu dostavili obrazac izjave o imovinskom stanju, te je donesen zaključak da se kandidatima izabranim na Općim izborima 2018. godine i izabranim zvaničnicima kojim je istekao mandat, a za koje je evidentirano da nisu dostavili Izjavu o imovinskom stanju u propisanom roku, uputi obavještenje putem organa vlasti u kojim su osvojili mandat da su dužni u roku od petnaest dana od dana prijema obavještenja dostaviti obrazac Izjave o imovinskom stanju Centralnoj izbornoj komisiji BiH.
151. Predmetna obavještenja su putem organa vlasti poslana za ukupno 369 osoba iz naprijed navedene Informacije. Do utvrđenog roka, 281 osoba je dostavila obrazac Izjave o imovinskom stanju, dok 88 osoba nisu postupile u skladu odredbama Izbornog zakona BiH.
152. Nadalje, postupajući u skladu sa zaključkom sa 35. sjednici Centralne izborne komisije BiH, izabranim zvaničnicima koji nisu dostavili Izjavu o imovinskom stanju u propisanom roku na lične adrese dostavljena su obavještenja.
153. Postupajući po zaključcima sa 48. sjednice Centralne izborne komisije BiH, putem telefona je kontaktirano sa ukupno 17 izabranih zvaničnika koji nisu dotad dostavili predmetni obrazac, te je navedeni postupak okončan dostavom svih obrazaca o imovinskom stanju, osim za jednu osobu koja je trenutno nedostupna.

1.9.3. Provođenje člana 15.9 Izbornog zakona BiH

154. U svrhu provođenja navedene odredbe Izbornog zakona BiH, u smislu dostupnosti obrazaca o imovinskom stanju javnosti, službenici Centralne izborne komisije BiH izvršili su unos podataka iz dostavljenih obrazaca Izjave o imovinskom stanju zvaničnika izabranih na Općim izborima 2018. godine za 618 izabranih zvaničnika (neposredni i posredni izbori). U provođenju navedenog zadatka izvršene su aktivnosti koje se odnose na unos podataka, provjeru unesenih podataka i generiranje svih podataka po nivoima vlasti, a kako bi informacije na internet-stranici Centralne izborne komisije BiH bile što preglednije za korisnike.

155. Dana 18. 11. 2019. godine okončane su sve aktivnosti vezano za unos, provjeru i generiranje podataka iz obrazaca Izjave o imovinskom stanju za zvaničnike izabrane na Općim izborima 2018. godine, te su objavljeni na internet-stranici Centralne izborne komisije BiH 28. 11. 2019. godine.
156. Također, u prethodnom periodu provedene su aktivnosti provjere unesenih podataka o imovinskom stanju za 3.136 izabranih zvaničnika na Lokanim izborima 2016. godine, izvršeno je usaglašavanje dostavljenih obrazaca sa trenutnim stanjem vlasti i generiranje svih obrazaca po osnovnim izbornim jedinicama, kako bi sadržaj na internet-stranici Centralne izborne komisije BiH bio pregledan za korisnike.
157. Dana 06. 11. 2019. godine, završene su sve aktivnosti vezano za unos, provjeru i generiranje podataka iz obrazaca Izjave o imovinskom stanju za izabrane zvaničnike na Lokalnim izborima 2016. godine, te su objavljeni na internet-stranici Centralne izborne komisije BiH 28. 11. 2019. godine.
158. Nadalje, imajući u vidu kontinuirani proces prestanka/dodjele zamjenskih mandata, u narednom periodu će po prispeću biti objavljivani imovinski obrasci osoba koje su dobile zamjenski mandat.

1.10. Analiza nevažećih glasačkih listića

159. Nakon što je Centralna izborna komisija BiH potvrdila rezultate Općih izbora 2018. godine pojedini akteri izbornog procesa su izrazili sumnju u pogledu broja nevažećih glasačkih listića i nastojali su to povezati sa zloupotrebama i nezakonitostima. Iako niko od 60.000 posmatrača političkih subjekata nije stavio primjedbu u zapisnik sa biračkog mjesta u vezi sa brojanjem glasačkih listića, Centralna izborna komisija BiH je donijela Zaključak i usvojila Metodologiju o analizi nevažećih glasačkih listića.
160. Suština usvojene Metodologije je bila utvrditi uzorak za analizu nevažećih glasačkih listića, na sistematičan način izvršiti obradu nevažećih glasačkih listića, te dobiti mjerljive pokazatelje na osnovi kojih će se pokušati dati relevantan odgovor na pitanje strukture i osnova nevažnosti glasačkih listića.
161. Analizom, koja je provedena od 09. 12. 2019. godine do 23. 02. 2020. godine, obuhvaćeno je 300 biračkih mjesta, odnosno za svaki organ vlasti po 50 biračkih mjesta.
162. Glavni zaključak analize je sljedeći: analizirano je 2,90 % svih nevažećih glasačkih listića na Općim izborima 2018. godine, odnosno 15.482 nevažeća glasačka listića u okviru kojih je utvrđeno postojanje 8.365 ili 54,04% praznih (neispunjenih) glasačkih listića, 24,73% precrtanih nevažećih glasačkih listića, zatim 19,38 % glasačkih listića na kojim su zaokružena 2 ili više političkih subjekata i 1,85 % glasačkih listića sa dopisanim sadržajem. Analiza je pokazala da su svi analizirani nevažeći glasački listići autentični, odnosno da nije bilo kopiranih glasačkih listića bez vodenog žiga. Iz rezultata analize se može zaključiti da je ogroman broj, skoro 80% posto, analiziranih nevažećih glasačkih listića prazno i precrtano.
163. Cilj navedne aktivnosti Centralne izborne komisije BiH je bio dobiti stručni nalaz o izvršenoj analizi nevažećih glasačkih listića kako bi se mogle poduzeti konkretne mjere koje bi dovele do smanjenja broja nevažećih glasačkih listića na budućim izborima. Jedna od mjera koja može biti predložena jeste da se na glasačkom listiću predvidi opcija "Ne glasam ni za koga",

što već kao praksa postoji u nekim državama, i da se prazan neoznačen glasački listić ne broji u nevažeće glasačke listiće.

2. Zaštita izbornog prava

164. Na osnovi odredbi Izbornog zakona BiH zaštitu izbornog prava osiguravaju izborne komisije (općinske izborne komisije, gradske izborne komisije, Izborna komisija Brčko distrikta BiH i Centralna izborna komisija BiH) i Apelacioni odjel Suda BiH. Svi prigovori podnose se u pisanoj formi na obrascu koji propiše Centralna izborna komisija BiH. Izborna komisija u svojoj općini/gradu/distriktu ima prvostepenu nadležnost za odlučivanje o svim pitanjima koja nisu eksplicitno dodijeljena Centralnoj izornoj komisiji BiH i Apelacionom odjelu Suda BiH. Centralna izborna komisija BiH ima drugostepenu nadležnost za odlučivanje o uložnim žalbama na odluke svih izbornih komisija.
165. Centralna izborna komisija BiH ima i prvostepenu nadležnost za odlučivanje po prigovorima uložnim zbog povrede pravila izbornog procesa, izbornih prava, povrede pravila Poglavlja 16. Izbornog zakona BiH, učinjene od političkog subjekta. Apelacioni odjel Suda BiH nadležan je da rješava po žalbama na odluke Centralne izborne komisije BiH. Žalbe se podnose Apelacionom odjelu Suda BiH u roku od dva dana od dana prijema odluke Centralne izborne komisije BiH. Žalba se podnosi putem Centralne izborne komisije BiH, a Apelacioni odjel Suda BiH dužan je donijeti odluku po žalbi u roku od tri dana od dana prijema žalbe.

2.1. Žalbe u vezi sa mandatom

166. Na odluke Centralne izborne komisije BiH u vezi sa mandatom uloženo je 11 žalbi Apelacionom odjelu Suda BiH, koje je Sud BiH odbio kao neosnovane.
167. Na odluke Centralne izborne komisije BiH o dodjeli mandata delegatima u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH, donesene u skladu sa članom 2.9 stav (1) tačka 17, članom 10.12 stav (1) i članom 10.16, a u vezi člana 10.10 Izbornog zakona BiH uložene su dvije žalbe Apelacionom odjelu Suda BiH, koje je Sud BiH odbio kao neosnovane.
168. Na odluke Centralne izborne komisije BiH o dodjeli mandata delegatima u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH iz reda srpskog naroda, donesene u skladu sa članom 2.9 stav (1) tačka 17. Izbornog zakona BiH, člana 37. stav (3) Uputstva o postupku provođenja posrednih izbora za tijela vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom BiH i člana 2, 3. i 4. Kriterija i postupak popune nedostajućih mandata u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine – Opći izbori 2018. godine, uloženo je šest žalbi Apelacionom odjelu Suda BiH, koje je Sud BiH odbio kao neosnovane.
169. Na odluke Centralne izborne komisije BiH o prestanku mandata i dodjeli mandata sljedećem kvalificiranom kandidatu uložene su 3 žalbe Sudu BiH. Odlučujući po žalbama Apelacioni odjel Suda BiH je 3 žalbe odbio kao neosnovane.

2.2. Žalbe u vezi sa prijevremenim izborima

170. Na osnovi člana 14.3 stav (1) Izbornog zakona BiH i odluka Centralne izborne komisije BiH o prestanku mandata gradonačelnicima Grada Doboj i Grada Trebinje i načelnicima Općine Bosanski Petrovac, Općine Bosansko Grahovo, Općine Bužim, Općine Domaljevac-Šamac,

Općine Drvar, Općine Kakanj i Općine Ribnik, Centralna izborna komisija BiH je donijela odluku o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora za gradonačelnike Grada Doboj i Grada Trebinje i načelnike Općine Bosanski Petrovac, Općine Bosansko Grahovo, Općine Bužim, Općine Domaljevac-Šamac, Općine Drvar, Općine Kakanj i Općine Ribnik.

171. Na zaključak Centralne izborne komisije BiH kojim je odbačen zahtjev nezavisnog kandidata o povlačenju njegove kandidature za načelnika općine je nezavisni kandidat uložio žalbu Apelacionom odjelu Suda BiH, koju je Sud BiH odbio kao neosnovanu.
172. Centralnoj izbornoj komisiji BiH je jedan politički subjekt podnio prigovor na odluku Gradske izborne komisije Doboj o odbijanju zahtjeva za akreditiranje posmatrača, koji je Centralna izborna komisija BiH uvažila, poništila dio odluke Gradske izborne komisije Doboj i vratila na ponovno odlučivanje. Gradska izborna komisija Doboj je postupila po uputama iz odluke Centralne izborne komisije BiH i donijela dopunu odluke koja je bila predmet ove pravne stvari i na nju nije ulagana žalba Sudu BiH.
173. Centralnoj izbornoj komisiji BiH je jedan politički subjekt podnio žalbu na odluke Općinske izborne komisije Bužim kojim su njegovi prigovori na odluku o imenovanju biračkih odbora odbačeni kao neblagovremeni, a jedan prigovor odbijen kao neosnovan koji se odnosi na nepravilnosti u provođenju izbornog procesa, koju je Centralna izborna komisija BiH odlukom odbila kao neosnovanu i na nju nije ulagana žalba Sudu BiH.
174. Članom 16.14 stav (3) Izbornog zakona BiH propisano je da je zabranjeno vođenje plaćene izborne kampanje putem elektronskih i štampanih medija, ili bilo kojeg oblika plaćenog javnog oglašavanja, osim održavanja internih skupova organa i statutarnih tijela političkih subjekata, u periodu od dana raspisivanja izbora do dana službenog početka izborne kampanje. Centralnoj izbornoj komisiji BiH je podnesen jedan prigovor od strane političkog subjekta zbog navodnog kršenja odredbe člana 16.14 stav (3) Izbornog zakona BiH, koji je Centralna izborna komisija BiH odbila kao neosnovan i na istu nije ulagana žalba Sudu BiH.
175. Centralnoj izbornoj komisiji BiH je jedan politički subjekt podnio zahtjev za ponovno brojanje glasačkih listića na svim redovnim biračkim mjestima u osnovnoj izbornoj jedinici Bužim za nivo načelnika Općine Bužim, koji je Centralna izborna komisija BiH odlukom odbila kao neosnovan i na nju nije ulagana žalba Sudu BiH.
176. Na odluku Centralne izborne komisije BiH o utvrđivanju i objavi rezultata prijevremenih izbora za gradonačelnike Grada Doboj i Grada Trebinje i načelnike Općine Bosanski Petrovac, Općine Bosansko Grahovo, Općine Bužim, Općine Domaljevac-Šamac, Općine Drvar, Općine Kakanj i Općine Ribnik uložena je jedna žalba Apelacionom odjelu Suda BiH, koju je Sud BiH odbio kao neosnovanu.

2.3. Žalbe u vezi sa imenovanjem članova izborne komisije

177. Na rješenja Centralne izborne komisije BiH kojim se daje/ne daje saglasnost na imenovanje članova izborne komisije je podneseno 20 žalbi Apelacionom odjelu Suda BiH. U postupku odlučivanja Sud BiH je 13 žalbi odbio kao neosnovane, četiri žalbe odbacio kao nedopuštene i 3 uvažio i vratio na ponovni postupak Centralne izborne komisije BiH.
178. Različita praksa Suda Bosne i Hercegovine po žalbama na rješenja Centralne izborne komisije BiH došla je posebno do izražaja u predmetima koji se odnose na odredbu člana 2.14 Izbornog zakona BiH kojim je propisano da je sastav izborne komisije multietničan, tako da odražava

zastupljenost konstitutivnih naroda, uključujući i ostale, u izornoj jedinici za koju se organ nadležan za provođenje izbora osniva, vodeći računa o posljednjem popisu stanovništva provedenom na državnom nivou. U sastavu izborne komisije nastojat će se osigurati zastupljenost spolova u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini, osim ako se izborna komisija sastoji od tri člana kada ravnopravna zastupljenost postoji u slučaju kada je jedan od spolova zastupljen s 1/3 od ukupnog broja članova.

179. U rješenjima Apelacionog odjela Suda BiH, broj: S1 3 Iž 032686 19 Iž od 20. 06. 2019. godine i S1 3 Iž 032649 19 Iž od 10. 06. 2019. godine, kojim su odbijene žalbe na rješenja Centralne izborne komisije BiH navodi se da odredba člana 2.14 Izbornog zakona BiH govori samo o multietničnom sastavu izbornih komisija, ne određujući pri tome koji broj članova iz reda konstitutivnih naroda i iz reda ostalih treba biti u sastavu općinske izborne komisije. Izborni zakon BiH, jedino u odredbi člana 2.5 stav (1) propisuje broj članova Centralne izborne komisije BiH koji se imenuju iz reda svakog konstitutivnog naroda, kao i iz reda Ostalih. Stoga se u svakom konkretnom slučaju mora cijeliti, uzimajući u obzir podatke s posljednjeg popisa stanovništva provedenog na državnom nivou, te uzimajući u obzir odredbe Odluke o broju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini, da li, pored svih uvjeta propisanih Izbornim zakonom BiH, sastav te komisije odražava zastupljenost konstitutivnih naroda, uključujući i Ostale.
180. U rješenju Apelacionog odjela Suda BiH, broj S1 3 Iž 034048 19 Iž od 27. 11. 2019. godine, kojim je uvažena žalba i rješenje Centralne izborne komisije BiH poništeno kao nezakonito navedeno je da je smisao odredbe o konstitutivnosti da u sastavu Općinske izborne komisije budu predstavnici svih konstitutivnih naroda, kao i iz reda ostalih, ukoliko to broj članova izborne komisije i nacionalnost prijavljenih kandidata dozvoljavaju. Multietničnost i konstitutivnost se ne cijene prema statističkom broju pojedinih konstitutivnih naroda. Multietničnost i konstitutivnost su slovo Ustava BiH i Ustava entiteta jer se Odlukom Ustavnog suda BiH o konstitutivnosti naroda od 30. 06. 2000. godine riješilo pitanje da li su sva tri konstitutivna naroda u BiH konstitutivni na čitavoj teritoriji BiH, tj. u oba entiteta, a što proizilazi iz posljednje alineje Preambule Ustava BiH koja glasi “Bošnjaci, Hrvati i Srbi kao konstitutivni narodi (u zajednici sa ostalim) i građani BiH“, kao i iz Izbornog zakona BiH i to je nužno ispoštovati pa makar postojao i samo jedan predstavnik nekog konstitutivnog naroda. Nadalje se navodi da je neprihvatljivo tumačenje Centralne izborne komisije BiH da odredbe člana 2.14 Izbornog zakona BiH predstavljaju opću normu, dok ostale odredbe Izbornog zakona BiH i Uputstva, a koje govore o sastavu izbornih komisija, ne određuju koji broj članova iz reda konstitutivnih naroda i iz reda ostalih treba biti u sastavu općinske izborne komisije. Naime, određivanje zakonom, odnosno Uputstvom, broja članova općinskih izbornih komisija iz reda svakog konstitutivnog naroda i ostalih bilo bi neprovedivo u praksi, kada se zna da u pojedinim općinama i ne postoje stanovnici iz reda svih konstitutivnih naroda i Ostalih.
181. U rješenju Apelacionog odjela Suda BiH, broj S1 3 Iž 033850 19 Iž od 22. 10. 2019. godine, navedeno je da je žalitelj morao poštovati rang-listu koju je sačinila komisija za provođenje postupka po javnom oglasu nakon obavljenog intervjua, jer bi se u suprotnom izgubila svrha intervjua koji je propisan i koji u pojedinim situacijama može biti odlučan kod imenovanja kandidata za člana izborne komisije. Navedena odredba propisuje da članove općinske izborne komisije imenuje općinsko vijeće, odnosno skupština općine, ali na osnovi javnog oglasa po proceduri koju utvrđuje CIK BiH posebnim propisima – Uputstvom. Iz smisla navedene odredbe ne proizilazi diskreciono pravo navedenih organa da imenuju kandidate po svojoj volji. Oni moraju cijeliti predloženu rang-listu koju im je po utvrđenoj proceduri dostavila komisija za izbor, pa u slučaju da se ne slažu sa prijedlogom te komisije trebaju dati adekvatno obrazloženje.

182. Sa jedne strane traži se poštovanje principa multietničnosti, a sa druge strane poštovanje procedura imenovanja propisanih Izbornim zakonom BiH i Uputstvom, kao i poštovanje stručnih kvalifikacija i rang-liste konkursne komisije. Vrlo često postoji dilema da li prednost dati poštovanju principa multietničnosti ili poštovati rang-listu konkursne komisije i stručnost izabranog kandidata.

2.4. Postupak utvrđivanja kršenja odredbi Izbornog zakona BiH članova biračkih odbora angažiranih na Općim izborima 2018. godine

183. Centralna izborna komisija BiH je nakon provedenih Općih izbora 2018. godine, u skladu sa svojim nadležnostima utvrđenim u članu 2.9 Izbornog zakona BiH, razmatrala rad članova biračkih odbora. Na osnovi prikupljene dokumentacije, podataka dobijenih u postupku ponovnog brojanja glasačkih listića u Glavnom centru za brojanje i drugih relevantnih dokaza, Centralna izborna komisija BiH je sačinila analizu povreda odredaba Izbornog zakona BiH koju su počinili predsjednici i članovi biračkih odbora.

184. Analizom procesa Općinskih izbora 2018. godine utvrđene su nepravilnosti u radu biračkog odbora na 23 biračka mjesta, koje su činjene tokom procesa glasanja i brojanja glasačkih listića, u 9 osnovnih izbornih jedinica: Livno (5 biračkih mjesta); Cazin (4 biračka mjesta); Široki Brijeg, Mostar i Bijeljina (po 3 biračka mjesta); Goražde (2 biračka mjesta); Velika Kladuša, Lopare i Tomislavgrad (na po jednom biračkom mjestu).

185. Povrede odredaba Izbornog zakona BiH su se ogledale u činjenici da su predsjednik i članovi biračkih odbora popunili obrasce za zbirne rezultate glasanja ZR suprotno članu 5.25 Izbornog zakona BiH.

186. Odredbom člana 5.25 Izbornog zakona BiH propisano je da nakon zatvaranja biračkog mjesta i završetka postupka brojanja, birački odbor u odgovarajuće obrasce unosi sljedeće podatke: ukupan broj glasova; ukupan broj važećih glasova za svaku političku stranku, koaliciju, listu nezavisnih kandidata i nezavisnog kandidata; ukupan broj glasova za svakog pojedinačnog kandidata na kandidatskoj listi; ukupan broj nevažećih glasačkih listića, posebno navodeći broj glasačkih listića koji su nevažeći jer nisu ispunjeni, a posebno broj glasačkih listića koji su nevažeći jer su pogrešno ispunjeni; ukupan broj upropaštenih glasačkih listića; ukupan broj nepotvrđenih glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji, ako ih ima i ukupan broj neiskorištenih glasačkih listića. Zapisnik o radu biračkog odbora i odgovarajuće obrasce potpisuju svi članovi biračkog odbora. Ako neki član odbije da se potpiše, predsjednik ili jedan od članova koji se potpisuju to će evidentirati zajedno s razlozima nepotpisivanja.

187. Povrede člana 5.25 Izbornog zakona BiH prema učinjenim nepravilnostima su uključivale: nepravilnosti utvrđene prilikom evidentiranja broja osvojenih glasova po političkim subjektima; neevidentiranje broja osvojenih glasova za jednu ili više političkih stranaka; pogrešno evidentiranja broja osvojenih glasova po kandidatima na listi; neevidentiranja broja osvojenih glasova po kandidatima na listi, te pogrešno evidentiranje nevažećih glasačkih listića.

188. Prilikom obrade, unosa i potvrde rezultata u Glavnom centru za brojanje uočeno je neslaganje podataka na originalnim obrascima za zbirne rezultate ZR (otvorena lista) po političkim strankama i ZR (većinski glas) po kandidatima za nivoje vlasti: načelnike/graonačelnike, općinska vijeća/skupštine općina, odnosno gradska vijeća/ skupštine gradova, koje su popunili predsjednik i članovi biračkog odbora. U ovakvim slučajevima, a na zahtjev glavnog

kontrolora, ili po prigovoru političkog subjekta, Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke i zaključke o ponovnom brojanju glasačkih listića na biračkom mjestu na kome su uočena neslaganja rezultata glasanja. Ukoliko su rezultati ponovnog brojanja glasačkih listića ukazivali na znatna odstupanja i neslaganja u odnosu na rezultate koje su utvrdili članovi biračkog odbora, Centralna izborna komisija BiH je pokretala postupak za utvrđivanje odgovornosti članova biračkog odbora.

189. Centralna izborna komisija BiH je pokrenula 110 upravnih postupaka, po službenoj dužnosti, radi utvrđivanja kršenja odredaba Izbornog zakona BiH koje su počinili članovi biračkih odbora koji su bili angažirani na Općim izborima 2018. godine, i donijela u 2019. godini ukupno 103 odluke u kojim je članu biračkog odbora izrečena novčana kazna i zabrana angažiranja za rad na biračkom mjestu, odnosno u organima nadležnim za provođenje izbora na period od četiri (4) godine od dana pravosnažnosti odluke i 7 zaključaka o obustavi postupaka.
190. Novčane kazne su izrečene u iznosima od 300,00 KM do 500,00 KM za članove i predsjednike biračkih odbora i njihove zamjenike. Ukupan iznos izrečenih kazni iznosi 34.050,00 KM.
191. Na prvostepene odluke Centralne izborne komisije BiH ukupno je uložena 31 žalba od kojih je Centralna izborna komisija BiH, kao prvostepeni organ, dvije odbacila kao nedopuštene, a 29 žalbi je dostavljeno Apelacionom odjelu Suda BiH. Odlučujući po žalbama Sud BiH je 28 žalbi odbio kao neosnovane, a jednu žalbu odbacio kao neblagovremenu.
192. Po odlukama Centralne izborne komisije BiH kojim je izrečena novčana kazna članu biračkog odbora na Općim izborima 2018. godine, u izvještajnom periodu uplaćeno je po osnovi novčanih kazni ukupan iznos od 27.000,00 KM.

2.5. Revizija

193. Centralna izborna komisija BiH je na osnovi člana 14. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", br. 95/12 i 41/16), donijela 13 odluka kojima je izrekla administrativnu mjeru uskraćivanje prava kandidiranja na narednim izborima političkim strankama koje nisu Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijele finansijski izvještaj za 2017. godinu i nisu Službi za reviziju finansiranja političkih stranaka Centralne izborne komisije BiH omogućile pristup prostorijama stranke radi obavljanja detaljnijeg pregleda finansijskog izvještaja, Na ove odluke nije ulagana žalba Sudu BiH.
194. Pored navedenog, nakon postupka pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2017. godinu i konačnog Izvještaja o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2017. godinu Službe za reviziju finansiranja političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH je pokrenula 32 upravna postupka, po službenoj dužnosti, radi utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka koje su počinile političke stranke.
195. **U svim navedenim fazama izbornog procesa ukupno su izjavljene 62 žalbe Apelacionom odjeljenju Suda Bosne i Hercegovine, od kojih je Sud Bosne i Hercegovine 59 žalbi odbio ili odbacio i tri odluke vratio na ponovni postupak, što u procentu iznosi da je 95,16% odluka Centralne izborne komisije BiH potvrđeno.**

3. Ostale aktivnosti

3.1. Finansijske aktivnosti

196. Redovne aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u oblasti materijalno-finansijskih poslova u izvještajnom periodu uključuju: vođenje poslovnih knjiga: glavne knjige i dnevnika (redovnog budžeta, programa posebne namjene: Jedinostveni izborni informacijski sistem (JIIS), Donacija Vijeće Evrope 2018., Donacija Vijeće Evrope 2019. godina, Prijevremeni izbori februar 2019. godine) i pomoćnih knjiga (knjiga osnovnih sredstva, sitnog inventara i materijala u skladištu), praćenje izvršenja budžeta; vođenje blagajničkog poslovanja; obračuni i isplate plaća i naknada, refundacija po osnovi bolovanja; izrade izvještaja nadležnim organima poreske uprave (specifikacije obračuna poreza i doprinosa, MIP, MOP, GOP i GIP 1022 obrasci) fondovima, Centralnoj izbornoj komisiji BiH i sl.).

3.2. Budžet Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za 2019. godinu

197. U skladu sa Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2019. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 84/19) Centralnoj izbornoj komisiji BiH su odobreni rashodi u ukupnom iznosu od **3.073.000,00 KM** od čega iznos od 3.063.000,00 KM iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine i 10.000,00 KM iz primitaka od prodaje stalnih sredstva.

198. **Višegodišnja kapitalna ulaganja (korigirani budžet za 2019. godinu)** – Odlukom o odobravanju izvedbenog projekta Jedinostvenog izbornog informacionog sistema BiH koji se uvrstio u program višegodišnjih kapitalnih ulaganja za period 2010–2012. godine broj 24/11 od 14. 3. 2011. godine odobreno je ukupno 3.255.147,00 KM. Prenesena neutrošena sredstva iz 2018. godine, višegodišnjih kapitalnih ulaganja na programu posebnih namjena – **Jedinostveni izborni informacijski sistem u BiH** korigiraju budžet Centralne izborne komisije BiH za period januar - septembar 2019. godinu za iznos od **33.406,68 KM**.

3.3. Korekcija Budžeta

199. **Višegodišnja kapitalna ulaganja – (korigirani budžet za 2018. godinu)**. Odlukom o odobravanju izvedbenog projekta Jedinostvenog izbornog informacionog sistema BiH koji se uvrstio u program višegodišnjih kapitalnih ulaganja za period 2010–2012. godine, broj 24/11 od 14. 3. 2011. godine, odobreno je ukupno 3.255.147,00 KM. Prenesena neutrošena sredstva iz 2017. godine, višegodišnjih kapitalnih ulaganja na programu posebnih namjena – Jedinostveni izborni informacijski sistem u BiH korigiraju budžet Centralne izborne komisije BiH za 2018. godinu za iznos od 448.382,87 KM.

3.3.1. Donacije (korigirani budžet za 2018. godinu)

1. Donacija Vijeća Evrope 2018. godine

200. U skladu sa ugovorom između Vijeća Evrope i Centralne izborne komisije BiH, broj: 14/18 FIMS PO 5824467 i broj: 04-2-16-1-1152-7/17 od 11. 05. 2018. godine, uplaćeno je 53.863,99 EUR (105.348,81 KM) dana 27. 06. 2018. godine, što predstavlja 80% ukupno

odobrenog iznosa (131.686,01 KM) za podršku za troškove provođenja “Predizbornog programa pomoći za Bosnu i Hercegovinu za Opće izbore 2018. godine“.

201. U skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13) i članom 5. Zakona o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu (“Službeni glasnik BiH“, broj 202/18) otvoren je u okviru budžeta Centralne izborne komisije BiH program posebne namjene, za korištenje ovih sredstava, pod nazivom Donacija Vijeća Evrope 2018. godine šifra 0706640, fond (30). Na ovom programu je do kraja 2018. godine utrošeno 105.258,17 KM te je ostalo neutrošeno 90,64 KM. Na zahtjev Centralne izborne komisije BiH Ministarstvo finansija i trezora BiH je izvršilo prijenos neutrošenih sredstva u 2018. godini u iznosu od 90,64 KM u 2019. godinu.
202. Centralna izborna komisija BiH je dostavila finansijski izvještaj o ukupnom utrošku sredstva po ovom programu 30. 11. 2018. godine, te je Vijeće Evrope uplatilo dana 25. januara 2019. godine drugu tranšu u iznosu od 4.770,55 Eura (9.330,38 KM) na JRT.
203. Prenesena neutrošena sredstva iz 2018.godine kao i uplaćena sredstva u januaru 2019. godine na programu posebnih namjena: **Donacija Vijeća Evrope 2018. godine** korigiraju budžet Centralne izborne komisije BiH za period januar - septembar 2019. godine u iznosu od **9.421,02 KM**.

2. Donacija Vijeća Evrope 2019. godine

204. U skladu sa ugovorom između Vijeća Evrope i Centralne izborne komisije BiH, broj: FIMS PO 621184 i broj: 04-2-50-2-165-5/19 od 04. 04. 2019. godine, uplaćeno je 9.600 EUR (18.775,97 KM) dana 03. 05. 2019. godine i 1.036,41 EUR (2027,04 KM) dana 11. 11. 2019. godine kao podrška za organizaciju i održavanje Konferencije: “Opći izbori 2018. godina – izazovi izbornog procesa u Bosni i Hercegovini”, koja se održavala u Sarajevu u periodu od 14. do 16. aprila 2019.godine.
205. Upaćena sredstva u 2019. godine na programu posebnih namjena: **Donacija Vijeća Evrope 2019. godine** korigiraju budžet Centralne izborne komisije BiH za period januar–decembar 2019. godine u iznosu od **20.803,01 KM**.

3.3.2. Domaći transferi (korigirani budžet)

206. U skladu sa članom 1.2a Izbornog zakona BiH¹⁹ u budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine se obezbjeđuju sredstva za osiguranje vršenja ovlaštenja Centralne izborne komisije BiH koje regulira član 2.9. Međutim, u skladu sa članom 1.2b, kada načelniku općine prestane mandat, sredstva za provođenje novih izbora osiguravaju se u budžetu općina.

3.3.3. Prijevremeni izbori februar 2019. godine

207. Centralna izborna komisija BiH je na 95. sjednici održanoj dana 10. 12. 2018. godine donijela Odluku o raspisivanju prijevremenih izbora za gradonačelnike Grada Doboja i Grada Trebinje

¹⁹ “Službeni glasnik BiH“, broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 52/04, 25/05, 52/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16.

i načelnike Općine Bosanski Petrovac, Općine Bosansko Grahovo, Općine Bužim, Općine Domaljevac-Šamac, Općine Drvar, Općine Kakanj i Općine Ribnik, broj: 05-1-07-1-1469-1/18, a na 97. sjednici održanoj dana 13. 12. 2018. godine donijela Odluku o budžetu za provođenje prijevremenih izbora, broj: 07-1-16-1-1492-1/18, koji će se održati 17. februara 2019. godine.

208. Pošto je Centralna izborna komisija BiH u skladu sa članom 2.9 spomenutog zakona odgovorna za pravovremeno štampanje, distribuciju i sigurnost glasačkih listića, informativnu kampanju, reguliranje zakonitosti rada izbornih komisija, objavu rezultata izbora na svim nivoima izbora u BiH, za provođenje izbora za gradonačelnike u navednim gradovima i načelnike u navedenim općinama neophodno je osigurati dodatna finansijska sredstva u okviru Budžeta Centralne izborne komisije BiH u iznosu od 120.000,00 KM. Osiguranje ovih sredstava je bila obaveza spomenutih gradova i općina. Općina Kakanj je uplatila za spomenute namjene iznos od 9.500,00 KM, a Općina Domaljevac/Šamac iznos od 19.000,00 KM dana 20. 12. 2018. godine na jedinstven račun trezora. S obzirom na to da nije bilo realizacije na ovom programu u 2018. godini, ukupan neutrošen iznos od 28.500,00 KM je prenesen u 2019. godinu. Općina Ribnik je 04. 01. 2019. godine uplatila iznos od 4.000,00 KM na glavni račun trezora. Na podračun broj: 37111614 – Centralna izborna komisija BiH, uplaćena su sredstva za provođenje prijevremenih izbora kako slijedi: 10. 01. 2019. godine iznos od 6.400,00 KM od Općine Bužim, 14. 01. 2019. godine iznos od 7.000,00 KM od Općine Drvar, 15. 01. 2019. godine iznos od 43.000,00 KM od Grada Doboja, 16. 01. 2019. godine iznos od 21.500,00 KM od Grada Trebinje i iznos od 6.000,00 KM od Općine Bosansko Grahovo i 18. 01. 2019. godine iznos od 3.600,00 KM od Općine Bosanski Petrovac.
209. U okviru budžeta Centralne izborne komisije BiH otvoren je program posebne namjene, za korištenje ovih sredstava, pod nazivom **Prijevremeni izbori februar 2019. godine** šifra 0706650, fond (30). Ukupno raspoloživa sredstva na ovom programu su iznosila 120.000,00 KM.
210. Po nalogu Centralne izborne komisije BiH, Ministarstvo finansija i trezora BiH je, dana 31. 05. 2019. godine, izvršilo povrat neutrošenih sredstava uplatiocima u ukupnom iznosu od 26.101,33 KM, te su raspoloživa sredstva umanjena za taj iznos.
211. Prenesena neutrošena sredstva iz 2018. godine kao i uplate općina i gradova u januaru 2019. godine, nakon povrata neutrošenih sredstava uplatiocima u maju 2019. godine, program posebnih namjena: **Prijevremeni izbori februar 2019. godine** korigiraju budžet Centralne izborne komisije BiH za period januar–septembar 2019. godine u iznosu od **93.898,67 KM**.
212. Svi programi posebnih namjena zajedno korigiraju budžet Centralne izborne komisije BiH za period januar–septembar 2019. godinu za **157.529,38 KM**.
213. **Ukupan korigirani budžet Centralne izborne komisije BiH za period 01. 01. – 31. 12. 2019. godinu**, sa prenesenim neiskorištenim sredstvima iz 2018. godine na višegodišnjem kapitalnom ulaganju i namjenskim sredstvima donacije i domaćih transfera iznosi ukupno **3.230.529,38 KM**.

Tabela 9. Struktura naloga u toku 2019. godine

	Nalozi za knjiženje	Računi	Izveštaj o plaćenim računima	Nalozi za plaćanje	Prijave dobavl. /vanjskih saradnika	Ugovori o djelu	Komisije
Neposredna potrošnja	124	657	124	124	25	6	4
PPN: JIIS	-	-	1	-	-	-	-
PPN: DVE 2018	1	3	1	1	-	-	-
PPN: DVE 2019	2	6	2	2	1	2	-
PPN: Prijevremeni izbori februar 2019.	8	13	8	8	2	1	-
UKUPNO	136	680	136	136	28	9	4

214. Pored redovne aktivnosti, realizirane su i drugi značajni poslovi, kako slijedi:

- a) završne radnje popisa/ inventariranja na dan 31. 12. 2018. godine
- b) izrada Završnog računa i izvršenje budžeta za 2018. godinu u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH (“Službeni glasnik BiH”, br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13)
- c) izrada operativnih/dinamičkih planova Centralne izborne komisije BiH u skladu sa instrukcijama o sačinjavanju operativnih/dinamičkih planova budžetskih korisnika u skladu sa:
 - Odlukom o privremenom finansiranju institucija Bosne i Hercegovine za period januar–mart 2019. godine koju je donijelo Vijeće ministara BiH na 161. sjednici održanoj dana 13. 12. 2018. godine,
 - Odlukom o privremenom finansiranju institucija Bosne i Hercegovine za period april - juni 2019. godine koju je donijelo Vijeće ministara BiH na 168. sjednici održanoj dana 11. 03. 2019. godine,
 - Odlukom o privremenom finansiranju institucija Bosne i Hercegovine za period juli - septembar 2019. godine koju je donijelo Vijeće ministara BiH na 175. sjednici održanoj dana 23. 07. 2019. godine,
 - Odlukom o privremenom finansiranju institucija Bosne i Hercegovine za period juli–septembar 2019. godine koju je donijelo Vijeće ministara BiH na telefonskoj sjednici održanoj dana 03. 10. 2019. godine;
- d) izrada akata obavezujućih po Zakonu o finansiranju institucija BiH i to namjenska struktura:
 - 1) programa posebne namjene – Jedinstveni izborni informacioni sistem BiH/JIIS BiH
 - 2) programa posebne namjene – Donacija Vijeće Evrope 2018. godine,

- 3) programa posebne namjene – Donacija Vijeće Evrope 2019. godine i
 - 4) programa posebne namjene – Prijevremeni izbori februar 2019. godine
- e) izrada akata obavezujućih po Zakonu o Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2019. godinu (“Službeni glasnik BiH”, broj 84/19)
- 1) dinamički/operativni plan rashoda za 2019. godinu
 - 2) namjenska struktura kapitalnih izdataka za 2019. godinu
- f) u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH (“Službeni glasnik”, br. 25/15 i 91/17), izrada i dostava Ministarstvu finansija i trezora BiH:
- 1) Izvještaj o izvršenju budžeta za period I–III 2019. godine – Instrukcija br. 05-02-2-2972-1/19 od 29. 03. 2019. godine,
 - 2) Izvještaj o izvršenju budžeta za period I–VI 2019. godine – Instrukcija br. 05-16-2-5526-1/19 od 01. 07. 2019. godine i
 - 3) Izvještaj o izvršenju budžeta za period I–IX 2019. godine – Instrukcija br. 05-02-2-7645-1/19 od 30. 09. 2019. godine
 - 4) kvartalni izvještaji dinamike zapošljavanja;
- g) tabele prioriteta Dokumenta okvirnog budžeta za period od 2020. do 2022. godine u skladu sa Instrukcijom za budžetske korisnike br 1. (priprema Dokumenta okvirnog budžeta za period od 2020. do 2022. godine), broj: 05-02-1-1170-1/19 od 31. 01. 2019. godine
- h) izrada i dostava Ministarstvu finansija i trezora BiH projekcije budžeta Centralne izborne komisije BiH za 2020. godinu, zahtjev za dodjelu sredstava iz budžeta za 2020. godinu, u skladu sa Instrukcijom za budžetske korisnike Ministarstva finansija i trezora BiH br. 2 Instrukcijom sa uputstvima za pripremu zahtjeva za dodjelu sredstva iz budžeta za 2020. godinu (projekcija budžeta za 2020. godinu) broj: 05-16-2-5449-2/19 od 01. 08. 2019. godine
- i) praćenje finansiranja i trošenja sredstava sa programa posebnih namjena i izvještavanje donatora i Ministarstva finansija i trezora BiH
- j) praćenje troškova reprezentacije
- k) izrada Srednjoročnog plana rada Centralne izborne komisije BiH za period 2020–2022. godina.

3.4. Logističko-operativne aktivnosti

3.4.1. Opće informacije i normativi

215. Centralna izborna komisija BiH je u periodu januar–decembar 2019. godine realizirala značajne logističke poslove, redovne godišnje nabavke, specifične nabavke, višegodišnje kapitalne nabavke, predviđene Projektom JIIS BiH (Jedinstveni izborni informacioni sistem Bosne i Hercegovine) i druge nabavke predviđene Planom nabavki Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za 2019. godinu.

216. Centralna izborna komisija BiH je tokom finansijske 2019. godine donijela četiri Privremena Plana nabavki za svaki kvartal 2019. godine i to kako slijedi:
- Privremeni Plan nabavki za period 01. 01. 2019. godine do 31. 03. 2019. godine broj: 07-2-16-3-66-1/19 od 24. 01. 2019. godine,
 - Dopune Privremenog Plana nabavki za period 01. 01. 2019. godine do 31. 03. 2019. godine broj: 07-2-16-3-66-2/19 od 21. 03. 2019. godine,
 - Privremeni Plan nabavki za period 01. 04. 2019. godine do 30. 06. 2019. godine broj: 07-2-16-3-66-3/19 od 11. 04. 2019. godine,
 - Privremeni Plan nabavki za period 01. 07. 2019. godine do 30. 09. 2019. godine broj: 07-2-16-3-66-4/19 od 09. 07. 2019. godine i
 - Privremeni Plan nabavki za period 01. 10. 2019. godine do 31. 12. 2019. godine broj: 07-2-16-3-66-5/19 od 10. 10. 2019. godine.
217. Pravni okvir za provođenje postupaka javnih nabavki čine sljedeći zakoni i propisi u skladu sa kojim Centralna izborna komisija BiH je izvršila nabavke: Zakon o javnim nabavkama ("Službeni glasnik BiH", broj 39/14); Uputstvo za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda ("Službeni glasnik BiH", br. 90/14 i 20/15); Zakon o Pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 8/02, 10/02, 44/04 i 102/09); Odluke o privremenom finansiranju Institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine; Pravilnik o postupku direktnog sporazuma ("Službeni glasnik BiH", broj 90/14); Interni pravilnik o postupku direktnog sporazuma u Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine, broj: 07-2-02-2-144-1/15 od 12. 02. 2015. godine; Pravilnik o uspostavljanju i radu komisije za nabavke ("Službeni glasnik BiH", broj 103/14); Svi podzakonski akti koje je donijelo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Agencija za javnu nabavku za provođenje postupaka javnih nabavki; Zakon o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85 i 57/89, "Službeni list RBiH", br. 2/92, 13/93 i 13/94; Zakon o zakupu poslovnih zgrada i prostorija ("Službeni list SFRJ", br. 33/77, 12/87, 30/90 i 3/93); Zakon o građenju ("Službene novine Federacije BiH", broj: 55/02); Posebne uzanse o građenju ("Službeni list SFRJ", broj: 18/77); propisi iz oblasti radnih odnosa koji reguliraju prava i obaveze državnih službenika i zaposlenika, propisi o plaćama i naknadama zaposlenih i drugi zakoni i propisi koji reguliraju oblasti čija primjena odredaba je obavezna prilikom izrade pojedinačnih i općih akata.
218. Centralna izborna komisija BiH je u 2019. godine donijela novi Pravilnik o radu u Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH broj: 05-1-02-3-465-1/19 od 29. 05. 2019. godine koji je usklađen sa odredbama Zakona o radu u institucijama Bosne i Hercegovine²⁰ i Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine²¹.
219. U izvještajnom periodu provedena je i okončana procedura dopune Pravilnika o uvjetima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 26/14, 81/14 i 78/15, 42/17, 53/17, 62/17, 34/18 i 5/19) tako što je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 178. sjednici održanoj 12. 11. 2019. godine donijelo Pravilnik o dopuni Pravilnika o uvjetima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 81/19). Na ovaj način pravo Centralne izborne komisije BiH da ima u vlasništvu specijalizirano motorno vozilo – višenamjensko kombi vozilo utvrđeno je u pravnom propisu, odnosno u navedenom pravilniku.

²⁰ "Službeni glasnik BiH", br. 26/04, 7/05, 48/05, 60/10, 32/13 i 93/17.

²¹ "Službeni glasnik BiH", br. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 24/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17.

220. S Agencijom za javne nabavke i Pravobranilaštvom Bosne i Hercegovine, kao kontrolnim i koordinacionim organima za oblast javnih nabavki, stalno je kontaktirano, razmjenjivana pisana komunikacija i praćena realizacija zakonskih odredaba kojima se regulira oblast javnih nabavki. Sve ostvarene nabavke i provedeni postupci kvalitetno su dokumentirani uz pribavljanje i evidentiranje potrebnih mišljenja, saglasnosti, komisijskih zapisnika i druge potrebne dokumentacije. Postupak nabavke čija je vrijednost bila procijenjena na iznos veći od 6.000,00 KM provodile su komisije za javne nabavke koje su imenovane odlukama Centralne izborne komisije BiH u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i Pravilnikom o uspostavljanju i radu komisije za nabavke.

3.4.2. Logističke i operativne aktivnosti

221. Operativno-logističke aktivnosti predstavljaju strukturiran sistem od određenih međusobno povezanih komponenti koje su predstavljale suštinu operativnih radnji Centralne izborne komisije BiH tokom 2019. godine uz obavljanje redovnih aktivnosti i dodatnih aktivnosti koje su se odnosile na logističku pripremu i organizaciju Postizborne Konferencije održane nakon provedenih Općih izbora 2018. godine.
222. Nabavka je realizirana u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama, provedbenim aktima koje je donijelo na osnovi ovog zakona Vijeće ministara BiH i Agencija za javne nabavke Bosne i Hercegovine i Pravilnika o postupku direktnog sporazuma za nabavke čija procijenjena vrijednost nije prelazila iznos od 6.000,00 KM.
223. Na osnovi Odluka Centralne izborne komisije BiH izvršene su nabavke roba, usluga i radova, kako slijedi:
- **Postupci javnih nabavki iz kapitalnih izdataka:** Nije bilo provođenja postupaka javnih nabavki iz kapitalnih izdataka tokom 2019. godine, s obzirom na to da je na snazi bilo privremeno finansiranje institucija Bosne i Hercegovine.
 - **Postupci javnih nabavki iz višegodišnjih kapitalnih ulaganja:** Preostali iznos nerealiziranih sredstava u 2018. godini iz višegodišnjeg projekta Jedinstvenog izbornog informacionog sistema BiH je u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 61/04, 49/09,42/12, 87/12 i 32/13), uz prethodno podneseni zahtjev Centralne izborne komisije BiH, koje je prenijelo u iznosu od 33.406,68 KM sa PDV u 2019. godinu Ministarstvo finansija i trezora BiH. Stoga je iz prenesenih sredstava za višegodišnja ulaganja pokrenut postupak nabavke softvera "Nadogradnja JIIS-a BiH" (Jedinstvenog izbornog informacionog sistema BiH) koji je proveden putem konkurentskog zahtjeva. Procijenjena vrijednost nabavke je iznosila 28.200,00 KM bez PDV, odnosno 33.000,00 KM sa PDV. Postupak nabavke je bio podijeljen na dva lota, LOT 1 – Nadogradnja/dorada softvera za vođenje Centralnog biračkog spiska i LOT 2 – Nadogradnja/dorada softvera za vođenje izborne administracije (birački odbori).
 - **Redovne godišnje nabavke:** Nabavka goriva za motorna vozila – konkurentski zahtjev, zaključen okvirni sporazum na period do 2 godine; nabavka usluga izdavanja aviokarata – konkurentski zahtjev, zaključen okvirni sporazum na period do 2 godine; nabavka usluga popravke i servisiranja službenih motornih vozila – konkurentski zahtjev, zaključen okvirni sporazum na period do 3 godine; nabavka usluga lektoriranja teksta na tri jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini – konkurentski zahtjev, zaključen

okvirni sporazum na period do 2 godine; nabavka isporuke redovnih licenci – otvoreni postupak.

224. Proveden je jedan otvoreni postupak i 5 konkurentskih postupaka što je ukupno 6 postupaka.
225. **Nabavke provedene putem direktnog sporazuma:** nabavka usluga održavanja softvera i hardvera za skladišnu evidenciju; nabavka kancelarijskog materijala administrativnog materijala nabavka usluga registracije i osiguranja motornih vozila; nabavka autoguma; nabavka usluga pranja motornih vozila; nabavka usluga press clippinga; nabavka usluga printanja i uvezivanja izvještaja Centralne izborne komisije BiH za 2018. godinu; nabavka usluga SSL web server certifikata; nabavka usluga mail filtering; nabavka usluga interneta; nabavka usluga dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije poslovnih prostorija i nabavka ugostiteljskih usluga – postupak proveden po postupku propisanom u Pravilniku o dodjeli ugovora o uslugama iz Aneksa II. Dio B Zakona o javnim nabavkama (“Službeni glasnik BiH”, br. 66/16 od 06. 09. 2016. godine).
226. Ostale nabavke koje su realizirane primjenom postupka direktnog sporazuma su: usluge servisiranja i tekućeg održavanja opreme, sitan inventar; usluge medija (pretplate i oglašavanja oglasa za zapošljavanje u dnevnoj štampi); kancelarijskog namještaja i ostale nabavke jer je vrijednost nabavke bila manja od 6.000,00 KM.
227. “Vanredne nabavke“ koje su vršene radi provođenja aktivnosti iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH, odnosile su se na postupke nabavki radi održavanja post izborne Konferencije “Opći izbori 2018. godine – izazovi izbornog procesa u Bosni i Hercegovini“ koja se održala od 14. 04. do 16. 04.2019. godine u Sarajevu i to:
- nabavka usluga hotelskog smještaja, posluženja hrane i pića i iznajmljivanja sale i potrebne opreme, postupak proveden po postupku propisanom u Pravilniku o dodjeli ugovora o uslugama iz Aneksa II. Dio B Zakona o javnim nabavkama,
 - nabavka usluga pismenog i usmenog prevođenja sa engleskog jezika na bosanski i sa bosanskog na engleski jezik, usluga lektoriranja materijala za Konferenciju, usluga kopiranja i uvezivanja materijala za Konferenciju, isporuke i izrade materijala za Konferenciju, usluga snimanja dijela rada Konferencije, usluga brze pošte radi dostavljanja dokumentacije i pisane korespondencije u kancelariju Vijeća Evrope u Strazburu. Navedene nabavke su provedene putem direktnog sporazuma uz prethodno pribavljanje po tri ponude za konkretnu nabavku.

3.4.3. Redovne operativne aktivnosti

228. Redovne operativne aktivnosti Centralne izborne komisije BiH obuhvatile su između ostalog:
- Kontrola, zavođenje, kompletiranje računa sa odlukama, mišljenjem, ugovorom i praćenje realizacije računa sa ugovorom, kompletirana dostava računa Odsjeku za materijalno finansijske poslove na plaćanje, arhiviranje predmeta i kopiranje materijala
 - Izdavanje putnih naloga za službena motorna vozila, njihova kontrola i izrada mjesečnih izvještaja za svako vozilo i jednog zbirnog izvještaja o upotrebi službenih vozila radi uvida i kontrole rukovodiocu institucije, kartica pojedinačne kontrole za svako vozilo: redovan i vanredan servis, potrošnja goriva u litrima, pređeni kilometri, prosječna potrošnja goriva, nabavka autoguma, servisiranje vozila potrošnja motornog ulja,

registracija, obavezno i kasko osiguranje za sva putnička službena motorna vozila, materijal za opravku i održavanje vozila, usluge opravki i održavanje vozila, usluge pranja vozila

- Realizacija nabavke materijala, provođenje kroz kartice nabavka sitnog inventara po osnovi pokrenutih zahtjeva, izrada prijemnica materijala, praćenje iznosa iz ugovora, izdatnica materijala, zaduženja i razduženja za sitni inventar i osnovna sredstva, izrada zapisnika o prijemu osnovnih sredstava, osiguravanje polisa putničkog i zdravstvenog osiguranja, nabavka polisa osiguranja za službena putovanja u inozemstvo
- Izrada akata – korespondencija sa drugim institucijama i akata za rad komisije za javne nabavke, priprema referata i narudžbenica
- Kontinuirano, svakodnevno snabdijevanje organizacionih jedinica sa kancelarijsko-potrošnim i higijenskim materijalom iz priručnog magacina i dopunjavanje (naručivanje-nabavka) nedostajućih količina, provođenje procedure redovnog i vanrednog servisiranja i popravke tehničkih uređaja, opreme i službenih motornih vozila u garantnom i vangarantnom roku, evidencija za pređene kilometre i zamjenu autoguma za službena motorna vozila.

3.5. Aktivnosti iz oblasti rada i radnih odnosa

229. Redovne operativne aktivnosti Centralne izborne komisije BiH obuhvatile su i personalne poslove i zapošljavanje državnih službenika i zaposlenika, odnosno obrada podataka za sve službenike i zaposlenike koji su bili zaposleni u prethodnoj godini u Centralnoj izbornoj komisiji BiH (broj radnih sati provedenih na poslu; broj sati provedenih na bolovanju, godišnjem odmoru, porodiljskom odsustvu itd.; pregled plaćenih doprinosa i poreza iz plaće i na plaću). Personalni poslovi u 2019. godini su se realizirali kroz sljedeće aktivnosti:

- priprema podataka za mjesečne i godišnji izvještaj Zavodu za statistiku, kontinuirana prijava novih zaposlenika i državnih službenika tokom cijele godine u porezne uprave, slanje upita i odgovora na upite Agenciji za državnu službu BiH, dostavljanje odjelu za MFP podataka o zaposlenim i sve promjene koje su značajne za obračun plaće, kao i pripremanje zbirnih radnih lista iz svih organizacionih jedinica radi obračuna plaća
- redovne mjesečne aktivnosti vezane za obračun plaća i kompletiranje zbirnih radnih lista
- vođenje redovnih mjesečnih evidencija u vezi sa primjenom Odluke o upotrebi mobilnih i službenih fiksnih telefona i dozvoljenim troškovima telefonskih usluga za mobilne i fiksne telefone, i izrada rješenja o prekoračenjima utrošenih impulsa u odnosu na dozvoljene i izrada tromjesječnih izvještaja o utrošenim iznosima za mobilne i fiksne telefone po korisniku.

230. U ovom izvještajnom periodu u skladu sa odredbama Zakona o državnoj službi institucija Bosne i Hercegovine vršena je komunikacija i korespondencija sa Agencijom za državnu službu BiH u pogledu popunjavanja upražnjenog radnog mjesta stručnog saradnika za pravne poslove u Odsjeku za pravne poslove, Sektor za pravne poslove i upravno rješavanje na određeno vrijeme u dva navrata. Najprije na period do povratka državne službenice sa neplaćenog odsustva i tom prilikom je izvršen prijem zaposlenika na period od 07. 01. 2019. godine do 03. 08. 2019. godine, a potom za prijem u radni odnos na određeno vrijeme na period do devet mjeseci do povratka državne službenice sa porodiljskog odsustva i tom

prilikom je izvršen prijem zaposlenika na period od 07. 10. 2019. godine do 06. 10. 2020. godine.

231. Nadalje, u ovom periodu je u skladu sa Zakonom o državnoj službi institucija Bosne i Hercegovine pokrenuta procedura, koju je provodila Agencija za državnu službu BiH, za popunu upražnjenog radnog mjesta državnog službenika, stručnog saradnika za analizu i održavanje baza podataka u Odsjeku za informaciono-komunikacijske tehnologije, Sektor za izbore i informaciono-komunikacijske tehnologije (Javni oglas je objavljen 14. 05. 2019. godine). Nije izvršena popuna upražnjenog radnog mjesta iz razloga jer ni jedan kandidat nije zadovoljio tražene uvjete oglasa.
232. U 2019. godini dva puta je provedena procedura, po prethodno objavljenom Javnom pozivu, za izbor i prijem volontera visoke stručne spreme u Sekretarijatu. Nakon provedene procedure po prvom Javnom pozivu objavljenom 01. 04. 2019. godine primljena je kandidatkinja u svojstvu volentera koja je počela sa radom 11. 05. 2019. godine, ali je prestao na njen obrazložen lični zahtjev za prestanak ugovora o volonterskom radu radi dobijanja stalnog zaposlenja. Nakon provedene procedure po ponovno raspisanom Pozivu za prijem volontera visoke stručne spreme objavljenom 01. 07. 2019. godine izvršen je izbor i zaključen ugovor o volonterskom radu sa kandidatkinjom na period od 01. 10. 2019. godine do 01. 10. 2020. godine.
233. Dana 20. 03. 2019. godine objavljen je Javni oglas za prijem u radni odnos dva zaposlenika na neodređeno vrijeme na upražnjena radna mjesta referenta za prijem i otpremu pošte i arhivara u Odsjeku za operativne i zajedničke poslove, Sektor za finansijske i opće poslove, nakon koje procedure je izvršen izbor najuspješnijih kandidata za obavljanje poslova referenta za prijem i otpremu pošte i arhivara.
234. U vezi sa poslovima iz oblasti rada i radnih odnosa treba podsjetiti na instalaciju modula e-Arhiva od 2017. godine, koji se odnosi na digitalno vođenje dosijea zaposlenih. Isto tako je instaliran i poseban softver za ljudske resurse koji omogućava elektronsko vođenje i praćenje svih evidencija koje se odnose na odsustva, odmora, bolovanja, obuke, unapređenja i druge podatke i evidencije koje se koriste u radu ove institucije.

3.6. Aktivnosti koje se odnose na protokol

235. Redovne aktivnosti koje se odnose na protokol su poslovi prijema, razvrstavanja, dostavljanja pošte na signiranje, zavođenje, otprema i arhiviranje dokumentacije i korespondencije predmeta (upis, sređivanje i čuvanje dokumenata koji se arhiviraju), vođenje evidencije pečata Centralne izborne komisije BiH i kurirski poslovi.
236. U periodu januar–decembar 2019. godine na protokolu u pisarnici u djelovodnik predmeta i akata, zaključen na kraju 2019. godine, a koji se vodi u elektronskom obliku, zavedeno je 819 predmeta; u upisnik prvostepenih predmeta upravnog postupka je zavedeno 484 predmeta; u upisnik drugostepenih predmeta upravnog postupka je zavedeno 2 predmeta; u djelovodnik za povjerljivu i strogo povjerljivu poštu je zavedeno 2 akta, u organizacione jedinice Sekretarijata je putem internih knjiga zaduženo 7.989 akata.

3.7. Aktivnosti koje se odnose na poslove u skladištu Centralne izborne komisije BiH

237. Skladište Centralne izborne komisije BiH se nalazi na posebnoj lokaciji, odvojeno od sjedišta Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH, na adresi Kasindolskog bataljona br. 14 u Istočnom Sarajevu. U redovnom radu skladište služi za smještaj zaliha izbornog materijala, opreme i inventara Centralne izborne komisije BiH i Sekretarijata, redovne arhive, izborne dokumentacije i iskorištenog glasačkog materijala s prethodnih izbora koji se čuvaju u skladu s odlukama koje donosi Centralna izborna komisija BiH.
238. U periodu januar–decembar 2019. godine u skladištu su provedene aktivnosti pripreme, pakiranja i dostavljanja dokumentacije u sjedište Sekretarijata i nazad u skladište (biračkih spiskova, zapisnika o radu biračkih odbora, pomoćnih obrazaca i dokumentacije iz arhive 2018. godine) koja je korištena za izradu analiza i informacija o provedenim Općim izborima 2018. godine. Obavljeni su i poslovi pripreme, pakiranja, dostave i povrata izbornog materijala potrebnog za provođenje prijevremenih izbora održanih u 9 gradova/općina²². Pripremanje kutija sa sitnim kancelarijskim materijalom i paravanima, dostava papira u štampariju za štampanje glasačkih listića za prijevremene izbore i praćenje štampanja glasačkih listića. Dostava glasačkih listića za prijevremene izbore u 9 gradova/općina i njihovo preuzimanje nakon zatvaranja biračkih mjesta. Dostava vreća sa glasačkim materijalom za glasanje, nepotvrđenih glasačkih listića i glasačkih listića birača koji su glasali putem mobilnih timova sa kompletnom dokumentacijom u Glavni centar za brojanje. Slanje i preuzimanje poštanskih pošiljki birača koji su glasali iz inozemstva sa pošte i dostava u Glavni centar za brojanje.
239. Pored navedenih poslova aktivnosti su se odnosile na prikupljanje papira za reciklažu, organizacija i klasifikacija stare registratorske građe čiji rok čuvanja je istekao, a koja se uglavnom odnosila na glasačke listiće korištene na Općim izborima 2018. godine, glasačke listiće korištene na prijevremenim izborima, izborni materijal sa izbora održanih prethodnih godina i na ambalažni materijal u kojem je bio smješten izborni materijal. Procedura raspisivanja javnog poziva za prodaju papira i zaključenja ugovora za otkup papira sa najpovoljnijim ponuđačem je u trenutku pripreme ovog izvještaja bila u toku. Nakon zaključenja ugovora će se nastaviti poslovi na organizaciji izdavanja prodatog papira, način njegovog preuzimanja i pripreme za uništavanje.
- Poslovi vezani za skladište su uključivali i razduženja i zaduženja osnovnim sredstvima zaposlenika u Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH kao i rad sa komisijama za popis osnovnih sredstava, sitnog inventara i popisa materijala u skladištu.
240. Krajem 2019. godine potpisan je ugovor o održavanju softvera za vođenje skladišne evidencije o materijalu koji se nalazi u Skladištu u elektronskom obliku (koji je implementiran u 2017. godini) i unapređenju pojedinih njegovih funkcija sa dobavljačem "BBS" d. o. o. Sarajevo. Sa softverom za vođenje skladišne evidencije implementiran je i softver za vođenje osnovnih sredstava i sitnog inventara te vođenje elektronskih evidencija o zaduženjima zaposlenih sa osnovnim sredstvima.

²² Trebinje, Bosansko Grahovo, Bosanski Petrovac, Bužim, Domaljevac / Šamac, Drvar, Kakanj, Ribnik i Dobo

4. Informatičko-tehnička podrška radu Centralne izborne komisije BiH

4.1. Održavanje softvera baza podataka i analize

- 241. Tokom 2019. godine izvršeno je arhiviranje podataka Općih izbora 2018. godine u skladu sa procedurama, te je izvršeno objedinjavanje i priprema softvera za testiranje aplikacije JIIS BiH.
- 242. U nekoliko slučajeva izvršena je dorada aplikacija koje je razvio Odsjek za IKT po zahtjevu korisnika.
- 243. U aplikaciji za evidenciju kazni izrečenih političkim subjektima/licima u postupku, dodate su nove kolone i naredna 2020. godina.
- 244. Za potrebe praćenja stanja Centralnog biračkog spiska vršena je komparativna analiza stanja Centralnog biračkog spiska na osnovi dostavljenog CD-a i podataka dostavljenih putem web-servisa (novorazvijene aplikacije Centralnog biračkog spiska (2018)).
- 245. Nakon provedenih Općih izbora 2018. godine pripremljene su sve statističke evidencije utvrđene članom 2.9 stav (1) tačka 4a Izbornog zakona BiH što je uključilo: biračko tijelo u BiH, FBiH, RS, Brčko distrikt BiH, biračko tijelo po spolnoj i starosnoj strukturi, biračko tijelo po glasačkoj opciji, izlaznost po glasačkoj opciji, analiza biračkih mjesta, ovjereni kandidati (spolna i starosna struktura) ukupno na izborima i po nivou/organima, ovjereni politički subjekti, izabrani kandidati (polna i starosna struktura) ukupno na izborima i po nivou/organima, izlaznost u BiH, FBiH, RS, kao i polna i starosna struktura i izlaznost po općinama/gradovima te spolna i starosna struktura.
- 246. Za potrebe provođenje izbora za savjete mjesnih zajednica, pružena je stručna pomoć OIK/GIK prilikom unosa, te formiranje biračkog spiska. Nakon analize i uočenih nepravilnosti rada kod prikaza birača po mjesnim zajednicama kreirani su novi View-a na serveru cbs-db u bazi ElectionRepository, te su promjene u izvornom kodu dokumentirane.

4.2. Informatičko-tehnička podrška korisnicima

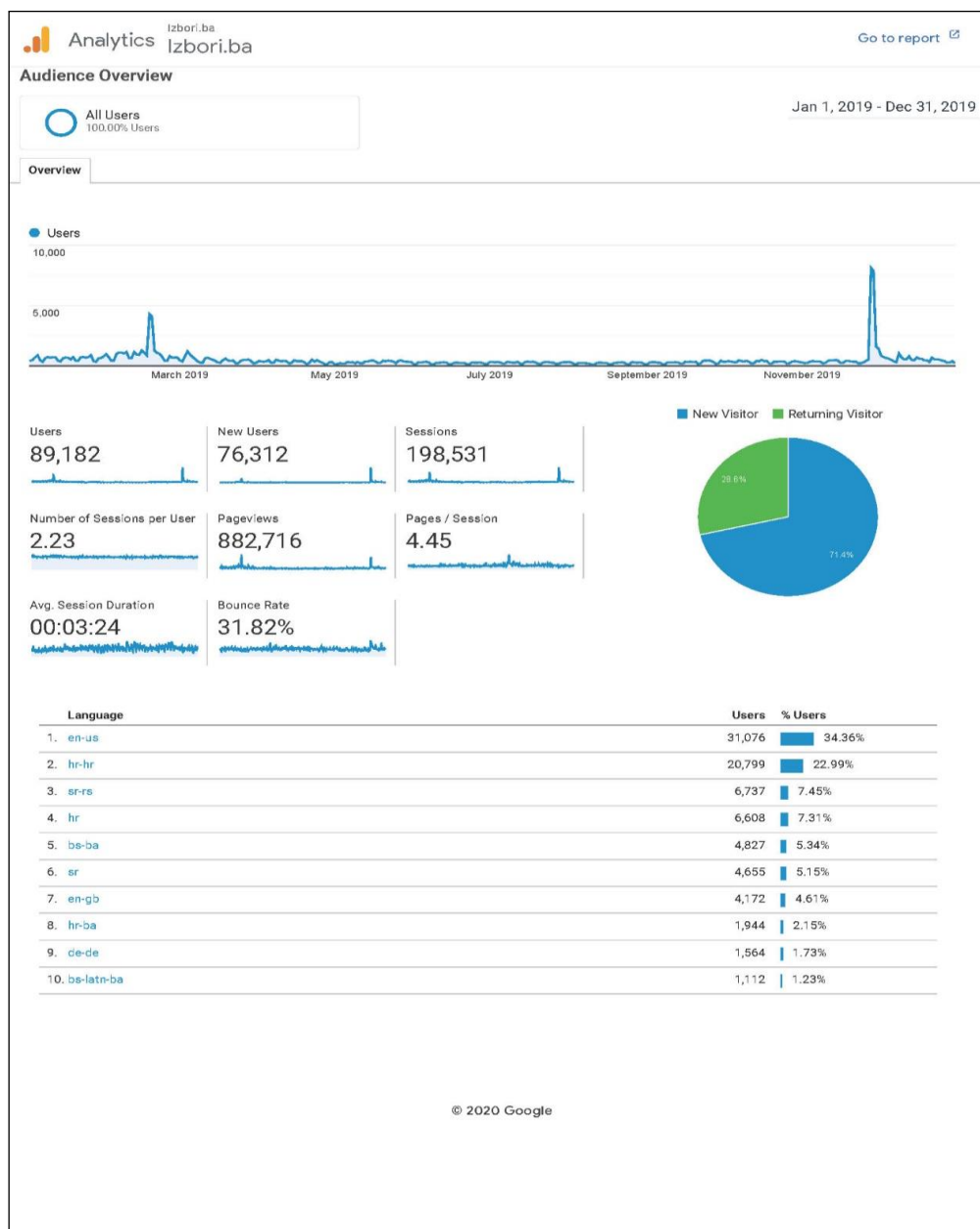
- 247. Tokom 2019. godine pružena je podrška za 65 zahtjeva zaposlenih u Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH te pomoć općinskim/gradskim izbornim komisijama oko konfiguracije opreme za pristup mail serveru i bazama u Centralnoj izbornoj komisiji BiH (14 intervencija).
- 248. Redovne aktivnosti su također obuhvatile provjeru stanja agregata – jednom mjesečno, pregled stanja računarske mreže u Centralnoj izbornoj komisiji BiH (provjera sigurnosnih dodataka na računarskim operativnim sistemima, te instalacija ukoliko nedostaju) – svakodnevno, pregled i provjera stanja antivirusne zaštite u Centralnoj izbornoj komisiji BiH – svakodnevan zadatak, te izrada i provjera Backup-a na serverima – svakodnevan zadatak.
- 249. Pripremljena je i analiza i pregled stanja računarske oprema koja se koristi u Centralnoj izbornoj komisiji BiH kojom je utvrđeno da je samo 21 računar “mlađi” od pet (5) godina, uključujući i računare za elektronske sjednice. Trenutno 62 uposlenika koristi računare. Od “starijih” računara kod 10-tak je zamjenjen hard disk (HDD) sa novijim SSD diskom, te se može zaključiti da je stanje personalih računara nezadovoljavajuće i može utjecati na rad Centralne izborne komisije BiH. Također, hardverska oprema u server-sali i druga mrežna

oprema je zastarila i mogućnost njenog funkcioniranja je upitna. Na ovakvo stanje odrazila se i činjenica da u periodu 2019. godine nije izvršena nabavka ni jedne nove radne stanice niti mrežne i druge opreme.

250. Dana, 16. 12. 2019. godine Centralna izborna komisija BiH se aktom broj 04-2-50-4-791-1/19 obratila Vijeću ministara BiH za iniciranjem zajedničkog sastanka sa relevantnim institucijama i agencijama na kojem bi se razgovaralo o osiguranju udaljene lokacije za sigurnost i smještaj podataka u posjedu Centralne izborne komisije BiH i drugih zainteresiranih institucija. Centralna izborna komisija BiH čuva kopije podataka koje su u njenom podsjedu na eksternim diskovima u skladištu Centralne izborne komisije BiH, čija lokacija nije trajnog karaktera niti je u posjedu Centralne izborne komisije BiH. Imajući u vidu značaj osiguranja rezervne lokacije za brzi oporavak informatičkog sistema (Disaster Recovery Site - DR site) čime se sprječava gubitak podataka, te omogućava kontrola i upoređivanje podataka u nepredviđenim situacijama inicirano je održavanje sastanka sa drugim institucijama koje su također zainteresirane za pohranjivanje podataka u njihovom posjedu na jednoj centralnoj lokaciji. Također prema preporukama u Revidiranom Planu integriteta Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine ova aktivnost je identificirana kao najvažnija i njena implementacija je od prioritnog značaja (akt CIK BiH broj 04-07-10-1160-4/17 od 14. 12. 2017.).
251. Uz finansijsku podršku OSCE BiH izrađena je aplikacija za online dostavu imovinskih kartona izabраних zvaničnika koja se trenutno nalazi u fazi testiranja. Također uz finansijsku podršku OSCE BiH, u cilju unapređenja rada Službe za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršeno je otklanjanje nedostataka u Aplikaciji FI CIK BiH. Putem ove aplikacije političke stranke podnose finansijske izvještaje Centralnoj izbornoj komisiji BiH, te je koriste zaposleni u Službi za reviziju za kontrolu finansijskih izvještaja političkih stranaka.

4.3. Internetska stranica Centralne izborne komisije BiH

252. Na zvaničnoj internetskoj stranici Centralne izborne komisije BiH (www.izbori.ba) u 2019. godini objavljeno je **4.958** dokumenata, **225** saopćenja za javnost, **65** poziva i dnevnih redova za sjednice Centralne izborne komisije BiH.
253. Na internetskoj stranici Centralne izborne komisije BiH u 2019. godini ukupno je evidentirano **595.102** upita za provjeru stanja Centralnog biračkog spiska.
254. Uvidom u statistiku o posjećenosti na Google web servisu za 2019. godinu, na internetskoj stranici Centralne izborne komisije BiH zabilježeno je **882.716** pregleda.

Slika 1. Pregled posjećenosti Interent stranice www.izbori.ba u 2019. godini

4.4. Grafička priprema

255. U 2019. godini izvršena je grafička priprema za sve aktivnosti Centralne izborne komisije BiH uključujući:

- Grafička priprema prezentacije pratećih sadržaja za promociju inicijative za proglašenje Svjetskog dana izbora.
- Priprema i grafičko oblikovanje cjelokupnog video i štampanog materijala za konferenciju “Opći izbori 2018. – izazovi izbornog procesa u Bosni i Hercegovini“ (certifikati, natpisi, baneri, fotografiranje).
- Grafička podrška Centru za edukaciju (Press konferencije, obuke, saopštenja).

- Grafička priprema sadržaja za prijevremene izbore koji su održani 17. 02. 2019. godine: grafički dizajn i priprema za štampu postera Kako glasati (dva pisma, tri jezika puni kolor); priprema i grafičko oblikovanje postera Biračko pravo (dva pisma, tri jezika); priprema za štampu glasačkih listića; priprema i grafičko oblikovanje cjelokupnog štampanog materijala koji se nalazi na glasačkom mjestu (putokazi, zabrane, oznake); izrada akreditacija za posmatrače.
- Kontinuirano praćenje i fotografiranje rada Centralne izborne komisije BiH sa domaćim i međunarodnim zvaničnicima i obrada fotografija.
- Grafičko oblikovanje cjelokupnog vizuelnog izgleda pratećih i neophodnih elemenata u radu Centralne izborne komisije BiH: akreditacije, vizit-karte, pločice na vratima, karte BiH, natpisi na stolovima, kalendari, panoji, pozivnice, zahvalnice, logotipi.

Slika 2. Grafičke ilustracije i teleopi

5. Zaključna razmatranja

256. Fokus aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u 2019. godini je bio na: implementaciji rezultata Općih izbora 2018. godine; provođenju posrednih izbora za zakonodavne organe vlasti, provođenju prijevremenih izbora za načelnike 7 općina i gradonačelnike 2 grada, aktivnostima za pripremu izbora za tijela lokalne uprave i samouprave u 9 općina/gradova u Bosni i Hercegovini; vođenju i ažuriranju Centralnog biračkog spiska; popunjavanju izbornih komisija, imenovanju i razrješenju članova izbornih komisija, analizi rada općinskih / gradskih izbornih komisija; edukaciji izborne administracije prema usvojenom Planu obuka za 2019. godinu; aktivnosti u vezi s dostavom i objavljivanjem imovinskih kartona izabranih zvaničnika, provjera prebivališta za izabrane zvaničnike, utvrđivanje prestanka mandata i

dodjela zamjenskih mandata, ažuriranje evidencije o uplaćenim kaznama, provođenju prijevremenih izbora te zaštiti izbornog prava.

257. Nastavljene su aktivnosti na tehničkoj pripremi Jedinog izbornog informacionog sistema (JIIS BiH). U toku je nadogradnja aplikacija i softvera koje koristi Centralna izborna komisija BiH: 1. Nadogradnja JIIS BiH – Centralni birački spisak, 2. Izrada aplikacije za izbornu administraciju i 3. U toku je migracija softvera i testiranje modula i funkcionalnosti JIIS BiH, te testiranje aplikacije “imovinski kartoni”.

II. DIO

**PROVOĐENJE
ZAKONA O
FINANSIRANJU
POLITIČKIH
STRANAKA**

DVJESTAJI

stranke

1. Godišnji izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka

1.1. Uvod

258. Centralna izborna komisija BiH, u skladu sa odredbama člana 14. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj: 95/12 i 41/16), nadležna je za provođenje odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Zakon o finansiranju) i nadležna je da odluči da li su politička stranka ili drugo lice prekršili odredbe ovog Zakona, kao i da izrekne sankcije bilo kojoj političkoj stranci zbog nepridržavanja njegovih odredbi ili da poduzme odgovarajuće administrativne mjere u okviru svoje opće nadležnosti, u skladu sa zakonom.
259. Svaku sumnju o krivičnom djelu koje se može dovesti u vezu s finansiranjem političkih stranaka i finansiranjem izborne kampanje Centralna izborna komisija BiH je, u skladu sa članom 14. stav (4) ovog Zakona, obavezna prijaviti nadležnom tužilaštvu i drugim organima nadležnim za provođenje zakona.
260. Centralna izborna komisija BiH je u skladu s članom 10. stav (1) Zakona o finansiranju uspostavila Službu za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Služba za reviziju), koja pregleda i kontrolira finansijske izvještaje koje podnesu političke stranke i obavlja reviziju finansiranja političkih stranaka u skladu s ovim zakonom.
261. Služba za reviziju je uspostavljena Odlukom Centralne izborne komisije BiH o uspostavljanju Službe za reviziju finansijskog poslovanja, broj: 01-07-653/05 od 10. 3. 2005. godine, u skladu s tada važećim Zakonom o finansiranju političkih stranaka²³. Naknadnom izmjenom Zakona o finansiranju 2010. godine, promijenjen je naziv Službe za reviziju finansijskog poslovanja u Službu za reviziju finansiranja političkih stranaka.
262. Revizija finansijskih izvještaja političke stranke uključuje izvještaje sjedišta stranke i najmanje dvije niže organizacione cjeline koje odabere Služba za reviziju.
263. Na osnovi provedenih aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u oblasti pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka, te izrečenih sankcija političkim strankama, pripremljen je izvještaj o implementaciji odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka u 2019. godini.

1.2. Pravni okvir za finansiranje političkih stranaka

264. Finansiranje političkih stranaka u Bosni i Hercegovini je uređeno:

- Zakonom o finansiranju političkih stranaka i
- Poglavljem 15. Izbornog zakona BiH, finansiranje izborne kampanje.

²³ "Službeni glasnik BiH", br. 22/00.

U skladu s odredbama člana (3) stav (1) Zakona o finansiranju, politička stranka može se finansirati iz: članarina, dobrovoljnih priloga pravnih i fizičkih lica, izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i organiziranja stranačkih manifestacija, prihoda od imovine u vlasništvu političke stranke, budžeta BiH u skladu s članom 7. ovog zakona, entitetskih budžeta, kantonalnih budžeta i budžeta Brčko distrikta BiH, te budžeta drugih jedinica lokalne uprave i samouprave u skladu sa zakonom i dobiti od poduzeća koja su u vlasništvu političke stranke.

Poduzeće u vlasništvu političke stranke može se baviti samo djelatnošću vezanom za kulturu ili izdavačkom djelatnošću.

Godišnji prihod političke stranke ostvaren od imovine u vlasništvu političke stranke i dobiti od poduzeća koja su u vlasništvu političke stranke ne smije prelaziti 20% iznosa ukupnog godišnjeg prihoda stranke.

(1) Političke stranke se finansiraju iz budžeta Bosne i Hercegovine u skladu s članom 7. Zakona o finansiranju političkih stranaka, entitetskih budžeta, kantonalnih budžeta i budžeta Brčko distrikta BiH, te budžeta drugih jedinica lokalne uprave i samouprave u skladu sa zakonom.

U skladu s odredbama člana 7. Zakona o finansiranju političkih stranaka u budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine sredstva se osiguravaju za finansiranje političkih stranaka, odnosno koalicija političkih stranaka i nezavisnih kandidata zastupljenih u Parlamentarnoj skupštini BiH i parlamentarnih grupa, odnosno klubova zastupnika i delegata u Parlamentarnoj skupštini BiH.

Ukupna sredstva koja se izdvajaju za finansiranje spomenutih političkih subjekata ne mogu prelaziti iznos od 0,2% budžeta Bosne i Hercegovine u kalendarskoj godini.

Političkim strankama, odnosno koalicijama političkih stranaka sredstva se raspodjeljuju na način da se:

- 30% sredstava dijeli jednako svim političkim strankama, odnosno koalicijama političkih stranaka koje su osvojile mandate,
- 60% sredstava dijeli prema broju zastupničkih, odnosno delegatskih mandata, koje svaka politička stranka, koalicija političkih stranaka, odnosno nezavisni kandidat ima u trenutku dodjele mandata,
- 10% od ukupnog iznosa raspoređuje parlamentarnim grupama srazmjerno broju zastupničkih, odnosno delegatskih mjesta koja pripadaju manje zastupljenom spolu.

Zajednička komisija za administrativne poslove Parlamentarne skupštine BiH će svojim aktima detaljnije regulirati raspodjelu sredstava iz ovog člana, kontrolu trošenja i druga finansijska pitanja u vezi s provođenjem ovog zakona.

(2) U Republici Srpskoj, u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Republike, grada i općine ("Službeni glasnik RS", broj 65/08), sredstva se izdvajaju iz budžeta za:

- finansiranje dijela troškova redovnog rada političkih stranaka, koalicija, nezavisnih zastupnika, odnosno vijećnika,
- pokriće dijela troškova izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, nezavisnih lista i nezavisnih kandidata kojima su potvrđene izborne liste za izbor zastupnika, odnosno vijećnika i
- pokriće dijela troškova rada zastupničkih, delegatskih, odnosno vijećničkih klubova i grupa.

- a) Sredstva izdvojena za finansiranje troškova redovnog rada političkih stranaka, koalicija, nezavisnih zastupnika, odnosno vijećnika ne mogu biti manja od 0,2% ukupnih budžetskih prihoda iz prethodne godine, a raspoređuju se na način:
 - 20% sredstava se raspoređuju u jednakim iznosima svim političkim strankama i koalicijama koje imaju zastupnike u skupštini i nezavisnim zastupnicima i
 - 80 % se raspoređuje srazmjerno broju osvojenih mandata, koje politička stranka, koalicija, nezavisni zastupnik, odnosno vijećnik ima u skupštini.
- b) Sredstva za izbornu kampanju osiguravaju se u budžetu za godinu u kojoj se održavaju izbori u iznosu ne manjem od 0,05% ukupnih budžetskih prihoda iz prethodne godine. Način raspodjele sredstava vrši se u skladu s izbornim propisima.
- c) Sredstva za rad zastupničkih, delegatskih, odnosno vijećničkih klubova i grupa, dodjeljuju se radi pokrivanja:
 - paušalnih troškova za rad u izbornim jedinicama zastupnika, odnosno vijećnika,
 - putnih troškova u inozemstvo, ako organizator nije Narodna skupština Republike Srpske ili Vijeće naroda Republike Srpske, odnosno skupština jedinice lokalne samouprave,
 - troškova nabavke materijala – goriva, štampe, službenih glasnika i publikacija,
 - troškova smještaja i ishrane zastupnika, delegata, odnosno vijećnika, u vrijeme kada se ne održavaju sjednice skupštine ili vijeća i
 - ostale troškove u vezi s radom zastupnika, delegata, odnosno vijećnika u klubovima i grupama.

- (3) Federacija Bosne i Hercegovine nije donijela poseban zakon o finansiranju političkih stranaka iz budžeta, pa sredstva za finansiranje političkih subjekata izdvaja u skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, kao “tekuće transfere neprofitnim organizacijama – za političke stranke i koalicije”, koji se donosi svake godine.

Sredstva se izdvajaju u iznosu od 0,2% u odnosu na ukupne prihode, bez primitaka i koriste se po programu koji donosi Vlada.

Sredstva namijenjena za finansiranje političkih subjekata raspoređuju se tako da:

- 40% od predviđenog iznosa pripada političkim subjektima, koji su zastupljeni u Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine, u jednakim iznosima, a
- 60 % prema broju zastupnika u domovima Parlamenta, na dan dodjele mandata.

Ukoliko je ugovorom između članica koalicije reguliran način raspodjele novčanih sredstava koja pripadaju koaliciji, Vlada sredstva raspoređuje na osnovi odredbi ugovora.

- (4) Zakonom o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 29/04 i 14/07) propisano je da se sredstva iz budžeta Brčko distrikta BiH izdvajaju za:

- predizbornu kampanju političkih stranaka koje učestvuju na izborima za Skupštinu Brčko distrikta BiH i
 - redovan rad političkih stranaka zastupljenih u Skupštini Brčko distrikta BiH.
- a) Sredstva za predizbornu kampanju političkih stranaka osiguravaju se u godini u kojoj se održavaju redovni izbori za Skupštinu Brčko distrikta BiH i to u iznosu 0,03% prihoda u budžetu Brčko distrikta BiH ili 60.000 KM zavisno od toga koji je iznos niži.

- b) Sredstva za redovan rad političkih stranaka izdvajaju se po godišnjoj osnovi od 0,1% od prihoda u budžetu Brčko distrikta BiH ili 200.000 KM, zavisno od toga koji od ova dva iznosa je niži.

Sredstva izdvojena za redovan rad političkih stranka i njihovih zastupničkih klubova u Skupštini Brčko distrikta BiH raspoređuju na taj način da se:

- 30% sredstava raspoređuje u jednakim iznosima svim zastupničkim klubovima političkim strankama zastupljenim u Skupštini Brčko distrikta BiH, a
- 70% od ukupnog iznosa raspoređuje srazmjerno broju zastupničkih mjesta koje svaka politička stranka ima u Skupštini Brčko distrikta BiH u trenutku raspodjele.

1.3. Pravni okvir za finansijsko izvještavanje političkih stranaka

265. U Zakonu o finansiranju političkih stranaka, u članu 12. stav (1), propisano je da političke stranke vode evidenciju o svojim prihodima i rashodima i dužne su Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnositi finansijski izvještaj za svaku kalendarsku godinu (računovodstvenu godinu).
266. Političke stranke, u skladu s odredbom člana 12. stav (3) ovog Zakona, podnose poseban finansijski izvještaj za period izborne propagande na način kako je utvrđeno Izbornim zakonom BiH. Političke stranke i nezavisni kandidati koji učestvuju na izborima za organe vlasti Bosne i Hercegovine na svim nivoima dužni su, u skladu s članom 15.1 stav (1) Izbornog zakona BiH, u vrijeme podnošenja prijave za ovjeru za učešće na izborima, Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijeti finansijski izvještaj za period koji počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata izbora, u roku od trideset dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u "Službenom glasniku BiH".
267. Izvještaje koje podnose političke stranke i nezavisni kandidati koji učestvuju na izborima za organe vlasti sadrže: sve prihode i rashode, zasnovane na članarini, transparentnim priložima iz inozemstva, priložima fizičkih i pravnih lica, priložima u obliku robe i usluga (prilozi u naturi), prihodima na vlastitu imovinu i poduzetničke aktivnosti, u skladu s odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, kreditima, pozajmicama, donacijama, olakšicama, povratu novca, ostalim materijalnim troškovima i ostalim izvorima prihoda za period izvještavanja koje odredi Centralna izborna komisija BiH.
268. Politička stranka je, u skladu s odredbom iz člana 12. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, obavezna u svom finansijskom izvještaju uključiti sve koristi ostvarene od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani s političkom strankom ili su pod njenom kontrolom.
269. U skladu sa odredbama člana 13. stav (6) Zakona o finansiranju, politička stranka je dužna javno prikazati porijeklo i način utroška sredstava prikupljenih tokom protekle kalendarske godine (računovodstvene godine). Završni račun i finansijski izvještaj u kojem se podrobno navode izvori prihoda, podaci o fizičkim i pravnim licima koja su dala dobrovoljne priloge te podaci o namjeni, odnosno aktivnostima za koje su sredstva utrošena, javni su dokumenti i objavljuju se na web-stranici političke stranke.

270. Centralna izborna komisija BiH donosi propise za provođenje odredbi kojima se bliže utvrđuju sadržaj, forma, način i drugi detalji izvještavanja.
271. Centralna izborna komisija BiH je donijela tri podzakonska akta, kojima je utvrdila sadržaj, formu, način i druge detalje finansijskog izvještavanja:
- a) Pravilnik o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka²⁴ i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka²⁵,
 - b) Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka²⁶ i
 - c) Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima nezavisnih kandidata²⁷.
272. Kontrola i revizija finansiranja političkih stranaka uređena je: Pravilnikom o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka²⁸, koji je također donijela Centralna izborna komisija BiH.

2. Aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u izvještajnom periodu

273. U okviru provođenja Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH je u 2019. godini poduzela niz aktivnosti i realizirala ključne zadatke kojima je utvrđivana zakonitost finansiranja političkih stranaka, postignuta transparentnost finansiranja i realizirala je ključne radnje koje reguliraju legalitet finansiranja političkih stranaka.

2.1. Prijem finansijskih izvještaja političkih stranaka

274. Političke stranke, u skladu s odredbom iz člana 12. stav (4) Zakona o finansiranju, finansijski izvještaj podnose do 31. 3. naredne godine, u formi koju je propisala Centralna izborna komisija BiH.
275. Centralna izborna komisija BiH je razvila aplikaciju "FI CIK BiH", putem koje političke stranke finansijske izvještaje podnose u elektronskoj formi.
276. U skladu sa svojim ovlaštenjem iz člana 12. Zakona o finansiranju, da provodi i izvršava odredbe ovog Zakona, Centralna izborna komisija BiH je obavila sljedeće aktivnosti:
277. Izvršila prijem godišnjih finansijskih izvještaja za 2018. godinu koje je podnijelo 117 političkih stranaka. Od ukupno 156 političkih stranaka, koliko ih je sa 31. 12. 2018.

²⁴ "Službeni glasnik BiH", broj 96/13, koji je stupio na snagu dana 18. 12. 2013. godine, kada je stavljen van snage Pravilnik o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, "Službeni glasnik BiH", broj 61/06.

²⁵ "Službeni glasnik BiH", broj 89/16.

²⁶ "Službeni glasnik BiH", broj 10/18, koji je stupio na snagu 17. 02. 2018. godine, kada je stavljen van snage Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih subjekata, "Službeni glasnik BiH", broj 96/13.

²⁷ "Službeni glasnik BiH", broj 10/18.

²⁸ "Službeni glasnik BiH", br. 103/08.

godine bilo na evidenciji Centralne izborne komisije BiH, Godišnji finansijski izvještaj za 2018. godinu je u zakonom propisanom roku (do 31. 03. 2019. godine) i na način kako je propisano Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, odnosno putem aplikacije "FI CIK BiH", podnijele su 82 političke stranke, 30 stranaka izvještaj je podnijelo nakon upućenih urgencija Centralne izborne komisije BiH, odnosno sa zakašnjenjem od 5 do 180 dana i to: 19 stranaka sa zakašnjenjem od 5 do 30 dana, četiri stranke su kasnile do 60 dana, jedna stranka je kasnila 90 dana i 6 stranaka je izvještaj podnijelo sa zakašnjenjem do 180 dana. Pet političkih stranaka izvještaj je podnijelo samo u čvrstoj kopiji, a ne i elektronski.

278. Izvještaj nije podnijelo 39 političkih stranaka, među kojima je sedam političkih stranaka, za koje je Centralna izborna komisija BiH sudovima uputila prijedloge za njihovo brisanje iz sudskog registra, jer ne učestvuju na izborima i ne podnose finansijske izvještaje u dužem periodu, a to su:

Tabela 10. Političke stranke brisane iz sudskog registra

Red. br.	Kod	Naziv političke stranke
1	1273	Hrvatska narodna zajednica 1908
2	1001	Nova građanska inicijativa-Kozarac
3	1717	Partija ekonomske i socijalne pravde
4	1006	Partija socijalne pravde
5	2290	Srpska alternativa
6	516	Stranka deviznih štediša Republike Srpske
7	1708	Stranka pravredne politike

279. Među političkim strankama koje nisu podnijele finansijski izvještaj za 2018. godinu je i 12 političkih stranaka koje je Centralna izborna komisija BiH sankcionirala administrativnom mjerom zabrane kandidiranja na narednim izborima (Lokalnim izborima 2020. godine), radi kršenja člana 10. stav (8) Zakona o finansiranju političkih stranaka u 2017. godini. Ove političke stranke nisu podnijele finansijski izvještaj za 2017. godinu i revizorima Službe za reviziju finansiranja političkih stranaka su uskratile pristup svojim prostorijama radi obavljanja revizije njihovog finansijskog poslovanja.

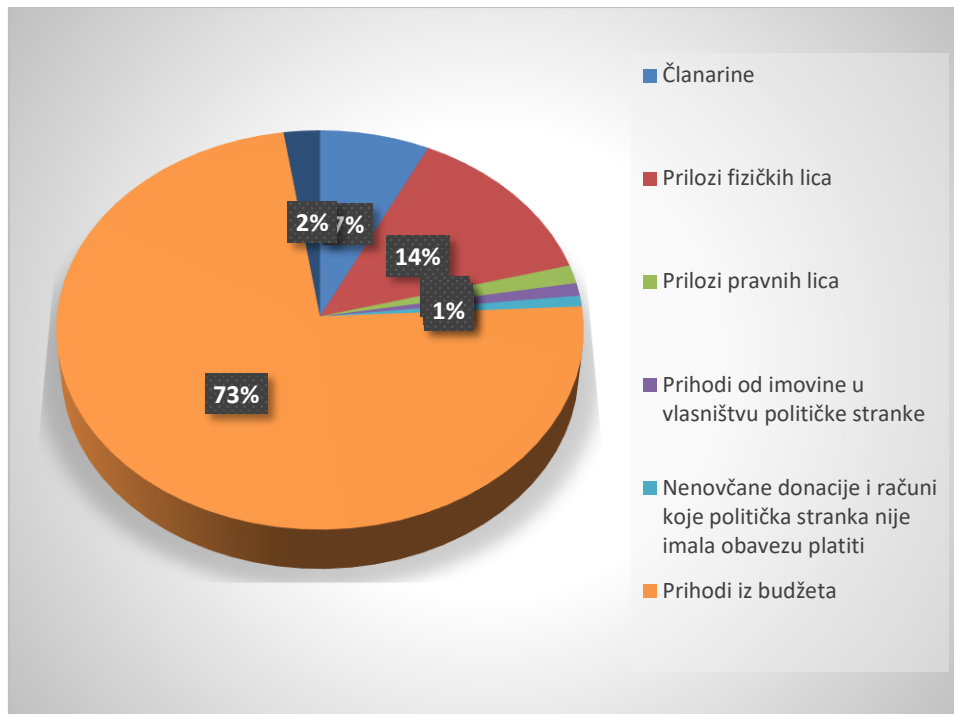
Tabela 11. Političke stranke koje su uskratile pristup svojim prostorijama radi obavljanja revizije finansijskog poslovanja

Red. br.	Kod	Politička stranka
1	1017	Narodna stranka (Pokret za Brod)
2	1007	Politička organizacija građana Snaga Bosne
3	1021	Narodna stranka Novi grad
4	1268	Stranka evropske socijaldemokratije
5	518	Hrvatski pravaški blok BiH
6	1875	Nova bosanskohercegovačka patriotska stranka
7	2008	Povratak otpisanih
8	2010	Hrvatska seljačka stranka Braća Radić
9	2069	Snaga nove generacije Bijeljina
10	2085	Nezavisni demokratski iskorak
11	1184	Tvoja i moja stranka u Bosni i Hercegovini
12	1276	Komunistička partija

280. Političke stranke u 2018. godini su se finansirale iz sljedećih izvora: članarina u procentu od 7,19%, priloga fizičkih osoba u procentu 13,61%, priloga pravnih osoba u procentu 1,5%, prihoda od imovine političkih stranaka u procentu 1,03%, prihoda od poklona i usluga što ih stranka nije imala obavezu platiti u procentu 0,88%, prihoda iz budžeta u procentu 73,43% i ostalih prihoda u procentu 2,36% od ukupno ostvarenih prihoda, kao što je prikazano u narednim tabelama.

Tabela 12. Pregled izvora finansiranja političkih stranaka u 2018. godini

(1) Prihodi	Iznos u KM	Struktura
Članarina	1.968.381,18	7,19 %
Prilozi fizičkih lica	3.726.510,33	13,61 %
Prilozi pravnih lica	410.442,08	1,50 %
Prihodi od imovine političkih stranaka	280.979,65	1,03 %
Prihodi od poklona i usluga što ih stranka nije imala obavezu platiti	240.193,93	0,88 %
Prihodi iz budžeta	20.109.973,92	73,43 %
Prihodi od izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i organiziranja stranačkih manifestacija	154,00	0,00%
(2) Ostali prihodi i drugo	648.414,77	2,36 %
UKUPNI IZVORI FINANSIRANJA	27.385.049,86	100,00 %

Grafikon 2. Prikaz strukture izvora finansiranja političkih stranaka u 2018. godini

281. Političke stranke su na dan izvještajnog perioda imale dugovanja u iznosu od 11.217.980,04 KM, što je prikazano u tabeli koja slijedi.

Red. broj	Šifra	Naziv političke stranke	Članarine	Prilozi fizičkih lica	Prilozi pravnih lica	Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke	Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti	Prihodi iz budžeta	Ostali prihodi i dr.	Ukupan prihodi političke stranke (obrazac 3)	Dugovanja političke stranke (obrazac 5)	Struktura prihoda							Ukupno
												Članarine	Prilozi fizičkih lica	Prilozi pravnih lica	Prihodi od imovine u vlasništvu pol. stranke	Nenovč. donacije i računi koje po. str. nije imala obavezu platiti	Prihodi iz budžeta	Ostali prihodi i dr.	
1	90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	73.246,08	1.546.888,55	65.050,00	52.556,35	41.314,83	3.557.002,42	18.849,01	5.354.907,24	1.819.127,98	1,4%	28,9%	1,2%	1,0%	0,8%	66,4%	0,4%	100,0%
2	515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA	582.077,63	7.360,00	0,00	0,00	3.463,50	2.062.612,41	22.882,23	2.678.395,77	848.032,98	21,7%	0,3%	0,0%	0,0%	0,1%	77,0%	0,9%	100,0%
3	8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BiH	356.969,02	159.674,13	73.650,00	201.345,61	6.351,44	1.642.467,78	116.663,54	2.557.121,52	1.824.907,61	14,0%	6,2%	2,9%	7,9%	0,2%	64,2%	4,6%	100,0%
4	27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BIH	124.474,88	33.073,20	6.500,00	159,91	13.008,00	1.884.233,57	9.618,56	2.071.068,12	232.170,99	6,0%	1,6%	0,3%	0,0%	0,6%	91,0%	0,5%	100,0%
5	1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH - FAHRUDIN RADONČIĆ	52.233,49	231.235,13	16.520,00	0,00	13.917,48	1.623.513,91	5,91	1.937.425,92	584.778,72	2,7%	11,9%	0,9%	0,0%	0,7%	83,8%	0,0%	100,0%
6	18	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	285.066,52	136.749,92	18.920,00	10.097,10	200,00	1.443.799,28	10.984,35	1.905.817,17	1.058.972,82	15,0%	7,2%	1,0%	0,5%	0,0%	75,8%	0,6%	100,0%
7	1698	DEMOKRATSKA FRONTA	10.543,90	30.582,21	800,00	0,00	17.720,00	1.114.618,63	0,00	1.174.264,74	1.102.495,90	0,9%	2,6%	0,1%	0,0%	1,5%	94,9%	0,0%	100,0%
8	461	DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	63.513,00	205.382,00	4.350,00	0,00	2.450,00	637.323,00	11.021,00	924.039,00	85.739,00	6,9%	22,2%	0,5%	0,0%	0,3%	69,0%	1,2%	100,0%
9	74	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	56.957,26	257.785,00	1.700,00	0,00	17.042,53	549.899,19	0,00	883.383,98	467.801,51	6,4%	29,2%	0,2%	0,0%	1,9%	62,2%	0,0%	100,0%
10	440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	56.842,61	14.503,50	300,00	0,00	0,00	679.401,74	2.792,77	753.840,62	634.426,12	7,5%	1,9%	0,0%	0,0%	0,0%	90,1%	0,4%	100,0%
11	769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	750,00	10.860,56	900,60	0,00	0,00	581.726,99	102,52	594.340,67	525.378,07	0,1%	1,8%	0,2%	0,0%	0,0%	97,9%	0,0%	100,0%
12	877	NAŠA STRANKA	8.291,00	5.232,51	3.300,00	0,00	2.304,00	551.509,69	1.180,48	571.817,68	180.881,92	1,4%	0,9%	0,6%	0,0%	0,4%	96,4%	0,2%	100,0%
13	1718	NARODNI DEMOKRATSKI POKRET	19.373,00	5.664,00	1.500,00	0,00	6.021,00	469.757,00	0,00	502.315,00	60.156,00	3,9%	1,1%	0,3%	0,0%	1,2%	93,5%	0,0%	100,0%
14	1	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA-SEFER HALILOVIĆ	20.893,81	0,00	0,00	0,00	15.658,52	449.868,82	8.849,28	495.270,43	41.143,93	4,2%	0,0%	0,0%	0,0%	3,2%	90,8%	1,8%	100,0%
15	882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	0,00	34.546,98	10.100,00	0,00	22.127,55	394.274,77	0,00	461.049,30	65.545,41	0,0%	7,5%	2,2%	0,0%	4,8%	85,5%	0,0%	100,0%
16	4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	10.213,00	10.242,10	7.900,00	0,08	0,00	372.785,16	0,00	401.140,34	298.115,70	2,5%	2,6%	2,0%	0,0%	0,0%	92,9%	0,0%	100,0%
17	1701	LABURISTIČKA STRANKA BIH	4.594,30	90.160,20	500,00	4,48	9.196,00	256.745,98	0,00	361.200,96	10.354,02	1,3%	25,0%	0,1%	0,0%	2,5%	71,1%	0,0%	100,0%
18	1972	UJEDINJENA SRPSKA	41.422,00	205.000,00	0,00	0,00	0,00	29.395,06	53.748,07	329.565,13	21.393,29	12,6%	62,2%	0,0%	0,0%	0,0%	8,9%	16,3%	100,0%

19	2321	POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE	11.187,68	119.702,45	68.950,00	0,00	16.297,00	0,00	0,00	216.137,13	9.695,44	5,2%	55,4%	31,9%	0,0%	7,5%	0,0%	0,0%	100,0%
20	2317	Politička organizacija NAROD I PRAVDA	26.740,00	108.600,00	11.148,00	0,00	0,00	58.036,00	0,00	204.524,00	11.462,00	13,1%	53,1%	5,5%	0,0%	0,0%	28,4%	0,0%	100,0%
21	2328	NEZAVISNA BOSANSKOHERCEGO VAČKA LISTA	0,00	123.295,00	50.250,00	0,00	0,00	27.514,59	0,00	201.059,59	11.187,88	0,0%	61,3%	25,0%	0,0%	0,0%	13,7%	0,0%	100,0%
22	502	NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	0,00	3.000,00	0,00	9.615,53	0,00	187.470,50	0,00	200.086,03	157.835,49	0,0%	1,5%	0,0%	4,8%	0,0%	93,7%	0,0%	100,0%
23	36	BOSS - BOSANSKA STRANKA-MIRNES AJANOVIĆ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	178.152,51	166,40	178.318,91	1.611,29	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,9%	0,1%	100,0%
24	2320	MIRSAD HADŽIKADIĆ- PLATFORMA ZA PROGRES	11.631,32	39.454,24	4.700,00	0,00	0,00	0,00	96.525,48	152.311,04	63.138,21	7,6%	25,9%	3,1%	0,0%	0,0%	0,0%	63,4%	100,0%
25	1694	NAPREDNA SRPSKA- NS	0,00	520,00	0,00	0,00	0,00	150.066,59	0,00	150.586,59	3.932,86	0,0%	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	99,7%	0,0%	100,0%
26	513	STRANKA PENZIONERA / UMIROVLJENIKA BIH	88.088,30	3.360,00	250,00	0,00	650,00	50.740,64	3.393,45	146.636,39	23.421,68	60,1%	2,3%	0,2%	0,0%	0,4%	34,6%	2,3%	99,9%
27	2314	NEZAVISNI BLOK	14.881,31	83.454,35	41.470,00	0,00	0,00	600,00	0,70	140.406,36	148.031,49	10,6%	59,4%	29,5%	0,0%	0,0%	0,4%	0,0%	100,0%
28	1728	LIBERALNA STRANKA BIH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	139.891,42	0,00	139.891,42	9.620,10	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
29	1190	STRANKA DIJASPORE BIH	0,00	160,00	0,00	0,00	0,00	119.280,16	0,00	119.440,16	0,00	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	99,9%	0,0%	100,0%
30	734	HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	96.842,11	4.577,09	101.419,20	143.044,80	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	95,5%	4,5%	100,0%
31	16	SRPSKA RADIKALNA STRANKA RS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100.414,00	100.414,00	14.662,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
32	1872	POKRET USPIJEŠNA SRPSKA	0,00	11.110,00	0,00	0,00	0,00	77.086,29	0,00	88.196,29	0,00	0,0%	12,6%	0,0%	0,0%	0,0%	87,4%	0,0%	100,0%
33	1200	SRPSKA NAPREDNA STRANKA	0,00	39.150,00	6.000,00	0,00	10.000,00	20.161,16	8.938,75	84.249,91	53.715,00	0,0%	46,5%	7,1%	0,0%	11,9%	23,9%	10,6%	100,0%
34	1882	TUZLANSKA ALTERNATIVA	13.067,07	0,00	0,00	0,00	0,00	61.798,94	0,00	74.866,01	8,53	17,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	82,5%	0,0%	100,0%
35	1270	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA STJEPANA RADIČA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	72.278,20	700,00	72.978,20	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,0%	1,0%	100,0%
36	2311	PRVA SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	166,00	43.840,00	0,00	0,00	9.000,00	16.807,06	0,00	69.813,06	0,00	0,2%	62,8%	0,0%	0,0%	12,9%	24,1%	0,0%	100,0%
37	2072	GRAĐANSKI SAVEZ	148,00	0,00	0,00	0,00	0,00	55.303,68	113,52	55.565,20	51.005,05	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,5%	0,2%	100,0%
38	1989	UNIJA SOCIJALDEMOKRATA BH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	53.542,60	0,00	53.542,60	1.000,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
39	1730	SRPSKA RADIKALNA STRANKA dr VOJISLAV ŠEŠELJ	832,00	8.664,76	1.000,00	0,00	1.950,00	24.815,38	16.000,00	53.262,14	42.975,52	1,6%	16,3%	1,9%	0,0%	3,7%	46,6%	30,0%	100,0%

40	5	HRVATSKA KRŠĆANSKA DEMOKRATSKA UNIJA BIH	0,00	0,00	0,00	0,41	1.200,00	51.985,83	0,00	53.186,24	82,43	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,3%	97,7%	0,0%	100,0%
41	2323	DEMOKRATSKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	51.060,00	51.060,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
42	1264	NAPREDNA SRPSKA	0,00	11.400,00	0,00	0,00	14.000,00	19.934,30	0,00	45.334,30	0,00	0,0%	25,1%	0,0%	0,0%	30,9%	44,0%	0,0%	100,0%
43	279	PARTIJA UJEDINJENIH PENZIONERA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	34.714,13	6.714,72	41.428,85	9.127,02	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	83,8%	16,2%	100,0%
44	28	DEMOKRATSKA NARODNA ZAJEDNICA BIH- KRAJIŠKA STRANKA	0,00	4.989,20	500,00	0,00	0,00	32.446,97	0,00	37.936,17	29.761,90	0,0%	13,2%	1,3%	0,0%	0,0%	85,5%	0,0%	100,0%
45	1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	70,00	31.580,00	700,00	0,00	0,00	0,00	100,00	32.450,00	14.000,00	0,2%	97,3%	2,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%	100,0%
46	1699	PRVA BOSANSKO- HERCEGOVAČKA STRANKA	0,00	0,00	500,00	0,00	4.900,00	15.472,00	10.000,00	30.872,00	23.311,00	0,0%	0,0%	1,6%	0,0%	15,9%	50,1%	32,4%	100,0%
47	455	LIBERALNO DEMOKRATSKA STRANKA BIH	160,00	1.000,00	0,00	0,00	4.006,08	24.966,89	3,12	30.136,09	115.978,88	0,5%	3,3%	0,0%	0,0%	13,3%	82,8%	0,0%	100,0%
48	2329	SAVEZ OSTANAK	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	28.655,00	0,00	28.655,00	19.160,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
49	1714	HRVATSKI SAVEZ HKDU - HRAST	0,00	0,00	0,00	0,04	0,00	28.557,78	0,00	28.557,82	12.994,53	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
50	866	STRANKA UDRUŽENIH NEZAVISNIH DEMOKRATA BiH	0,00	5.400,00	0,00	0,00	0,00	22.941,30	1,30	28.342,60	0,00	0,0%	19,1%	0,0%	0,0%	0,0%	80,9%	0,0%	100,0%
51	1971	SAVEZ ZA STARI GRAD	10.290,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15.332,61	812,61	26.435,22	0,00	38,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	58,0%	3,1%	100,0%
52	2322	ŽUPANIJSKA NEOVISNA LISTA	0,00	12.700,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10.850,07	23.550,07	0,00	0,0%	53,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	46,1%	100,0%
53	521	HRVATSKA DEMOKRATSKA UNIJA BIH	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	3.346,00	20.000,00	23.346,14	114.625,87	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	85,7%	100,0%
54	2325	SAVEZ MLADIH SNAGA	20.030,00	535,00	0,00	0,00	0,00	1.693,53	0,00	22.258,53	0,00	90,0%	2,4%	0,0%	0,0%	0,0%	7,6%	0,0%	100,0%
55	1188	POSAVSKA STRANKA	0,00	391,17	0,00	0,00	0,00	20.069,86	9,73	20.470,76	1.883,43	0,0%	1,9%	0,0%	0,0%	0,0%	98,0%	0,0%	100,0%
56	2327	LIJEVO KRILO	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20.020,00	20.020,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
57	73	SELJAČKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	17.747,52	0,00	17.747,52	18.015,66	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
58	879	EKOLOŠKA PARTIJA RS	0,00	14.020,00	0,00	0,00	600,00	2.580,09	0,00	17.200,09	39.751,00	0,0%	81,5%	0,0%	0,0%	3,5%	15,0%	0,0%	100,0%
59	1706	SAVEZ ZA NOVU POLITIKU	0,00	0,00	2.000,00	0,00	0,00	15.010,68	95,00	17.105,68	30.813,20	0,0%	0,0%	11,7%	0,0%	0,0%	87,8%	0,6%	100,0%
60	2018	HRVATSKA LISTA ZA LIVNO	0,00	12.400,00	0,00	0,00	1.200,00	3.206,00	0,00	16.806,00	11.400,00	0,0%	73,8%	0,0%	0,0%	7,1%	19,1%	0,0%	100,0%
61	1179	SAVEZ ZA DEMOKRATSKU SRPSKU	0,00	14.823,00	0,00	0,00	1.250,00	0,00	0,00	16.073,00	14.250,46	0,0%	92,2%	0,0%	0,0%	7,8%	0,0%	0,0%	100,0%
62	1703	HRVATSKA NEZAVISNA LISTA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15.138,00	5,14	15.143,14	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%

63	1178	HRVATSKA STRANKA PRAVA DR. ANTE STARČEVIĆ BIH	0,00	230,00	0,00	0,00	0,00	12.600,00	2.000,00	14.830,00	0,00	0,0%	1,6%	0,0%	0,0%	0,0%	85,0%	13,5%	100,0%
64	20	GRAĐANSKA DEMOKRATSKA STRANKA BIH	0,00	0,00	0,00	7.200,00	0,00	7.470,68	0,00	14.670,68	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	49,1%	0,0%	50,9%	0,0%	100,0%
65	49	ZAVIČAJNI SOCIJALDEMOKRATI - MILE MARČETA	100,00	14.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14.100,00	3.000,00	0,7%	99,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
66	1711	DEMOKRATSKA OBITELJSKA STRANKA	160,00	0,00	350,00	0,00	500,00	0,00	10.100,00	11.110,00	10.100,00	1,4%	0,0%	3,2%	0,0%	4,5%	0,0%	90,9%	100,0%
67	2319	BOSANSKA NARODNA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11.050,00	11.050,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
68	2044	NEZAVISNA LISTA	24,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10.504,00	0,00	10.528,00	0,00	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,8%	0,0%	100,0%
69	1723	SOCIJAL DEMOKRATSKI FRONT BIH	0,00	10.020,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10.020,00	0,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
70	2291	NOVI BOŠNJAČKI POKRET	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10.000,00	10.000,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
71	2324	PENZIONERSKA DEMOKRATSKA STRANKA	500,00	9.100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9.600,00	573,36	5,2%	94,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
72	17	HRVATSKA STRANKA PRAVA BiH	105,00	5.000,00	0,00	0,00	0,00	3.598,00	0,00	8.703,00	0,00	1,2%	57,5%	0,0%	0,0%	0,0%	41,3%	0,0%	100,0%
73	26	STRANKA SPAS	0,00	0,00	5.865,00	0,00	0,00	0,00	850,00	6.715,00	1.572,00	0,0%	0,0%	87,3%	0,0%	0,0%	0,0%	12,7%	100,0%
74	1709	STRANKA ZA BOLJE GORAŽDE	0,00	2,00	0,00	0,00	0,00	6.125,12	0,00	6.127,12	600,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
75	1804	STRANKA ZA NAŠ GRAD	620,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.776,30	5.396,30	2.027,53	11,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	88,5%	100,0%
76	3	STRANKA ZA SREDNJE	0,00	0,00	0,00	0,00	576,00	4.748,00	0,00	5.324,00	120,25	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	10,8%	89,2%	0,0%	100,0%
77	1950	BRČANSKI DEMOKRATSKI POKRET BRČKO DISTRIKTA BIH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.516,13	0,00	4.516,13	12.892,63	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
78	1254	NOVI POKRET BIH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.101,60	0,00	4.101,60	30.071,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
79	1986	SLOBODNA SRPSKA	0,00	0,00	3.768,48	0,00	0,00	0,00	0,00	3.768,48	0,00	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
80	724	POKRET ZA TREBINJE	1.218,00	0,00	0,00	0,00	300,00	2.042,14	0,00	3.560,14	0,00	34,2%	0,0%	0,0%	0,0%	8,4%	57,4%	0,0%	100,0%
81	2062	SPAS, NEZAVISNIH LISTA DOBOJ	0,00	3.010,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.010,00	0,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
82	2292	PRVA MOSTARSKA PARTIJA	216,00	2.100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.316,00	0,00	9,3%	90,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
83	1015	KLADUŠKA STRANKA PRIVREDNOG PROSPERITETA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.142,85	0,00	2.142,85	1.039,80	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
84	1776	HRVATSKA STRANKA PRAVA-PRAVAŠI	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.992,00	1.992,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%

85	2078	ČAPLJINSKA NEOVISNA STRANKA-ČAPLJINA U SRCU	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.800,00	0,00	1.800,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
86	1290	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.700,00	0,00	1.700,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
87	1919	POKRET ZA BOLJE BRČKO ĐAPO MIRSAD	0,00	1.660,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.660,00	1.972,42	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
88	2097	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA BIH	0,00	555,55	0,00	0,00	0,00	1.071,00	0,00	1.626,55	0,00	0,0%	34,2%	0,0%	0,0%	0,0%	65,8%	0,0%	100,0%
89	1003	NEZAVISNA STRANKA DR MIHAJLO TOVIRAC	12,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.607,66	0,00	1.619,66	0,00	0,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,3%	0,0%	100,0%
90	1241	HRVATSKA STRANKA PRAVA HERCEG-BOSNE	0,00	0,00	0,00	0,00	1.590,00	0,00	0,00	1.590,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
91	2418	POKRET ZA BIJELJINU	0,00	300,00	1.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.300,00	0,00	0,0%	23,1%	76,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
92	1217	STRANKA ZA OPĆINU OLOVO	0,00	0,00	0,00	0,00	1.200,00	0,00	10,03	1.210,03	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,2%	0,0%	0,8%	100,0%
93	2326	HRVATSKI BLOK	0,00	1.193,62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.193,62	0,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
94	2094	AUTOHTONA HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH	0,00	850,00	0,00	0,00	200,00	0,00	0,00	1.050,00	0,00	0,0%	81,0%	0,0%	0,0%	19,0%	0,0%	0,0%	100,0%
95	1252	SNAGA EKONOMSKOG POKRETA U BIH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	666,40	0,00	666,40	1.000,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
96	1722	SNAGA NARODA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	426,80	426,80	17.600,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
97	1719	UDAR LJEVICE	290,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	290,00	0,00	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
98	77	DEMOKRATSKA STRANKA FEDERALISTA	230,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,84	240,84	0,00	95,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,5%	100,0%
99	732	SRPSKA RADIKALNA STRANKA "9. JANUAR"	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	158,62	0,00	158,62	4.214,61	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
100	1291	REFORMSKA STRANKA	65,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	65,00	54,00	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
101	2419	SAVEZ KOMUNISTA JUGOSLAVIJE	48,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	48,00	0,00	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
102	69	SRPSKI POKRET OBNOVE RS	40,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40,00	0,00	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
103	32	DEMOKRATSKA STRANKA INVALIDA BIH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	58.238,00								
104	408	UJEDINJENA HRVATSKA STRANKA PRAVA BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
105	574	RADNIČKO- KOMUNISTIČKA PARTIJA BIH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								

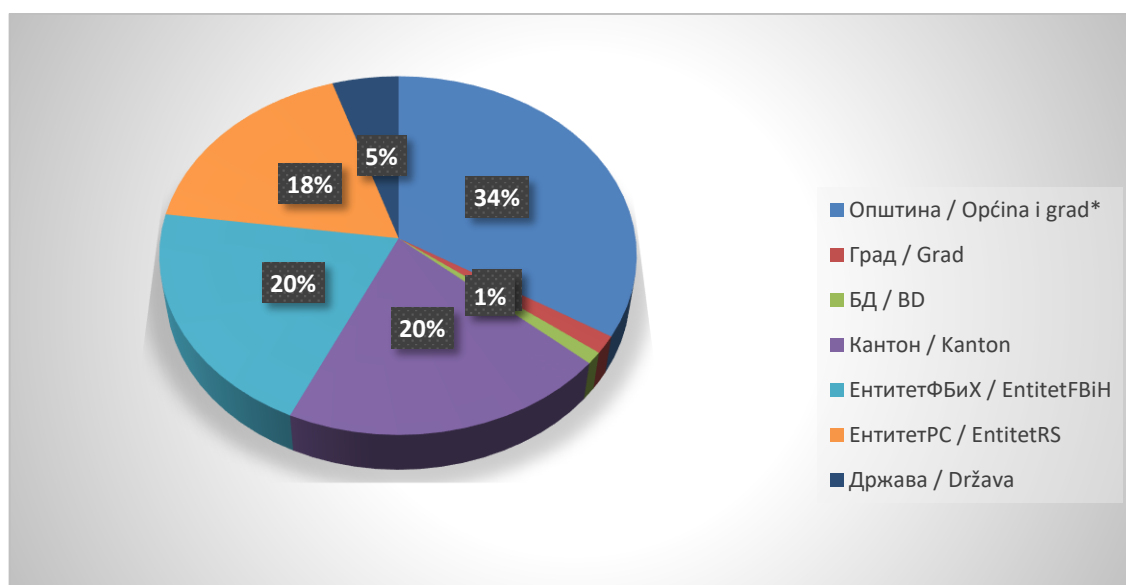
106	725	PARTIJA PRIVREDNOG PROGRESA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
107	761	NEZAVISNA DEMOKRATSKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
108	762	BH SLOBODNI DEMOKRATI	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
109	996	EKOLOŠKA DEMOKRATSKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9.879,75								
110	1004	NOVA SNAGA BOSNE I HERCEGOVINE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
111	1247	NEOVISNA LISTA "ZA KUPRES"	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
112	1250	STRANKA SOCIJALNE SIGURNOSTI SRPSKIH BORACA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
113	1257	HRVATSKA ČISTA STRANKA PRAVA BIH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00								
114	1262	PRIVREDNI NARODNI POKRET BIH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
115	1269	RADNIČKA PARTIJA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
116	1271	STRANKA MLADIH ZA PROMJENE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
117	2293	NOVA ALTERNATIVA STRANKA RADA I RAZVOJA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
UKUPNO			1.968.381,18	3.726.510,33	410.442,08	280.979,65	240.193,93	20.109.973,92	648.414,77	27.385.049,86	11.217.980,04	7,2%	13,6%	1,5%	1,0%	0,9%	73,4%	2,4%	100,0%

Tabela 13. Struktura izvora finansiranja političkih stranaka u 2018. godini (prema podacima koje su stranke iskazale u godišnjim finansijskim izvještajima)

282. Uvidom u podatke iz prethodne tabele, vidljivo je da 15 političkih stranaka (12,82%) nije ostvarilo nikakav prihod u 2018. godini, dok su 32 stranke (27,35%) ostvarile prihod ispod 10.000,00 KM, među kojima je osam političkih stranaka sa prihodom od 40,00 do 1.000,00 KM. Prihod od 10.000,00 do 50.000,00 KM ostvarilo je 29 stranaka, te je 10 stranaka ostvarilo prihod od 50.000,00 do 100.000,00 KM. Prihod od 100.000,00 do 500.000,00 KM ostvarilo je 18 političkih stranaka. Prihod od 500.000,00 KM do jedan milion ostvarilo je šest stranaka. Tri stranke su ostvarile prihod od 1 do 2 miliona, dok su četiri stranke ostvarile prihod preko dva, odnosno 2,07 do 5,35 miliona KM.
283. Prikupljeni su podaci o sredstvima koja su iz budžeta svih nivoa izvršne vlasti isplaćena političkim subjektima u 2018. godini. Prema podacima prikupljenim od nadležnih organa i institucija na svim nivoima u Bosni i Hercegovini, za finansiranje političkih subjekata u 2018. godini planirana su sredstva u iznosu od **19.632.405,26 KM**. Od planiranog iznosa isplaćeno je 95,16%, odnosno političkim subjektima su isplaćena sredstva u iznosu od **18.683.077,25 KM**, kao što je prikazano u Tabeli 14. i predstavljeno na grafikonu 3.

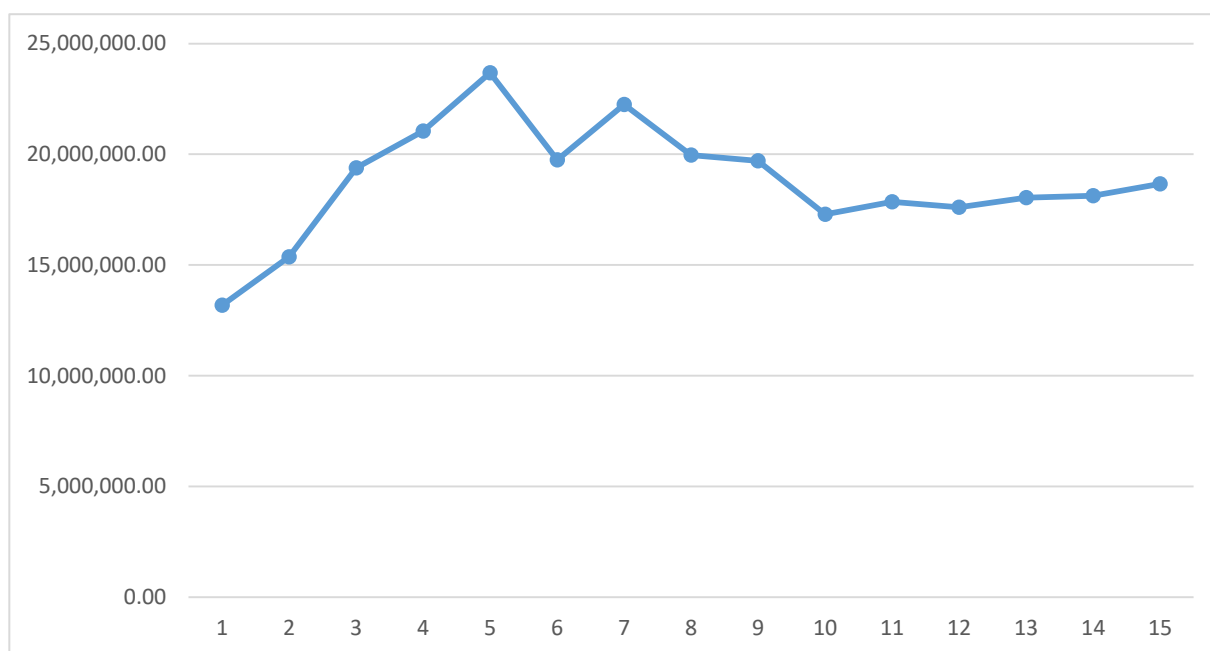
Tabela 14. Budžetska izdvajanja za političke subjekte u 2018. godini

Budžet/nivo vlasti	Ukupno uplaćena sredstva	Struktura finansiranja
Budžeti općina/opština i gradova osnovnih izbornih jedinica	6.326.308,94	33,86%
Budžeti gradova	295.313,10	1,58%
Brčko distrikt BiH	200.000,00	1,07%
Budžeti kantona	3.802.581,96	20,35%
Budžet Federacije BiH	3.800.000,00	20,34%
Budžet Republike Srpske	3.342.440,06	17,89%
Budžet BiH (isplaćeno političkim strankama)	548.300,00	2,94%
Budžet BiH (utrošeno za rad klubova)	368.133,19	1,97%
UKUPNO:	18.683.077,25	100,00%

Grafikon 3. Prikaz strukture budžetskih izdvajanja za političke subjekte u 2018. godini

284. U periodu od 2004. do 2018. godine iz budžeta svih nivoa vlasti političkim subjektima je isplaćeno 281,9 miliona KM i to: 2004. godine 13,2 miliona, 2005. godine 15,4 miliona, 2006. godine 19,4 miliona, 2007. godine 21,1 milion, 2008. godine 23,7 miliona, 2009. godine 19,7 miliona, 2010. godine 22,2 miliona, 2011. godine 19,96 miliona, 2012. godine 19,7 miliona, 2013. godine 17,3 miliona, 2014. godine 17,9 miliona, 2015. godine 17,6 miliona, 2016. godine 18 miliona KM, 2017. godine 18,1 milion KM i 2018. godine 18,7 miliona KM.
285. Od 2004. do 2008. godine budžetska izdvajanja su konstantno rasla, period od 2009. do 2012. godine karakteriziraju oscilacije iznosa budžetskih sredstava izdvojenih političkim strankama, da bi 2013. godine ta izdvajanja pala za 12,27%. Od 2014. godine budžetska izdvajanja ponovo rastu u procentima 2–3 %. Trend budžetskih izdvajanja za političke subjekte u periodu 2004. do 2018. godine je prikazan na narednom grafikonu.

Grafikon 4. Trend prihoda koje su političke stranke ostvarile iz budžeta u periodu 2004–2018.

Tabela 15. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta političkim strankama po nivoima vlasti u periodu 2004–2018. godine

Nivo vlasti		Uplaćeno u periodu 2004–2010. godina	Uplaćeno 2011. godine	Uplaćeno 2012. godine	Uplaćeno 2013. godine	Uplaćeno 2014. godine	Uplaćeno 2015. godine	Uplaćeno 2016. godine	Uplaćeno 2017. godine	Uplaćeno 2018. godine	Uplaćeno u periodu 2004–2018. godina
1		2	3	4	5	6	7	8	9		10
Općine/opštine i gradovi		57.163.670,98	8.063.452,34	7.631.947,50	6.240.772,48	6.854.170,33	7.024.248,93	6.645.104,11	6.468.241,93	6.621.622,04	112.713.230,64
Brčko distrikt BiH		1.459.999,39	200.000,00	254.285,66	200.000,00	200.000,00	199.999,97	258.019,03	199.999,96	200.000,00	3.172.304,01
Kantoni		29.068.390,02	4.386.311,72	4.189.296,29	3.349.455,22	3.856.403,97	3.540.079,76	3.414.923,62	3.543.989,16	3.802.581,96	59.151.431,72
Federacija BiH		19.791.998,00	3.475.152,50	3.500.000,00	3.450.643,00	2.920.671,00	2.775.000,03	3.600.000,03	3.799.999,00	3.800.000,00	47.113.463,56
Republika Srpska		23.828.197,53	3.200.001,00	3.500.000,00	3.100.001,00	3.099.999,96	3.129.999,96	3.180.000,00	3.180.000,00	3.342.440,06	49.560.639,51
Država BiH	<i>Uplaćeno strankama</i>	1.696.461,69	292.005,28	285.693,80	571.590,10	350.246,30	570.281,47	534.224,00	375.797,80	548.300,00	5.224.600,44
	<i>Utrošeno za rad klubova</i>	1.657.395,91	339.214,57	343.569,21	374.407,67	570.836,10	359.120,86	406.721,19	561.730,00	368.133,19	4.981.128,70
UKUPNO:		134.666.113,52	19.956.137,41	19.704.792,46	17.286.869,47	17.852.327,66	17.598.730,98	18.038.991,98	18.129.757,85	18.683.077,25	281.916.798,58

286. Od ukupnog iznosa sredstava koja su u periodu od 2004. do 2018. godine izdvojena iz budžeta za finansiranje političkih stranaka, 76,15% sredstava je raspoređeno na deset političkih stranaka: Stranku demokratske akcije, Socijaldemokratsku partiju BiH, Savez nezavisnih socijaldemokrata, Stranku za Bosnu i Hercegovinu, Hrvatsku demokratsku zajednicu BiH, Srpsku demokratsku stranku, Savez za bolju budućnost BiH, Partiju demokratskog progresa, Narodnu stranku Radom za boljitak i Hrvatsku demokratsku zajednicu 1990.

Stranka demokratske akcije je primila 18,91%, Socijaldemokratska partija BiH 13,28%, Savez nezavisnih socijaldemokrata 10,60%, Hrvatska demokratska zajednica BiH 8,25%, Stranka za Bosnu i Hercegovinu 7,87%, Srpska demokratska stranka 6,15%, Savez za bolju budućnost BiH 3,92%, Partija demokratskog progresa 2,79%, Hrvatska demokratska zajednica 1990 2,35% i Narodna stranka Radom za boljitak 2,02% od ukupno izdvojenih budžetskih sredstava.

Tabela 16. Pregled deset političkih stranaka sa najvećim prihodom iz budžeta u periodu 2004 - 2018. godine

R. br.	Naziv političke stranke	Sredstva uplaćena 2004–2010.	Sredstva uplaćena 2011.	Sredstva uplaćena 2012.	Sredstva uplaćena 2013.	Sredstva uplaćena 2014.	Sredstva uplaćena 2015.	Sredstva uplaćena 2016.	Sredstva uplaćena 2017.	Sredstva uplaćena 2018.	Sredstva uplaćena 2004–2018.	Strukt. budžet. finansir.
1.	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	27.035.397,50	3.446.862,70	3.337.711,30	2.786.967,46	3.036.305,45	3.285.974,87	3.412.610,91	3.400.338,26	3.557.002,42	53.299.170,87	18,91%
2.	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BiH	18.134.067,37	3.301.948,09	3.173.646,99	2.821.976,12	2.982.209,50	1.838.002,50	1.952.501,75	1.603.688,17	1.642.467,78	37.450.508,27	13,28%
3.	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA	15.052.469,55	1.980.822,01	2.052.049,83	1.571.778,01	2.045.182,03	1.485.061,16	1.986.856,70	1.657.205,07	2.062.612,41	29.894.036,77	10,60%
4.	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BiH	10.369.539,90	1.518.250,90	1.640.903,15	1.400.827,81	1.549.879,76	1.439.738,17	1.692.122,41	1.775.605,87	1.884.233,57	23.271.101,54	8,25%
5.	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	16.678.629,53	1.219.522,58	951.851,10	853.129,54	905.481,42	518.344,10	252.026,13	426.122,36	372.785,16	22.177.891,92	7,87%
6.	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	7.840.648,32	1.164.939,16	1.167.021,36	927.532,57	1.196.355,02	1.120.801,47	1.356.989,82	1.122.439,99	1.443.799,28	17.340.526,99	6,15%
7.	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST – Fahrudin Radončić	34.069,07	925.814,11	917.081,65	1.348.498,58	1.494.114,21	1.496.806,60	1.598.065,05	1.618.813,81	1.623.513,91	11.056.776,99	3,92%
8.	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	3.340.968,41	575.390,99	582.556,80	473.925,25	617.492,72	501.679,53	579.373,32	520.526,21	679.401,74	7.871.314,97	2,79%
9.	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	2.185.838,28	519.071,88	591.885,51	466.413,23	587.068,44	529.718,35	630.862,37	530.695,70	581.726,99	6.623.280,75	2,35%
10.	NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	2.385.456,77	673.635,16	612.795,45	625.422,93	717.413,18	288.052,84	329.290,39	168.072,14	187.470,50	5.699.556,52	2,02%
UKUPNO 10 POLITIČKIH STRANAKA		103.057.084,70	15.326.257,58	15.027.503,14	13.276.471,50	15.131.501,73	12.216.126,75	13.790.698,85	12.823.507,58	14.035.013,76	214.684.165,59	76,15%

287. U okviru budžetskih sredstva izdvojenih političkim strankama u 2018. godini, iz budžeta u Federaciji BiH su isplaćena sredstva u iznosu od 12.611.905,47 KM ili 67,50%, iz budžeta Republike Srpske 4.954.738,59 KM ili 26,52%, iz budžeta Brčko distrikta BiH 200.000,00 KM ili 1,07%, dok su iz budžeta Bosne i Hercegovine izdvojena sredstva u iznosu od 916.433,19 KM ili 4,91%.

Tabela 17. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta političkim strankama po nivoima vlasti (državni nivo, entitetski nivoi i Brčko distrikt BiH)

Red. broj	Naziv nivoa vlasti	Ukupno uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	4	6
I	Federacija BiH	12.611.905,47	67,50%
1	Općine i gradovi osnovne izborne jedinice	4.754.010,41	37,69%
2	Gradovi	255.313,10	2,02%
3	Kantoni	3.802.581,96	30,15%
4	Budžet FBiH	3.800.000,00	30,13%
II	Republika Srpska	4.954.738,59	26,52%
1	Općine i gradovi osnovne izborne jedinice	1.572.298,53	31,73%
2	Gradovi	40.000,00	0,81%
3	Budžet RS	3.342.440,06	67,46%
III	Brčko distrikt BiH	200.000,00	1,07%
IV	Državni nivo BiH	916.433,19	4,91%
	UKUPNO:	18.683.077,25	100,00%

288. Iz budžeta općina i gradova, osnovnih izbornih jedinica, u Federaciji BiH političkim subjektima u 2018. godini isplaćena su sredstva u iznosu 4.754.010,41KM, dok su iz budžeta općina i gradova u Republici Srpskoj isplaćena sredstva u iznosu 1.572.298,53 KM²⁹.

289. Iz budžeta Grada Sarajevo političkim subjektima isplaćena su sredstva u iznosu 255.313,10 KM, dok je iz Grada Istočno Sarajevo političkim subjektima isplaćen iznos od 40.000,00 KM³⁰.

290. Iz budžeta kantona u Federaciji BiH političkim subjektima u 2018. godini isplaćena su sredstva u iznosu 3.802.581,96 KM³¹.

²⁹ Prilog 1. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta općina i gradova, osnovnih izbornih jedinica, političkim strankama u 2018. godini.

³⁰ Prilog 2. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta gradova političkim strankama u 2018. godini.

³¹ Prilog 3. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta kantona političkim strankama u 2018. godini.

2.2. Revizija i kontrola finansijskih izvještaja

291. Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka koju je, u skladu s članom 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, uspostavila Centralna izborna komisija BiH je izvršila pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvještaja koje su podnijele političke stranke. Revizija finansijskih izvještaja političkih stranaka uključuje izvještaje iz državnog i entitetskog sjedišta, uključujući i Brčko distrikt BiH, i najmanje dva regionalna ureda koja izabere služba za reviziju finansiranja političkih stranaka.
292. Provođeci odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH provela je sljedeće aktivnosti:
- a) Okončani su pregledi, kontrola i revizija godišnjih finansijskih izvještaja za 2017. godinu za 121 političku stranku i izdati su izvještaji revizije, u kojima su navedeni revizijski nalazi, mišljenje revizora o finansiranju političke stranke u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka i date preporuke revizije.
- (1) Za 112 političkih stranaka Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka, na bazi kontrole finansijskih izvještaja, dodatne finansijske dokumentacije i dokaza prikupljenih iz eksternih izvora, izdala je izvještaje o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2017. godinu s nalazima revizije i mišljenjem revizora o finansiranju,
- (2) Za devet političkih stranaka, kod kojih je u skladu sa odredbom člana 10. stav (8) Zakona o finansiranju izvršena revizija u prostorijama stranaka, izdati su izvještaji o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2017. godinu, sa nalazima revizije i mišljenjem revizora o finansiranju.
- (3) Revizorima Službe za reviziju 14 političkih stranaka je uskratilo pristup svojim prostorijama radi obavljanja revizije njihovih finansijskih izvještaja, odnosno finansijskog poslovanja u 2017. godini.

Izvještaji revizije svih političkih stranaka, sa nalazima i mišljenjem revizora o finansiranju političkih stranaka, dati su na uvid javnosti putem zvanične web-stranice Centralne izborne komisije BiH, www.izbori.ba, a revizijska mišljenja su objavljena i u Službenom glasniku BiH.

Pregledom, kontrolom i revizijom finansijskih izvještaja političkih stranaka za 2017. godinu, utvrđeno je sljedeće:

- Kod 15 političkih stranaka (12,4% od ukupnog broja kontroliranih stranaka) nije utvrđeno kršenje odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka,
 - Kod 75 političkih stranaka (62,0% od ukupnog broja stranaka) utvrđeni su manji prekršaji: neprijavlivanje nenovčanih donacija male vrijednosti, neizdavanje potvrda o primljenim članarinama i priložima u malim iznosima, neuplaćivanje na transakcijski račun centrale stranke, kršenje računovodstvenih propisa, nevođenje ili pogrešno vođenje evidencija o prihodima i rashodima, greške u popunjavanju finansijskih izvještaja i dostavljanje izvještaja nakon zakonom propisanog roka.
293. Veći broj političkih stranaka je u skladu sa odredbom iz člana 14. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka dobrovoljno otklonio nedostatke, nakon što im je dostavljen preliminarni

izvještaj revizije. Stranke su uglavnom ispravljale finansijske izvještaje, prijavile priloge i vratile zabranjene priloge.

294. Kod 31 političke stranke (25,6% kontroliranih stranaka), utvrđena su kršenja odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, za koja u skladu sa ovim Zakonom postoji osnova za utvrđivanje odgovornosti, te sankcioniranje nakon provedenog postupka.

295. Političke stranke su kršile odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka na način:

- Finansijska sredstva osigurana za finansiranje političkih stranaka, uglavom sredstva iz budžeta, nisu koristile isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom, čime su prekršile odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka,
- Stranke nisu vodile evidenciju o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga, te nisu izdavale potvrde o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga, čime su prekršile odredbe člana 5. stav (4) Zakona,
- Sredstva od članarina i dobrovoljnih priloga, koja su primana u gotovini, nisu uplaćivana na transakcijski račun političke stranke, iako je Zakonom o finansiranju propisano da ovlašteno lice u političkoj stranci uplaćuje članarinu i dobrovoljne priloge neposredno na transakcijski račun centrale političke stranke najkasnije u roku od 10 dana od dana prijema uplate, čime su prekršile odredbe člana 5. stav (4) i člana 6. stav (2) Zakona,
- Jedna stranka je ostvarila prilog iznad limita utvrđenog članom 6. stav (5) Zakona,
- Znatno broj stranaka, suprotno odredbama člana 8. Zakona, se finansirao iz zabranjenih izvora.
- Jedna politička stranke je prekoračila limit na troškove izborne kampanje za prijevremene izbore, propisan članom 15.10 stav (2) Izbornog zakona BiH,
- Poslovne knjige nisu vodile u skladu sa važećim propisima, nisu uspostavile pravovremene i tačne evidencije o svojim prihodima, rashodima, obavezama i novčanim tokovima putem transakcijskih računa i blagajne, finansijske izvještaje nisu podnijele u zakonom propisanim rokovima i na način kako je propisala Centralna izborna komisija BiH, čime su prekršile odredbe člana 11. i člana 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka,
- Znatno je broj političkih stranaka koje nisu prijavile transakcijske račune kod poslovnih banaka, putem kojih su obavljale finansijske transakcije,
- Kod 7 političkih stranaka je utvrđeno da na isplate sredstava fizičkim licima, koja imaju karakter ličnih primanja, nisu obračunati i uplaćeni porezi i doprinosi u skladu sa poreznim propisima i
- Dvije političke stranke nisu postupale u skladu sa propisima kojima je uređeno raspolaganje i plaćenje gotovim novcem.

296. Služba za reviziju je, u skladu sa odredbama člana 15. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, a u vezi sa članom 12. stav (6) i članom 18. stav (6) Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka,

Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijela informaciju o nepravilnostima koje su utvrđene kontrolom i revizijom finansijskih izvještaja političkih stranaka, a koje su navedene u izvještajima o pregledu i izvještajima o reviziji političkih stranaka za 2017. godinu.

297. Centralna izborna komisija BiH je u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, u skladu sa odredbom člana 14. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku³² i člana 18. i 22. Poslovnika Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine³³ pokrenula postupak protiv 45 političkih stranaka. Nakon provedenog postupka, radi utvrđivanja odgovornosti za kršenje odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH je u skladu s članom 15. stav (2), a u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, administrativnom mjerom (zabranom kandidiranja na narednim izborima) sankcionirala 13 političkih stranka, dok je postupak sankcioniranja novčanim kaznama u toku protiv 32 političke stranke.
298. Centralna izborna komisija BiH je obavijestila entitetske poreske uprave o osnovanoj sumnji da je devet političkih stranaka izvršilo poreske utaje.
299. U skladu sa članom 17. Zakona o finansiranju političkih stranaka, Parlamentarnoj skupštini BiH je podnesen Izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka u 2017. godini, broj: 03-07-6-658-3/19 od 02. 10. 2019. godine, koji se dijeli kao skupštinski štampani materijal. U izvještaju su navedeni izvori finansiranja, navedeni nalazi revizije i prezentirana kršenja odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, svaka stranka pojedinačno.
300. Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled i kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političkih stranaka za 2018. godinu za 117 političkih stranaka, koliko ih je podnijelo izvještaj.
- Nakon izvršenog pregleda i kontrole godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu, te Informacije o preliminarnim nalazima kontrole, Centralna izborna komisija BiH je donijela zaključak da se kod 10 političkih stranaka, koje su podnijele finansijski izvještaj, izvrši revizija na terenu (u prostorijama stranaka), u skladu s članom 10. stav (8) Zakona o finansiranju političkih stranaka, kako bi se izrazilo mišljenje da li je finansiranje tih stranaka u skladu sa Zakonom.
 - Kod osam političkih stranaka, koje na zahtjev Centralne izborne komisije BiH nisu dostavile dodatnu finansijsku dokumentaciju za 2018. godinu, također će biti obavljena revizija u prostorijama tih političkih stranaka.
 - Kod 20 političkih stranaka, koje nisu podnijele finansijski izvještaj, Služba za reviziju će izvršiti reviziju finansijskog poslovanja u 2018. godini na terenu (u prostorijama stranaka), te će izdati revizijske izvještaje sa nalazima revizije i mišljenjem revizora o finansiranju političkih stranka u skladu sa Zakonom.
 - U skladu sa zaključkom Centralne izborne komisije BiH i planom aktivnosti za 2019. i 2020. godinu, u toku su revizijske aktivnosti, te izdavanje izvještaja sa nalazima revizije i mišljenjem revizora o zakonitosti finansiranja političkih stranaka u 2018. godini.
 - U skladu s Pravilnikom o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka, za 99 političkih stranaka će, na bazi kontrole

³² "Službeni glasnik BiH", broj: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16.

³³ "Službeni glasnik BiH", broj: 50/07, 33/09, 24/13 i 32/14.

finansijskih izvještaja, dodatne finansijske dokumentacije koju su dostavile političke stranke i dokaza prikupljenih iz eksternih izvora (podaci o finansiranju političkih stranaka iz bužeta sa svih nivoa vlasti, podaci o prostorima koje općine dodjeljuju političkim strankama na korištenje, podaci o ugovorima sklopljenim između vlade i pravnih lica donatora političkih stranaka, podaci iz jedinstvenog registra računa kod Centralne banke BiH i drugi raspoloživi dokazi), biti izdati izvještaji o pregledu u kojima se navode nalazi revizije i izražava revizijsko mišljenje o finansiranju stranaka u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

301. Do kraja 2019. godine izdato je 35 izvještaja o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu koji su, u skladu sa odredbama člana 10. stav (3), (4) i (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 10. stav (2) Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka, u formi preliminarnih dostavljeni političkim strankama na očitovanje. Nakon što se političke stranke očituju na izvještaj ili eventualno dostave druge dokaze, Služba za reviziju izdaje konačne izvještaje o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu s mišljenjem revizora i službenom potvrdom nalaza revizije.

2.3. Sankcioniranje političkih stranaka ³⁴

302. Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s članom 14. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, novčano sankcionirala 15 političkih stranaka zbog kršenja Zakona o finansiranju političkih stranaka u 2016. godini. Sankcije su izrečene radi kršenja odredaba Zakona koje uređuju: izvore finansiranja, trošenje sredstva u skladu sa programom utroška, zabranjene priloge, obaveza prijavljivanja priloga, obaveza vođenja poslovnih knjiga, uspostavu evidencija o prihodima, rashodima i obavezama, obavezu podnošenja finansijskih izvještaja za svaku kalendarsku godinu i postizbornih finansijskih izvještaja, finansiranje izborne kampanje i limit na troškove izborne kampanje.
303. **Političke stranke koje nisu podnijele finansijski izvještaj za 2017. godinu i koje su revizorima Službe za reviziju uskratile pristup svojim prostorijama radi obavljanja revizije njihovog finansijskog poslovanja u 2017. godini, čime su prekršile odredbe člana 10. stav (8) Zakona, Centralna izborna komisija BiH je sankcionirala administrativnom mjerom (zabranom kandidiranja na narednim izborima).**
304. **U toku 2019. godine Centralna izborna komisija BiH izrekla je sljedeće sankcije političkim strankama:**
- a) **Doneseno je 15 odluka kojima su novčano sankcionirane političke stranke u ukupnom iznosu od 76.500,00 KM zbog kršenja Zakona o finansiranju političkih stranaka u 2016. godini.**
Novčane sankcije koje je Centralna izborna komisija BiH izrekla u skladu s članom 14. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, kreću se u rasponu od 1.000,00 KM do 11.700,00 KM.
 - b) **Za 13 političkih stranaka koje nisu podnijele godišnji finansijski izvještaj za 2017. godinu i nisu omogućile pristup svojim prostorijama, kako bi Služba za reviziju izvršila reviziju njihovog finansijskog poslovanja u skladu sa članom 10. stav (8) Zakona o finansiranju političkih stranaka Centralna izborna komisija BiH je**

³⁴ Prilog 5 – Pregled sankcioniranih političkih stranaka.

izrekla administrativnu mjeru, kojom im je uskraćeno pravo da se kandidiraju na narednim izborima.

- c) U periodu od 2005. do 2019. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela 498 odluka o sankcioniranju političkih stranaka i pet odluka o sankcioniranju fizičkih lica (ukupno 503 odluke), od čega je 405 odluka o sankcioniranju novčanim kaznama, 96 odluka o sankcioniranju administrativnom mjerom, uskraćivanja prava političkim strankama da se kandidiraju na narednim izborima i dvije administrativne mjere kojima je političkim strankama naloženo da dio sredstava uplate u dobrotvorne svrhe.³⁶

2.4. Prijave Centralne izborne komisije BiH nadležnom tužilaštvu i drugim organima nadležnim za provođenje zakona

305. U skladu sa odredbama člana 14. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, svaku sumnju o krivičnom djelu koje se može dovesti u vezu s finansiranjem političkih stranaka i finansiranjem izborne kampanje Centralna izborna komisija BiH obavezna je prijaviti nadležnom tužilaštvu i drugim organima nadležnim za provođenje zakona.
306. Centralna izborna komisija BiH je u periodu od 2009. do 2019. godine nadležnim tužilaštvima i drugim organima nadležnim za provođenje zakona prijavila 82 slučaja, u kojima je kontrolom i revizijom finansijskih izvještaja političkih stranaka potvrđena sumnja na izvršena krivična djela, koja se mogu dovesti u vezu s finansiranjem političkih stranaka i finansiranjem izborne kampanje, te porezne utaje, što je navedeno u narednoj tabeli.

Tabela 18. Prijave podnesene nadležnim tužilaštvima i drugim organima nadležnim za provođenje zakona u periodu od 2009. do 2019. godine

Godina/broj prijava	Prijave poreznim upravama	Prijave SIPA-i	Prijave tužilaštvu	Prijave uredima za reviziju
2009.	1	1		
2013.			1	
2014.	13	2	12	
2015.	19	1	1	
2016.		5	1	
2017.				8
2018.	7	1		
2019.	9			
UKUPNO	49	10	15	8

³⁶ Prilog 6 – Pregled izrečenih kazni u periodu 2005–2019. godina.

2.5. Osnivanje i upis političkih stranaka u sudski registar, prestanak rada političkih stranaka i brisanje iz sudskog registra

307. U Bosni i Hercegovini ne postoji jedinstven zakon o političkim organizacijama na nivou države, kao ni jedinstveni i ujednačeni kriteriji kod entitetskih zakona i zakona Brčko distrikta BiH, prema kojima se registriraju političke stranke. Političke stranke se registriraju na 5 osnovnih sudova i jednom okružnom-privrednom sudu (Istočno Sarajevo) u Republici Srpskoj, 10 općinskih sudova u Federaciji BiH i na Osnovnom sudu u Brčko distriktu BiH.
308. Registracija političkih stranaka se vrši u skladu sa sljedećim zakonima: u Federaciji BiH se primjenjuje Zakon o političkim organizacijama ("Službeni list SR BiH", broj 27/91) koji je preuzet iz Socijalističke Republike BiH, u Republici Srpskoj se primjenjuje Zakon o političkim organizacijama ("Službeni glasnik RS", broj 15/96 i 17/02) i Brčko distriktu BiH Zakon o političkim organizacijama ("Službeni glasnik Brčko distrikta BiH", broj 12/02, 19/07 i 2/08). Kriterij za osnivanje političke organizacije je različit kod sva tri spomenuta zakona.
309. U Federaciji BiH političku organizaciju može osnovati najmanje 50 punoljetnih građana, državljana Bosne i Hercegovine, u Republici Srpskoj političku organizaciju može osnovati najmanje 500 punoljetnih građana, samo državljana Republike Srpske, dok u Brčko distriktu BiH političku organizaciju može osnovati najmanje 300 punoljetnih građana, državljana Bosne i Hercegovine.
Sva tri zakona sadrže odredbu prema kojoj svaki punoljetni građanin može pod jednakim uvjetima, u skladu sa statutom postati član političke organizacije.
310. Sudovi imaju obavezu da rješenje suda, kojim je odlučeno o prijavi za upis u registar političke stranke, dostavi nadležnom tužilaštvu. Protiv rješenja javni tužilac može u roku od 15 dana od dana prijema rješenja izjaviti žalbu nadležnom sudu u Republici Srpskoj, a u Federaciji BiH žalba se izjavljuje Vrhovnom sudu Bosne i Hercegovine.
311. Centralna izborna komisija BiH se obratila nadležnim tužilaštvima sa upitom da li su im sudovi, u skladu sa odredbama člana 22. važećih Zakona o političkim organizacijama u Federaciji BiH i Republici Srpskoj i odredbama člana 20. važećeg Zakona o političkim organizacijama u Brčko distriktu BiH, dostavili rješenja, kojima je odlučeno o prijavi za upis političkih organizacija u registar. Na osnovi odgovora tužilaštava utvrđeno je da u skladu sa spomenutom odredbom Zakona o političkim organizacijama ne postupaju tri suda: Osnovni sud u Banjoj Luci, Općinski sud u Travniku i Općinski sud u Goraždu.
312. Na osnovi navedenog, doveden je u pitanje pravni legitimitet 43 političke stranke i to: 37 stranaka koje su registrirane kod Osnovnog suda u Banjoj Luci, tri stranke registrirane kod Općinskog suda u Travniku i tri političke stranke koje su registrirane kod Općinskog suda u Goraždu.
313. Shodno, različitim zakonskim propisima o političkim organizacijama, ne postoji ni jedinstveni registar političkih stranaka na nivou države Bosne i Hercegovine. Entitetskim zakonima o političkim organizacijama propisano je da nadležni sudovi vode registar o političkim organizacijama, prema sjedištu političke organizacije, dok je Zakonom o političkim organizacijama Brčko distrikta BiH propisano da će Pravosudna komisija Distrikta donijeti detaljne propise o načinu vođenja registra političkih organizacija.
314. U Federaciji BiH jedan broj političkih stranaka je upisan u registar političkih organizacija, a jedan broj u Odjel Registra poslovnih subjekata, u Republici Srpskoj jedan broj političkih stranaka je upisan u registar političkih organizacija, a jedan broj u Registar udruženja i

fondacija, te u Brčko distriktu BiH političke stranke su upisane u skladu sa Zakonom o registraciji poslovnih subjekata Brčko distrikta BiH, kao firme.

315. U Zakon o političkim organizacijama Brčko distrikta BiH ugrađena je odredba da se u postupku registracije političkih organizacija shodno primjenjuju odredbe Zakona o registru poduzeća i poduzetnika, ne uvažavajući sve ostale propisane uvjete za osnivanje političkih organizacija.
316. Provodeći odredbe Izbornog zakona BiH i Zakona o finansiranju političkih stranaka Centralna izborna komisija BiH je utvrdila da veći broj političkih stranka, upisanih u registar kod nadležnih sudova, duži period ne izvršava obaveze propisane navedenim zakonima, te da postoji osnovana sumnja da te političke stranke ne obavljaju svoju djelatnost.
317. Odredbama člana 24. stav 1. tačka 4. Zakona o političkim organizacijama koji se primjenjuje u Federaciji BiH, odredbama člana 24. stav 1. tačka 5. Zakona o političkim organizacijama u Republici Srpskoj i odredbama člana 23. stav 1. tačka 3. Zakona o političkim organizacijama u Brčko distriktu BiH propisano je da ***“politička organizacija prestaje sa radom ako ne obavlja djelatnosti utvrđene statutom u periodu dužem od jedne godine“***.
318. Spomenutim entitetskim zakonima je propisano da okolnosti iz člana 24. stav 1. utvrđuje sud i nakon toga političku organizaciju briše iz registra.
U skladu sa odredbama Zakona o političkim organizacijama u Brčko distriktu BiH, zahtjev za brisanje političke organizacije, zbog razloga iz člana 23. stav 1. tačka 3. podnosi javni tužilac. Stoga, Centralna izborna komisija BiH smatra da su za političke stranke koje ne dostavljaju finansijske izvještaje propisane Zakonom o finansiranju političkih stranaka i ne prijavljuju se za učešće na izborima za organe vlasti, tj. ne obavljaju djelatnost, ispunjeni uvjeti za brisanje iz sudskog registra po službenoj dužnosti.
319. Centralna izborna komisija BiH je u periodu od jula 2009. godine do kraja 2019. godine nadležnim sudovima u Bosni i Hercegovinu uputila prijedloge za brisanje 176 političkih stranaka iz sudskog registra zbog sumnje da ne obavljaju svoju djelatnost i da duži period ne izvršavaju svoje obaveze, i to: 2009. godine za 136 političkih stranaka, 2011. godine za 4 političke stranke, 2012. godine za 5 političkih stranaka, 2015. godine za 13 političkih stranaka, 2017. godine za 9 političkih stranaka, 2018. godine za 9 političkih stranaka.
320. Prema službenim evidencijama Centralne izborne komisije BiH, nadležni sudovi su u periodu od 2009. godine do kraja 2019. godine, a na njen zahtjev, iz registra izbrisali ukupno 164 političke stranke.³⁷
321. U istom periodu, neke od političkih stranaka su prestale sa radom na osnovi odluke organa stranke te su same donijele odluku o njihovom brisanju iz sudskog registra. Nadležni sudovi su, na zahtjev političkih stranaka, iz registra izbrisali 25 političkih stranaka.

2.6. Ostale aktivnosti

322. Osim provođenja ključnih aktivnosti iz djelokruga Zakona o finansiranju političkih stranaka (prijem i kontrola godišnjih finansijskih izvještaja političkih stranaka, kancelarijske revizije, terenske revizije i sankcioniranje političkih stranaka), Centralna izborna komisija BiH je u 2019. godini provodila i druge aktivnosti i radnje, koje također definišu oblast finansiranja

³⁷ Prilog 7 – Pregled političkih stranaka koje su brisane iz sudskog registra.

političkih stranaka, kao što su: stalna koordinacija s političkim strankama i davanje pismenih odgovora na njihove upite, uz nastojanje da se u potpunosti ispoštuju principi informiranja javnosti o finansiranju političkih stranaka; saradnja s NVO i drugim organizacijama koje prate primjenu Zakona o finansiranju političkih stranaka, kao i saradnja s međunarodnim ekspertima.

323. Centralna izborna komisija BiH tokom 2019. godine nastojala je pismeno odgovoriti na sve upite političkih stranaka, koji su se odnosili na primjenu odredbi Zakona o finansiranju političkih stranaka i svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini, otklanjajući time nedoumice kod političkih stranaka u vezi s tumačenjem samog Zakona.
324. Također, Centralna izborna komisija BiH je, poštujući ključne principe informiranja javnosti, a posebno princip otvorenosti kada su u pitanju modaliteti finansiranja političkih stranaka, ostvarila dobru saradnju i s medijima u Bosni i Hercegovini, u pogledu davanja relevantnih informacija koje definišu oblast finansiranja političkih stranaka.
325. Centralna izborna komisija BiH je, nastojeći stvoriti zakonske i institucionalne pretpostavke za uređenje tzv. političkog finansiranja, u 2019. godini ostvarila saradnju i s međunarodnim organizacijama iz oblasti antikorupcionih zakona u koje spada i Zakon o finansiranju političkih stranaka. Pripremljena je informacija o svim dosada poduzetim i realiziranim aktivnostima, iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH na implementaciji preporuka Grupe zemalja Vijeća Evrope za borbu protiv korupcije – GRECO, iz Evaluacijskog izvještaja za Bosnu i Hercegovinu iz trećeg kruga evaluacije Bosne i Hercegovine –Transparentnost finansiranja političkih stranaka.
- Dio nerealiziranih preporuka GRECO-a zavisi od daljnih izmjena zakonske regulative u oblasti osnivanja, djelovanja i finansiranja političkih stranka na entiteskim nivoima, proširenja nadležnosti Centralne izborne komisije BiH i jačanja kapaciteta Službe za reviziju finansiranja političkih stranaka.

3. Zaključna razmatranja

326. Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s odredbama člana 14. stav 2. Zakona o finansiranju političkih stranaka, nadležna za provođenje odredbi Zakona o finansiranju političkih stranaka. U 2019. godini Centralna izborna komisija BiH provodila je sve aktivnosti koje su propisane odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama poglavlja 15. Izbornog zakona BiH, koje se mogu grupirati na sljedeći način: prijem godišnjih finansijskih izvještaja političkih stranaka, prikupljanje podatke o sredstvima koja su iz budžeta svih nivoa isplaćena političkim subjektima, prikupljanje podataka od Centralne banke BiH o transakcijskim računima svih političkih stranaka, prikupljanje podataka o općinskim prostorima koje političke stranke koriste uglavnom bez naknade, kontrola i revizija finansijskih izvještaja, izdavanje revizijskih izvještaja sa nalazima revizije i mišljenjem revizora o finansiranju političkih stranka u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, sankcioniranje političkih stranaka i ostale aktivnosti.
327. Centralna izborna komisija BiH je putem svoje zvanične web-stranice dala na uvid javnosti brojne informacije i izvještaje o izvorima finansiranja političkih stranaka, podatke o sredstvima koja su političkim strankama isplaćena iz budžeta svih nivoa vlasti u periodu od 2004. do 2018. godine, izvještaje revizije svih političkih stranaka, sa nalazima i mišljenjem revizora o finansiranju političkih stranaka u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih

stranaka. Revizijska mišljenja iz izvještaja o pregledu i izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja političkih stranaka za 2017. godinu objavljena su u Službenom glasniku BiH.

328. Glavni problem u radu Službe za reviziju finansiranja političkih stranaka u 2019. godini predstavljao je nedovoljan broj revizijskog osoblja za blagovremeno izvršenje revizije finansijskih izvještaja svih političkih stranaka. Šest osoba (šef Službe za reviziju, šef odsjeka za revizijske poslove, dva revizora i dva pomoćnika revizora) izvršili su pregled, kontrolu i reviziju godišnjih finansijskih izvještaja za 121 političku stranku i izdali izvještaje revizije, u kojima su navedeni revizijski nalazi, mišljenje revizora o finansiranju političkih stranaka u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka i date preporuke revizije.
- Pored navedenog, Služba je tokom 2019. godine obavila niz drugih aktivnosti: pripremila brojne informacije za javnost o izvorima finansiranja političkih stranaka, učestvovala u postupku pokretanja, vođenja postupaka i sankcioniranja političkih stranaka (sankcionirano je 28 političkih stranaka, dok je u toku postupak sankcioniranja 32 stranke), za Parlamentarnu skupštinu BiH pripremila Izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka u 2017. godini i obavljala aktivnosti u saradnji sa drugim sektorima u Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

PRILOZI

Prilog 1 Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2018. godini iz budžeta općina/opština i gradova osnovnih izbornih jedinica	100
Prilog 2 Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta gradova političkim subjektima u 2018. god.....	104
Prilog 3 Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta kantona političkim subjektima u 2018. godini	105
Prilog 4 Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2018. godini iz budžeta BiH, entitetskih budžeta i budžeta Brčko distrikta BiH.....	108
Prilog 5 Pregled sankcioniranih političkih stranaka i odgovornih lica u 2019. godini	111
Prilog 6 Pregled izrečenih kazni političkim strankama u periodu 2005–2019. godina.....	113
Prilog 7 Pregled političkih stranaka koje su brisane iz sudskog registra na prijedlog Centralne izborne komisije BiH	114

**Prilog 1 – Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2018. godini iz budžeta
općina/opština i gradova osnovnih izbornih jedinica**

Općine i gradovi osnovne izborne jedinice u Federaciji Bosne i Hercegovine

Red. br.	Kod	Naziv općine/grada	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	50	TUZLA*	550.000,00	537.702,00	-12.298,00	97,76%
2	136	CENTAR SARAJEVO	299.995,00	299.995,00	0,00	100,00%
3	133	NOVI GRAD SARAJEVO	300.000,00	295.160,58	-4.839,42	98,39%
4	139	NOVO SARAJEVO	200.000,00	197.291,63	-2.708,37	98,65%
5	131	ILIDŽA	163.977,60	163.977,60	0,00	100,00%
6	127	KONJIC	160.498,08	160.498,08	0,00	100,00%
7	32	SANSKI MOST	155.988,80	151.976,00	-4.012,80	97,43%
8	1	VELIKA KLADUŠA	149.999,80	149.999,80	0,00	100,00%
9	137	STARI GRAD SARAJEVO	147.635,00	147.635,00	0,00	100,00%
10	112	VITEZ	140.999,60	140.999,60	0,00	100,00%
11	115	KISELJAK	140.000,00	139.345,86	-654,14	99,53%
12	2	CAZIN*	180.000,00	133.200,00	-46.800,00	74,00%
13	109	BUGOJNO	110.000,00	131.300,00	21.300,00	119,36%
14	79	ŽIVINICE	134.580,80	129.330,80	-5.250,00	96,10%
15	125	PROZOR - RAMA	120.000,00	120.000,00	0,00	100,00%
16	126	JABLANICA	121.799,81	119.108,95	-2.690,86	97,79%
17	135	VOGOŠĆA	113.400,00	107.805,60	-5.594,40	95,07%
18	65	JAJCE	105.000,00	105.000,00	0,00	100,00%
19	110	GORNJI VAKUF - USKOPLJE	96.600,00	96.600,00	0,00	100,00%
20	130	HADŽIĆI	90.000,03	89.979,19	-20,84	99,98%
21	111	NOVI TRAVNIK	90.000,00	82.500,00	-7.500,00	91,67%
22	39	TEŠANJ	80.325,06	80.325,06	0,00	100,00%
23	75	ŽEPČE	80.000,00	80.000,00	0,00	100,00%
24	118	ILIJAS	78.000,00	76.412,66	-1.587,34	97,96%
25	42	MAGLAJ	75.000,00	74.999,90	-0,10	100,00%
26	22	ORAŠJE	76.000,00	70.375,88	-5.624,12	92,60%
27	49	SREBRENİK	110.000,00	69.940,77	-40.059,23	63,58%
28	77	ZAVIDOVIĆI	69.600,00	69.600,00	0,00	100,00%
29	172	ČITLUK	68.319,96	68.319,96	0,00	100,00%
30	113	BUSOVAČA	50.000,00	50.000,00	0,00	100,00%
31	124	TOMISLAVGRAD	49.800,00	49.800,00	0,00	100,00%
32	114	FOJNICA	44.991,07	47.788,07	2.797,00	106,22%
33	94	KAKANJ	53.879,06	46.629,55	-7.249,51	86,54%
34	171	LJUBUŠKI	40.000,00	40.000,00	0,00	100,00%
35	141	TRNOVO (FBIH)	40.000,00	40.000,00	0,00	100,00%
36	17	ODŽAK	36.000,00	35.656,00	-344,00	99,04%
37	44	GRAČANICA	39.200,00	31.000,00	-8.200,00	79,08%
38	129	KREŠEVO	30.780,00	30.779,60	-0,40	100,00%
39	4	BOSANSKA KRUPA	50.000,00	28.800,00	-21.200,00	57,60%
40	116	VISOKO	28.000,00	25.652,00	-2.348,00	91,61%
41	149	GRUDE	25.000,00	25.000,00	0,00	100,00%

Red. br.	Kod	Naziv općine/grada	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
42	106	LIVNO*	23.600,00	23.592,00	-8,00	99,97%
43	173	ČAPLJINA	30.000,00	22.500,00	-7.500,00	75,00%
44	148	POSUŠJE	22.500,00	22.500,00	0,00	100,00%
45	25	GRADAČAC	58.477,00	18.659,20	-39.817,80	31,91%
46	59	KLJUČ	22.000,00	18.332,98	-3.667,02	83,33%
47	80	KALESIJA	15.000,00	15.000,00	0,00	100,00%
48	117	BREZA	12.256,76	12.256,86	0,10	100,00%
49	52	ČELIĆ	12.000,00	12.000,00	0,00	100,00%
50	174	NEUM	11.000,00	11.000,00	0,00	100,00%
51	37	DOBOJ-JUG	10.999,98	10.999,98	0,00	100,00%
52	167	GORAŽDE*	9.999,88	9.999,88	0,00	100,00%
53	183	USORA	8.000,00	8.000,00	0,00	100,00%
54	89	DONJI VAKUF	30.000,00	7.500,09	-22.499,91	25,00%
55	181	RAVNO	6.000,00	6.000,00	0,00	100,00%
56	20	DOMALJEVAC-ŠAMAC	5.000,00	5.000,00	0,00	100,00%
57	55	TEOČAK	5.000,00	4.583,33	-416,67	91,67%
58	95	VAREŠ	5.500,00	3.600,95	-1.899,05	65,47%
59	67	DOBRETIĆI	2.000,00	2.000,00	0,00	100,00%
60	3	BIHAĆ*	40.000,54	0,00	-40.000,54	0,00%
61	176	STOLAC	30.000,00	0,00	-30.000,00	0,00%
62	107	KUPRES (FBIH)	11.500,00	0,00	-11.500,00	0,00%
63	93	ZENICA*	1.500,00	0,00	-1.500,00	0,00%
64	150	ŠIROKI BRIJEG*	0,00	0,00	0,00	
65	30	BOSANSKI PETROVAC	0,00	0,00	0,00	
66	84	BOSANSKO GRAHOVO	0,00	0,00	0,00	
67	5	BUŽIM	0,00	0,00	0,00	
68	36	DOBOJ-ISTOK	0,00	0,00	0,00	
69	57	DRVAR	0,00	0,00	0,00	
70	165	FOČA (FBIH)	0,00	0,00	0,00	
71	85	GLAMOČ	0,00	0,00	0,00	
72	98	KLADANJ	0,00	0,00	0,00	
73	47	LUKAVAC	0,00	0,00	0,00	
74	96	OLOVO	0,00	0,00	0,00	
75	143	PALE (FBIH)	0,00	0,00	0,00	
76	82	SAPNA	0,00	0,00	0,00	
77	78	BANOVIĆI	0,00	0,00	0,00	
UKUPNO OPĆINE I GRADOVI OSNOVNE IZBORNE JEDINICE U FEDERACIJI BiH:			5.067.703,83	4.754.010,41	-313.693,42	93,81%

Općine i gradovi osnovne izborne jedinice u Republici Srpskoj

Red. br.	Kod	Naziv općine/grada	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	034B	BANJA LUKA*	259.958,28	258.682,56	-1.275,72	99,51%
2	29	BIJELJINA*	259.997,76	251.207,16	-8.790,60	96,62%
3	9	PRIJEDOR*	100.000,00	100.000,00	0,00	100,00%
4	166	FOČA	90.004,00	79.133,00	-10.871,00	87,92%
5	56	UGLJEVIK	76.000,50	76.000,50	0,00	100,00%
6	83	ZVORNIK*	74.451,96	72.539,62	-1.912,34	97,43%
7	14	DERVENTA	59.991,68	59.956,60	-35,08	99,94%
8	24	MODRIČA	49.999,98	49.999,98	0,00	100,00%
9	11	LAKTAŠI	47.919,98	47.920,00	0,02	100,00%
10	38	DOBOJ*	79.999,97	46.381,24	-33.618,73	57,98%
11	182	TREBINJE*	41.000,00	41.000,00	0,00	100,00%
12	64	MRKONJIĆ-GRAD	48.600,00	40.500,00	-8.100,00	83,33%
13	70	KOTOR-VAROŠ	34.999,99	35.000,00	0,01	100,00%
14	21	ŠAMAC	35.004,00	32.352,25	-2.651,75	92,42%
15	10	GRADIŠKA	60.000,00	30.000,00	-30.000,00	50,00%
16	40	STANARI	29.997,00	29.997,00	0,00	100,00%
17	13	PRNJAVOR	27.989,97	27.899,94	-90,03	99,68%
18	88	ŠIPOVO	22.797,00	21.931,93	-865,07	96,21%
19	140	ISTOČNO NOVO SARAJEVO	8.736,80	19.883,97	11.147,17	227,59%
20	74	TESLIĆ	90.000,00	18.422,00	-71.578,00	20,47%
21	132	ISTOČNA ILIDŽA	23.919,78	18.099,07	-5.820,71	75,67%
22	146	ROGATICA	20.000,04	16.784,50	-3.215,54	83,92%
23	7	NOVI GRAD	22.162,00	16.702,73	-5.459,27	75,37%
24	161	NEVESINJE	15.000,00	15.005,99	5,99	100,04%
25	147	VIŠEGRAD	14.999,00	14.999,00	0,00	100,00%
26	185	MILIĆI	25.181,83	13.931,01	-11.250,82	55,32%
27	105	SREBRENICA	23.999,80	13.809,38	-10.190,42	57,54%
28	35	ČELINAC	19.999,94	11.666,00	-8.333,94	58,33%
29	164	GACKO	24.000,00	11.441,00	-12.559,00	47,67%
30	144	PALE (RS)	15.000,00	11.250,00	-3.750,00	75,00%
31	170	RUDO	10.000,00	10.000,00	0,00	100,00%
32	16	BROD	29.360,00	9.693,00	-19.667,00	33,01%
33	104	BRATUNAC	15.000,00	8.585,00	-6.415,00	57,23%
34	8	KOZARSKA DUBICA	7.499,82	7.499,82	0,00	100,00%
35	61	RIBNIK	8.000,00	7.468,00	-532,00	93,35%
36	117	BERKOVIĆI	6.000,00	6.000,00	0,00	100,00%
37	123	HAN-PIJESAK	8.000,02	5.746,67	-2.253,35	71,83%
38	45	PETROVO	5.100,00	5.100,00	0,00	100,00%
39	26	PELAGIĆEVO	7.500,00	5.000,00	-2.500,00	66,67%
40	12	SRBAC	15.000,00	4.420,00	-10.580,00	29,47%
41	142	TRNOVO (RS)	4.099,68	4.099,68	0,00	100,00%
42	68	KNEŽEVO	9.999,95	3.964,25	-6.035,70	39,64%
43	101	ŠEKOVIĆI	3.489,00	3.489,00	0,00	100,00%

Red. br.	Kod	Naziv općine/grada	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
44	179	LJUBINJE	3.000,00	3.000,00	0,00	100,00%
45	163	KALINOVIK	2.000,00	2.000,00	0,00	100,00%
46	33	OŠTRA LUKA	2.000,00	1.980,00	-20,00	99,00%
47	169	ČAJNIČE	4.950,00	1.237,50	-3.712,50	25,00%
48	58	ISTOČNI DRVAR	1.500,00	519,18	-980,82	34,61%
49	180	BILEĆA	14.000,00	0,00	-14.000,00	0,00%
50	121	SOKOLAC	13.000,00	0,00	-13.000,00	0,00%
51	54	LOPARE	9.000,00	0,00	-9.000,00	0,00%
52	81	OSMACI	4.500,00	0,00	-4.500,00	0,00%
53	6	KRUPA NA UNI	1.000,00	0,00	-1.000,00	0,00%
54	23	DONJI ŽABAR	0,00	0,00	0,00	
55	158	ISTOČNI MOSTAR	0,00	0,00	0,00	
56	138	ISTOČNI STARI GRAD	0,00	0,00	0,00	
57	66	JEZERO	0,00	0,00	0,00	
58	184	KOSTAJNICA	0,00	0,00	0,00	
59	108	KUPRES (RS)	0,00	0,00	0,00	
60	168	NOVO GORAŽDE	0,00	0,00	0,00	
61	31	PETROVAC	0,00	0,00	0,00	
62	18	VUKOSAVLJE	0,00	0,00	0,00	
UKUPNO OPĆINE I GRADOVI OSNOVNE IZBORNE JEDINICE U REPUBLICI SRPSKOJ:			1.885.709,73	1.572.298,53	-313.411,20	83,38%

Prilog 2 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta gradova političkim subjektima u 2018. god.

Kod	Naziv grada	Kod pol. subj.	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirano	Ukupno uplaćeno	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
666	GRAD SARAJEVO	090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	56.952,36	84.765,36	27.813,00	148,84%
		877	NAŠA STRANKA	34.666,80	34.666,80	0,00	100,00%
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH - FAHRUDIN RADONČIĆ	32.809,44	32.809,44	0,00	100,00%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	27.238,08	27.238,08	0,00	100,00%
		008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	19.809,48	19.809,48	0,00	100,00%
		1989	UNIJA SOCIJALDEMOKRATA BH	17.952,48	17.952,48	0,00	100,00%
		036	BOSS - BOSANSKA STRANKA-MIRNES AJANOVIĆ	14.238,12	14.238,12	0,00	100,00%
		1971	SAVEZ ZA STARI GRAD	14.238,12	14.238,12	0,00	100,00%
		2072	GRAĐANSKI SAVEZ	14.238,12	9.595,22	-4.642,90	67,39%
UKUPNO GRAD SARAJEVO				232.143,00	255.313,10	23.170,10	109,98%
888	GRAD ISTOČNO SARAJEVO	018	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	12.955,00	12.955,00	0,00	100,00%
		515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD	11.923,00	11.923,00	0,00	100,00%
		461	DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	6.760,00	6.760,00	0,00	100,00%
		440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	5.730,00	5.730,00	0,00	100,00%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	2.632,00	2.632,00	0,00	100,00%
UKUPNO GRAD ISTOČNO SARAJEVO				40.000,00	40.000,00	0,00	100,00%
UKUPNA SREDSTVA IZ BUDŽETA DVA GRADA:				272.143,00	295.313,10	23.170,10	108,51%

Prilog 3 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta kantona političkim subjektima u 2018. godini

Kod	Naziv nivoa vlasti	Kod pol. subjekta	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirano	Ukupno uplaćeno	Više/ manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
209	KANTON SARAJEVO	090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	236.833,17	236.833,17	0,00	100,00%
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH - FAHRUDIN RADONČIĆ	213.499,20	213.499,20	0,00	100,00%
		877	NAŠA STRANKA	143.041,74	143.041,74	0,00	100,00%
		008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	100.609,82	100.609,82	0,00	100,00%
		036	BOSS - BOSANSKA STRANKA-MIRNES AJANOVIĆ	89.976,27	89.976,27	0,00	100,00%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	79.231,74	79.231,74	0,00	100,00%
		001	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA-SEFER HALILOVIĆ	61.448,95	61.448,95	0,00	100,00%
		2317	NAROD I PRAVDA	28.416,35	28.416,35	0,00	100,00%
		2328	NEZAVISNA BOSANSKOHERCEGOVAČKA LISTA	14.514,59	14.514,59	0,00	100,00%
UKUPNO KANTON SARAJEVO:				967.571,83	967.571,83	0,00	100,00%
206	SREDNJOBOSANSKI KANTON	090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	216.371,44	216.371,48	0,04	100,00%
		90001	KOALICIJA HDZ BIH, HSS, HKDU BIH, HSP DR A. STARČEVIĆ, HSP HB	211.769,91	211.769,95	0,04	100,00%
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH - FAHRUDIN RADONČIĆ	120.979,81	120.979,81	0,00	100,00%
		008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	114.054,77	114.054,81	0,04	100,00%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	91.463,10	91.463,14	0,04	100,00%
		769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	86.088,10	86.088,14	0,04	100,00%
		90013	KOALICIJA HSP BIH-HSS STJEPANA RADIĆA	36.051,53	36.051,50	-0,03	100,00%
		734	HRVATSKA STRANKA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE	17.250,00	17.249,97	-0,03	100,00%
		2314	NEZAVISNI BLOK	5.971,43	5.971,43	0,00	100,00%
UKUPNO SREDNJOBOSANSKI KANTON:				900.000,09	900.000,23	0,14	100,00%
207	HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON	027	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	124.598,00	133.250,00	8.652,00	106,94%
		090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	85.471,00	91.728,00	6.257,00	107,32%
		008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	46.344,00	50.206,00	3.862,00	108,33%
		769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	45.546,00	50.206,00	4.660,00	110,23%
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH - FAHRUDIN RADONČIĆ	45.546,00	50.206,00	4.660,00	110,23%
		001	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA-SEFER HALILOVIĆ	24.915,00	29.445,00	4.530,00	118,18%
		80002	FIZIČKO LICE-SAMOSTALNI VIJEĆNIK	23.584,00	27.872,00	4.288,00	118,18%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	12.411,00	0,00	-12.411,00	0,00%
		1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	2.265,00	0,00	-2.265,00	0,00%

UKUPNO HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON:				410.680,00	432.913,00	22.233,00	105,41%
204	ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON	090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	102.055,67	102.055,67	0,00	100,00%
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH - FAHRUDIN RADONČIĆ	78.627,02	78.627,02	0,00	100,00%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	56.722,19	56.722,19	0,00	100,00%
		008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	45.388,91	45.388,91	0,00	100,00%
		90008	KOALICIJA HDZ BIH, HSS, HKDU BIH, HSP HB	30.055,52	30.055,52	0,00	100,00%
		882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	28.912,67	28.912,67	0,00	100,00%
		004	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	27.293,61	27.293,61	0,00	100,00%
		001	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA-SEFER HALILOVIĆ	18.214,25	18.214,25	0,00	100,00%
		2314	NEZAVISNI BLOK	8.888,90	8.888,90	0,00	100,00%
		877	NAŠA STRANKA	3.841,26	3.841,26	0,00	100,00%
UKUPNO ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON:				400.000,00	400.000,00	0,00	100,00%
203	TUZLANSKI KANTON	090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	91.929,76	80.159,26	-11.770,50	87,20%
		008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	54.918,28	41.826,00	-13.092,28	76,16%
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH - FAHRUDIN RADONČIĆ	48.717,90	40.598,26	-8.119,64	83,33%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	43.280,10	36.066,78	-7.213,32	83,33%
		004	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	29.444,86	24.925,50	-4.519,36	84,65%
		001	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA-SEFER HALILOVIĆ	24.472,80	20.394,00	-4.078,80	83,33%
		502	NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	24.472,80	20.394,00	-4.078,80	83,33%
		877	NAŠA STRANKA	4.519,36	0,00	-4.519,36	0,00%
		2321	POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE	9.051,30	0,00	-9.051,30	0,00%
UKUPNO TUZLANSKI KANTON:				330.807,16	264.363,80	-66.443,36	79,91%
208	ZAPADNOHERCEGOVAČKI KANTON	027	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	121.050,00	136.250,00	15.200,00	112,56%
		769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	34.650,00	45.000,00	10.350,00	129,87%
		734	HRVATSKA STRANKA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE	16.650,00	22.500,00	5.850,00	135,14%
		502	NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	7.650,00	13.500,00	5.850,00	176,47%
		005	HRVATSKA KRŠĆANSKA DEMOKRATSKA UNIJA BOSNE I HERCEGOVINE	7.650,00	11.250,00	3.600,00	147,06%
		1178	HRVATSKA STRANKA PRAVA DR. ANTE STARČEVIĆ BIH	9.000,00	9.000,00	0,00	100,00%
		1714	HRVATSKI SAVEZ HKDU - HRAST	7.650,00	9.000,00	1.350,00	117,65%
		1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	2.700,00	0,00	-2.700,00	0,00%
UKUPNO ZAPADNOHERCEGOVAČKI KANTON:				207.000,00	246.500,00	39.500,00	119,08%
210	LIVANJSKI KANTON	027	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	88.000,00	88.000,00	0,00	100,00%
		515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD	24.000,00	24.000,00	0,00	100,00%

		090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	16.000,00	16.000,00	0,00	100,00%
		502	NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	16.000,00	16.000,00	0,00	100,00%
		769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	16.000,00	16.000,00	0,00	100,00%
		1703	HRVATSKA NEZAVISNA LISTA	16.000,00	16.000,00	0,00	100,00%
		734	HRVATSKA STRANKA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE	8.000,00	8.000,00	0,00	100,00%
		1270	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA STJEPANA RADIĆA	8.000,00	8.000,00	0,00	100,00%
		008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	8.000,00	8.000,00	0,00	100,00%
UKUPNO LIVANJSKI KANTON:				200.000,00	200.000,00	0,00	100,00%
201	UNSKO-SANSKI KANTON	008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	26.441,33	22.036,50	-4.404,83	83,34%
		028	DEMOKRATSKA NARODNA ZAJEDNICA BIH-KRAJIŠKA STRANKA	14.874,41	12.396,50	-2.477,91	83,34%
		090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	49.574,80	41.316,20	-8.258,60	83,34%
		882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	34.152,40	28.463,00	-5.689,40	83,34%
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH - FAHRUDIN RADONČIĆ	22.585,73	18.823,20	-3.762,53	83,34%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	26.441,33	22.036,50	-4.404,83	83,34%
		1701	LABURISTIČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	18.730,00	15.609,80	-3.120,20	83,34%
UKUPNO UNSKO-SANSKI KANTON:				192.800,00	160.681,70	-32.118,30	83,34%
202	POSAVSKI KANTON	008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	11.428,56	11.428,56	0,00	100,00%
		027	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	55.588,61	55.588,61	0,00	100,00%
		090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	20.190,53	20.190,53	0,00	100,00%
		734	HRVATSKA STRANKA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE	10.476,18	10.476,18	0,00	100,00%
		734	HRVATSKA STRANKA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE	792,38	792,38	0,00	100,00%
		769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	20.571,48	20.571,48	0,00	100,00%
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH - FAHRUDIN RADONČIĆ	11.428,56	11.428,56	0,00	100,00%
		1188	POSAVSKA STRANKA	9.904,77	9.904,77	0,00	100,00%
		2321	POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE	952,38	952,38	0,00	100,00%
		80002	FIZIČKO LICE-SAMOSTALNI VIJEĆNIK	16.761,80	16.761,80	0,00	100,00%
		80002	FIZIČKO LICE-SAMOSTALNI VIJEĆNIK	1.904,75	1.904,75	0,00	100,00%
UKUPNO POSAVSKI KANTON:				160.000,00	160.000,00	0,00	100,00%
205	BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON	001	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA-SEFER HALILOVIĆ	6.021,60	6.021,60	0,00	100,00%
		004	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	6.021,60	6.021,60	0,00	100,00%
		008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	6.021,60	6.021,60	0,00	100,00%
		090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	18.501,60	18.502,00	0,40	100,00%
		882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	4.101,60	2.050,80	-2.050,80	50,00%
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH - FAHRUDIN RADONČIĆ	11.781,60	5.890,80	-5.890,80	50,00%

	1190	STRANKA DIJASPORE BOSNE I HERCEGOVINE	4.101,60	4.101,60	0,00	100,00%
	1254	NOVI POKRET BOSNE I HERCEGOVINE	4.101,60	4.101,60	0,00	100,00%
	1698	DEMOKRATSKA FRONTA	7.622,00	7.622,00	0,00	100,00%
	1709	STRANKA ZA BOLJE GORAŽDE	6.021,60	4.516,20	-1.505,40	75,00%
	1728	LIBERALNA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	5.701,60	5.701,60	0,00	100,00%
UKUPNO BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON:			79.998,00	70.551,40	-9.446,60	88,19%
UKUPNA SREDSTVA IZ BUDŽETA KANTONA:			3.848.857,08	3.802.581,96	-46.275,12	98,80%

Prilog 4 - Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2018. godini iz budžeta BiH, entitetskih budžeta i budžeta Brčko distrikta BiH

Bosna i Hercegovina

Kod pol. subjekta	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno isplaćena sredstva iz budžeta	Ukupno uplaćena sredstva na račun stranke	Utrošena sredstva za rad kluba
090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	131.666,70	131.606,32	104.650,00	26.956,32
515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD	133.333,30	130.218,98	23.750,00	82.718,98
461	DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ			23.750,00	
027	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BIH	121.250,00	120.262,52	32.750,00	62.762,52
769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990			24.750,00	
018	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	115.416,70	115.422,46	40.750,00	50.922,46
440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA			23.750,00	
1698	DEMOKRATSKA FRONTA	97.500,00	97.441,33	53.750,00	43.691,33
1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH - FAHRUDIN RADONČIĆ	63.750,00	63.229,26	61.450,00	1.779,26
008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	53.750,00	53.503,02	38.750,00	14.753,02
882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	33.750,00	33.648,50	27.250,00	6.398,50
001	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA-SEFER HALILOVIĆ	33.750,00	23.757,80	23.750,00	7,80
80014	KLUB DELAGATA HRVATSKOG NARODA U DN PSBIH	65.833,30	49.557,15	13.700,00	35.857,15
80012	KLUB DELAGATA SRPSKOG NARODA U DN PSBIH (SNSD I DNS)	50.000,00	48.444,11	6.000,00	35.444,11
				7.000,00	
80013	KLUB DELAGATA BOŠNJAČKOG NARODA U DN PSBIH (SDA, DF I SBB BIH)	50.000,00	49.341,74	25.500,00	6.841,74
				8.500,00	
				8.500,00	
UKUPNA SREDSTVA IZ BUDŽETA BOSNE I HERCEGOVINE		950.000,00	916.433,19	548.300,00	368.133,19

Federacija Bosne i Hercegovine

Kod pol. subjekta	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	686.333,00	686.337,20	4,20	100,00%
90001	KOALICIJA HDZ BIH, HSS, HKDU BIH, HSP DR A. STARČEVIĆ, HSP HB	476.333,00	476.335,30	2,30	100,00%
008	SOCIJALDEMOKRATSKA BIH	431.333,00	431.334,90	1,90	100,00%
1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH - FAHRUDIN RADONČIĆ	401.333,00	401.334,60	1,60	100,00%
1698	DEMOKRATSKA FRONTA	386.333,00	386.334,50	1,50	100,00%
769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	176.333,00	176.332,70	-0,30	100,00%
001	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA-SEFER HALILOVIĆ	161.333,00	161.332,50	-0,50	100,00%
004	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	146.333,00	146.332,40	-0,60	100,00%
515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA	146.333,00	146.332,40	-0,60	100,00%
877	NAŠA STRANKA	146.333,00	146.332,40	-0,60	100,00%
882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	146.333,00	146.332,40	-0,60	100,00%
1701	LABURISTIČKA STRANKA BIH	146.333,00	146.332,40	-0,60	100,00%
502	NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	116.333,00	116.332,10	-0,90	100,00%
1190	STRANKA DIJASPORE BIH	116.333,00	116.332,10	-0,90	100,00%
1728	LIBERALNA STRANKA BIH	116.333,00	116.332,10	-0,90	100,00%
UKUPNA SREDSTVA IZ BUDŽETA FEDERACIJE BIH:		3.799.995,00	3.800.000,00	5,00	100,00%

Republika Srpska

Kod pol. subjekta	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA	1.107.621,53	1.018.961,02	-88.660,51	92,00%
90030	KOALICIJA SDS-PUP-SRS RS	913.828,98	859.944,47	-53.884,51	94,10%
90031	KOALICIJA DNS-NS-SRS	391.849,26	349.556,79	-42.292,47	89,21%
440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	351.140,48	317.541,84	-33.598,64	90,43%
074	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	281.578,89	253.776,38	-27.802,51	90,13%
1718	NARODNI DEMOKRATSKI POKRET	273.094,30	253.776,38	-19.317,92	92,93%
90015	KOALICIJA DOMOVINA	203.017,87	203.017,87	0,00	100,00%
1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH - FAHRUDIN RADONČIĆ	50.755,21	50.755,21	0,00	100,00%
1972	UJEDINJENA SRPSKA	15.792,18	15.792,18	0,00	100,00%
090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	9.658,96	9.658,96	0,00	100,00%
004	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	4.829,48	4.829,48	0,00	100,00%
769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	4.829,48	4.829,48	0,00	100,00%
UKUPNA SREDSTVA IZ BUDŽETA REPUBLIKE SRPSKE:		3.607.996,62	3.342.440,06	-265.556,56	92,64%

Brčko distrikt BiH

Kod pol. subjekta	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/ manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	24.064,51	24.064,51	0,00	100,00%
515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA	24.064,51	24.064,51	0,00	100,00%
90022	SDS-NDP	24.064,51	24.064,51	0,00	100,00%
2010	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA - BRAĆA RADIĆ	19.548,39	19.548,39	0,00	100,00%
008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	15.032,26	15.032,26	0,00	100,00%
027	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BIH	15.032,26	15.032,26	0,00	100,00%
074	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	15.032,26	15.032,26	0,00	100,00%
1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH - FAHRUDIN RADONČIĆ	15.032,26	15.032,26	0,00	100,00%
80000	FIZIČKO LICE-NEZAVISNI KANDIDAT	15.032,26	15.032,26	0,00	100,00%
90022	SDS-NDP	7.516,13	7.516,13	0,00	100,00%
90022	SDS-NDP	7.516,13	7.516,13	0,00	100,00%
004	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	4.516,13	4.516,13	0,00	100,00%
440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	4.516,13	4.516,13	0,00	100,00%
1950	BRČANSKI DEMOKRATSKI POKRET BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE	4.516,13	4.516,13	0,00	100,00%
80000	FIZIČKO LICE-NEZAVISNI KANDIDAT	4.516,13	4.516,13	0,00	100,00%
		200.000,00	200.000,00	0,00	100,00%

Prilog 5 – Pregled sankcioniranih političkih stranaka i odgovornih lica u 2019. godini

Novčane kazne za političke stranke

Red. br.	Kod	Naziv političke stranke	Broj i datum odluke	Iznos kazne (KM)
1	1730	Srpska radikalna stranka dr. V. Šešelj	03-07-6-460/18 od 17.01.2019	1.000,00
2	1694	Napredna srpska-NS	03-07-6-458/18 od 17.01.2019	1.500,00
3	020	Građanska demokratska stranka BiH	03-07-6-467/18 od 17.01.2019	4.000,00
4	502	Narodna stranka Radom za boljitak	03-07-6-445/18 od 27.02.2019	4.500,00
5	004	Stranka za Bosnu i Hercegovinu	03-07-6-448/18 od 27.02.2019	5.000,00
6	455	Liberalno demokratska stranka BiH	03-07-6-461/18 od 27.02.2019	4.100,00
7	090	Stranka demokratske akcije	03-07-6-455/18 od 27.02.2019	4.500,00
8	513	Stranka penzionera-umirovljenika BiH	03-07-6-476/18 od 27.02.2019	2.000,00
9	2072	Građanski savez	03-07-6-470/18 od 27.02.2019	11.700,00
10	769	Hrvatska demokratska zajednica 1990	03-07-6-479/18 od 27.02.2019	4.300,00
11	515	Savez nezavisnih socijaldemokrata	03-07-6-469/18 od 27.02.2019	6.300,00
12	461	Demokratski narodni savez	03-07-6-465/18 od 27.02.2019	7.700,00
13	008	Socijaldemokratska partija BiH	03-07-6-466/18 od 27.02.2019	9.700,00
14	027	Hrvatska demokratska zajednica BiH	03-07-6-453/18 od 27.02.2019	2.500,00
15	877	Naša stranka	03-07-6-496/18 od 27.02.2019	7.700,00
UKUPNO IZREČENE NOVČANE KAZNE				76.500,00

Administrativna mjera – zabrana političkim strankama da se kandidiraju za učešće na narednim izborima

Red. br.	Kod	Naziv političke stranke	Broj i datum odluke
1.	1017	Narodna stranka (Pokret za Brod)	05-1-07-6-395/19 od 14. 11. 2019.
2.	1007	POG Snaga Bosne	05-1-07-6-386/19 od 14. 11. 2019.
3.	1021	Narodna stranka Novi grad	05-1-07-6-389/19 od 14. 11. 2019.
4.	1268	Stranka evropske socijaldemokratije	05-1-07-6-392/19 od 14. 11. 2019.
5.	518	Hrvatski pravaški blok BiH	05-1-07-6-387/19 od 14. 11. 2019.
6.	1875	Nova bosanskohercegovačka patriotska stranka	05-1-07-6-393/19 od 14. 11. 2019.
7.	2008	Povratak otpisanih	05-1-07-6-390/19 od 14. 11. 2019.
8.	2010	Hrvatska seljačka stranka braća Radić	05-1-07-6-388/19 od 14. 11. 2019.
9.	2069	Snaga nove generacije Bijeljina	05-1-07-6-394/19 od 14. 11. 2019.
10.	2085	Nezavisni demokratski iskorak	05-1-07-6-391/19 od 14. 11. 2019.
11.	1184	Tvoja i moja stranka u Bosni i Hercegovini	05-1-07-6-383/19 od 14. 11. 2019.
12.	408	Ujedinjena hrvatska stranka prava BiH	05-1-07-6-385/19 od 14. 11. 2019.
13.	1276	Komunistička partija	05-1-07-6-384/19 od 14. 11. 2019.

Prilog 6 Pregled izrečenih kazni političkim strankama u periodu 2005–2019. godina

Godina izricanja i iznos novčane kazne		Broj izrečenih kazni	Godina kršenja zakona i iznos novčane kazne za godinu u kojoj je zakon prekršen		Naplaćene kazne	Nenaplać. kazne	Administrativna mjera	
							Zabrana učešća na narednim izborima	Uplata dijela prihoda u dobrotv. svrhe
2005.	56.000,00	40	2004.	56.000,00	37.550,00	18.450,00	-	
2007.	48.700,00	9		48.700,00	46.339,72	2.360,28	7	1
2008.	13.000,00	3	2005.	13.000,00	13.000,00	0,00	4	
2009.	179.670,00	63	2005. 2006. 2007.	179.670,00	125.981,96	53.688,04	-	1
2010.	83.500,00	37	2008.	83.500,00	73.548,44	9.951,56	8	
2011.	89.200,00	1		10.000,00	10.000,00	0,00	11	
		33	2009.	79.200,00	74.123,35	5.076,65		
2012.	59.000,00	19	2010.	59.000,00	48.028,40	10.971,60	8	
2013.	150.600,00	12		47.000,00	46.000,00	1.000,00	3	
		1		25.000,00	25.000,00	0,00		
		30	2011.	78.600,00	75.420,00	3.180,00		
2014.	100.200,00	27	2012.	100.200,00	92.800,00	7.400,00	12	
2015.	65.200,00	21	2013.	65.200,00	63.600,00	1.600,00	6	
2016.	104.800,00	19	2014.	104.800,00	37.700,00	67.100,00	13	
2017.	97.950,00	4		62.500,00	62.500,00	0,00	5	
		21	2015.	35.450,00	34.450,00	1.000,00		
2018.	3.000,00	1		3.000,00	3.000,00	0,00		
	12.000,00	8	2016.	12.000,00	3.000,00	9.000,00	6	
	81.000,00	36		81.000,00	63.834,85	17.165,15		
2019	76.500,00	15		76.500,00	76.500,00	0,00	13	
2005.-2019.	1.150.120,00	400	2004.-2017.	1.220.320,00	1.012.376,72	207.943,28	96	2
		Procenat naplaćenih kazni		100,00%	82,96%	17,04%		

Prilog 7 – Pregled političkih stranaka koje su brisane iz sudskog registra na prijedlog Centralne izborne komisije BiH

Red. broj	Naziv političke stranke	Naziv suda	Broj i datum rješenja o brisanju stranke iz sudskog registra
1	Posavska demokratska stranka Orašje	Općinski sud Orašje	025-0-Reg-09-000 128 od 1.9.2009.
2	Stranka demokratskog dogovora, Bosanski Brod	Osnovni sud Doboj	085-0-RP-09-000 002 od 7.9.2009.
3	Demokratska radnička partija BiH, Modriča	Osnovni sud Doboj	085-0-RP-09-000 003 od 7.9.2009.
4	Srpski demokratski savez Republike Srpske, Teslić	Osnovni sud Doboj	085-0-RP-09-000 005 od 7.9.2009.
5	Nezavisna stranka Republike Srpske, Doboj	Osnovni sud Doboj	085-0-RP-09-000 004 od 7.9.2009.
6	Demokratska zajednica BiH, Bosanski Šamac	Osnovni sud Doboj	085-0-RP-09-000 001 od 24.9.2009.
7	Stranka ekonomskog prosperiteta RS	Osnovni sud Sokolac	089-0-REG-09-000 329 od 13.10.2009.
8	Srpska narodna obnova za Republiku Srpsku	Osnovni sud Sokolac	089-0-REG-09-000 331 od 13.10.2009.
9	Brčanska demokratska stranka Brčko Distrikt	Osnovni sud Brčko distrikta BiH	096-0-F1-09-000053 od 19.10.2009.
10	Stranka demokratskog centra	Osnovni sud Brčko distrikta BiH	096-0-F1-09-000052 od 19.10.2009.
11	Stranka penzionera-umirovljenika BiH OO Tomislavgrad	Općinski sud Livno	068-0-F1-Z-000002 od 17.11.2009.
12	Narodna radikalna stranka Zvornik	Osnovni sud Bijeljina	080-0-F1-09-000 079 od 17.11.2009.
13	Srpska radikalna stranka Ugljevik	Osnovni sud Bijeljina	080-0-F1-09-000 081 od 17.11.2009.
14	Srpska raseljenička stranka RS Bijeljina	Osnovni sud Bijeljina	080-0-FI-09-000 082 od 17.11.2009.
15	Radikalna stranka RS Bijeljina	Osnovni sud Bijeljina	080-0-F1-09-000 083 od 17.11.2009.
16	Demokratsko vijeće Bošnjaka Bijeljina	Osnovni sud Bijeljina	080-0-FI-09-000 086 od 17.11.2009.
17	Stranka demokratskog razvoja Bijeljina	Osnovni sud Bijeljina	080-0-FI-09-000 084 od 17.11.2009.
18	Srpska napredna stranka Bijeljina	Osnovni sud Bijeljina	080-0 F1-09-000 085 od 17.11.2009.
19	Srpska omladinska stranka“Novi naraštaji RS“	Osnovni sud Sokolac	089-0-REG-09-000 330 od 2.11.2009.
20	Pokret za dječija prava – Lukavac	Općinski sud Tuzla	032-0-Reg-09-001206o d 6.11.2009.
21	Hrvatska stranka prava Tuzla	Općinski sud Tuzla	032-0-Reg-09-001146 od 6.11.2009.
22	Hrvatska mladež, Hrvatske zajednice soli	Općinski sud Tuzla	032-0-Reg-09-001148 od 6.11.2009.
23	Političko udruženje Unija Bosanskih socijaldemokrata Tuzla	Općinski sud Tuzla	032-0-Reg-09-001144 od 6.11.2009.
24	Politička organizacija Demokratska stranka penzionera BiH Tuzla	Općinski sud Tuzla	032-0-Reg-09-001142 od 6.11.2009.
25	Udruženje za Jugoslovensku demokratsku inicijativu Tuzla	Općinski sud Tuzla	032-0-Reg-09-001141 od 20.11.2009.

Red. broj	Naziv političke stranke	Naziv suda	Broj i datum rješenja o brisanju stranke iz sudskog registra
26	Političko udruženje RBiH, Vijeće Bosanskih Hrvata	Općinski sud Tuzla	032-0-Reg-09-001147 od 20.11.2009.
27	PO Stranka udruženja penzionera Kladanj	Općinski sud Tuzla	032-0-Reg-09-000035 od 23.11.2009.
28	Politička organizacija Partija „Nova Bosna“ Živinice	Općinski sud Tuzla	032-0-Reg-09-001153 od 20.11.2009.
29	Bosanska narodna stranka Živinice	Općinski sud Tuzla	032-0-Reg-09-001145 od 20.11.2009.
30	Partija pravnog puta BiH Tuzla	Općinski sud Tuzla	032-0-Reg-09-001152 od 02.12.2009.
31	Demokratska stranka istine Srebrenik	Općinski sud Tuzla	032-0-Reg-09-001143 od 20.11.2009.
32	Nova snaga Srpske	Osnovni sud Banja Luka	Rp-04/04 od 18.5.2009.
33	Radnička-građanska partija BiH	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000008 od 25.12.2009.
34	Građanska stranka BiH	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000010 od 02.12.2009.
35	Radnička partija BiH	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000014 od 21.12.2009.
36	Demokratska narodna radnička partija BIH	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000004 od 01.12.2009.
37	Demokratska stranka federalista	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000001 od 01.12.2009.
38	Bošnjačko liberalna stranka	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000002 od 21.12.2009.
39	Liberalno-socijalna partija BiH – LSP BiH	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000019 od 23.12.2009.
40	Ekološki pokret "SKAKAVAC"	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000028 od 23.12.2009.
41	Bosanska demokratska unija	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000018 od 03.12.2009.
42	Narodna stranka "BOSNA"	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000029 od 01.12.2009.
43	Narodni front Jugoslavije za BiH	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000007 od 01.12.2009.
44	Stranka narodnog izmirenja	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000026 od 23.12.2009.
45	Hrvatska demokratska stranka BiH HDS BIH	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000011 od 23.12.2009.
46	Narodna stranka Bosne i Hercegovine	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000013 od 02.12.2009.
47	Muslimanska bošnjačka organizacija	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000005 od 28.12.2009.
48	Nova demokratska stranka BiH	Općinski sud Zenica	043-0-F1-09-000001 od 23.11.2009.
49	Stranka ujedinjenih Muslimana Republike BiH, Zenica	Općinski sud Zenica	043-0-F1-09-000002 od 23.11.2009.
50	Pokret za promjene BiH	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000016 od 05.2.2010.
51	Politička organizacija Braća Romi	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000025 od 05.1.2010.
52	Republikanska stranka BiH	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000017 od 05.1.2010.
53	Demokratska stranka Roma BiH – DSR BiH	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000009 od 04.1.2010.
54	Demokratska stranka BiH	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000015 od 05.1.2010.

Red. broj	Naziv političke stranke	Naziv suda	Broj i datum rješenja o brisanju stranke iz sudskog registra
55	Božija partija-Islamske knjige razumijevanja pravde, istine i slobode Muhamedove objave (BP IKRA PISMO)	Općinski sud Sarajevo	065-0-FI-09-000012 od 04.1.2010.
56	Konzervativno-radikalna partija	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000006 od 04.01.2010.
57	Stranka prirodnog zakona BiH- SPZBH	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000030 od 05.1.2010.
58	Evropska inicijativa za BiH – EI BiH	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000031 od 05.1.2010.
59	Studentska stranka BiH	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000023 od 26.7.2010.
60	Bosansko-hercegovačka stranka prava 1861 (BHSP-1861)	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000022 od 05.1.2010.
61	Stranka Jugoslavena	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000020 od 05.1.2010.
62	Ekološki pokret udruženja zelenih "ZELENI"	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-069-000021 od 05.1.2010.
63	Narodna demokratska stranka "GAJRET" Sarajevo	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000024 od 05.1.2010.
64	Stranka žena BiH	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000027 od 01.1.2010.
65	Nezavisna stranka BiH	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000003 od 04.1.2010.
66	Hrvatska čista stranka prava Bosne i Hercegovine	Općinski sud Široki Brijeg	064-0-Reg-09-001004 od 11.2.2010.
67	Nezavisni pravaši	Općinski sud Široki Brijeg	064-0-Reg-09-001206 od 29.1.2010.
68	Brčanska alternativa Brčko Distrikta BiH	Tužilaštvo Brčko Distrikta BiH	096-0-0-F1-09-00000050 od 20.12.2011.
69	Narodna Bošnjačka stranka	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-09-000021 od 23.11.2012.
70	Politički pokret mladih-Stranka mladih BiH	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-12-000022 od 13.12.2012.
71	Demokratski centar BiH	Općinski sud Mostar	R/2-11 od 10.5.2012.
72	HSP dr. Ante Starčević-Pravaši 21. Stoljeća	Općinski sud Mostar	R/1-12 od 28.1.2013.
73	Zeleni BiH	Općinski sud u Zenici	043-0-F1-13-000001 od 12.12.2013.
74	Bosanskohercegovačka stranka prava	Općinski sud Bihać	017-0-RegPO-12-000002 od 20.2.2013.
75	Stranka omladinske snage – SOS	Osnovni sud Bijeljina	080-0-F1-12-000 105 od 11.7.2013.
76	Jugoslavenska demokratska stranka "Otadžbinski front" Kukolje	Osnovni sud Banja Luka	Ru-2/90 od 16.6.2014.
77	Partija socijaldemokratskog centra BIH	Osnovni sud Banja Luka	Rp-10/02 od 15.8.2014.
78	Narodna radikalna stranka BiH – Omarska	Osnovni sud Banja Luka	Obavjest suda od 29.08.2014. godine Rješenjem broj Ru -18/90 od 22.02.1991.- odbijen zahtjev za upis u registar
79	Pokret za novo društvo	Osnovni sud Banja Luka	Rp-16/02 od 20.6.2014.
80	Partija društvenog progresa Srpske Republike B. Luka	Osnovni sud Banja Luka	Obavjest suda od 29.08.2014. godine. Predmet je 20.09.2006. godine

Red. broj	Naziv političke stranke	Naziv suda	Broj i datum rješenja o brisanju stranke iz sudskog registra
			upućen Općinskom sudu u Sarajevu na dalji nadležni postupak
81	Demokratska patriotska stranka RS – Predrag Radić	Osnovni sud Banja Luka	Rp-6/02 od 19.9.2014.
82	Slobodna Srpska partija	Osnovni sud Banja Luka	Rp-6/04 od 16.6.2014.
83	Borački savez Republike Srpske	Osnovni sud Banja Luka	Rp-3/04 od 16.6.2014.
84	Stranka "Za Prijedor"	Osnovni sud Banja Luka	Rp-5/04 od 15.8.2014.
85	Jedinstvena socijalistička partija Jugoslavije-Jajce	Osnovni sud Banja Luka	Ru-14/90 od 16.6.2014.
86	Jugoslovenska demokratska stranka-B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Ru-16/90 od 16.6.2014.
87	Seljačko radnička stranka Bos.Dubica	Osnovni sud Banja Luka	Ru-19/90 od 16.6.2014.
88	Zelena stranka BiH-B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Ru-26/90 od 16.6.2014.
89	Stranka demokratskih reformi BiH B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-28/90-1 od 16.6.2014.
90	Srpska demokratska stranka otadžbinski front B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-3/96 od 16.6.2014.
91	Udruženje učesnika rata 1991.godine Čelinac	Osnovni sud Banja Luka	R-i-1/92 od 16.6.2014.
92	Srpska patriotska stranka B.Luka (SPAS)	Osnovni sud Banja Luka	Rp-3/03 od 15.8.2014.
93	Radnička partija RS B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-3/93 od 16.6.2014.
94	Socijalistička demokratska partija RS	Osnovni sud Banja Luka	Obavijest Suda od 16.06.2014. godine da ne postoji u registru
95	Nova Srpska ideja RS	Osnovni sud Banja Luka	Rp-5/93 od 15.8.2014.
96	Narodna stranka RS B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-1/94 od 16.6.2014.
97	Stranka Srpskog jedinstva RS	Osnovni sud Banja Luka	Rp-16/96 od 16.6.2014.
98	Stranka Srpsko-pravoslavne sloge Čelinac	Osnovni sud Banja Luka	Rp-3/94 od 16.6.2014.
99	Stranka Srpskih patriota B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-4/94 od 16.6.2014.
100	Krajiška demokratska stranka B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-1/95 od 16.6.2014.
101	Stranka ekonomskog preporoda B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-2/95 od 16.6.2014.
102	Republički odbor-Udruženje ljevice RS, B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-3/95 od 16.6.2014.
103	Radikalna stranka "Nikola Pašić" B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-5/95 od 16.6.2014.
104	Otađbinska stranka B.Luka, Socijalistička radnička partija Jugoslavija u RS	Osnovni sud Banja Luka	Rp-4/96 od 16.6.2014.

Red. broj	Naziv političke stranke	Naziv suda	Broj i datum rješenja o brisanju stranke iz sudskog registra
105	Nova Radnička stranka RS, B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-6/96 od 16.6.2014.
106	Jugoslovenska ljevica RS, "Jul RS" B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-8/96 od 16.6.2014.
107	Socijalno liberalna stranka RS, B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-9/96 od 16.6.2014.
108	Srpska stranka Krajina, B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-10/96 od 16.6.2014.
109	Radikalni otadžbinski front Nikola Pašić	Osnovni sud Banja Luka	Rp-11/96 od 16.6.2014.
110	Narodna demokratska jedinstvena stranka B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-12/96 od 16.6.2014.
111	Srpska demokratska stranka-otadžbinski front Banja Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-3/96 od 16.6.2014.
112	Srpsko pravoslavna sloga Čelinac	Osnovni sud Banja Luka	Rp-14/96 od 16.6.2014.
113	Otađbinski front Srbac	Osnovni sud Banja Luka	Rp-15/96 od 16.6.2014.
114	Demokratski patriotski blok RS, B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-17/96 od 16.6.2014.
115	Demokratska stranka za Banja Luku i Krajinu	Osnovni sud Banja Luka	Rp-2/97 od 16.6.2014.
116	Demokratski preporod Srpske Čelinac	Osnovni sud Banja Luka	Rp-3/97 od 16.6.2014.
117	Savezna stranka Jugoslovena u RS	Osnovni sud Banja Luka	Rp-5/97 od 16.6.2014.
118	Demokratski preporod Srpske Banja Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-3/97 od 16.6.2014.
119	Stranka građana "Treće doba" B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Obavijest Suda od 16.6.2014. godine da ne postoji u registru
120	Srpski narodni savez RS	Osnovni sud Banja Luka	Rp-2/99 od 16.6.2014.
121	Stranka građana "Evropskog Zajedništva"	Osnovni sud Banja Luka	Rp-11/97 od 16.6.2014.
122	Savez komunista-Pokret za Jugoslaviju u BiH	Osnovni sud Banja Luka	Rp-6/93 od 15.8.2014.
123	Otađbinska sloga	Osnovni sud Banja Luka	Rp-1/98 od 16.6.2014.
124	Jugoslovenski komunisti u RS	Osnovni sud Banja Luka	Obavijest Suda od 16.06.2014. godine da ne postoji u registru
125	Patriotska demokratska inicijativa RS	Osnovni sud Banja Luka	Rg-144/98 od 16.6.2014.
126	Socijaldemokrati BiH, RS B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-7/98 od 15.8.2014
127	Srpski monarhistički savez RS	Osnovni sud Banja Luka	Rp-8/98 od 16.6.2014.
128	Stranka Srpskog osvješćenja	Osnovni sud Banja Luka	Rp-9/98 od 16.6.2014.
129	Socijaldemokratska stranka RS	Osnovni sud Banja Luka	Rp-11/98 od 15.8.2014.
130	Radikalna stranka RS	Osnovni sud Banja Luka	Rp-4/99 od 15.8.2014.

Red. broj	Naziv političke stranke	Naziv suda	Broj i datum rješenja o brisanju stranke iz sudskog registra
131	Demokratska socijalistička partija B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-1/00 od 16.6.2014.
132	Ekološka stranka RS "ECOS" B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-10/00 od 16.6.2014.
133	Srpski monarhistički savez-Matice Srba i dijaspore B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-15/00 od 16.6.2014.
134	Stranka narodni front B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-1/02 od 15.8.2014.
135	Narodna partija socijalista B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-13/02 od 15.8.2014.
136	Savez narodnog preporoda B.Luka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-5/02 od 15.8.2014.
137	Republikanska stranka RS	Osnovni sud Banja Luka	Rp-11/02 od 16.6.2014.
138	Srpska patriotska stranka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-3/03 od 15.8.2014.
139	Politička organizacija-Komunistička partija BiH	Osnovni sud Banja Luka	Rp-1/05 od 16.6.2014.
140	Srpska straka Republike Srpske	Osnovni sud Banja Luka	Rp-7/00 od 16.6.2014.
141	Stranka biznisa Srpske	Osnovni sud Banja Luka	Rp-2/08 od 15.8.2014.
142	Stranka demokratskog centra RS, Trebinje	Osnovni sud Trebinje	R:I-01/96 od 11.4.2014.
143	Narodna stranka Srpske	Osnovni sud Trebinje	R:I-02/96 od 11.4.2014.
144	Bosansko demokratska stranka	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-15-000006 od 09.02.2015.
145	Stranka kokuza	Općinski sud Sarajevo	062-0-F1-15-000005 od 26.3.2015.
146	Nezavisna lista BiH	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-15-000003 od 06.3.2015.
147	Hrvatska stranka prava Posavine	Općinski sud Orašje	025-o-Reg-15 000 014 od 20.2.2015.
148	Hrvatski blok BiH	Općinski sud Mostar	R/1-15 od 23.1.2015.
149	Narodna stranka Brčko distrikt BiH	Tužilaštvo Brčko distrikta BiH	096-0-0-F1-15-000007 od 10.2.2015.
150	Brčanska demokratska inicijativa za Bolje Brčko	Tužilaštvo Brčko distrikta BiH	096-0-0-F1-15-000006 od 10.2.2015.
151	Bihaćka građanska alternativa	Općinski sud Bihać	017-0-RegPO-15-000001 od 13.4.2015.
152	Unija socijaldemokrata	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-15-000008 od 22.04.2015.
153	Partija pravog puta	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-17-000006 od 28.03.2017.
154	Nezavisna lista-Za moj grad	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-17-000005 od 23.02.2017.
155	Hrvatska narodna zajednica	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-17-000004 od 22.02.2017.
156	Ekološka partija E-5 Zeleni	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-17-000003 od 20.02.2017.
157	Pokret za Šekoviće	Osnovni sud Sokolac	089-0-F1-15-000 029 od 12.06.2015.
158	Složna narodna stranka	Općinski sud u Bihaću	017-0-RegPo-17-000001 od 26.10.2017.

Red. broj	Naziv političke stranke	Naziv suda	Broj i datum rješenja o brisanju stranke iz sudskog registra
159	Demokrati Bosne i Hercegovine	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-18-000002 od 09.03.2018.
160	Demokrati BiH	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-18-000002 od 09.03.2018.
161	Vizionarsko demokratska stranka	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-18-000003 od 29.03.2018.
162	Bosanskohercegovačka Hrvatska čista stranka prava	Općinski sud Mostar	R/1-18 od 19.09.2018.
163	Pokret za Semberiju	Osnovni sud u Bijeljini	080-0-F1-19-000 010 od 15.02.2019.
164	Bosanskohercegovačka narodna stranka	Općinski sud Sarajevo	065-0-F1-18-000014 od 03.01.2019.

Političke stranke brisane iz sudskog registra na osnovi odluke organa stranke

Red. broj	Naziv političke stranke	Naziv suda	Broj i datum rješenja o brisanju stranke iz sudskog registra
1	Demokratska Srpska stranka	Osnovni sud Brčko Distrikt BiH	096-0-F1-10-000003 od 26.1.2010.
2	Penzionerski demokratski savez	Osnovni sud Banja Luka	Rp-1/03 od 30.8.2010. godine radi udruživanja sa Partijom ujedinjenih penzionera
3	Hrvatski kršćanski domovinski preporod	Općinski sud Široki Brijeg	064-0-Reg-10-000869 od 22.9.2010.
4	Demokratski pokret Srpske - DEPOS	Osnovni sud Banja Luka	Rp-1/06 od 15.11.2010.
5	SDU 2002	Općinski sud u Tuzli	032-0-Reg-11-001456 od 30.11.2011.
6	Hrvatski demokršćani	Općinski sud u Mostaru	R/3-11 od 21.2.2012.
7	Hrvatsko zajedništvo Herceg-Bosne	Općinski sud u Mostaru	R/3-11 od 21.2.2012.
8	Stranka hrvatskog prava	Općinski sud Livno	F1-1 od 16.3.2012.
9	Demokratska stranka naroda Srpske	Osnovni sud u Bijeljini	080-0-F1-11-000 066 od 11.6.2012.
10	Ujedinjena Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević - Pravaši XXI stoljeća	Općinski sud u Mostaru	R/1-12 od 30.1.2013.
11	Stranka za narod BiH	Općinski sud Zenica	043-0-F1-10-000003 od 15.03.2017.
12	Glas nezadovoljnih građana BiH	Općinski sud Travnik	051-0-F1-16-000003 od 07.07.2016.
13	Čista Socijaldemokratska partija BiH	Općinski sud Bihać	017-0-regPO-16-000003 od 04.10.2016.
14	Stranka za mladost, razvoj i budućnost	Osnovni sud Sokolac	089-0-F1-16-000 093 od 10.02.2017.
15	Izborna Srpska demokratska stranka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-2/15 od 28.04.2017.
16	Novi demokratski pokret	Osnovni sud Sokolac	089-0-F1-18-000 001 od 25.01.2018
17	Nova socijalistička partija	Osnovni sud u Trebinju	095-0-U-17-000-029 (F-I-38/15) od 06.11.2017.

18	PO E-stranka građana Tuzla	Općinski sud u Tuzli	032-0-Reg-17-002486 od 19.02.2018.
19	Stranka regije Livno	Općinski sud u Livnu	068-0-F1-18-000002 od 22.05.2018.
20	Nova demokratija	Osnovni sud Banja Luka	Rp-7/04 od 30.03.2018.
21	Bošnjačka seljačka stranka	Osnovni sud Brčko distr.BiH	096-0-RegZ-18-001839 od 10.09.2018.
22	Narodna demokratska stranka	Osnovni sud Banja Luka	Rp-2/03 od 27.08.2018.
23	Demokratska partija-Dragan Čavić	Osnovni sud Banja Luka	Rp-1/09 od 08.10.2018.
24	Narodna stranka – Ognjen Tadić	Osnovni sud Banja Luka	Rp-3/17 od 08.10.2018.
25	PO Građanska snaga	Općinski sud u Tuzli	032-0-Reg-18-001666 od 14.11.2018.

III. DIO

CIK

**PROVOĐENJE
ZAKONA O
VIJEĆU MINISTARA
BiH**

1. Provođenje Zakona o Vijeću ministara BiH

1.1. Provjera kandidata za Vijeće ministara BiH

329. U skladu sa Zakonom o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine³⁸ (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara BiH), Centralna izborna komisija BiH nadležna je da ocjenjuje, na osnovi dostavljenih informacija i podataka iz službene evidencije, da li kandidat za predsjedavajućeg, ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH ispunjava uvjete za imenovanje i potvrdu o tome dostavlja tijelu nadležnom za imenovanje.
330. U skladu sa članom 10c. i 10d. tačka b) Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je dana 11. 12. 2019., 12. 12. 2019. i 17. 12. 2019. godine zaprimila akte predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, kojim su dostavljeni popunjeni obrasci, propisani od Centralne izborne komisije BiH, za kandidate za funkciju ministar ili zamjenik ministra u Vijeću ministara BiH.
331. Dostavljeno je ukupno 19 obrazaca kandidata za funkciju ministra ili zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH, te su izvršene sljedeće provjere, u skladu sa članom 1.6, 1.7, 1.8 stav (4), 4.2 i 4.19 stav (5) Izbornog zakona BiH:
- Da li je kandidat na izdržavanju kazne izrečene od Međunarodnog suda za ratne zločine za bivšu Jugoslaviju, ili je pod optužnicom Suda, a nije se povinovao naredbi da se pojavi pred Sudom (član 1.6 Izbornog zakona BiH);
 - Da li je kandidat na izdržavanju kazne koju je izrekao Sud Bosne i Hercegovine, sud Republike Srpske ili sud Federacije Bosne i Hercegovine i sud Brčko distrikta BiH ili se nije povinovao naredbi da se pojavi pred Sudom BiH, sudom Republike Srpske ili sudom Federacije BiH i sudom Brčko distrikta BiH zbog ozbiljnih povreda humanitarnog prava, a Međunarodni sud za ratne zločine za bivšu Jugoslaviju razmatrao je njegov dosije prije hapšenja i utvrdio da zadovoljava međunarodne pravne standarde (član 1.7 Izbornog zakona BiH);
 - Članom 1.8 stav (4) Izbornog zakona BiH propisano je da jedno lice može obavljati najviše jednu neposredno izabranu javnu dužnost ili najviše jednu neposredno i jednu posredno izabranu dužnost, osim ako ovim zakonom nije drugačije regulirano. Nespojivo je istovremeno vršenje ovih funkcija sa vršenjem funkcija u izvršnim organima vlasti, osim u periodu dok se ne konstituiraju izvršni organi vlasti izabrani na redovnim izborima u istom izbornom ciklusu. Također je nespojivo istovremeno vršenje više od jedne funkcije u izvršnim organima vlasti.
 - Da li je kandidat upisan u Centralni birački spisak (član 4.2 Izbornog zakona BiH) i
 - Izjašnjenje o pripadnosti konstitutivnom narodu ili grupi Ostalih na Lokalnim izborima 2016. i Općim izborima 2020. godine.
332. Na osnovi izvršenih provjera, utvrđeno je da svi predloženi kandidati ispunjavaju uvjete za kandidaturu na funkciju ministra ili zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH o čemu je Centralna izborna komisija BiH izdala potvrde za navedene kandidate i dostavila ih predsjedavajućem Vijeća ministara BiH, kao i podatke o izjašnjenjima o pripadnosti

³⁸ "Službeni glasnik BiH", broj: 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07 i 24/08.

konstitutivnom narodu ili grupi Ostalih za navedene kandidate, na Lokalnim izborima 2016. i Općim izborima 2018. godine (što je relevantno prema članu 4.19 stav (5) Izbornog zakona BiH), te podatak o osnovnoj izbornoj jedinici u kojoj su kandidati upisani u Centralni birački spisak, odnosno entitetu kojem pripadaju (član 6. Zakona o Vijeću ministara BiH).

1.2. Provjera kandidata za pozicije direktora i zamjenika direktora Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije

333. Na osnovi člana 10c. i 10d. Zakona o Vijeću ministara BiH, a u vezi sa članom 13. stav (1) Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije³⁹, Centralna izborna komisija BiH vrši provjeru kandidata za direktora i zamjenika direktora Agencije.

334. U izvještajnom periodu nije bilo provjera kandidata za funkciju direktora i zamjenika direktora Agencije.

2. Zaključna razmatranja

335. Tokom 2019. godine izvršene su provjere za 19 kandidata za funkciju ministar ili zamjenik ministra u Vijeću ministara BiH.

336. U izvještajnom periodu nije bio provjera kandidata u skladu sa Zakonom o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.

³⁹ "Službeni glasnik BiH", broj: 103/09 i 58/13.

IV. DIO

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

1. Aktivnosti Centra za edukaciju

337. Centar za edukaciju Centralne izborne komisije BiH osnovan je odlukom Centralne izborne komisije BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 103/13) s ciljem edukacije tijela za provođenje izbora i svih učesnika iz oblasti izbora i finansiranja političkih stranaka, kako na nivou Bosne i Hercegovine, tako i na regionalnom i međunarodnom nivou.
338. Osnivanjem Centra za edukaciju Centralna izborna komisija BiH je osigurala stalan i adekvatan prostor za ispunjenje zakonom utvrđene obaveze kontinuirane obuke članova tijela za provođenje izbora. Organiziranjem edukativnih radionica, seminara i predavanja istaknutih izbornih, domaćih i međunarodnih eksperata, kako za članove izborne administracije tako i za predstavnike političkih subjekata, medije, nevladine organizacije i sl. omogućit će se kvalitetnija i kontinuirana obuka, trening i profesionalno usavršavanje svih učesnika u izbornom procesu u BiH.
339. Centar za edukaciju koji je otvoren 9. oktobra 2017. godine raspolaže konferencijskom salom kapaciteta 110 mjesta, opremom za videoprojekcije i ozvučenje, opremom za simultano prevođenje, bežičnim pristupom internetu, kafeterijom i pogodan je za organiziranje konferencija, seminara, okruglih stolova, radionica i predavanja.
340. Nastavni plan i program Centra za edukaciju je pripremljen u okviru projekta podrške Vijeća Evrope aktivnostima Centralne izborne komisije BiH, a predviđen je program obaveznih i fakultativnih obuka, te katalogizacija tema i oblasti edukacije, prilagođenih specifičnim potrebama i namjeni ovog centra, među kojima su:
- usko specijalizirane obuke i treninzi za članove izbornih komisija u BiH, prilagođene vremenskom planu izbornih aktivnosti,
 - obuke predstavnika političkih subjekata iz oblasti primjene Zakona o finansiranju političkih stranaka i oblasti finansiranja izborne kampanje,
 - obuke za predstavnike političkih stranaka iz oblasti prijave i ovjere za učešće na izborima,
 - obuke za predstavnike elektronskih i printanih medija o izbornom procesu u BiH,
 - treninzi trenera za predstavnike nevladinog sektora iz oblasti edukacije birača,
 - održavanje postizbornih konferencija.⁴⁰
341. U cilju boljeg razumijevanja i primjene Plana i programa edukacije članova tijela za provođenje izbora, kojeg je donijela Centralna izborna komisija BiH decembra 2017. godine, kao i olakšanu izradu operativnog plana i programa edukacije tijela za provođenje izbora u BiH, kao obaveznog dijela dokumentacije svakog predavača u 2018. godini uz podršku OSCE BiH je pripremljena Jedinstvena metodologija za izradu nastavnog plana i programa obuke članova biračkih odbora u Bosni i Hercegovini koja je namijenjena prevashodno predavačima/trenerima.
342. U izvještajnom periodu provedene su sljedeće aktivnosti iz djelokruga Centra za edukaciju Centralne izborne komisije BiH.

⁴⁰ Plan i program edukacije članova tijela za provođenje izbora je dostupan na web-stranici Centra za edukaciju: <http://educentar.izbori.ba/Default.aspx?CategoryID=728&Lang=3>.

1.1. Promoviranje inicijative za obilježavanje Svjetskog dana izbora

343. Na konferenciji Uduženja evropskih izbornih zvaničnika (ACEEEO) održanoj 2005. godine, više od 20 zemalja članica dogovorilo se o pokretanju inicijative da se prvi četvrtak u mjesecu februaru utemelji kao dan koji bi u cijelom svijetu predstavljao zaštitni znak demokratskih izbora, odnosno kao **Svjetski dan izbora**.
344. Centralna izborna komisija BiH od 2005. godine promovira tu inicijativu. Tim povodom 07. 02. 2019. godine je Centralna izborna komisija BiH održala sastanak sa službenicima Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH.
345. Sa sastanka je poslana zajednička poruka da je potrebno u kontinuitetu raditi na unapređenju izbornog zakonodavstva i izbornog procesa. Svaki prethodni izbori su uvijek mogućnost za tijela koja provode izbore da idući budu kvalitetniji u smislu organizacije, nezavisnosti i transparentnosti rada organa za provođenje izbora, ali su i mogućnost za zakonodavca da pravovremeno eliminira sve manjkavosti i unaprijedi izborni proces.

Fotografija 2. Promocija inicijative za proglašenje Svjetskog dana izbora, februar 2019.

1.2. Obuke izborne administracije

346. U skladu sa Planom i programom edukacije organa za provođenje izbora za 2019. godinu koji je usvojen na 32. sjednici Centralne izborne komisije BiH, održanoj 11. 4. 2019. godine, i u skladu sa Planom i programom edukacije članova organa za provođenje izbora iz decembra 2017. godine provedene su sljedeće obuke izborne administracije:

1.2.1. Postizborna konferencija “Opći izbori 2018. – izazovi izbornog procesa u Bosni i Hercegovini”

347. U periodu od 14. do 16. aprila 2019. godine Centralna izborna komisija BiH je organizirala postizbornu konferenciju ”Opći izbori 2018. – izazovi izbornog procesa u Bosni i Hercegovini“. Cilj konferencije je bio analiza Općih izbora 2018. godine u Bosni i Hercegovini, sumiranje zaključaka i formuliranje prijedloga za poboljšanje izbornog procesa. Domaćin konferencije koja je održana u hotelu “Hills”, Ilidža, u Sarajevu je Centralna izborna komisija BiH, a suorganizatori su OSCE BiH i Vijeće Evrope.
348. Konferencija koja je okupila preko 200 učesnika predstavnika općinskih/gradskih izbornih komisija, izborne eksperte iz zemlje i inozemstva uključujući predstavnike Ureda Vijeća Evrope u BiH, Sekretarijata Vijeća Evrope iz Strazbura, OSCE BiH, delegacije Evropske Unije u BiH/Ureda specijalnog predstavnika Evropske unije u BiH, Ambasade Republike Turske, OSCE/ODIHR-a Međunarodne fondacije za izborne sisteme (IFES), predstavnike Državne izborne komisije Republike Slovenije i Državne izborne komisije Republike Sjeverne Makedonije i medija te predstavnika Sekretarijata CIK BiH predstavljala je forum za diskusiju o izazovima sa kojima se susreće izborna administracija u Bosni i Hercegovini.

Fotografija 3. Konferencija “Opći izbori 2018. – izazovi izbornog procesa u Bosni i Hercegovini”

349. Dnevni red Konferencije je obuhvatio kontekst i problematiku provođenja Općih izbora 2018. godine. Predstavnici OSCE/ODHIR su prezentirali izvještaj posmatračke misije OSCE/ODIHR, dok je predstavnik Vijeća Evrope imao izlaganje na temu “Procjena Općih izbora 2018. godine u BiH”. Prezentirani su i izvještaji od radu izbornih komisija u 2018. godini,. U panelima se razgovaralo o izazovima izbornog procesa: Integritet Centralnog biračkog spiska – analiza i preporuke; birački odbori; unos i kontrola izbornih rezultata i problemi izbornih komisija u provođenju Općih izbora 2018. godine.

350. Zaključci konferencije koji su prezentirani na plenarnoj sjednici drugog dana Konferencije su korišteni za formuliranje preporuka za unapređenje izbornog procesa koje je Centralna izborna komisija BiH u svom Izvještaju o provedbi zakona i nadležnosti Centralne izborne komisije BiH dostavila Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u 2019. godini.
351. Sva izlaganja, prezentacije, izvještaji i zaključci su objedinjeni u konferencijskoj brošuri koja je štampana na bosanskom / hrvatskom / srpskom jeziku⁴¹ i na engleskom jeziku te distribuirana učesnicima konferencije i partnerskim organizacijama kao i zainteresiranim stranama. Brošura je dostupna na web-stranici www.izbori.ba.

Slika 3. Konferencijska brošura

352. Nadalje, pripremljen je i 30-minutni video sa odabranim prezentacijama sa konferencije koji je dostupan na www.izbori.ba.
353. Uobičajena je praksa da se na postizbornoj konferenciji dodjeljuju priznanja općinskim/gradskim izbornim komisijama i njihovim članovima, osoblju Sekretarijata CIK BiH za naročito zalaganje provođenju izbornih aktivnosti te predstavnicima međunarodnih organizacija za doprinos demokratizaciji izbornog procesa.⁴²

⁴¹ Publikacija na bosanskom / hrvatskom / srpskom jeziku je jedinstvena publikacija u kojoj su članci objavljeni na jeziku autora.

⁴² Zlatnu plaketu su dobili: Gradske izborne komisija (GIK) Zenica i Trebinje, Općinske izborne komisije (OIK) Derventa, Ljubuški, Orašje, Goražde, Pale, Lukavac, Jablanica; Novka Dabarčić, predsjednica OIK Nevesinje, Aida Karavelić, predsjednica OIK Visoko, Rade Draško, član OIK Istočna Ilidža, Ljiljana Plečaš, bivša članica OIK Istočna Ilidža, Milan Tomić, član IK Brčko distrikt BiH, Žiko Krunić, bivši član i predsjednik GIK Bijeljina, Nuriya Bajraktarević, bivši član OIK Bužim, Ajša Delić, predsjednica OIK Travnik – posthumno, Nedžad Kapetanović, predsjednik OIK Novi Grad Sarajevo-posthumno, Nj.E. Ambasador Lars-Gunnar Wigemark, šef Delegacije Evropske unije u BiH i specijalni predstavnik Evropske unije u BiH, Elisabet Tomašinec, šefica Političkog odjela Specijalnog predstavnika EU u BiH, Nj.E. Ambasador Bruce G. Berton, šef Misije OSCE-a u BiH, Ahmed Rifatbegović, savjetnik za politička pitanja Misije OSCE-a u BiH, Ambasada Sjedinjenih Američkih Država u BiH, Ambasada Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske u BiH, Ambasada Kraljevine Norveške u BiH, osoblje Sekretarijata CIK BiH: Jasmina Hadžić, rukovodeća državna službenica, Marijana Žuljević, državna službenica, Adi Agić, zaposlenik, Božica Ban, bivši generalni sekretar, Rada Papaz, bivša zaposlenica i Fahrudin Čusto, bivši zaposlenik. Srebrnu plaketu su dobili: općinske izborne komisije Čapljina, Hadžići, Kupres, Brod, Olovo, Selma Zunda, predsjednica OIK Vogošća, dok su zahvalnice dobili: Mara Ivandić, zaposlenica Centra za birački spisak Žepče, Radenko Ristić, zaposlenik Centra za birački spisak Lopare, Senad Kadrović, IT ekspert, Selejman Hasanović, IT ekspert.

Fotografija 4. Ceremonija uručenja priznanja

1.2.2. Obuka članova organa za provođenje prijevremenih izbora 17. 02. 2019.

354. U 2019. godini organizirani su i provedeni (17. 02. 2019. godine) prijevremeni izbori za: gradonačelnika gradova Doboj i Trebinje, te načelnika općina: Kakanj, Bosanski Petrovac, Drvar, Domaljevac-Šamac, Bužim, Bosansko Grahovo i Ribnik.
355. U skladu sa Uputstvom o rokovima izbornih aktivnosti za održavanje prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Doboj, gradonačelnika Grada Trebinje, načelnika Općine Bosansko Grahovo, načelnika Općine Bosanski Petrovac, načelnika Općine Bužim, načelnika Općine Domaljevac-Šamac, načelnika Općine Drvar, načelnika Općine Kakanj i načelnika Općine Ribnik i Planom obavezne edukacije izbornih komisija osnovne izborne jedinice u Bosni i

Hercegovini za prijevremene izbore, koji se održavaju 17. 02. 2019. godine, održana je obuka članova izbornih komisija: Doboj, Trebinje, Bosansko Grahovo, Bosanski Petrovac, Bužim, Domaljevac-Šamac, Drvar, Kakanj i Ribnik, kao i kontrolora izbornih rezultata u navedenim osnovnim izbornim jedinicama.

356. Obuka je obuhvatila sljedeće teme: Procedure glasanja i brojanja, Aplikacija za unos, obradu i kontrolu izbornih rezultata – korištenje.
357. Obukama su prisustvovala ukupno 34 člana (od 35 imenovanih članova), dva sekretara izborne komisije i 7 kontrolora izbornih rezultata.

1.2.3. Obuka novoimenovanih članova izbornih komisija

358. Planom je utvrđeno da se obuka održi u julu 2019. godine, ali je Centralna izborna komisija BiH na 43. sjednici održanoj 29. 07. 2019. usvojila prijedlog da se obuka održi 23. 10. 2019. godine.
359. Na obuku je pozvano 28 članova (predsjednik ili član izborne komisije) koji su imenovani prvi put u izbornu komisiju, u periodu od potvrđivanja rezultata Općih izbora 2018. godine do 10. 10. 2019. godine. Od pozvanih 28 učesnika obuci su prisustvovala 23 učesnika, odnosno obuci nisu prisustvovala 4 člana OIK Novi Grad Sarajevo i jedna članica OIK Gradačac. Predavači na obuci bili su uposlenici Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH, a prisutnim su o značaju obuke govorili dr. Ahmet Šantić i Vlado Rogić, članovi Centralne izborne komisije BiH.
360. Obrađene su sljedeće teme: Izborni zakon BiH (nadležnosti izbornih komisija, kalendar aktivnosti); Centralni birački spisak, centar za birački spisak, privremeni birački spisak, raseljene osobe, mobilni timovi, birači izvan BiH, biračka mjesta); Provođenje izbora (radnje prije izbornog dana, izborni dan, izborni rezultati, imenovanje biračkih odbora) i Zaštita izbornog prava.

1.3. Predavanja za studente

1.3.1. Predavanje za studente Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu

361. Dana, 29. 03. 2019 godine grupa od 60 studenata druge godine Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, sa doc. dr. Lejla Balić na čelu, posjetila je Centralnu izbornu komisiju BiH. U okviru posjete organizirano je i predavanje o Izbornom sistemu Bosne i Hercegovine. Predavač dr. Suad Arnautović, član Centralne izborne komisije BiH, u okviru te teme govorio je i o aktivnostima i odlukama Centralne izborne komisije BiH u vezi sa posrednim izborima za Dom naroda Parlamenta Federacije BiH. U okviru predmeta Ustavno pravo izučava se izborni sistem (osnovni principi i instituti) kao i izborni sistem BiH. U vezi s tim studenti su imali priliku susresti se sa izbornim stručnjacima i na taj su način dobili kvalitetnije znanje iz konkretne oblasti. Ovo je nastavak dobre prakse Centralne izborne komisije BiH da saraduje sa obrazovnim institucijama u BiH.

Fotografija 5. Predavanje za studente Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu

1.3.2. Predavanje studentima Politologije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru o izbornom sistemu BiH

362. Dana, 16. 05. 2019. godine Vlado Rogić i dr. Ahmet Šantić, članovi Centralne izborne komisije BiH su održali predavanje za studente Politologije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru u Bijeloj sali Parlamentarne skupštine BiH Sarajevu. Na ovaj su se način studenti uz teoretska znanja obrazovali i o važnim aspektima zakonskog koncepta izbornog sistema i njegovog funkcioniranja u BiH kroz praktičnu nastavu. Centralna izborna komisija BiH kroz ovakve aktivnosti doprinosi nastojanjima da mladi budu aktivniji na izborima i u politici uopće.

Fotografija 6. Predavanje za studente Politologije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

1.4. Trening-program u okviru projekta German Development Cooperation “Syria Peace Process Support Initiative (SPPSI)”

363. Po zahtjevu German Development Cooperation (GIZ) ureda u Libanonu koji provodi “Syria Peace Process Support Initiative (SPPSI) kao zajedničku inicijativu Evropske unije i Ministarstva vanjskih poslova Njemačke, Centralna izborna komisija BiH je organizirala obuku za Syrian National Council (SNC) Elections Commission koja je održana u periodu od 20. do 22.05.2019. godine u Centru za edukaciju Centralne izborne komisije BiH. Cilj ove saradnje sa međunarodnim institucijama je razmjena informacija i prenošenje iskustva u organizaciji izbora u postkonfliktnim zemljama.
364. Trening je obuhvatio slijedeće oblasti: Uvod u strukturu BiH i izborni sistem; Odgovornosti Centralne izborne komisije BiH; Ključne funkcije i struktura Sekretarijata CIK BiH; Uspostava izbornog sistema nakon potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma; Uloga OSCE u izborima u BiH; izazovi u provođenju izbora nakon rata; izborne reforme nakon usvajanja prvog Izbornog zakona BiH i razvoj BiH izbornog sistema; registracija političkih stranaka i kandidata; zaštita izbornog prava; registracija birača, učešće izbjeglica i raseljenih

osoba u izborima; informiranje javnosti i edukacija građana; uvod u Jedinstveni izborni informacijski sistem (JIIS BiH) i Geografski informacijski sistem (GIS); glasanje i proces prebrojavanja glasova.

1.5. Radionica “Centralni birački spisak – iskustva i preporuke za unapređenje”

365. Kao dio aktivnosti Centra za edukaciju 27. 11. 2019. godine, u Parlamentarnoj skupštini BiH, održana je radionica “Centralni birački spisak – iskustva i preporuke za unapređenje”, a uz finansijsku podršku Međunarodne fondacije za izborne sisteme (IFES). U radionici je učestvovalo oko 70 učesnika – predstavnika općinskih/gradskih izbornih komisija, centara za birački spisak, matičnih ureda, entitetskih i kantonalnih ministarstava unutrašnjih poslova, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, Ministarstva civilnih poslova BiH, IDDEEA, delegacije EU u BiH, OSCE-a, IFES-a i pojedinih ambasada u BiH. Tokom radionice analizirane su procedure registracije birača u BiH, dok je najznačajniji dio radionice posvećen ulozi matičnih ureda i nadležnih agencija i ministarstava u vezi sa podacima relevantnim za tačnost biračkog spiska. Razmijenjena su iskustva i ideje za unapređenje procesa izrade Centralnog biračkog spiska. Prezentacije sa ove radionice su objedinjene u brošuru koja je u fazi izrade i bit će dostupna u elektronskom formatu na web-stranici www.izbori.ba na jezicima autora i engleskom jeziku.

Fotografija 7. Radionica “Centralni birački spisak- iskustva i preporuke za unapređenje

1.6. Projekat “Izgradnja online resursnog centra – Centar za edukaciju“

366. Krajem 2019. godine, uz finansijsku podršku UNDP projekta “Žene na izborima u BiH“ iniciran je projekat podrške “Izgradnja online Resursnog centra - Centra za edukaciju“. Online platforma će između ostalih sekcija sadržavati online biblioteku, e-kurseve i statistički dio. Implementacija projekta je počela u aprilu i trebala bi biti završena do kraja juna 2020. (Vidjeti više str. 150).

2. Zaključna razmatranja

367. U Izvještajnom periodu aktivnosti Centra za edukaciju Centralne izborne komisije BiH su obuhvatile ukupno 8 manifestacija, od čega jedan seminar u okviru međunarodne saradnje, promociju inicijative za proglašenje Svjetskog dana izbora, jednu edukativnu konferenciju, jednu radionicu za poboljšanje Centralnog biračkog spiska, dvije obavezne obuke izborne administracije te dva predavanja za studente Univerziteta u Sarajevu i Mostaru.
368. U narednom periodu upostavnom online biblioteke, izradom e-kurseva za izbornu administraciju i pripremom statističkih segmenata Resursnog centra Centra za edukaciju značajno će se unaprijediti sadržaji Centra za edukaciju koji će biti na raspolaganju svim izbornim akterima, studentima, istraživačima i zainteresiranoj javnosti.

A close-up photograph of two hands, one from a person with a darker skin tone and one from a person with a lighter skin tone, gently cupping a small, translucent blue and white globe of the Earth. The hands are positioned in the foreground, with the globe centered between them. The background is a soft, out-of-focus light blue. The overall image conveys a sense of global unity and care.

V. DIO

**MEĐUNARODNA
SARADNJA,
SEMINARI
I EDUKACIJE**

1. Međunarodna saradnja, seminari i edukacije

1.1. Učešće na posmatračkim misijama, međunarodnim konferencijama i seminarima

369. U periodu od 27. do 30. januara, 2019. godine članovi Centralne izborne komisije BiH su učestvovali na 17. Međunarodnom simpoziju o izbornim pitanjima, gdje je dr. Suadu Arnautoviću dodjeljena nagrada u kategoriji **“Izborni menadžment”**. Tokom Simpozija predsjednik Centralne izborne komisije BiH je održao bilateralne susrete i dogovorio saradnju sa državnim izbornim komisijama i Međunarodnim centrom za parlamentarne studije iz Londona vezano za Centar za edukaciju CIK BiH. Članica CIK BiH dr. Irena Hadžiabdić je u okviru plenarne sjednice izlagala na temu **“Izazovi u radu sa mladim biračima”**.

Fotografija 8. Učesnici 17. Međunarodnog simpozija o izbornim pitanjima

Fotografija 9. Nagrada za dr. Suada Arnautovića u kategoriji **“Izborni menadžment”**

Fotografija 10. Panel-diskusija

370. U periodu od 26. do 27. marta 2019. godine delegacija Centralne izborne komisije BiH je na poziv Centralne izborne komisije Gruzije učestvovala na 9. Godišnjem sastanku tijela za provođenje izbora. Tema skupa je bila Izborni integritet: kibernetička sigurnost i pouzdanost informacija u digitalnom periodu.
371. U periodu od 19. do 23. aprila, 2019. godine delegacija Centralne izborne komisije BiH je na poziv Državne izborne komisije Sjeverne Makedonije boravila u Skoplju i Ohridu radi posmatranja predsjedničkih izbora u Republici Sjevernoj Makedoniji i lokalnih izbora u Ohridu.

Fotografija 11. Posjeta Državnoj izbornoj komisiji Sjeverna Makedonija

372. U periodu od 10. do 13. maja, 2019. godine članovi Centralne izborne komisije BiH su na poziv Izborne komisije Indije učestvovali u Programu posmatranja izbora s ciljem boljeg razumijevanja izbornog procesa u najvećoj demokratiji na svijetu i razmjene najboljih praksi i korištenja IKT-a na indijskim izborima za promoviranje slobodnih, poštenih i transparentnih izbora. Izbori su održani za Lok Sabhi (Domu naroda) i neke od državnih skupština.
373. U periodu od 14. do 16. maja, 2019. godine dr. Irena Hadžiabdić, članica Centralne izborne komisije BiH, na poziv International IDEA učestvovala je na šestom godišnjem Forumu o miru i razvoju čiji su domaćini Štokholmski međunarodni institut za mirovna istraživanja (SIPRI) i Ministarstvo vanjskih poslova Švedske, gdje je učestvovala u panel-diskusiji na temu “Postkonfliktni izbori“.
374. U periodu od 9. do 11. juna, 2019. godine dr. Suad Arnautović, član Centralne izborne komisije BiH, učestvovao je u radu Godišnjeg foruma dijaspore u Istanbulu, Turska, kao panelista na panel-diskusiji “Pravo glasa dijaspore i državljanstvo“.

Fotografija 12. Dr. Suad Arnautović na Godišnjem forumu dijaspore u Istanbulu

375. U periodu od 3. do 5. septembra 2019. godine delegacija Centralne izborne komisije BiH učestvovala je na Generalnoj skupštini Svjetskog udruženja izbornih tijela (A-WEB) i na Međunarodnoj konferenciji “Inicijative i izazovi socijalnih medija i informacionih tehnologija u izborima“. Obe manifestacije su održane u Bengaluru, Indija. Na Generalnoj skupštini Centralna izborna komisija BiH je izabrana u članstvo Izvršnog odbora A-WEB-a na period od dvije godine.

Fotografija 13. Delegacija Centralne izborne komisije BiH na Generalnoj skupštini A-WEB

376. Na poziv Centralne izborne komisije Ruske Federacije u periodu od 5. do 9. septembra 2019. godine delegacija Centralne izborne komisije BiH je učestvovala na Konferenciji “Digitalizacija izbornog procesa. Humanitarna dimenzija”, koja je održana u Moskvi, Ruska Federacija.
377. U periodu od 05. do 10. septembra 2019. godine delegacija Centralne izborne komisije BiH je na poziv organizacije NORDEM (Norwegian Resource Bank for Democracy and Human Rights) učestvovala u studijskoj posjeti povodom izbora za općinska i pokrajinska vijeća u Norveškoj.
378. U periodu od 15. do 17. septembra 2019. godine delegacija Centralne izborne komisije BiH je na poziv Vrhovnog izbornog vijeća Turske učestvovala na Međunarodnom simpoziju “Efikasno korištenje informacionih tehnologija u izborima; Transparentnost i mogućnost praćenja“ koji je održan u Ankari i Istanbulu.
379. U periodu 18 – 19. novembra 2019. članovi Centralne izborne komisije BiH su na poziv Međunarodne fondacije za izborne sisteme (IFES) učestvovati u sesiji o dezinformacijama, koja je održana u Pragu, Češka Republika.
380. U periodu od 21. do 23. decembra 2019. godine delegacija Centralne izborne komisije BiH je na poziv Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske posmatrala predsjedničke izbore u Republici Hrvatskoj.
381. Dana, 25. maja 2019. godine dr. Ireni Hadžiabdić dodjeljen je Večernjakov pečat za javnu upravu, a u obrazloženju je pored ostalog navedeno da je dr. Hadžiabdić bila i faktor stabilnosti Centralne izborne komisije BiH. Iako je nagrada pojedinačna, smatra se da je

priznanje dato timu kojeg čine pojedinci angažirani u Centralnoj izbornoj komisiji BiH i Sekretarijatu CIK BiH.

1.2. Saradnja sa Vijećem Evrope

382. U periodu od 14. aprila do 30. juna 2019. godine Centralna izborna komisija BiH je realizirala projekat pomoći Vijeća Evrope "Postizborna konferencije 'Opći izbori 2018.' – izazovi izbornog procesa u Bosni i Hercegovini". Cilj konferencije je bio analiza Općih izbora 2018. godine u Bosni i Hercegovini, sumiranje zaključaka i formuliranje prijedloga za poboljšanje izbornog procesa. Ukupna vrijednost projekta je bila 10.636,41 EUR što predstavlja jedan dio ukupnih troškova postizborne konferencije. Ostale troškove konferencije su snosili Organizacija za sigurnost i saradnju u Evropi (OSCE BiH) i Centralna izborna komisija BiH. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 18. vanrednoj sjednici održanoj 3. aprila 2019. godine, odlukom broj: 01-50-1-1321-3/19, odobrilo potpisivanje Ugovora o bespovratnoj pomoći (GA.DGII..38.219 FIMS PO No. 621184).

Fotografija 14. Pozdravno obraćanje Nj.E. Ambasadora Drahoslava Štefaneka, Vijeće Evrope

Fotografija 15. Izlaganje Francois Friederich, šefa Odjela za izbornu pomoć Vijeća Evrope

1.3. Suradnja sa Organizacijom za sigurnost i saradnju u Evropi (OSCE BiH) i OSCE Uredom za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR)

383. U saradnji sa Organizacijom za sigurnost i saradnju u Evropi, Misija u BiH, izvršena je nabavka, postavljanje i testiranje sistema za online prijenos sjednica Centralne izborne komisije BiH, čime je povećana transparentnost rada Centralne izborne komisije BiH i omogućeno praćenje sjednica uživo na youtube kanalu.
384. OSCE Misija u BiH je također podržala organizaciju postizborne konferencije “Opći izbori 2018. – izazovi izbornog procesa u BiH“ u iznosu oko 15.000 eura. Sredstva je implementirao direktno OSCE BiH.
385. Nadalje, OSCE BiH je u 2019. godini podržao izradu aplikacije za online dostavu imovinskih kartona izabranih zvaničnika koja je trenutno u testnoj fazi. Također finansijski je podržana popravka i dogradnja FI aplikacije za online dostavu finansijskih izvještava političkih stranaka.
386. U vremenskom period od 25–26. 09. 2019. godine u hotelu Termag na Jahorini održana je radionica na temu ”Analiza poglavlja 5. i 6. Izbornog zakona BiH“. Radionica je imala za cilj analizu navedenih poglavlja, a koji se odnose na provođenje izbora i zaštitu izbornog prava, te dijela poglavlja 2., 3. i 19. koji imaju dodirnih tačaka sa navedenim poglavljima i pripremu preporuka za amandmane kako bi se ispunile preporuke iz Završnog izvještaja OSCE/ ODIHR Izborne posmatračke misije. Organizator radionice bila je Centralna izborna komisija BiH, a suorganizatori su bili OSCE/ODIHR i OSCE Misija u BiH. Osim predstavnika Centralne izborne komisije BiH na radionici su učestvovali i prestavnici GIK Zenica, OIK Pale, Visoko, Vlasenica, Čelinac, Kreševo, Misije OSCE u BiH, Delegacije Evropske unije te međunarodni eksperti koje je angažirao OSCE/ODIHR-a.
387. Dana 27. 09. 2019. godine u hotelu Termag na Jahorini održana je radionica na temu “Definiranje govora mržnje u Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine” u cilju ispunjenja

preporuke iz Završnog izvještaja OSCE/ODIHR Izborne posmatračke misije. Organizator radionice bila je Centralna izborna komisija BiH, a suorganizatori su bili OSCE/ODIHR i Misija OSCE-a u BiH. Osim predstavnika Centralne izborne komisije BiH na radionici su učestvovali i prestavnici Udruženja BH novinara, BHRT-a, FTV-a te angažirani međunarodni eksperti OSCE/ODIHR-a.

1.4. EU Projekat Razvoj Strategije i Akcionog plana za poboljšanje integriteta, transparentnosti i efikasnosti izbornog procesa u Bosni i Hercegovini

388. Inicijalni sastanak projekta "Razvoj Strategije i Akcionog plana za poboljšanje integriteta, transparentnosti i efikasnosti izbornog procesa u Bosni i Hercegovini", kojeg finansira Europska unija održan je 02. 09. 2019. godine. Tokom sastanka Minsait je održao prezentaciju s ažuriranim planiranjem projekata, faktorima uspjeha projekta, registrom rizika, ulogama i odgovornostima, rasporedom putovanja projektnog tima i pregledom komunikacijske strategije učesnika u projektu.

Fotografija 16. Inicijalni sastanak sa predstavnicima kompanije Minsait/Indra, EU delegacije

389. Projekat će podržati provođenje jednog od 14 ključnih prioriteta iz mišljenja EK o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u EU i za cilj ima osigurati da se izbori provode u skladu sa evropskim standardima, provodeći preporuke OSCE/ODIHR-a i Venecijanske komisije. Projekat će također podržati jačanje institucionalnih kapaciteta Centralne izborne komisije BiH u oslovljavanju tehničkih nedostataka izbornog procesa, uključujući moguće uvođenje tehnoloških alata i poboljšanje komunikacije CIK BiH sa ciljem ponovnog uspostavljanja povjerenja javnosti u izborni proces. Očekuje se da će projekat dati zajednički strateški okvir za BiH orijentiran ka budućnosti, dozvoljavajući dodatno finansiranje iz EU finansijskih instrumenata, drugih donatora i Centralne izborne komisije BiH za provođenje Akcionog plana. Datum završetka projekta je 2. septembar 2020. godine.

390. Projekat "Razvoj Strategije i Akcionog plana za poboljšanje integriteta, transparentnosti i efikasnosti izbornog procesa u Bosni i Hercegovini" finansira se putem Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA) u ukupnom iznosu od 299.000 eura i provodi ga Indra Soluciones Tecnologicas de la Informacion SL, španska kompanija sa 40-godišnjim iskustvom u pružanju tehnoloških rješenja i profesionalnih usluga za upravljanje izbornim procesima u 40 različitih zemalja.
391. Kao krajnji rezultati projekta zacrtani su sljedeći ciljevi: 1. Izraditi i početi provođenje sveobuhvatne petogodišnje strategije za poboljšanje integriteta, transparentnosti i efikasnosti izbornog procesa i Akcionog plana za njeno provođenje, te dati procjenu troškova. Strategija će obuhvatiti, ali neće biti ograničena na: program obuke za izbornu administraciju, uvođenje nove tehnologije, koja može biti, ali se ne ograničava na skenere za efikasniji proces prebrojavanja, uvođenje softvera ili nadogradnja sadašnjeg softvera CIK-a za pravovremeno prikazivanje procesa prebrojavanja i preliminarnih izbornih rezultata tokom i nakon izborne noći za građane i medije; 2. Potpuno proveden pilot-projekat u općini korištenjem tehnologije, iznajmljenih skenera za brojanje glasova i/ili drugih tehničkih mjera koji bi proces učinile transparentnijim i efikasnijim. Evaluacijski izvještaj o samom procesu, koji daje prednosti i mane, uključujući i finansijske aspekte i preporuke za korištenje tehnologije u većem omjeru; 3. Pripremljeni nacrti za provođenje najmanje tri identificirane aktivnosti iz Akcionog plana i uključivanje procijenjenih troškova za njegovo provođenje; 4. Sveobuhvatan Komunikacijski plan (u kombinaciji sa Akcionim planom za njegovo provođenje) sa ciljem poboljšanja komunikacije za javnošću prije, tokom i poslije izbora, a čiji je primarni cilj ponovno uspostaviti povjerenje javnosti u CIK BiH kao nezavisnog tijela, kao i povjerenje u cijeli izborni proces.
392. U 2019. godini pripremljen je Izvještaj o početnoj fazi i dijagnostici početne situacije i Izvještaj o zatečenom stanju koji je prezentiran u novembru - decembru 2019. godine.

Fotografija 17. Prezentacija – Dijagnoza početne situacije, 4. 12. 2019. godine

393. Izvještajem su definirani sljedeći prioriteti:

Zakonodavstvo: Jedan od prioriteta strategije i akcionog plana bit će primjena tehnologije koja će izbornim tijelima omogućiti potpunu vidljivost izbornih operacija na dan izbora sve do nivoa biračkih mjesta. Budući mehanizmi trebaju osigurati ne samo vidljivost već i mogućnosti interakcije. Oni bi trebali olakšati brzi način za izvještavanje o problemima / incidentima koji se događaju na biračkim mjestima i općinskim izbornim komisijama, te osigurati brze i dosljedne odgovore u cjelosti.

Registracija birača: Strategija i akcioni plan revidirat će procese i preporučiti upotrebu tehnologije kako bi se garantirao integritet provjere identiteta i prava glasa birača, kako na biračkim mjestima, tako i za birače izvan zemlje. Mehanizmi strategije biti će osmišljeni kako bi se spriječila zloupotreba procesa provjere identiteta i prava glasa birača. Posebna će se pažnja posvetiti procesima koji reguliraju glasanje izvan zemlje.

Birački odbori: Najbolje prakse izborne administracije u Evropi preporučuju vođenje evidencije zamjenskog osoblja, koje je potpuno obučeno i spremno za popunu bilo kojeg slobodnog mjesta na biračkim mjestima na dan izbora. Čini se da je to adekvatna inicijativa za rješavanje pitanja popunjavanja mjesta na dan izbora.

Pored toga, strategija i akcijski plan uključivati će razvoj informacionog sistema za ljudske resurse (HRIS) za podršku CIK-u i OIK-u za vođenje evidencije članova biračkih odbora i zamjenskih članova. HRIS će omogućiti izornoj administraciji da pojednostavi procese upravljanja osobljem, poput imenovanja osoblja i upravljanja ličnim podacima, evidentiranje kvalifikacija i zahtjeva za obukom/ispunjavanje zahtjeva, prisustvo i plaće, procjena nivoa uspješnosti, disciplinski postupci (ako postoje), identifikacija mogućih članova osoblja.

Brojanje glasova: Mogućnost uvođenja tehnologije za brojanje glasova na biračkim mjestima i/ili centrima za brojanje (nivo OIK-a i CIK-a) pažljivo će se procijeniti u toku definisanja strategije. Koncept "održivosti rješenja" bit će osnova svake preporuke strategije i akcionog plana.

Pored tehnologije, treba istražiti još dvije linije rada s CIK-om i ključnim akterima. Jedna je potreba da se pojednostavi papirologija na biračkim mjestima (broj, dizajn i sadržaj službenih obrazaca koji se popunjavaju na biračkim mjestima i u općinskim izbornim komisijama). Druga je mogućnost prebrojavanja glasova za pojedinačne kandidate na listićima sa proporcionalnim otvorenim listama na nivou OIK-a, a ne na biračkim mjestima, slijedeći najbolje prakse primijenjene u drugim zemljama kao što je Norveška naprimjer.

Komunikacija sa javnošću: Komunikacijski plan, jedan od rezultata ovog projekta, bit će zasnovan na sljedeća četiri principa:

- a. Integriranje digitalne i tradicionalne medijske komunikacijske inicijative kao dio cjelokupne komunikacijske strategije
- b. Stavljanje transparentnosti u srž komunikacijske strategije tako što će web-stranica CIK-a postati zaista središte javne komunikacije gdje će se pojasniti uloge i odgovornosti CIK-a i dati sve neophodne informacije biračima
- c. Proširivanje komunikacijskih napora kako bi se birači aktivno uključili u borbu protiv niske izlaznosti
- d. Koristite alate za praćenje razgovora na društvenim mrežama za otkrivanje potencijalnih "gorućih" tema prije nego što prerastu u krizu vjerodostojnosti. Razviti strategije ograničavanja za rješavanje problema iz komunikacijske perspektive.

1.5. Učešće u UNDP projektu “Žene na izborima u Bosni i Hercegovini“

394. U izvještajnom razdoblju nastavljene su aktivnosti vezane za provođenje projekta “Žene na izborima u BiH” koje implementira UNDP BiH, a finansira Švedska SIDA. Članica Projektnog odbora je učestvovala na sastancima projektnog odbora, a predstavnica Centralne izborne komisije BiH je također učestvovala na Konsultativnom radnom sastanku za razvijanje okvira za uspostavljanje Ženskog foruma za razvoj (WF4D) koji je održan u Neumu, 27–29. 08. 2019. godine.
395. Dana, 25. 09. 2019. u zgradi UNDP BiH održano je predstavljanje nalaza Polazne studije o barijerama političkom učešću žena u BiH koja je provedena u kontekstu projekta Žene na izborima u BiH. Polazna studija će informirati planiranje projektnih aktivnosti poput javnih rasprava i umrežavanja svih relevantnih aktera s ciljem poticanja učešća žena u javnom životu, politici i procesima donošenja odluka na svim nivoima u BiH.
396. Predstavnice Centralne izborne komisije BiH – članice projektnog odbora su dana, 09. 11. 2019. godine učestvovala na jednodnevnoj radionici MasterClass *Izgradnja kapaciteta liderica za efikasniju poziciju u društvu* čiji cilj je bio dodatno osnaživanje vještina koje se tiču vođenja promjena, komuniciranja i rješavanja konflikata. MasterClass je kreirao platformu za razmjenu iskustava, umrežavanje te dodatno unapređenje navedenih vještina kroz interaktivnu komunikaciju. Radionicu koja je organizirana u hotelu “Lavina”, Jahorina je održao ekspertni tim Ekonomskog instituta Sarajevo.
397. Članica projektnog odbora i članica Centralne izborne komisije BiH dr. Irena Hadžiabdić, je boravila u radnoj posjeti Švedskoj 26–30. 11. 2019. u organizaciji UNDP i UNWomen prilikom koje se zajedno sa delegacijom projektnih partnera sastala sa predstavnicima Ministarstva vanjskih poslova Švedske, članovima Švedskog Parlamenta, predstavnicima Međunarodnog Instituta za demokratiju i izbornu pomoć (IDEA), Švedske Asocijacije gradova i regija, te Okružnog vijeća Štokholma. Poseban sastanak je organiziran između dr. Hadžiabdić i gđe Anne Nyqvist, predsjednice Švedskog izbornog autoriteta (*Valmyndigheten*), što je ujedno bio i prvi sastanak ove dvije institucije ikada.
398. U izvještajnom periodu predstavnici Centralne izborne komisije BiH i projekta su održali niz sastanak vezanih za modalitete podrške projekta Centralnoj izbornoj komisiji BiH s fokusom na uspostavu online Resursnog Centra u Centru za edukaciju. Pripremljen je prijedlog projekta za izgradnju online resursnog centra Centralne izborne komisije BiH koji će uključivati već postojeće sadržaje, kao i nove informativne i edukativne sadržaje poput webinarima i kurseva za različite ciljne grupe poput biračkih odbora, izbornih posmatrača, javnosti i slično. UNWomen je realizaciju projekta povjerio njemačkoj kompaniji Cookie Lab, a trebao bi biti završen krajem juna 2020. godine kako bi predviđeni sadržaji bili dostupni izbornoj administraciji i svim zainteresiranim stranama.

1.6. Saradnja sa Svjetskim udruženjem izbornih tijela (Association of World Election Bodies – A-WEB)

399. Centralna izborna komisija BiH je članica Svjetskog udruženja izbornih tijela od njegovog osnivanja 2013. godine. U izvještajnom periodu predstavnici Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH su učestvovali u programu izgradnje kapaciteta izborne administracije "Izbori i izborni menadžment u Koreji" koji se održao od 25. 03. do 06. 04. 2019. godine u Incheonu i u Seulu. Seminar je pohađalo 19 učesnika iz sedam izbornih komisija: Afganistan,

Argentina, Bosna i Hercegovina, Mali, Bjelorusija, Republika Kina i Zambija, kao i predstavnici Ministarstva pravde Kiribatija. Teme koje su prezentirane učesnicima seminara su uključivale: pregled izbornog sistema u Koreji; sistem ranog glasanja i simulacija ranog glasanja, pokazatelj sistema brojanja i mašina za razvrstavanje glasačkih listića, nominacija kandidata i izborna kampanja, birački spisak, sistem glasanja i brojanja glasova; provođenje izbornog zakona i sistem političkih stranaka i političkih finansija. Učesnici su također imali priliku simulirati proces ranog glasanja.

Fotografija 18. Ceremonija otvaranja seminara "Izbori i izborni menadžment u Južnoj Koreji"

1.7. Učešće u aktivnostima Međunarodne fondacije za izborne sisteme (IFES)

400. U periodu od 25. do 27. 06. 2019. godine Međunarodna fondacija za izborne sisteme (IFES) u saradnji sa Tallin University of Tehnology (Tall Tech) organizirala je kurs na temu "Uvod u izborne tehnologije i cyber higijena" ("Introduction to Electoral Tehnology and Cyber Hygiene")⁴³ na kojem su osim predstavnika Centralne izborne komisije BiH učestvovali i predstavnici tijela za provođenje izbora iz Estonije, Litvanije, Letonije, Gruzije, Hrvatske, Srbije, Makedonije i Kosova. Kurs je služio kao pilot za novi regionalni program IFES-a, koji koristi otvorene podatke i prikazuje ulogu izborne tehnologije u cijelom svijetu i dobre kibernetičke higijenske prakse.

⁴³ Kurs je bio dio IFES-ovog projekta "Regionalna izborna administracija i jačanje političkih procesa (REAPPS)" u Evropi i Euroaziji, financiran od Agencije za međunarodni razvoj Sjedinjenih Američkih Država, a provodi se putem Konzorcija za izbore i jačanje političkih procesa (CEPPS). EAPPS, koji je nestao iz IFES-ovog Regionalnog ureda za Evropu u Pragu, osmišljen je za rješavanje zajedničkih izazova među srednjoevropskim i euroazijskim društvima. Oni uključuju definiranje uloge vlade, poticanje političkog pluralizma, poticanje građanske participacije i usmjeravanje unutarnjeg sukoba u političke institucije kako bi se postigli demokratski ishodi s kojima se suočavaju tranzicijske demokracije u regiji Evrope i Euroazije.

401. Kurs je podijeljen u dvije tematske cjeline: dio koji se odnosio na upotrebu tehnologija u izbornom procesu i dio koji se odnosio na cyber sigurnost. Učesnici kursa su upoznati sa tehnologijama u izborima i međunarodnoj dobroj praksi u cyber higijeni i akreditacijama koje daje TalTech zatim sa tehnologijama upravljanja biračkim spiskovima, bazama podataka o biračkim spiskovima, biometrijskim tehnologijama, elektronskom i internetskom glasanju, sistemima za upravljanje rezultatima, GIS sistemima, dodjelom biračkih mjesta, elektronskim registracijama kandidata i akreditaciji posmatrača itd. Cilj obuke je bio da se službenici tijela za provođenje izbora upoznaju sa osnovama cyber sigurnosti, dobrim praksama i alatima za vlastitu zaštitu i zaštitu svojih organizacija.

Fotografija 19. Učesnici kursa “Uvod u izborne tehnologije i cyber higijena”, juni 2019.

402. Nastavak pilot-projekta koji je započeo u junu 2019. godine je organiziran u periodu od 10. do 13. 12. 2019. godine. Predstavnicu Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH je učestvovala na četverodnevnom kursu pod nazivom “Izborne tehnologije i cyber higijena“ na institutu TalTech u Tallinnu, Republika Estonija. Kursu su prisustvovali predstavnici Hrvatske, Crne Gore, Srbije, Makedonije, Kosova, Albanije, Latvije, Litvanije, Bugarske, Gruzije i Estonije. Predavanja, na kojima su polaznici aktivno sudjelovali, držali su Natia Kashakashvili i Thomas Chanussot, a gostujući predavači, drugog dana kursa (11. 12.) su bili profesor Robert Krimmer sa predavanjem o Historiji izbornih tehnologija i Liisa Past, glavna državna službenica za cyber rizike pri Vladi Republike Estonije, sa predavanjem o dosada zabilježenim (otkrivenim) cyber napadima u izbornim procesima. Učesnici kursa su također posjetili Izbornu komisiju Republike Estonije i Parlament Republike Estonije. Kurs je uglavnom bio fokusiran na “cyber higijenu“ ili načine na koje se zaštititi prilikom korištenja interneta na radnom mjestu, ali i u svakodnevnom životu, te praktičnoj primjeni aplikacija i alata koje povećavaju sigurnost korisnika i dovode mogućnosti hakiranja na minimum.

Fotografija 20. Učesnici kursa “Izborne tehnologije i cyber higijena“

Fotografija 21. Dodjela certifikata učesnicima kursa “Izborne tehnologije i cyber higijena“, decembar 2019.

1.8. Ostale aktivnosti u oblasti međunarodne saradnje

403. U julu 2019. godine, okviru međunarodne saradnje Centralna izborna komisija BiH je u 2019. godini realizirala dvije vrlo značajne aktivnosti.
404. International IDEA (Međunarodni Institut za demokratiju i izbornu pomoć) iz Švedske i Izborna komisija Australije pripremaju globalno istraživanje o statusu upravljanja rizicima u izborima. Na njihov zahtjev, u tom istraživanju učestvuje i Centralna izborna komisija BiH koja je dostavila popunjen detaljni anketni obrazac sa primjerima iz prakse. Cilj istraživanja je razvoj Uputstva o upravljanju rizicima i izrada Publikacije kao prvog ikada urađenog resursa znanja koji će tijelima za provođenje izbora pružiti set normativnih i operativnih iskustava za uspostavu ili unapređenje sistema upravljanja rizicima u izborima.
405. Na zahtjev Venecijanske komisije (Evropska komisija za demokratiju kroz pravo) za dostavu Mišljenja o pomjeranju datuma izbora, a po zahtjevu zaprimljenom od Albanije, Centralna

izborna komisija BiH je Venecijanskoj komisiji dostavila informaciju o praksi Centralne izborne komisije BiH i sudskoj praksi u vezi sa donošenjem odluka o odgađanju izbora u BiH.

1.9. Učešće u VoICE:NET – Svjetskoj inicijativi mreža za informiranje, komunikaciju i obrazovanje birača

406. VoICE:NET je svjetska inicijativa mreža za informiranje, komunikaciju i obrazovanje birača. Od 20. 09. 2017. godine Centralna izborna komisija BiH je angažirala službenika Sekretarijata u svojstvu sekretara za saradnju sa VoICE:NET mrežom.

407. U 2019. godini doprinos Centralne izborne komisije BiH u radu ove mreže su dva objavljena članka: intervju sa Brankom Petrićem, predsjednikom Centralne izborne komisije BiH, i članak "Edukacija birača za informirano i etičko glasanje".

Slika 4. Članci objavljeni u VoICE:NET

1.10. Obuka i stručno usavršavanje zaposlenih

408. Centralna izborna komisija BiH donošenjem godišnjeg Programa obuke zaposlenih u Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH nastoji osigurati daljnje usavršavanje kako bi njihove vještine i znanje pratili napredak u relevantnim oblastima rada.

409. Obuke zaposlenih u Centralnoj izbornoj komisiji BiH su usklađene sa strateškim ciljevima institucije, kao i individualnim i timskim ciljevima proisteklim iz operativnih zadataka. Dinamika realizacije stručnog obrazovanja zaposlenih je bila usklađena s dinamikom aktivnosti Centralne izborne komisije BiH i raspoloživim budžetom.

410. Osoblje Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH je tokom 2019. godine učestvovalo na specijalističkim seminarima i obukama od kojih izdvajamo: Diplomatski protokol; Disciplinski postupak u organima uprave; English Grammar in Practice (webinar); Etika u

javnoj upravi i kodeks državnih službenika (webinar); Govor tijela (webinar); Identifikacija, prijava i praćenje projekata/programa u PIMIS-u; Izvršenje budžeta institucija BiH; Kancelarijsko i arhivsko poslovanje; Kontinuirana edukacija za računovođe i revizore⁴⁴; Korupcija u provođenju javnih nabavki u institucijama BiH; Legal English – Webinar; Međunarodni odnosi i diplomatija; Menadžeri obuke u institucijama BiH – prioritetni zadaci; Mobing (e-kurs); Modul 1: Analiza stanja i preporuke za unapređenje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH; Obuka za novozaposlene državne službenike; Primjena Zakona o državnoj službi u institucijama BiH; Primjena Zakona o javnim nabavkama; Primjena Zakona o zaštiti osobnih podataka; Procjena uticaja propisa (e-kurs); Računovodstvo i finansije; Recertifikacija trenera iz oblasti javnih nabavki - Jačanje sistema JN u BiH⁴⁵; Rodno odgovorno budžetiranje (e-kurs); Seksualno uznemiravanje; Situacijsko rukovođenje; Stjecanje uvjeta za penzioniranje državnih službenika (prema propisima Federacije BiH); Strateško planiranje (e-kurs); Saradnja sa medijima i slobodan pristup informacijama; Upravljanje konfliktima; Uvod u e-upravu (e-kurs), Vještine komunikacije sa strankama; Saradnja sa medijima i slobodan pristup informacijama.

411. Nadalje, državni službenici Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH su učestvovali i na specijalističkim obukama koje je organizirao DEI: Vještine izvještavanja za potrebe procesa Evropskih integracija i Vještine komunikacije i pregovaranja u procesu evropskih integracija na engleskom jeziku; zatim obuci koju je organizirao Ekonomski institut u Sarajevu u okviru projekta “Žene na izborima u BiH” – Izgradnja kapaciteta liderica za efikasniju poziciju u društvu – Master Class; Obuci koju je organizirao A-WEB:- Election management capacity building program – South Korea; Obukama koje je organizirao IFES: Election technology and cyber hygiene – Estonija.

2. Zaključna razmatranja

412. Centralna izborna komisija BiH je i u 2019. godini značajan dio svojih aktivnosti usmjerila na uspostavljanje međunarodne saradnje i razmjenu iskustava kroz aktivno učešće na konferencijama, seminarima i raznim oblicima edukacija, što omogućava upoznavanje s najaktuelnijim trendovima u razvoju izbornih sistema i primjene zakona iz oblasti finansiranja političkih stranaka. Učešćem na međunarodnim konferencijama Centralna izborna komisija BiH nastoji dati puni doprinos u afirmaciji Bosne i Hercegovine kroz uspostavljanje saradnje s tijelima za provođenje izbora drugih zemalja, nastavak saradnje s, IFES-om, OSCE-om, Vijećem Evrope, Venecijanskom komisijom, International IDEA, UNDP BiH, kao i aktivnim učešćem na konferencijama i sastancima tijela Udruženja svjetskih izbornih tijela (A-WEB) i drugih međunarodnih organizacija.
413. U okviru međunarodne saradnje predstavnici Centralne izborne komisije BiH su u 2019. godini učestvovali na različiti događajima od kojih izdvajamo: dva simpozija, dvije konferencije, tri posmatračke misije, dva foruma, generalnoj skupštini A-WEB, dva studijska putovanja, tri međunarodna treninga i jedan međunarodni seminar.
414. U 2019. godini je implementiran projekat koji je finansiralo Vijeća Evrope “Postizborna konferencija Opći izbori 2018. – izazovi izbornog procesa u Bosni i Hercegovini”.
415. Državni službenici Centralne izborne komisije BiH su tokom 2019. godine učestvovali na obavezujućim edukacijama koje su organizirale Agencija za državnu službu BiH, Direkcija

⁴⁴ Kreditirana obuka (pohađana mimo sistema obuke Agencije za državnu službu BiH; Agenciji dostavljen zahtjev za dodjelu kredita.

⁴⁵ Isto kao prethodno.

za evropske integracije, međunarodne organizacije kao i obukama koje su organizirale specijalističke kompanije.

416. Kao i dosada za Centralnu izbornu komisiju BiH međunarodna saradnja predstavlja veoma važan segment u radu, jer omogućava iznalaženje finansijskih sredstava, kao i razvijanje projekata za unapređenje izbornog procesa. Stoga će Centralna izborna komisija BiH i ubuduće nastaviti intenzivno ostvarivati međunarodne kontakte.

VI. DIO

The logo of the Central Election Commission of BiH is a circular emblem with a blue background and a dark border. It features a stylized white figure of a person with arms raised, set against a faint map of Bosnia and Herzegovina. The text is centered over the emblem.

**JAVNOST RADA
CENTRALNE
IZBORNE
KOMISIJE
BiH**

1. Javnost rada Centralne izborne komisije BiH

417. Potpuna transparentnost u radu je kontinuirano nastojanje Centralne izborne komisije BiH. Kada je u pitanju javnost rada i sloboda pristupa informacijama, Centralna izborna komisija BiH svoju zakonsku obavezu ispunjava kroz dosljednu primjenu osnovnih principa javnog informiranja kao što su: otvorenost, istinitost i odgovornost, koordinacija, blagovremenost i korisnost. U informiranju javnosti Centralna izborna komisija BiH uglavnom koristi opće prihvaćena formalna sredstva informiranja, kao što su: internet, konferencije za novinare, izjave i saopćenja za javnost.
418. Vodičem za slobodan pristup informacijama Centralna izborna komisija BiH omogućila je dobijanje informacija i neformalno, putem telefona u kontaktu sa stručnim savjetnikom za odnose s javnošću. Na taj način je olakšan put pristupa informacijama kojim raspolaže Centralna izborna komisija BiH.
419. Mediji, politički subjekti i nevladine organizacije su u najvećoj mjeri zainteresirani za rad Centralne izborne komisije BiH. Javnost rada Centralna izborna komisija BiH uglavnom osigurava na sljedeće načine:
- obavještanjem javnosti o održavanju sjednica,
 - davanjem obavještenja o aktivnostima Centralne izborne komisije BiH,
 - izjavama za javnost predsjednika i članova Centralne izborne komisije BiH,
 - održavanjem konferencija za medije,
 - omogućavanjem posmatračima političkih subjekata, udruženjima građana i međunarodnim posmatračima da prisustvuju sjednicama, da posmatraju druge aktivnosti Centralne izborne komisije BiH, kao i da imaju pristup svim relevantnim dokumentima u skladu sa zakonom,
 - objavljivanjem donesenih odluka, putem internet-stranice Centralne izborne komisije BiH i u "Službenim glasnicima",
 - na drugi način koji odredi Centralna izborna komisija BiH.
420. U 2019. godini Centralna izborna komisija BiH je kontinuirano informirala javnost o svojim aktivnostima. Sve relevantne informacije su blagovremeno bile dostupne javnosti na internet-stranici Centralne izborne komisije BiH.
421. Centralna izborna komisija BiH je nastojala svoj rad što direktnije predstaviti javnosti, što potvrđuje i činjenica o prisustvu brojnih predstavnika pisanih i elektronskih medija, uključujući i RTV servise, aktivnostima Centralne izborne komisije BiH.
422. Sjednice Centralne izborne komisije BiH su javne, a od januara 2020. godine moguće ih je pratiti uživo putem youtube kanala.
423. Sve relevantne informacije i odluke koje donosi Centralna izborna komisija BiH mogu se dobiti na:
- *Internet-stranici Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine*, www.izbori.ba, koja svojim sadržajem informira javnost o aktivnostima Centralne izborne komisije BiH, uključujući zakonsku i podzakonsku regulativu i baze podataka za koje ne postoje zakonske prepreke objavljivanja.

- *Konferencijama za novinare i u saopćenjima za javnost.* Centralna izborna komisija BiH je u 2019. godini održala 2 konferencije za novinare i objavila 61 saopćenje za javnost.
- Pisani mediji u BiH su u 2019. godini objavili više od 2.000 članaka o radu Centralne izborne komisije BiH, što potvrđuje visok stepen otvorenosti i transparentnosti Centralne izborne komisije BiH prema javnosti.

Fotografija 22. Izjave za medije

2. Zaključna razmatranja

424. Centralna izborna komisija BiH javnost rada smatra važnom pretpostavkom za vjerodostojnost svog djelovanja. Stoga, posebna pažnja se posvećuje što potpunijem i razumljivijem informiranju domaće i međunarodne javnosti o svojim ciljevima i mjerama za njihovo ostvarivanje, kao i o rezultatima svojih aktivnosti. Primjenom različitih oblika informiranja Centralna izborna komisija BiH je i tokom 2019. godine redovno obavještavala javnost o svim važnijim aspektima svog djelovanja. Saopćenja za javnost o odlukama Centralne izborne komisije BiH objavljujvana su neposredno nakon sjednica na kojima su određene odluke donesene.
425. Na internet-stranici Centralne izborne komisije BiH www.izbori.ba omogućen je uvid u zakonsku i podzakonsku regulativu koja se odnosi na djelovanje Centralne izborne komisije BiH, te upute i obrasci za primjenu važećih propisa poštujući ključne principe informiranja javnosti.
426. Centralna izborna komisija BiH će nastaviti praksu objektivnog i pravovremenog informiranja javnosti o svom radu. U dosadašnjem radu nije bilo primjedbi na pristup informacijama koje su u posjedu Centralne izborne komisije BiH.

A blue envelope is shown from a three-quarter perspective, slightly open. Inside the envelope, a white sheet of paper with horizontal lines is visible. The paper is slightly crumpled and has some faint, illegible markings. The envelope is set against a plain, light-colored background.

VII. DIO

PREPORUKE

1. Preporuke

427. Kao i prethodnih godina Centralna izborna komisija BiH želi preporučiti da je u narednom periodu neophodno posvetiti pažnju daljnjem unapređenju izbornog zakonodavstva uz aktivan angažman njenih članova, prije svega u radu interresorne radne grupe (Interresorne radne grupe za izmjenu i dopunu izbornog zakonodavstva) koji bi svojim znanjem i iskustvom mogli doprinijeti davanju preporuka za usvajanje kvalitetnih zakonskih rješenja.
428. Na osnovi navedenog i dosadašnjih stečenih iskustava u primjeni zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH, predlažemo da Parlamentarna skupština BiH prihvati sljedeće preporuke:

A) Izmjene izbornog zakonodavstva

429. U okviru Interresorne radne grupe za izmjenu izbornog zakonodavstva u Bosni i Hercegovini nastaviti s radom na izmjenama izbornog zakonodavstva u Bosni i Hercegovini i intenzivirati rad na njegovoj sinhronizaciji ili usvojiti novi Izborni zakon BiH u koji bi bile ugrađene sve preporuke Centralne izborne komisije BiH kako slijedi:
430. S obzirom na stanje prirodne nesreće u vrijeme pripreme izvještaja Centralne izborne komisije BiH smatramo da je potrebno promijeniti / prilagoditi zakonodavni okvir kako za slučaj odgađanja izbora za duži period tako i u pogledu alternativnih oblika glasanja na redovnom biračkom mjestu, kao što je glasanje putem pošte (korespondentno), glasanje putem mobilnog tima, glasanje putem interneta i slično.
431. Glavne intelektualne, finansijske, materijalne i ljudske investicije moraju ići u razvijanju digitalnog svijeta i razvoja radnih procesa u oblasti izbora u Bosni i Hercegovini i inovacije “učenja na daljinu“, tj. upravljanja procesima “na daljinu“ i “participacija u izbornom procesu na daljinu“ mora postati dio strategije upravljanja u kriznim i uobičajnom radu izborne administracije i ostalih učesnika u izbornom procesu u periodima kriza, kao i u normalnim okolnostima ako želimo da povećamo radnu efikasnost i racionalizaciju u izbornom procesu u budućnosti. Virtualni rad, komunikacija i odnosi, će vjerojatno i nesumnjivo biti sastavni dio života birača, kao i društva općenito, što je pandemija COVID-19 u proljeće 2020. godine to vjerojatno pokazala.
432. Uvesti institut vanrednih izbora i institut ranog glasanja.
433. Provesti presude Suda za ljudska prava u Strazburu⁴⁶.
434. Provesti Odluku Ustavnog suda BiH, broj: U-9/09 od 26. 11. 2010. godine⁴⁷, koja se odnosi na Grad Mostar, a u vezi s Rješenjem Ustavnog suda BiH od 18. 1. 2012. godine,⁴⁸ kao i Odluku Ustavnog suda BiH, broj U 23/14 od 1. decembra 2016. godine koja se odnosi na pitanja popune klubova u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH.

⁴⁶ Sejdić i Finci protiv BiH – presuda od 22. 12. 2009. godine; Zornić protiv Bosne i Hercegovine – presuda od 15. 7. 2014.; Šlaku protiv Bosne i Hercegovine – presuda od 26. 5. 2016.; Pilav protiv Bosne i Hercegovine – presuda od 9. 6. 2016. godine i presuda u predmetu Baralija protiv Bosne i Hercegovine (predmet br. 30100/18) od 29.10.2019. godine.

⁴⁷ “Službeni glasnik BiH“, br. 63/11.

⁴⁸ Preporuka iz Izvještaja o provođenju zakona iz nadležnosti CIK BiH za 2015, 2016, 2017. i 2018. godinu.

435. Neophodno je da nadležna državna i entitetska tijela preispitaju i ažuriraju broj osoba s biračkim pravom koja imaju status raseljene osobe, u smislu zaštite integriteta Centralnog biračkog spiska.
436. Preispitati broj mandata, kao i granice izbornih jedinica u skladu s odredbama Izbornog zakona BiH.⁴⁹
437. Intenzivirati aktivnosti na rješavanju pitanja entitetskog državljanstva za birače iz Brčko distrikta BiH kao preduvjet za njihovo glasanje na općim izborima.⁵⁰
438. Razmotriti pitanje prava glasa državljana Bosne i Hercegovine i Federacije BiH iz Brčko distrikta BiH, s obzirom na to da ne učestvuju u izboru delegata u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH.⁵¹
439. Osigurati uspostavu novih tehnoloških rješenja u izbornom procesu.
440. Precizirati odredbe koje će onemogućiti vođenje izborne kampanje izvan propisanog perioda, tj. postojanje “zabranjene kampanje“ prije zvaničnog početka 30 dana do dana izbora.
441. Unaprijediti odredbe protiv govora mržnje s ciljem sprečavanja neprimjerene retorike u predizbornoj kampanji.
442. Omogućiti efikasniji i depolitiziran rad biračkih odbora na način da predsjednik/zamjenik budu nestranački članovi u poluprofesionalnom statusu.
443. Zaštitu izbornog prava regulirati tako da se trostepeni postupak koristi samo u izuzetnim slučajevima i za najteže oblike kršenja izbornog zakonodavstva.
444. Propisati obavezu Centralne izborne komisije BiH da na zahtjev birača i političkih subjekata izdaje obavezujuće mišljenje o provođenju Izbornog zakona BiH.
445. Centralnoj izbornoj komisiji BiH dati ovlaštenje da ne ovjeri političku stranku pod imenom koje “uznemirava birače“.
446. Uključiti odredbu da “nadležni sudovi prilikom registracije političkih stranaka traže mišljenje Centralne izborne komisije BiH“ ili da se ta aktivnost izuzme iz nadležnosti sudova.
447. Kroz realizaciju IV. faze projekta “Jedinstveni izborni informacioni sistem BiH“ – JIIS BiH nastaviti proces izgradnje izborne informacione infrastrukture, čime će se osigurati uvezivanje svih izbornih operacija u jedinstven sistem.⁵²
448. Sve izmjene i dopune Izbornog zakona BiH nužno je donijeti pravovremeno kako bi Centralna izborna komisija BiH usvojila neophodni set podzakonskih propisa, instalirala i testirala odgovarajući softver u okviru Jedinstvenog izbornog informacionog sistema BiH – JIIS BiH, te provela obuku izborne administracije u Bosni i Hercegovini. Sve izmjene i dopune Izbornog zakona BiH bi trebalo raditi u neizbornoj godini.⁵³

⁴⁹ *Ibid.*

⁵⁰ *Ibid.*

⁵¹ *Ibid.*

⁵² *Ibid.*

⁵³ *Ibid.*

B) Oblast finansiranja političkih stranaka

449. Preispitati i izbalansirati postojeće zakonodavstvo u oblasti organiziranja i političkog djelovanja političkih stranaka.⁵⁴
450. Unaprijediti pravni okvir kojim se osigurava transparentnost finansiranja predizborne kampanje političkih stranaka kako bi se osigurala objava izvora finansiranja prije dana izbora.
451. Unaprijediti odredbe izbornog zakonodavstva s ciljem sužavanja prostora za (zlo)upotrebu javnih resursa u predizbornoj kampanji, izvan formalnog finansiranja političkih stranaka.
452. Uvesti strože kazne za nezakonito finansijsko poslovanje političkih stranaka, tj. demotivirati političke stranke za svjesno kršenje odredbi Zakona o finansiranju političkih stranaka.

C) Oblast javnih nabavki

453. Centralna izborna komisija BiH u svojim redovnim aktivnostima, a posebno u izbornim godinama, značajan dio svojih kapaciteta angažira na provođenju procesa javnih nabavki. S tim u vezi predlažemo da se razmotri mogućnost centralizacije procesa javnih nabavki na nivou institucija Bosne i Hercegovine, a ukoliko to nije moguće, da se Centralnoj izbornoj komisiji BiH dodijeli poseban status i specifične procedure u javnim nabavkama za nabavku izbornog materijala i opreme po uzoru na neka druga tijela za provođenju izbora, naprimjer Državno izborna povjerenstvo Republike Hrvatske.⁵⁵

D) Uvođenje novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini

454. Slijedom preporuka Interresorne radne grupe za analizu stanja i predlaganje modaliteta uvođenja novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini nastaviti aktivnosti na uvođenju novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini kroz aktivan angažman članova Centralne izborne komisije BiH u radu Interresorne radne grupe za izradu Strategije za primjenu novih tehnologija u izbornom procesu u Bosni i Hercegovini i Akcionog plana za provođenje Strategije za primjenu novih tehnologija u izbornom procesu u Bosni i Hercegovini, u skladu sa zaključkom broj 7 Vijeća ministara BiH sa 108. sjednice održane 19. 7. 2017. godine.⁵⁶ Centralna izborna komisija BiH očekuje da Interresorna radna grupa za izradu Strategije za primjenu novih tehnologija u izbornom procesu u Bosni i Hercegovini i Akcionog plana za provođenje Strategije za primjenu novih tehnologija u izbornom procesu u Bosni i Hercegovini u što skorije vrijeme izradi spomenutu strategiju i akcioni plan, radi usvajanja u Parlamentarnoj skupštini BiH kako bi se Bosna i Hercegovina opredijelila u kom pravcu želi djelovati u pogledu tehnoloških unapređenja izbornog procesa.
455. U toku je izrada Strategije i Akcionog plana za poboljšanje integriteta, transparentnosti i efikasnosti izbornog procesa u Bosni i Hercegovini koja se finansira iz sredstava Evropske unije. Projekat “Podrška EU u izradi Strategije i Akcionog plana za poboljšanje integriteta, transparentnosti i efikasnosti izbornog procesa“ je započet 01. 09. 2019. godine, a njegova realizacija je planirana u toku 2020. godine. Nakon što navedeni dokument bude razmotrila i usvojila Centralna izborna komisija BiH, isti će biti dostavljen Parlamentarnoj skupštini BiH.

⁵⁴ *Ibid.*

⁵⁵ Preporuka iz Izvještaja o provođenju zakona iz nadležnosti CIK BiH za 2015, 2016, 2017. i 2018. godinu.

⁵⁶ Akt Sekretarijata Vijeća ministara BiH, broj: 05-07-1-1870-19/17 od 20. 7. 2017. godine.

F) Skladište Centralne izborne komisije BiH

456. Pronaći trajno rješenje za skladište izbornog materijala i opreme Centralne izborne komisije BiH.

G) Podrška razvoju ljudskih potencijala i unapređenju saradnje sa svim zainteresiranim stranama

457. Stavljanjem u funkciju Centra za edukaciju Centralne izborne komisije BiH, koji će funkcionirati kao regionalni edukativni i resursni centar za izbornu administraciju, političke stranke, nevladin sektor, medije i sve zainteresirane strane, neophodno je osigurati da Vijeće ministara BiH odobri Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH, koji je trenutno u proceduri odobravanja, kako bi se osigurala kontinuirana kadrovska, finansijska i materijalna podršku za uspješno funkcioniranje Centra za edukaciju.⁵⁷

458. Nadležne institucije trebaju pružiti svu neophodnu podršku Centralnoj izbornoj komisiji BiH za implementaciju preostalih preporuka GRECO-a. S tim u vezi u svrhu jačanja Službe za reviziju finansiranja političkih stranaka i provedbu preporuka GRECO-a neophodno je u sistematizaciju Službe, pored sada sistematiziranih radnih mjesta, dodati još tri radna mjesta: jedan revizor, jedan pomoćnik revizora i jedan savjetnik za pravne poslove. Sa traženim proširenjem sistematizacije Služba za reviziju bi imala ukupno 11 radnih mjesta: šef Službe; u Odsjeku za revizijske poslove: 1 šef Odsjeka, 2 revizora, i 2 pomoćnika revizora. U Odsjeku za predrevizijske, pravne i administrativno tehničke poslove: 1 šef Odsjeka, 1 revizor, 1 pomoćnik revizora, 1 savjetnik za pravne poslove i 1 Referent za administrativno-tehničke poslove.

459. Parlamentarna skupština BiH potvrđuje opredjeljenje da se očuva nezavisnost Centralne izborne komisije BiH kao tijela čije nadležnosti proizilaze iz nadležnosti Parlamentarne skupštine BiH, a u smislu daljnjeg osiguranja finansijske, kadrovske i normativno-pravne stabilnosti Centralne izborne komisije BiH.

Broj: 04-2-07-10 -512-1/20

Predsjednica

Sarajevo, 04. 06. 2020. godine

Vanja Bjelica-Prutina

⁵⁷ *Ibid.*

Aneks I

Popis normativnih akata donesenih u 2019. godini

Akti Centralne izborne komisije BiH objavljeni u službenim glasilima

1.	Ovjerene kandidatske liste za učešće na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Doboj, gradonačelnika Grada Trebinje, načelnika općine Bosansko Grahovo, načelnika općine Bosanski Petrovac, načelnika općine Bužim, načelnika općine Domaljevac-Šamac, načelnika općine Drvar, načelnika općine Kakanj i načelnika općine Ribnik ("Službeni glasnik BiH", broj 4/19)
2.	Odluka o utvrđivanju i objavi broja upisanih birača u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Doboj, koji će se održati u nedjelju 17. 02. 2019. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 4/19)
3.	Odluka o utvrđivanju i objavi broja upisanih birača u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Trebinje, koji će se održati u nedjelju 17. 02. 2019. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 4/19)
4.	Odluka o utvrđivanju i objavi broja upisanih birača u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za prijevremene izbore za načelnika općine Bosansko Grahovo, koji će se održati u nedjelju 17. 02. 2019. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 4/19)
5.	Odluka o utvrđivanju i objavi broja upisanih birača u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za prijevremene izbore za načelnika općine Bosanski Petrovac, koji će se održati u nedjelju 17. 02. 2019. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 4/19)
6.	Odluka o utvrđivanju i objavi broja upisanih birača u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za prijevremene izbore za načelnika općine Bužim, koji će se održati u nedjelju 17. 02. 2019. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 4/19)
7.	Odluka o utvrđivanju i objavi broja upisanih birača u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za prijevremene izbore za načelnika općine Domaljevac-Šamac, koji će se održati u nedjelju 17. 02. 2019. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 4/19)
8.	Odluka o utvrđivanju i objavi broja upisanih birača u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za prijevremene izbore za načelnika općine Drvar, koji će se održati u nedjelju 17. 02. 2019. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 4/19)
9.	Odluka o utvrđivanju i objavi broja upisanih birača u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za prijevremene izbore za načelnika općine Kakanj, koji će se održati u nedjelju 17. 02. 2019. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 4/19)
10.	Odluka o utvrđivanju i objavi broja upisanih birača u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za prijevremene izbore za načelnika općine Ribnik, koji će se održati u nedjelju 17. 02. 2019. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 4/19)
11.	Odluka o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine – Opći izbori 2018.godine ("Službeni glasnik BiH", broj 10/19)

12.	Odluka o zaključivanju i potvrđivanju broja upisanih birača u Centralni birački spisak za prijevremene izbore za gradonačelnike gradova i načelnike općina koji će se održati u nedjelju 17. 02. 2019.godine ("Službeni glasnik BiH", broj 10/19)
13.	Odluka o zaključivanju i potvrđivanju broja upisanih birača u Centralni birački spisak za birače koji glasaju putem mobilnog tima za prijevremene izbore za gradonačelnike gradova i načelnike općina koji će se održati u nedjelju 17. 02. 2019.godine ("Službeni glasnik BiH", broj 10/19)
14.	Odluka o I dopuni Odluke o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine – Opći izbori 2018. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 12/19)
15.	Odluka o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Federacije Bosne i Hercegovine – Opći izbori 2018. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 15/19)
16.	Odluka o potvrđivanju i objavi broja birača upisanih u Centralni birački spisak za prijevremene izbore za gradonačelnike gradova i načelnike općina sa stanjem na dan 17. 02. 2019. godine u 24.00 sata ("Službeni glasnik BiH", broj 15/19)
17.	Kriterij i postupak popune nedostajućih mandata u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine – Opći izbori 2018. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 16/19)
18.	Odluka o potvrđivanju rezultata prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Doboj održanih dana 17. februara 2019. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 19/19)
19.	Odluka o potvrđivanju rezultata prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Trebinje održanih dana 17. februara 2019. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 19/19)
20.	Odluka o potvrđivanju rezultata prijevremenih izbora za načelnika Općine Bosanski Petrovac održanih dana 17. februara 2019. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 19/19)
21.	Odluka o potvrđivanju rezultata prijevremenih izbora za načelnika Općine Bosansko Grahovo održanih dana 17. februara 2019. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 19/19)
22.	Odluka o potvrđivanju rezultata prijevremenih izbora za načelnika Općine Domaljevac-Šamac održanih dana 17. februara 2019. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 19/19)
23.	Odluka o potvrđivanju rezultata prijevremenih izbora za načelnika Općine Drvar održanih dana 17. februara 2019. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 19/19)
24.	Odluka o potvrđivanju rezultata prijevremenih izbora za načelnika Općine Kakanj održanih dana 17. februara 2019. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 19/19)
25.	Odluka o potvrđivanju rezultata prijevremenih izbora za načelnika Općine Ribnik održanih dana 17. februara 2019. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 19/19)
26.	Odluka o potvrđivanju rezultata prijevremenih izbora za načelnika Općine Bužim održanih dana 17. februara 2019. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 19/19)
27.	Odluka o II dopuni Odluke o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine – Opći izbori 2018.godine ("Službeni glasnik BiH", broj 19/19)

28.	Uputstvo o dopuni i izmjeni Uputstva o utvrđivanju kvalifikacija, broja, imenovanju i razrješenju i obuci članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 36/19)
29.	Odluka o izmjenama Odluke o broju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 56/19)
30.	Odluka o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata delegata u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine iz Kantona 10 ("Službeni glasnik BiH", broj 80/19)
31.	Odluka o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora za načelnika Općine Kupres ("Službeni glasnik BiH", broj 83/19)
32.	Uputstvo o rokovima izbornih aktivnosti za održavanje prijevremenih izbora za načelnika Općine Kupres ("Službeni glasnik BiH", broj 83/19)
33.	Odluka o odgađanju prijevremenih izbora za načelnika Općine Kupres zakazanih za nedjelju 09. 02. 2019. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 84/19).

Akti Centralne izborne komisije BiH objavljeni na internet-stranici www.izbori.ba

1.	Odluka o uspostavi Glavnog centra za brojanje i o imenovanju direktora i zamjenika direktora Glavnog centra za brojanje za provođenje prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Doboj, gradonačelnika Grada Trebinje, načelnika općine Bosansko Grahovo, načelnika općine Bosanski Petrovac, načelnika općine Bužim, načelnika općine Domaljevac-Šamac, načelnika općine Drvar, načelnika općine Kakanj i načelnika općine Ribnik
2.	Odluka o imenovanju glavnog kontrolora, zamjenika glavnog kontrolora, kontrolora za obradu, unos i potvrdu rezultata glasanja i kontrolora za transport, rukovanje i skladištenje glasačkih listića i drugog izbornog materijala za provođenje prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Doboj, gradonačelnika Grada Trebinje, načelnika općine Bosansko Grahovo, načelnika općine Bosanski Petrovac, načelnika općine Bužim, načelnika općine Domaljevac-Šamac, načelnika općine Drvar, načelnika općine Kakanj i načelnika općine Ribnik
3.	Odluka o odbijanju upisa u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za gradonačelnika Grada Doboj
4.	Odluka o odbijanju upisa u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za gradonačelnika Grada Trebinje
5.	Odluka o odbijanju upisa u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za načelnika Općine Drvar
6.	Odluka o odbijanju upisa u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za načelnika Općine Domaljevac-Šamac
7.	Odluka o odbijanju upisa u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za načelnika Općine Bosansko Grahovo
8.	Odluka o utvrđivanju i objavljivanju rezultata prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Doboj, gradonačelnika Grada Trebinje, načelnika općine Bosansko Grahovo, načelnika općine Bosanski Petrovac, načelnika općine Bužim, načelnika općine Domaljevac-Šamac, načelnika

	općine Drvar, načelnika općine Kakanj i načelnika općine Ribnik održanih dana 17. 02. 2019. godine
9.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata delegatima u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH iz Zapadno-hercegovačkog kantona
10.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata delegatima u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH iz Tuzlanskog kantona
11.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata delegatima u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH iz Unsko-sanskog kantona
12.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata delegatima u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH iz Posavskog kantona
13.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata delegatima u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH iz Kantona Sarajevo
14.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata delegatima u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH iz Srednjobosanskog kantona
15.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata delegatima u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH iz Hercegovačko-neretvanskog kantona
16.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata delegatima u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH iz Bosansko-podrinjskog kantona Goražde
17.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata delegatima u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH iz Zeničko-dobojskog kantona
18.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata delegatima u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH iz Kantona 10
19.	Odluka o raspodjeli mandata delegatima iz reda srpskog naroda u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH
20.	Odluke o raspodjeli mandata delegatima iz reda ostalih u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH
21.	Odluka o raspodjeli mandata delegatima iz reda bošnjačkog naroda u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH
22.	Odluka o raspodjeli mandata delegatima iz reda hrvatskog naroda u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH
23.	Odluke o dodjeli mandata delegatu u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH iz reda srpskog naroda

Akti Centralne izborne komisije BiH koji se ne objavljuju u službenim glasilima i internet-stranici www.izbori.ba

1.	Pravilnik o radu Sekretarijata Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine
----	---

Aneks II

Popis materijalnih propisa koje Centralna izborna komisija BiH direktno primjenjuje u provođenju svojih nadležnosti

- Izborni zakon Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16),
- Izborni zakon Republike Srpske (“Službeni glasnik RS“, broj: 34/02, 35/02, 24/04, 19/05, 24/12 i 109/12),
- Izborni zakon Brčko distrikta BiH (“Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 17/08, 43/08 i 49/18),
- Zakon o finansiranju političkih stranaka (“Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16),
- Zakon o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, broj: 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08),
- Zakon o agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (“Službeni glasnik BiH“, broj: 103/09 i 58/13),
- Zakon o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika u općinama Federacije Bosne i Hercegovine (“Službene novine Federacije BiH”, br. 19/08),
- Zakon o lokalnoj samoupravi (“Službeni glasnik RS“, br. 97/16),
- Statuti općina i gradova,
- Statut Brčko distrikta Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst (“Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 17/08 i 39/09),
- Zakon o Agenciji za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, br. 56/08),
- Zakona o jedinstvenom matičnom broju (“Službeni glasnik BiH“, broj: 32/01, 63/08, 103/11 i 87/13),
- Zakona o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, broj: 32/01, 56/08, i 58/15),
- Zakon o ličnoj karti državljana Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, broj: 32/01, 16/02, 53/07, 56/08 i 18/12),
- Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini (“Službeni glasnik BiH“, broj: 28/00, 45/06, 102/09, 62/11 i 100/13),
- Zakon o političkim organizacijama (“Službeni list SRBiH“, br. 27/91 – preuzet u Federaciji BiH),

- Zakon o političkim organizacijama (“Službeni glasnik RS“, br. 15/96),
- Zakon o političkim organizacijama (“Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 12/02, 19/07 i 2/08),
- Zakon o izvršenju budžeta Federacije BiH (donosi se svake godine),
- Zakon o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Republike, grada i opštine (“Službeni glasnik RS“, br. 65/08),
- Zakon o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 29/04, 14/07 i 19/07),
- Zakon o računovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, br. 42/04),
- Zakon o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine (“Službene novine Federacije BiH“, br. 83/09),
- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (“Službeni glasnik RS“, br. 94/15),
- Zakon o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj:22/16 i 50/18),
- Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti (“Službeni glasnik BiH“, br. 47/14 i 46/16),
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, broj: 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17 i 25/18),
- Zakon o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, broj: 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17),
- Zakon o radu u institucijama Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, broj: 26/04, 7/05, 48/05, 50/08, 60/10, 32/13 i 93/17),
- Zakon o upravnom postupku (“Službeni glasnik BiH, broj: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13 i 53/16),
- Zakon o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, broj: 19/02, 88/07, 83/08 i 74/10),
- Zakon o upravi (“Službeni glasnik BiH“, broj: 32/02, 102/09 i 72/17),
- Zakon o javnim nabavkama (“Službeni glasnik BiH“, br. 39/14),
- Zakon o zaštiti ličnih podataka (“Službeni glasnik BiH“, broj: 49/06, 76/11 i 89/11)
- Zakon o Pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, br. 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 i 47/14).